

MAAKUNTAKAAVA

HUOMISEN LAKEUS

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050

Luonnosvaiheen palautteet ja vastineet – **yrietykset ja yhteisöt**

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Regional Council of South Ostrobothnia

Etelä-Pohjanmaan liitto

www.eplitto.fi

Sisällys

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 – luonnosvaiheen kuuleminen, yksilöidyt vastineet ja maakuntakaavan merkitys..... 6

Yritykset.....	8
ABO Wind Oy	8
Caruna Oy.....	10
CPC Finland Oy	11
Elenia Verkko Oyj.....	20
EPV Energia Oy	21
Fingrid Oyj.....	29
Fortum Renewables Oy	29
Forus Oy	32
Ilmatar Energy Oy.....	33
Into Seinäjoki Oy.....	54

Invest Lapua Oy.....	59
Kiinteistö Oy Lappajärven Herneslahti	70
Lakeuden Etappi Oy	77
Lillbacka Powerco Oy	79
Megatuuli Oy	81
Neoen Renewables Finland Oy	84
Neova Oy / Vapo Terra Oy.....	89
Niittunevan tuulipuisto Oy.....	108
OX2 Finland Oy.....	110
Peab Industri Oy	114
Pohjan Voima Oy.....	116
Suomen Hyötytuuli Oy	119
Yhteisöt ja järjestöt.....	122
Alastaipaleen Kyläseura ry / Peränteen Kyläseura ry.....	122
Bioenergia ry	130
BirdLife Suomi.....	137
Etelä-Pohjalaiset Kylät ry.....	146
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry	148

Ilmajoen Luonnonystävät ry.....	150
Ilmajoen metsästysseura ja Koskuen metsästysseura.....	152
Ilmajoen Yrittäjät	153
Järvipohjanmaan ampumaratayhdistys.....	155
Kolun Voima ry	156
Koskuen Metsästysseura Ry.....	162
Kouran Metsästysseura Ry.	163
Koura-Seura.....	165
Kuorasjärven Pohjoispään Kesämökkiseura ry.....	167
Lapuan Riistanhoitoyhdistys, Lakeuden riistanhoitoyhdistys, Haapakosken Metsästäjät ry, Kurjennevan eränkävijät ry	170
Metsänhoitoyhdistys Suomenselkä	176
MTK-Etelä-Pohjanmaa	177
MTK-Alahärmä, MTK-Kauhava, MTK-Kortesjärvi ja MTK-Ylihärmä.....	181
MTK-Alajärvi	182
MTK-Kauhajoki.....	185
MTK Metsänomistajat	206
MTK Nurmo	210

Möksyn Metsästysseura Ry.....	215
Nurmon Kokoomus	217
Patiskan Metsästysseura ry	219
Seinäjoen Yrittäjät Ry.	223
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry.....	230
Suomen Metsästäjäliiton Pohjanmaan piiri Ry.....	239
Suomenselän lintutieteellinen yhdistys Ry.	245
Suomenselän Luonnonystävä ry.....	252
Tervahaminan ampumarata / Ilmajoen metsästysseura ry.....	256
Ylistaron Kainaston kyläyhdistys.....	257

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 – luonnosvaiheen kuuleminen, yksilöidyt vastineet ja maakuntakaavan merkitys

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksen kuulemisvaihe järjestettiin 1.2.–10.3.2023, jolloin kaavaluonnosaineistot olivat nähtävillä kaikissa Etelä-Pohjanmaan kunnissa, ja jokaisella oli mahdollisuus antaa luonnoksesta palautetta. Palautteita saatiin yhteensä 186 taholta, joista 42 oli kuntia ja muita viranomaisia, 54 yrityksiä ja yhdistyksiä ja 90 yksityisiä henkilöitä. Yksityisten jättämistä palautteista 40 oli yhteispalautteita, joissa allekirjoittaneita oli enemmän kuin 1 henkilö.

Tässä palautekoosteessa on mukana kaikki yritysten ja yhteisöjen jättämät maakuntakaavaluonnosta koskevat palautteet liitteineen sekä niihin laaditut yksilöidyt vastineet. Palautteet ja vastineet julkaistaan yhteensä kolmessa eri tiedostossa, joista kaksi muuta ovat viranomaisten lausunnot ja vastineet sekä yksityishenkilöiden palautteet ja vastineet. Yksilöidyt vastineet on käsitelty maakuntakaavan ohjausryhmässä 28.9.2023, minkä jälkeen ne on käsitelty ja hyväksytty maakuntahallituksen kokouksessa 23.10.2023.

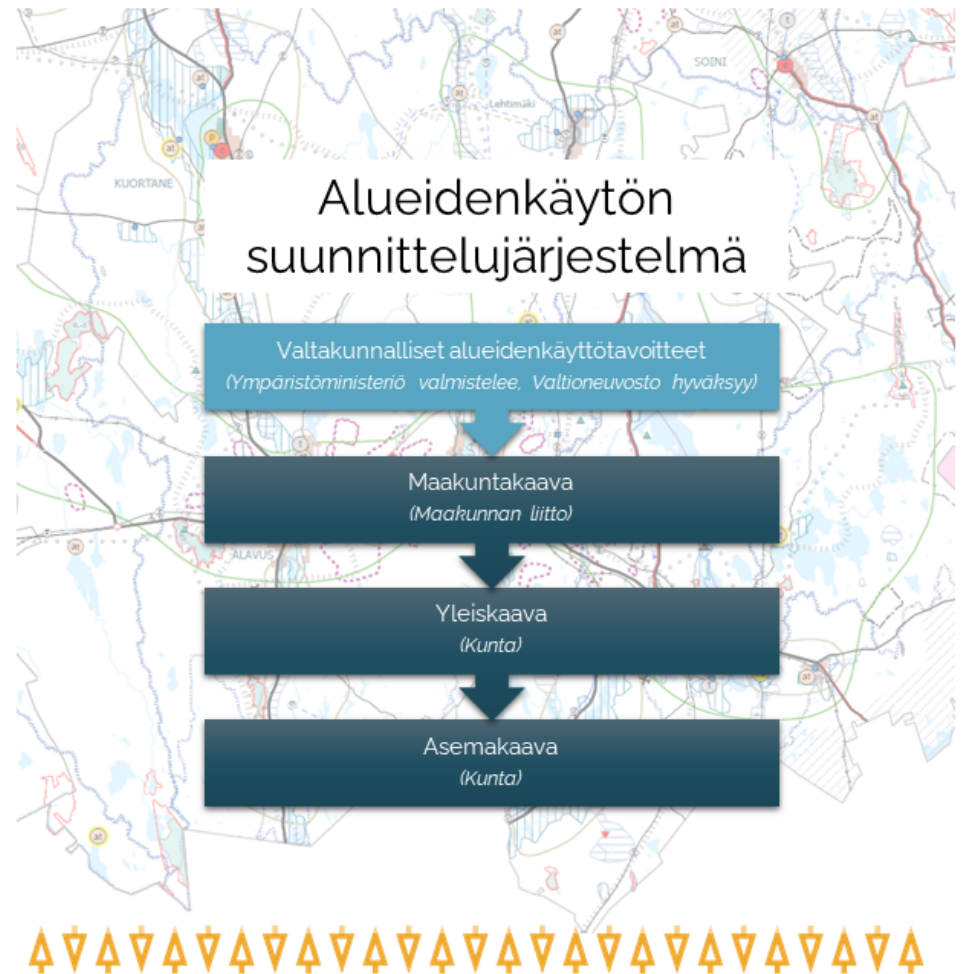
Yksilöidyt vastineet pohjautuvat sisällöltään yleisvastineisiin, jotka maakuntahallitus hyväksyi kokouksessaan 22.5.2023 (44§). Tuolloin yleisvastineissa vastattiin yleisellä tasolla niihin kysymyksiin ja asioihin, joita koskien palautetta saatiin eniten ja joihin oli mahdollista kevään 2023 valmisteluvaiheessa vastata. Kaikki mainitut palaute- ja vastinekoosteet löytyvät osoitteesta <https://epliitto.fi/aluesuunnittelu-ja-liikenne/maakuntakaavan-uudistaminen/>.

Henkilötietolain nojalla palautteista on häivytetty esimerkiksi yksityishenkilöiden nimiä, osoitteita, kiinteistötunnuksia ja muita yksilöiviä tietoja, joissakin tapauksessa myös liitteitä. Lisäksi palautteista on häivytetty salaisia tietoja, kuten petolintujen sijaintiin viittaavia mainintoja. **Häivytetyt tiedot ja kohdat on merkitty tekstiin tummennetulla ja kursivoidulla fontilla.** Päätöksentekijöillä, eli maakuntahallituksen jäsenillä on ollut pääsy alkuperäisiin palautteisiin.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 etenee seuraavaksi saadun palautteen pohjalta kaavaehdotusvaiheeseen. Tavoitteena on, että maakuntakaavaehdotus asetetaan nähtäville keväällä 2024 ja hyväksytään maakuntavaltuuston kokouksessa vuoden 2024 aikana.

Mikä on maakuntakaava ja miksi se laaditaan?

- Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä koostuu valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista sekä kolmesta kaavatasosta: **maakunta-, yleis- ja asemakaavasta**.
- Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. **Se on ohjeena laadittaessa alueen kuntien yleis- ja asemakaavoja, ja se ohjaa myös viranomaisten muuta alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua.**
- **Alueidenkäytön suunnittelu on asteittain tarkentuvaa:** Maakuntakaavassa esitetyt ratkaisut täydentyvät ja täsmentyvät kuntien yleiskaavoissa ja asemakaavoissa tai hankesuunnittelun, kuten tuulivoimahankkeiden yhteydessä.
- Maakuntakaavan laadinnasta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa
 - Maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä. (MRL 27 §)

Yritykset

ABO Wind Oy	Vastine
<p>Mielipide Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnokseen</p> <p>ABO Wind on tuulivoimahankekehittäjä, jonka päämääränä on luoda kestävämpää tulevaisuutta ja pyrkiä kohti energiaomavaraisempaa Suomea. Olemme tähän mennessä rakentaneet yhdeksän tuulipuistoa, joiden yhteenlaskettu kapasiteetti on noin 300 megawattia. Tällä hetkellä meillä on rakennusvaiheessa kaksi tuulivoima puistoa. Lisäksi suunnitteilla on toistakymmentä eri vaiheissa olevaa hanketta.</p> <p>ABO Wind:llä on kaksi aikaisessa kehitysvaiheessa olevaa hanketta Etelä-Pohjanmaalla, jotka toivomme otettavan huomioon maakunta kaavan jatkosuunnittelussa.</p> <p>Mäntykankaan tuulivoimahanke, Kurikka ja Parkano</p> <p>Esiselvityksiemme perusteella näemme potentiaalia tuulivoimatuotannolle Kurikkaan ja Parkanoon sijoittuvalla Mäntykankaan alueella (liite 1, Huom, liite puuttui palauteaineistosta). Toivomme, että aluetta tarkasteltaisiin tuulivoimatuotannolle mahdollisesti soveltuvana alueena ja harkittaisiin sen lisäämistä kaavaluonnokseen. Koko hankealueelle voisi näkemyksemme mukaan sijoittaa noin 9 tuulivoimalaa, josta noin neljä sijaitisivat Kurikan kaupungissa Etelä-Pohjanmaan maakunnassa. Parkanon puolelle voisi sijoittaa noin viisi voimalaa</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden</p>

alueelle, joka on Pirkanmaan maakuntakaavassa merkitty kymmenelle tai useammalle tuulivoimalalle soveltuvaksi alueeksi (Tuulivoima-alue 8, Niskalamminkangas). Näkemyksemme mukaan alueella ei ole merkittäviä rinnakkaisia alueidenkäyttöön liittyviä suunnitelmia, joita maakuntakaavan TV-merkintä voisi rajoittaa. Lisäksi esisuunnittelumme perusteella olisi mahdollista sijoittaa tuulivoimalat siten, että 1,5 km etäisyys asuinrakennuksiin säilyy. Ehdottamme maakuntakaavaluonnoksen päivittämistä siten, että se kattaisi kokonaan sen alueen, jolla Mäntykankaan ympäristövaikutusten arviointi ja kaavoitustyö suoritetaan.

Hankealueen ympäristövaikutusten arviointi on käynnistynyt alkuvuodesta 2023.

Kokonkorven tuulivoimahanke, Kauhajoki

Näemme potentiaalia tuulivoimatuotannolle Kauhajoelle sijoittuvalla Kokonkorven alueella (liite 2, **Huom. liite puuttui palauteaineistosta**).

Alueelta on riittävä etäisyys asutuksesta ja luonnonsuojelualueista. Se on myös tunnistettu tuulivoimalle potentiaalisena alueena Etelä-Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä vuonna 2012 (alueet 59 ja 83). Toivomme, että Kokonkorven aluetta tarkasteltaisiin uudelleen tuulivoimatuotannolle mahdollisesti soveltuvana alueena ja sen lisäämistä kaavaluonnokseen harkittaisiin. Alueelle voitaisiin mielestämme sijoittaa jopa 12 tuulivoimalaa.

rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Yleisvastineessa (hyväksytty maakuntahallituksessa 22.5.2023) linjatun mukaisesti: "Mikäli maakuntakaavaan halutaan osoitettavaksi uusia tuulivoima-alueita, joita ei ole kaavaluonnoksessa, on niistä esitettävä maakuntaliitolle valmiit maakuntakaavatasoiset selvitykset ennen kaavan ehdotusvaihetta. Tuulivoima-alueiden osoittaminen maakuntakaavassa ratkaistaan selvitysten perusteella. Maakuntaliitto ei laadi ennen kaavan ehdotusvaihetta uusia tuulivoima-alueita koskevia selvityksiä." Mahdollisia uusia tuulivoimaloiden alueita tarkastellaan ennen kaavan ehdotusvaihetta maakuntaliitolle toimitettujen selvitysten perusteella.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa seudullisen tuulivoima-alueen sijoittumisen. Seudullisen tuulivoima-alueen perustaminen edellyttää, että alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava. Sen laatimisesta päättää kunta. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

Caruna Oy	Vastine
<p>Lausunto, Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 valmisteluvaihe</p> <p>Nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko</p> <p>Caruna Oy on kaavan edellisen vaiheen lausunnossaan antanut tiedoksi nykyiset 110 kV:n voimajohdot kaava-alueella. Nämä on merkitty kaavaan asianmukaisesti.</p> <p>Suurjännitteisen jakeluverkon yhteystarpeet</p> <p>Kaavan edellisessä vaiheessa kommentoimme mahdollista yhteystarvetta 110 kV:n voimajohdolle välille Nori-Kärppiö. Kyseiselle johdolle on tunnistettu vaihtoehtoinen yhteystarve Kauhajoen alueella. Vaihtoehtoinen yhteystarve olisi välillä Kauhajoen sähköasema-Sahankylä. Mahdollinen yhteystarve on merkitty Liitteen 1 kuvaan vih-reällä katkoviivalla. Harkinnassa olevasta Kauhajoki-Sahankylä johdosta ei ole tehty tarkempia suunnitelmia tai selvityksiä, ja siksi toivomme sen esittämistä kaavassa yleispiirteisellä voimajohdon yhteystarve -merkinnällä.</p> <p>Muuta huomautettavaa</p> <p>Carunalla ei ole muuta huomautettavaa.</p> <p>Liite 1</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto osoittaa kaavaluonnoksessa olevan Nori-Kärppiö "voimajohto, yhteystarve" -merkinnän lisäksi ehdotetun Kauhajoen sähköasema-Sahankylä yhteystarvemerkinällä. Merkintä on esitetyn mukaisesti vaihtoehtoinen yhteystarve Nori-Kärppiö yhteystarpeelle.</p>

CPC Finland Oy

Taholta vastaanotettu kaksi palautetta. Palaute 1:

CPC Finland Oy:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksesta

CPC Finland Oy on perehtynyt Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnosaineistoon.

ja haluaa jättää siitä lausuntonsa. CPC Finland Oy:llä on Etelä-Pohjanmaan alueella suunnitteilla Surmankeitaan tuulivoimapuisto.

Vastine

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto on antanut lausuntonsa kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

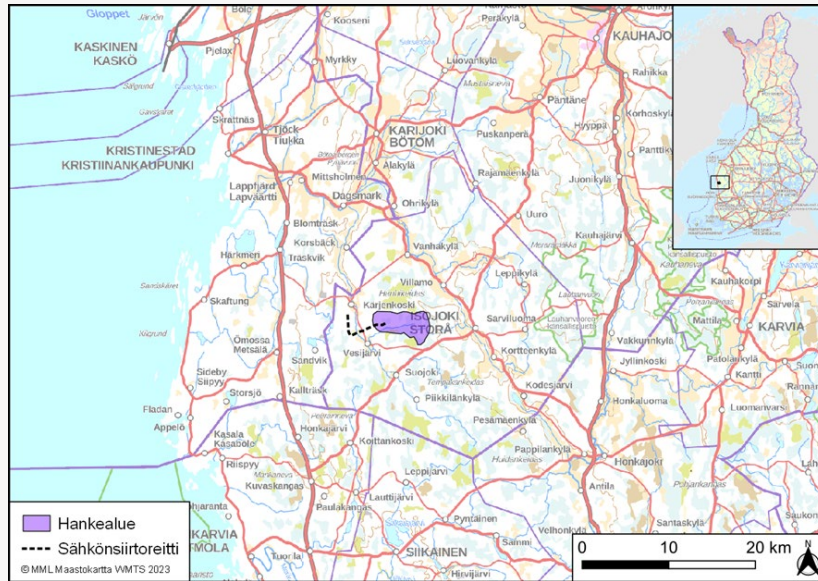
Surmankeitaan tuulivoimapuisto

Surmankeitaan tuulivoimapuiston YVA-ohjelma sekä osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaovat olleet nähtävillä 12.5.2021 – 11.6.2021. Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa enintään 22 uutta tuulivoimalaa käsittävän tuulivoimapuiston rakentaminen. Tavoitteena on lisäksi huomioida alueen luonnon erityispiirteet sekä lieventää rakentamisen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia ympäristölle.

Surmankeitaan tuulivoimapuiston alue sijaitsee Isojoen kunnassa noin viiden kilometrin etäisyydellä keskustaajamasta länteen. Kristiinankaupungin kunnan raja kulkee alueen länsipuolella noin 4,5 km etäisyydellä. Alue on noin 21 kilometrin etäisyydellä merenrannikosta.

Hankealueen koko on noin 1660 hehtaaria ja se on pääosin metsätalouskäytössä. Ojitettuja turvemaita ja turvekangasta on hankealueella runsaasti, mutta hankealueen reunamille sijoittuu myös muutamia laajempia ojittamattomia avosoita. Hankealueella on olemassa olevaa metsätieverkostoa ja hankealue rajautuu koillisessa Rimpikankaantiehen. Hankealueen sijainti on esitetty

kuvassa alla.

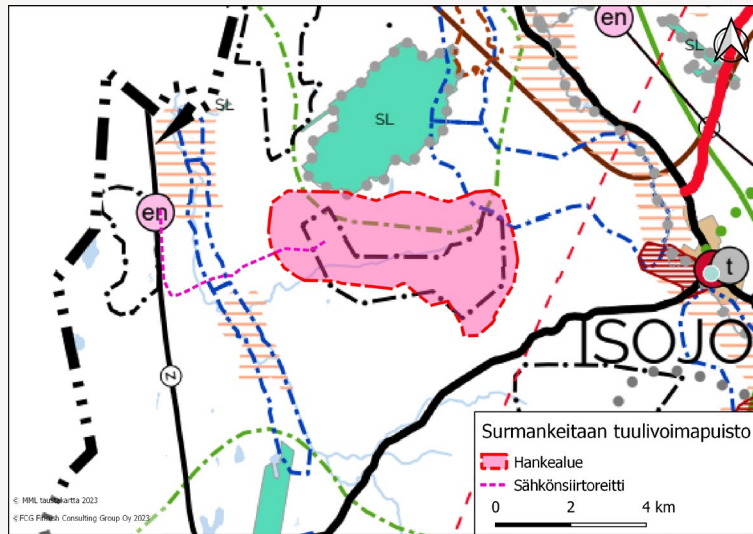

Maakuntakaavatilanne

Etelä-Pohjanmaalla on voimassa Ympäristöministeriön 31.10.2016 hyväksymä tuulivoimaloiden alueita ohjaava vaihemaakuntakaava, jossa osoitetaan maakunnallisesti merkittäviä vähintään 10 voimalaitosyksikön keskitettyyn rakentamiseen soveltuvia tuulivoima-alueita. Tätä pienempien alueiden suunnittelua voidaan vaihemaakuntakaavan I kaavaselostuksen mukaan toteuttaa kuntakohtaisella kaavoituksella. Vaihemaakuntakaavassa I osoitetaan 23 seudullisesti merkittävää tuulivoimaloiden aluetta. Surmankeitaan aluetta ei ole osoitettu vaihemaakuntakaavassa. Tämän vuoksi Etelä-Pohjanmaan liitto on pitänyt lausunnossaan yli

10 voimalaa käsittävän tuulivoimapuiston osoittamista alueelle voimassa olevan maakuntakaavan vastaisena.

Maakuntakaava 2050-luonnoksessa suunnittelualueelle on osoitettu tuulivoimaloiden alue. Aluumerkintä sijoittuu pääosin Surmankeitaan hankealueen rajauksen sisälle. Alla olevassa kuvassa on esitetty Surmankeitaan hankealue ja suunniteltu sähkönsiirtoreitti Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaluonnoskartan päällä.

Lausunto

CPC Finland Oy toivoo, että maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue-merkintää voitaisiin laajentaa pohjois- ja länsiosasta siten, että rajaus olisi suunnilleen Surmankeitaan tuulivoimaosayleiskaavan rajauksen mukainen. Vaikka maakuntakaavassa aluumerkinnät

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden

<p>esitetään maakunnan mittakaavassa, helpottaisi rajauksen selkeyttäminen tulkintoja hahmoteltaessa alueelle sopivaa toimintaa maakunnan mittakaavassa.</p> <p>Surmankeitaan tuulivoimapuiston alueella ei ole tiedossa sellaisia toimintoja tai reunaehtoja, jotka asettaisivat merkittäviä esteitä tai rajoituksia hankkeen toteuttamiselle. Suunnittelualue sijaitsee riittävän etäällä nykyisestä sekä kaavoitetusta asutuksesta lähimmän asuinrakennuksen sijaitessa reilun kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Suunnittelualueella sijaitsee kaksi lomarakennusta, jotka eivät kunnalta saatujen tietojen mukaan kuitenkaan ole lomarakennuskäytössä.</p> <p>Surmankeitaan tuulivoimapuiston YVA-selostus on parhaillaan valmisteilla ja siitä tullaan pyytämään myös Etelä-Pohjanmaan liiton lausunto. Hankkeella edistetään ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tuulivoimatuotannon kapasiteettitavoite Suomessa on 9 TWh vuoteen 2025 mennessä. Vuonna 2019 tuulivoimalla tuotettiin 6,14 TWh, joka vastaa 9 % Suomen sähköntuotannosta (Energiateollisuus 2020).</p> <p>Surmankeitaan tuulivoimapuiston osalta suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on 6–10 MW. Kokonaisteho tulisi tällöin olemaan noin 54–220 MW toteutettavien tuulivoimaloiden määrästä riippuen. Tuulivoimapuiston arvioitu vuotuinen sähkön nettotuotanto tulisi tällöin olemaan noin 155–630 GWh. Isojoen kunnan vuotuinen sähkönkulutus oli 32 GWh vuonna 2021 ja Pohjanmaan maakunnan vuotuinen sähkönkulutus oli 3328 GWh (Energiateollisuus ry).</p>	<p>rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Surmankeitaan aluetta ei ole edellytyksiä laajentaa sen pohjois- ja länsipuolelle linnustovaikutusten ja Natura-vaikutusten vuoksi. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeen etenemistä ja hyödyntää hankkeessa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa.</p>
--	---

Mahdollistamalla omavaraista uusiutuvaa energiantuotantoa edistetään paitsi ilmastopoliittisia tavoitteita, myös Suomen huoltovarmuutta. Tämän vuoksi on tärkeää, että kaavoituksessa tarkastellaan mahdollisuuksia myös laajempien tuulivoima-alueiden sijoittamiseksi ja luodaan edellytykset edistää kaavoitusta kuntatasolla.

Palaute 2:

Mielipide Etelä-Pohjanmaan liitolle Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksesta

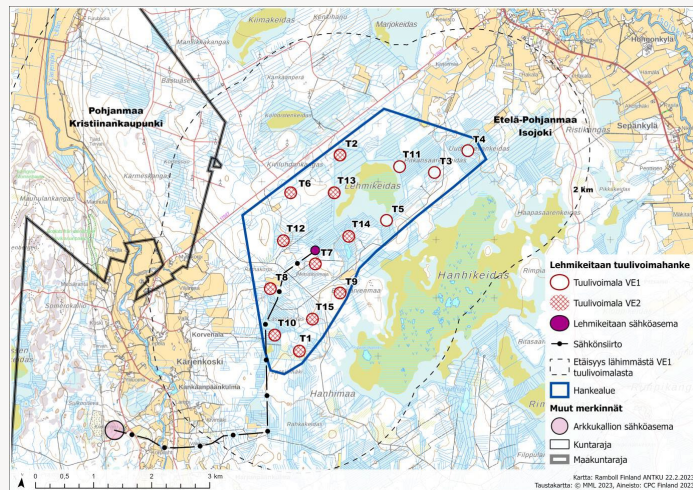
CPC Finland Oy toivoisi, että Etelä-Pohjanmaan liitto ottaisi huomioon suunnitteilla olevan Lehmikeitaan tuulivoimapuistohankkeen Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelussa.

Lehmikeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmistelu on käynnistymässä ja kaava on tulossa vireille Isojoen kunnassa kevättalvella 2023. Hankkeen YVA-menettely on myös käynnistynyt. YVA-menettelyssä arvioidaan kaksi eri hankkeen toteutusvaihtoehtoa ja niin sanottu nollavaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta. Hankkeessa on suunniteltu viidentoista (VE1) yksikköteholtan 7,2 MW:n tuulivoimalan sijoittamista alueelle. Hankkeen vaihtoehtoja on tarkistettu maakuntakaavaluonnoksen ja ennakkoneuvottelussa saadun palautteen perusteella. Alustavia hankevaihtoehtoja on päivitetty siten, että hankkeen toinen, suppeampi vaihtoehto (VE2) vastaa pääosin maakuntakaavaluonnoksessa esitettyä tv-alueen rajausta (Kuva 1).

<p>Tuulivoimapuiston sähkönsiirto toteutetaan sitä varten rakennettavalla uudella 110 kV:n voimansiirtolinjalla.</p> <p>Lehmikeitaan hankealue sijaitsee kokonaisuudessaan tuulivoimapotentiaalisiksi alueeksi Etelä-Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä kartoitetun alueen 20 alkuperäisen rajauksen sisällä (Kuva 2). Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnokseen alueen 20 rajausta on päivitetty (Kuva 3). Hanhikeitaan Natura-alueen länsipuolella oleva alue on rajattu kokonaan pois ja pohjoispuolella olevaa aluetta supistettu ja se on yhdistetty Lakiakankaan tuulivoimala-alueeseen. Rajausta on perusteltu mm. Hanhikeitaan Natura-alueen läheisyydellä ja sillä, että siellä pesiville linnuille jää tarpeeksi avointa tilaa saalis- ja muille lennoille.</p> <p>Mikäli kaavaluonnoksessa esitettyä tv-alueen rajausta kuitenkin laajennettaisiin Hanhikeitaan alueen pohjoispuolella idän suuntaan niin, että Lehmikeitaan hankealue sijoittuisi kokonaisuudessaan tv-alueelle, jäisi Hanhikeitaan ympärille kuitenkin vielä linnustolle tärkeitä lentoväyliä. YVA-menettelyn aikana tullaan selvittämään hankkeen vaikutukset eri laajuisissa vaihtoehdoissa arvioimalla kahden eri laajuisen vaihtoehdon vaikutusten erot. Hankkeen suppeammassa vaihtoehdossa voimaloita on poistettu maakuntakaavaluonnoksessa ehdotetun tv-alueen ulkopuolelta.</p> <p>Isojoen kunta on puoltanut Lehmikeitaan tuulivoimahanketta ja kunnanhallituksessa on päätetty käynnistää hankkeen kaavoituksen suunnittelu.</p>	
--	--

Alueella sijaitsee ja on suunnitteilla paljon tuulivoimaa, jolloin niiden yhteisvaikutukset korostuvat. Lehmikeitaan hankealue on kuitenkin suhteellisen pieni ja se on luonnollinen jatkumo Lakiakankaan tuulipuistolle. Pyydämmekin, että maakuntakaavan jatkosuunnittelussa huomioitaisiin Lehmikeitaan tuulivoimahanke ja sen YVA-menettely ja sen myötä mahdollisesti maakunta-kaavaluonnosta laajempi tuulivoima-alue 20 kattamaan myös Lehmikeitaan suoalueen.

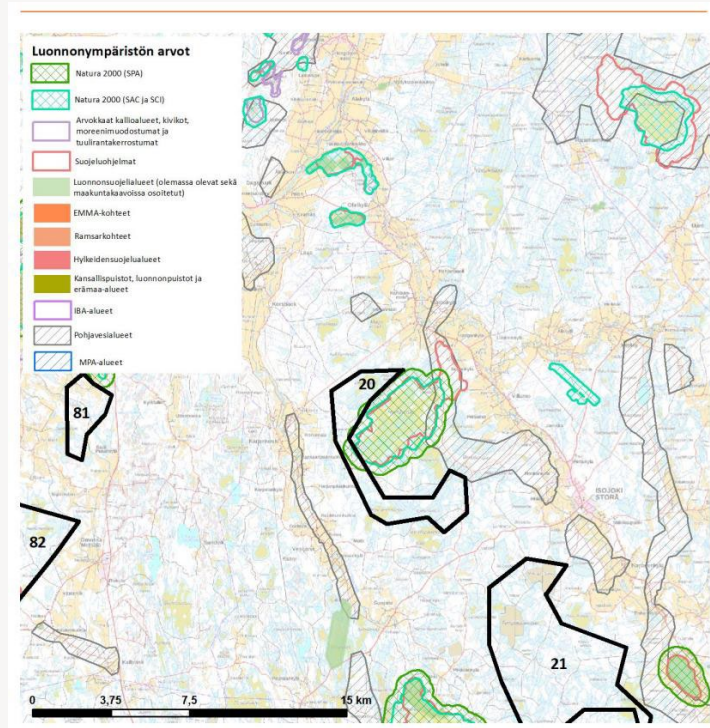
Kuva 1. Lehmikeitaan tuulivoimahankkeen alustava hankealueen raja- ja voimalasijoittelu.

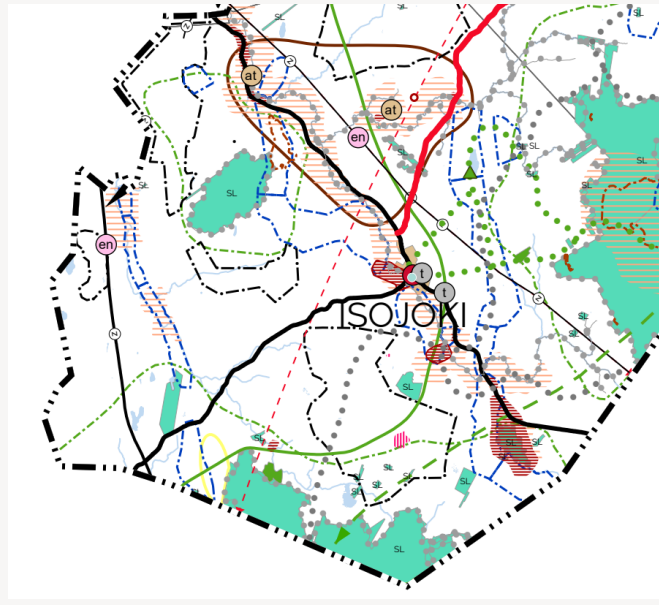
Kuva 2. Etelä-Pohjanmaan tuulivoimasselvityksessä potentiaalisiksi tuulivoima-alueeksi kartoitetun alueen 20 alkuperäinen raja- ja voimalasijoittelu (FCG 2022, Etelä-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimasselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Lehmikeitaan aluetta ei ole edellytyksiä laajentaa sen linnustovaikutusten ja Natura-vaikutusten vuoksi. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeen etenemistä ja hyödyntää hankkeessa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa.

vaikutustenarviointi)

Kuva 3. Ote Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksesta.

Elenia Verkko Oyj

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050, kaavaluonnos

Etelä-Pohjanmaan liitossa on käynnistetty maakuntakaavan uudistaminen. Maakuntakaava sisältää aluerakenteen, liikenteen ja teknisen huollon verkostojen, viherrakenteen, luonnonvarojen, energiatuotannon ja kulttuuriympäristöjen teemat sekä alueelliset kehittämissperiaatteet.

Vastine

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Elenia Verkko Oyj:llä ei ole lisättävää eikä huomautettavaa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnokseen.	Merkitään tiedoksi.
---	---------------------

EPV Energia Oy	Vastine
<p>EPV Energia Oy:n lausunto Etelä-Pohjanmaan 2050 maakuntakaavasta</p> <p>Maankäytön sääntelyä ja lakeja on useita valmisteilla, jotka tulevat ohjaamaan ja rajaamaan maankäyttöä muutamien vuoden sisällä. Maakuntakaavaan ei tulisi epävarmoin tiedoin rajata toiminnanharjoittajan mahdollisuuksia kehittää pitkän aikavälin liiketoimintoja.</p> <p>Turvetuotanto</p> <p>EPV Energia Oy (EPV) esittää, että turvetuotantoalueiden merkitsemisessä tulisi käyttää Vaihemaakunta III varten tehdyt laajat selvitykset, eikä rajata alueita uusi kriteerein pois. Uusin karttarajauksiin ei ole kuultu toiminnanharjoittajaa, kuten aiemmin Vaihemaakunta III:ssa. Uudessa kaavaluonnoksessa on jätetty pois merkittäviä alueita pois toiminnanharjoittajaa kuulematta. Etelä-Pohjanmaan Vaihemaakuntakaavaa III varten tehtiin kattava yhteistyö, jonka selvitysten tulokset tulisivat olla perusteena myös 2050 maakuntakaavalle. Maakuntakaavaa on tarkasteltu puutteellisesti vain energiaturpeen näkökulmasta. Kaikki aiemmat</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto on järjestänyt turvetuotantoon liittyviä sidosryhmäneuvotteluita kaavan laadinnan aikana, joihin myös EPV Energia Oy on osallistunut. Kaavaluonnoksen lausuntomenettely on myös keskeinen osa kuulemista, ja liitto kiittääkin EPV Energiaa lausuntopyyntöön vastaamisesta. Vaihemaakuntakaava III selvitykset ovat perusteena myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:lle. Turvetuotantoon soveltuvien alueiden määrää on vähennetty maakuntakaavassa johtuen energiaturpeen käytön selkeästä</p>

turvetuotantomerkinnät tulisi jättää erityisesti kuivike- ja ympäristöturpeen saatavuuden näkökulma huomioiden. Turvetuotteille on myös muita tuotteita ja potentiaalisia markkinoita, jopa vientituotteina. Etelä-Pohjanmaa on merkittävä maakunta niin turvemaakuntana kuin ruuantuotannossakin. Tuotantoketjut ja maamme ruokahuolto tarvitsevat ympäristöturpeita vielä pitkään, joita on Etelä-Pohjanmaalta saatavissa. Maakuntakaavan tulee olla siis mahdollistava ja salliva.

LUO-alue merkinnät ovat epämääräisiä ja ne ainoastaan rajaavat toiminnanharjoittajan mahdollisuuksia. Merkinnät tulee poistaa kartalta. Isoja LUO-aluerajauksia on silti merkitty mm. pääosin metsäojitetuille alueille. LUO-merkintöjen läheisyydestä on ilman perusteluja rajattu pois turvetuotantoalueita, mutta jostain syystä esimerkiksi tuulivoima-alueita on kyseisille alueille osoitettu.

vähentymisestä. Liitto kuitenkin osoittaa edelleen turvetuotantoon soveltuvimpia alueita juuri kuivike- ja ympäristöturpeen, turpeen korkean jalostusarvon tuotteiden sekä energiaturpeen huoltovarmuuden saatavuuden näkökulma huomioiden. Liitto järjestää EPV Energian kanssa jatkossakin sidosryhmäneuvotteluita asiaan liittyen.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (lumo-alueet) sijoittuvat Etelä-Pohjanmaan laajimmille yhtenäisille metsä- ja suoalueille, jotka ovat luontoarvoiltaan edustavia. Alueet on määritelty Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut - selvityksen tulosten ja useiden paikkatietoaineistojen perusteella. Merkintä ei aseta rajoitteita esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittamiselle. Merkintä säilytetään osana maakuntakaavaehdotusta yleisvastineen mukaisesti [Palautetiivistelmät ja yleisvastineet](#). Merkinnän kuvausta, suunnittelumääräystä ja kaavaratkaisun kuvausta tarkistetaan kaavaselostukseen ennen ehdotusvaihetta. Turvetuotantoalueet ovat usein menettäneet luontoarvojaan, minkä vuoksi ne eivät ole nousseet analyysissä arvokkaimmiksi alueiksi. Lumo-alueet ovat kuitenkin yleispiirteisiä ja laajoja, joten myös turvetuotantoalueita voi niihin sisältyä. Turvetuotantoon soveltuvia alueita ei ole poistettu maakuntakaavasta lumo-alueiden perusteella.

Yhtiössä pohdittiin, onko kaavaan jäänyt "vanha" ajatus olla huolissaan turvetuotannon vesistövaikutuksista, vaikka turvetuotanto on vähentynyt. Kaavassa ei ole huomioitu voimakkaasti nykyisen turvetuotannon vähentyvää kehityssuuntaa, vesistö päästöt eivät ole siis kasvamassa. Turvetuotannon kuormitus vesistöalueittain on jo nyt tutkimustietoihin perustuen vain prosentin murto-osien luokkaa verrattuna muihin maankäyttömuotoihin.

Lähtökohtana pitäisi suunnittelussa olla aina, että maanomistaja päättää omistamansa alueen maankäyttömuodoista.

Aurinkoenergia

EPV:n pitkäaikaisen käsityksen mukaan maakuntakaavan tulisi nimenomaan edistää vihreää siirtymää, eikä rajata alueita vajavaisin ja toiminnan harjoittajaa rajoittavin tiedoin kartalle. Aurinkovoiman alueita ei tule osoittaa tässä vaiheessa maakuntakaavakarttaan, sillä liiketoimintamuoto on vasta kehitysvaiheessa ja uusia käytänteitä

Tuulivoimapotentiaalia on selvitetty Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä ja potentiaaliset alueet voivat olla samoilla alueilla luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kanssa. Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja turvata alueen luontoarvot.

Uusi turvetuotantoalue aiheuttaa aina vesistövaikutuksia. Maakuntaliitto edistää osaltaan Kokemäenjoen-Saaristonmeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022–2027 asetettuja turvetuotannon vesienhoitotoimenpiteiden toteutusta edistäviä keinoja. Turvetuotannon vähentyvä kehityssuunta on huomioitu turvetuotantoon soveltuvien alueiden mitoituksessa.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista

<p>ollaan luomassa. Mikäli aurinkoenergiamerkinnot välttämättä halutaan kartalla osoittaa, sinne tulee merkitä kaikki entiset, nykyiset ja suunnittelussa olevat turvetuotantoalueet reuna-alueineen. Lisäksi tulee merkitä yhtiön muut suunnitellut potentiaaliset alueet. Näistä voidaan myöhemmin esittää tarkemmat aluemerkinnot, mikäli tähän vaihtoehtoon päädytään.</p> <p>Aurinkovoimalle on maakuntakaavaa 2050 varten FCG:n laatimat selvitykset taustamateriaalina, jossa tiedot ovat erittäin vajavaiset ja teksteissä on käytetty vanhentunutta sekä virheellistä tietoa monin paikoin. FCG:n raportissa kerrotaan virheellistä tietoa EPV:n aurinkohankkeista, esimerkinomaisesti Ilmajoen Kortte-Salviannevalle on viime vuonna myönnetty aurinkoenergian tuotannon suunnittelutarveratkaisu, ja Lapuan Heininevan turvetuotanto on loppunut vuonna 2021. Lapuan Heininevan hankkeelle TEM on myöntänyt RFF-tuen. Lisäksi selvityksestä puuttuu useita muitakin aurinkovoimahankkeita Etelä-Pohjanmaan alueilta, joista on luvitus on jo käynnistetty aurinkovoimaa varten. Aurinkovoimakohteet on valikoitu raporttiin puutteellisin perustein ja niitä on nimikoitu aivan liian vähän oikeaan potentiaaliin nähden. Tällaista luetteloa ja aluerajauksia ei saisi käyttää virallisissa merkinnöissä ainakaan ilman toiminnanharjoittajien täydennyksiä. Aurinkovoiman kohdepisteytyksessä on myös unohdettu pohjamaan ominaisuudet, joka vaikuttaa oleellisesti perustamistapaan ja -kustannuksiin. Perustamistapa on ratkaisevampi kustannustekijä, joka vaikuttaa usein hankkeissa enemmän kuin etäisyys olemassa olevaan voimajohtoon. Nyt hankkeet pisteytetään raportissa lähinnä voimajohtotäisyydellä.</p>	<p>ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.</p>
--	---

Esitetyt ns. No Go -alueet eivät ole valideja. Nämä eivät saa olla aurinkovoimaa rajaavia tekijöitä hankkeille. No Go -alueiksi luokitelluille alueille ei ole esitetty erikseen perusteita. Jokaisen alueen "arvo" määritellään erikseen ja käsitellään luvitusvaiheessa, joten maakuntakaavaan ei saa tulla osoittamaan kyseisiä No Go -alueita. Raportissa unohdetaan maanomistajan oikeudet sekä kiinteistö rakenne, joka vaikuttaa oleellisesti hankkeiden toteutumiseen. Selvityksessä on isohkoja virheitä mm. liittyen aurinkovoiman elinkaareen, sähköntuotantotasoon ja oletettuun kiinteistöveroon, näillä ei ole totuus pohjaa. Lisäksi selvityksessä on unohdettu turvetuotantoalueen tärkein jälkikäyttömuoto, peltoviljely.

Tuulivoima

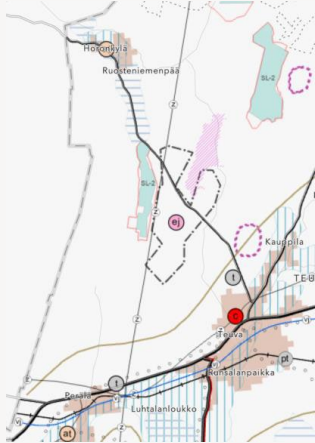
Yhtiö on huomannut, että tuulivoimaloiden selvityksessä näkymäanalyysi ja maisema & havainnekuvat on esitetty 300 metrin kokonaiskorkeudella. Nykyään sallittu maksimikorkeus on noin 260 metriä, mikä vaikuttaa oleellisesti tuulipuiston näkymän rajoittumisen lähialueelle.

Kattojen tuulivoima-alueissa on ristiriitaisuuksia, joita esitellään kaksi tapauskohtaisesti:

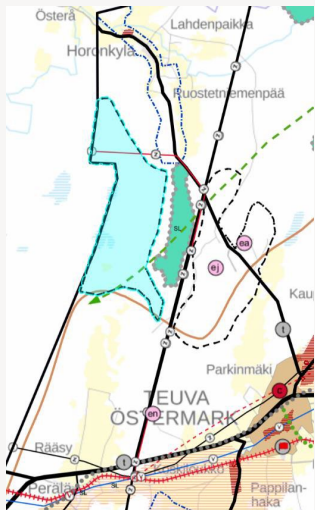
Etelä-Pohjanmaan aurinkoenergiaselvityksessä on käytetty potentiaalisten aurinkoenergia-alueiden analysoinnissa No Go -alueita, mutta näitä ei ole esitetty maakuntakaavaluonnoksessa.

Selvityksissä käytetty kokonaiskorkeus on valittu nyt tuulivoimahankkeiden suunnittelussa yleisesti käytössä olevan tuulivoimaloiden korkeuden mukaan.

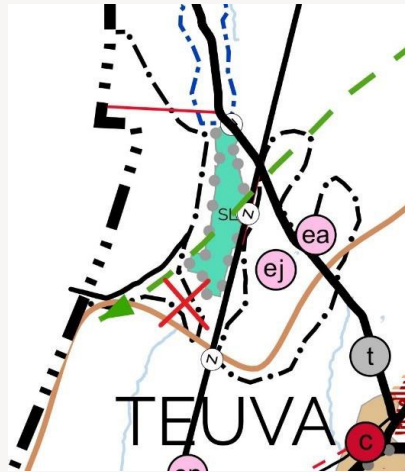
Voimassa oleva maakuntakaava (TEUVA, Paskoonharju):

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 LUONNOS:

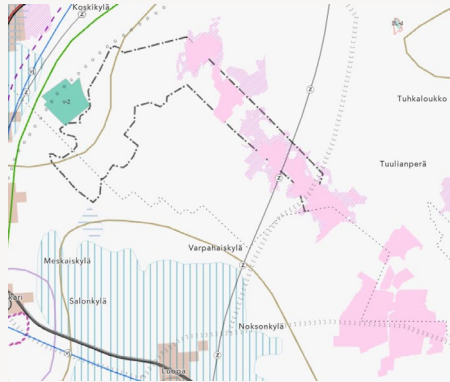

EPV kiinnittää huomiota, viheryhteystarvemerkinään (vihreä nuoli) ja mahdolliseen uuteen tuulivoimala-alueeseen (Haapikangas), josta ei ole tehty mitään selvityksiä. Uuden tuulivoimaloiden aluetta (Haapikangas) pitää pienentää Varisnevan suojelualueen eteläpuolella. Näin turvattaisiin parempi viheryhteystarve tuulivoimaloiden alueiden väliin. Luonnollinen viheryhteys kulkee Varisnevan suojelualueen jatkona etelään Koivistonluoman kautta Perälän kylään.

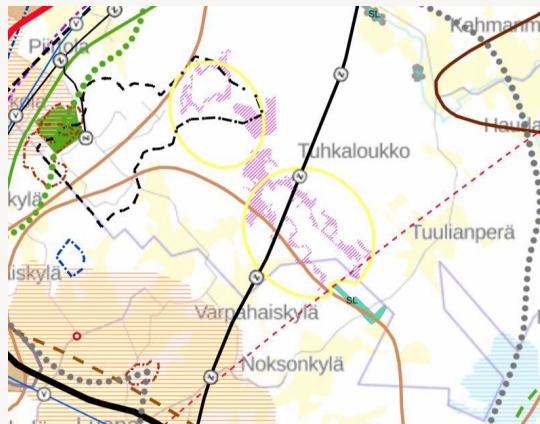

Haapikankaan tuulivoima-alueesta on olemassa maakuntakaavamerkinnän taustalle selvityksiä ja aluetta on arvioitu myös liiton teettämässä selvityksissä. Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinnot ovat yleispiirteisiä, alueellista ekologista verkostoa osoittavia merkintöjä. Viheryhteystarve ja tuulivoimaloiden alueet ovat yhteensovittavissa huolellisen suunnittelun, vaikutusten arviointien ja selvitysten avulla. Viheryhteyttä ei ole tarvetta muuttaa.

Voimassa oleva maakuntakaava (ILMAJOKI, Santavuori):

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 LUONNOS:

Lisäksi huomiona, että jo osittain rakennettua tuulivoimaloiden aluetta Ilmajoen Santavuorella on pienennetty, joka on yhtiön kannalta hyvin huomioitu.

EPV:llä ei ole muuta lausuttavaa.

Merkitään tiedoksi.

Fingrid Oyj	Vastine
<p>Fingrid Oyj:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnos</p> <p>Kiitämme lausuntopyynnöstänne.</p> <p>Kantaverkkoyhtiö Fingridin näkökulmasta Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien alueilla on keskeinen rooli Suomen hiilineutraaliustavoitteiden edellyttämien toimenpiteiden toteuttamisessa. Alueelle sijoittuu useita käynnissä tai suunnitteluvaiheessa olevia voimajohtohankkeita ja lisäksi alueella on tunnistettu pidemmän aikavälin kantaverkon ylimaakunnallisia kehittämistarpeita. Lisäksi maakuntien alueella on rakenteilla ja eri suunnitteluvaiheissa merkittävä määrä tuulivoimahankkeita.</p> <p>Edellä mainitun vuoksi ehdotamme, että kaavaluonnoksen läpikäymiseksi ja kommentoimiseksi järjestetään kevään aikana Etelä-Pohjanmaan liiton ja Fingridin välinen työneuvottelu.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto ja Fingrid ovat pitäneet työneuvottelun lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>

Fortum Renewables Oy	Vastine
<p>ETELÄ-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA 2050:N KAAVALUONNOS</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

Fortum kehittää Etelä-Pohjanmaan alueella parhaillaan kahta tuulivoimahanketta ja tarkastelee lisäksi mahdollisia muita tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Siksi pidämme Etelä-Pohjanmaan liiton käynnistämää maakuntakaavauudistusta erittäin tervetulleena.

Fortumin kehitysvaiheessa olevat hankkeet ovat Lapuan ja Seinäjoen alueelle sijoittuva Lamminneva, joka maakuntakaavaluonnoksessa on nimetty Hietikonnevaksi (alue 5), sekä Teuvan ja Karijoen alueelle sijoittuva Lautamäki, joka maakuntakaavaluonnoksessa kulkee nimellä Perkiönmäki (alue 22). Nimet on hankekehitykseemme valittu paikallisten maanomistajien alueista käyttämien nimien perusteella, ja siksi selkeyden vuoksi voisi olla perusteltua nimetä hankkeet maakuntakaavassakin näin.

Kaavaselostusluonnoksen mukaan osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa voimaloita, jotka eivät ole seudultaan merkityksellisiä. Esitämme, että maakuntakaavassa tuodaan myös selkeästi esiin, että maakuntakaavassa esitettyä seudullisesti merkityksellisten hankkeiden rajausta voidaan myös laajentaa alueilta tehtävien tarkempien selvitysten perusteella.

Tuulivoimaa tarvitaan tulevaisuudessa paljon enemmän. Maankäytön näkökulmasta kannattaa rakentaa suurempia kokonaisuuksia, mm. koska jokainen pienikin hanke edellyttää yleensä sähkönsiirtoa ja uutta siirtoreittiä. Yksittäisissä hankkeissa on siksi perusteltua aloittaa tarkastelu mahdollisimman suuresta

Alueet nimetään maakuntakaavassa tarkoituksella eri nimillä kuin hankealueet, koska aluerajaukset eivät välttämättä ole yhtenäisiä.

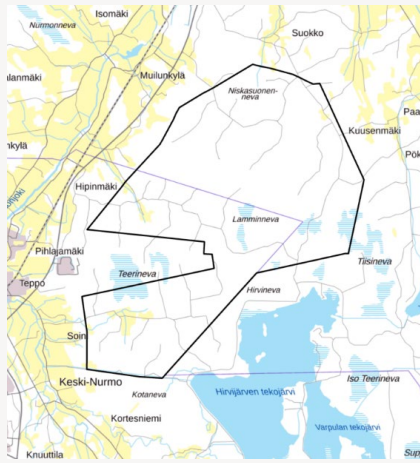
Kaavaselostukseen täydennetään ohjeistusta maakuntakaavan tulkinnasta.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja

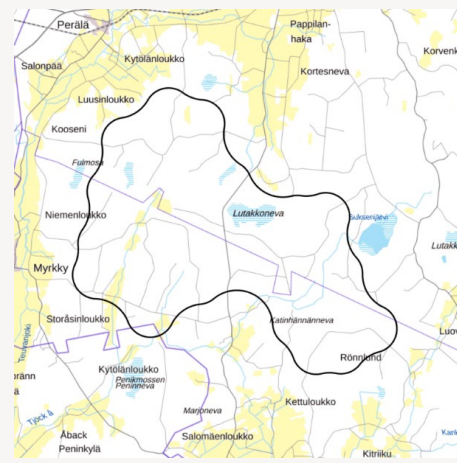
<p>alueesta. Alueiden rajoitukset ja mahdollisuudet tulevat hankekohtaisen yleiskaavan ja ympäristövaikutusten arvioinnin selvityksissä ilmi, ja selvitykset ohjaavat aluerajausta hankesuunnittelun aikana kestäviin ratkaisuihin.</p> <p>Maakuntakaavan ei tule rajoittaa tuulivoimarakentamista sellaisilla alueilla, joilla yksityiskohtaisemmat selvitykset saattavat osoittaa rakentamisen mahdolliseksi. Tämä tarkastelu on parhaillaan käynnissä alueilla 5 ja 22, ja sen vuoksi esitämme, että maakuntakaavassa näiden tuulivoima-alueiden rajauksia laajennetaan selvityksissämme olevien rajausten mukaisiksi. Liitteenä hankkeidemme aluerajaukset paikkatietomuotoisina.</p> <p>Lisäksi pyydämme, että jatkovalmistelussa tarkastellaan kriittisesti alueen 5 itäpuolelle ulottuvaa merkintää luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeästä alueesta. Tähänastisissa selvityksissä alueelta ei ole löytynyt luontoarvoiltaan ympäröivää talousmetsää edustavampia luontokokonaisuuksia. Käsittelemme mukaan voimalinjan pohjoispuolinen alue on tehokkaasti käytössä energiapuun hankintaan, ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkintä on perusteltua poistaa ainakin tältä alueelta.</p> <p>Keskustelemme mielellämme näistä ehdotuksistamme kanssanne tarkemmin.</p>	<p>mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Hietikonnevan tuulivoimaloiden alueen aluerajausta täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen ja tarkastellaan sen laajentamisedellytyksiä yksityiskohtaisempien selvitysten perusteella. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeen etenemistä ja hyödyntää hankkeessa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (lumo-alueet) edustavat Etelä-Pohjanmaan luontoympäristön arvokkaimpia alueita esim. yhtenäisiä metsäalueita ja alueet on määritelty Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen perusteella. Merkintä ei aseta rajoitteita esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittamiselle. Tuulivoimalle potentiaaliset alueet voivat osua samoille alueille luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kanssa. Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja turvata arvokkaat luontokohteet.</p>
--	--

Liitteenä Lamminnevan (alue 5) ja Lautamäen (alue 22) tuulivoimahankkeiden aluerajaukset. Lamminnevasta on esitetty vain oman hankkeemme aluerajaus, eikä meillä ole huomautettavaa luonnoksessa esitettyyn Isovuoren hankkeen rajaukseen.

Lamminnevan aluerajaus:

Lautamäen aluerajaus:

Forus Oy

Meillä Forusilla on Etelä-Pohjanmaan alueella merkittäviä hankkeita kehityksen alla koskien aurinkovoimaa:

1. Seinäjoki/Kurikka (Jalasjärvi):

Vastine

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Merkitään tiedoksi.

<p>Haukineva n. 1 100 hehtaaria. Tämä olikin jo maakuntakaavan aineistossa.</p> <p>2. Kurikka (Jalasjärvi) Lainesneva n. 250 hehtaaria. Tätä ei ollut aineistossa.</p> <p>3. Teuva Hangasneva n. 195 hehtaaria. Tätä ei ollut aineistossa.</p> <p>4. Kauhajoki Mustaisneva n. 1 000 hehtaaria. Tätä aluetta ei ollut aineistossa.</p>	<p>Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.</p>
---	---

Ilmatar Energy Oy	Vastine
<p>Ilmatar Energy Oy:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksesta</p> <p>Ilmatar Energy Oy kiittää Etelä-Pohjanmaan liittoa 1.2.2022 vastaanotetusta lausuntopyynnöstä liittyen Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksesta. Ilmattarella on käynnissä tai käynnistymässä useiden maakunnan kuntien alueilla tuulivoima- ja aurinkoenergiaprojekteja. Tässä lausunnossa esitämme alkuun yleiset huomiot kaavaluonnoksesta liittyen tuulivoimahankkeiden ja aurinkoenergiaprojektien toteutukseen sekä lopuksi kohdekohtaisia huomioita liittyen Ilmattarella hankekehityksessä oleviin alueisiin.</p> <p>Yleistä, tuulivoima</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkittään tiedoksi.</p>

Ilmatar varautuu maatuulivoimahankkeidensa suunnittelussa tällä hetkellä teknologiankehittämiseen myös tulevaisuudessa, jolloin maakuntakaavoituksen aikajänne huomioiden on syytä varautua kokonaiskorkeuksien kasvussa jopa 350 metriin. Tällöin voimalan napakorkeus olisi noin 225 metriä ja roottorin halkaisija 250 metriä. Tällainen tuulivoimala vaatii tuulenottoalueeseen 1,5 kilometriä suunnittelualueen päätuulensuuntaan nähden ja noin kilometrin sivutuulensuuntaan nähden. Esimerkkinä tuulivoimaloiden teknisestä kehityksestä voidaan mainita, että tanskalainen valmistaja Vestas sai vuonna 2022 tuotantoon maalle rakennetun prototyyppivoimalan, jonka nimellisteho on 15 MW ja roottorin halkaisija 236 metriä. Tämän prototyypin ylin pyyhkäisykorkeus on noin 280 metriä, vaikka siinä ei hyödynnetty korkeinta markkinoilla jo olevaa tornia.

Tällaiset tulevaisuuden tuulipuistot ovat monilta vaikutuksiltaan erilaisia verrattuna jo toteutuneisiin tuulipuistoihin: voimaloiden harvempi sijoittelu johtaa mm. siihen, että tuulipuiston sisällä voimaloiden välisellä alueella tuulivoimaloiden aiheuttama keskiäänitaso on aiempaa matalampi eli alueet ovat hiljaisempia. Lisäksi voimaloiden kasvavat etäisyydet toisistaan tarjoavat linnuille ja nisäkkäille aiempaa laajempia voimaloista vapaita lentoreittejä/ekologisia yhteyksiä tuulipuiston sisällä. Voimaloiden harvempi sijoittelu mahdollistaa myös erilaisten arvokkaiden luontokohteiden huomioimisen tuulipuistojen yksityiskohtaisemman kaavoituksen yhteydessä, jolloin yksittäisten, pienialaisten luonnonsuojelualueiden tai lajiesiintymien vuoksi ei ole perusteltua karsia jatkotarkastelusta

laajempia, muutoin tuulivoimalle soveltuvia alueita. Lisäksi tuulivoimapuistoista on huomattava, että niiden alueille ei rakenneta vapaa-ajan asuntoja, jolloin alueet pysyvät asumattomina alueina jatkossakin, tarjoten useille asuttuja alueita karttaville eläimille rauhallisia alueita.

Tuulivoiman vaikutukset petolintuihin:

Suuret petolinnut (maakotka, merikotka, sääksi) ovat tyypillisiä tuulivoimahankkeen suunnittelussa huomioitavia luontoarvoja. Maakuntaliitto on teettänyt lajien esiintymisestä selvityksen, jonka suositukset ovat olleet tausta-aineistona aluerajauksissa. Luontoarvojen huomioiminen on ilmattarelle tärkeä perusedellytys kaikessa hankekehityksessä, ja seuraamme aktiivisesti alan tutkimusta ja viimeisintä tietoutta eläinlajien reagoimisesta tuulivoimaan.

Ilmatar on käynyt neuvotteluja ns. lintututkia valmistavien yritysten kautta ja seurannut menetelmästä saatuja kokemuksia Suomessa ja muualla maailmassa. Käsityksemme on, että suurten petolintujen törmäämiset ovat lähes täysin estettävissä tuulivoimaloihin, mikäli tuulivoimahanke varustetaan hidastus-/pysäytysautomaatiikalla. Menetelmää tulisi pilotoida etenkin suunniteltaessa tuulivoimahankkeita lähelle tunnettuja suurten petolintujen pesäpaikkoja.

Etenkin maakotka vaikuttaa usean Etelä-Pohjanmaalla sijaitseva tuulivoima-alueen toteutukseen. Toistaiseksi vallitseva käytäntö on ollut jättää 2km vapaa vyöhyke maakotkan pesien ja

tuulivoimaloiden välille. Tämän käytännön aikana Suomesta ei ole tiedossa ainuttakaan maakotkan törmäystä tuulivoimaloihin, ja maakotkan kanta on ollut vakaassa kasvussa samaan aikaan, kun tuulivoimaa on rakennettu runsaasti samoille seuduille, joissa maakotkia pesii. Tätä taustaa vasten maakuntakaavassa ei tulisi rajata alueita pois jatkosuunnittelusta tämän hetkisen maakotkan pesätilanteen perusteella, vaan vaikutukset maakotkaan tulisi ratkaista hankekohtaisesti yksityiskohtaisemman suunnittelun keinoin. Kotkien pesäpaikat muuttuvat ajan saatossa, osa reviireistä voi autioitua ja uusia reviirejä voi muodostua. Vuoteen 2050 tähtäävän maakuntakaavan linjauksia ei siksi tulisi tehdä tietyn ajanhetken pesätilanteen perusteella, vaan tuleville vuosille pitäisi jättää mahdollisuus uusien lievennyskeinojen testaamiselle sekä hankekohtaiselle suunnittelulle.

Tuulivoimaan liittyvät yleiset suunnittelumääräykset:

Kaavaluonnoksen nykyinen suunnittelumääräys rajaa kaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuoliset alueet pois tuulivoimarakentamisesta hyvin pitkäksi aikaa. Koska kaavaluonnoksessa osoitetut alueet perustuvat tällä hetkellä vallitsevaan näkemykseen, suunnittelumääräys ei ota huomioon esimerkiksi sähkönsiirtoverkon kehittymistä, mikä voi avata uusia mahdollisuuksia toteuttaa tuulivoimahankkeita alueille, joille niitä ei ole nyt kaupallisessa mielessä järkevää suunnitella. Toisaalta kaikki kaavaluonnoksessa osoitettavat tuulivoima-alueet eivät välttämättä ole toteutettavissa tarkemman suunnittelun perusteella tai kuntapoliittisten päätösten vuoksi, jolloin

maakuntaan ei ole mahdollista kehittää sitä määrää tuulivoimaa, joka maakuntakaavassa on tavoitteena.

Ehdotamme seuraavaa suunnittelumääräystä nykyisen tilalle:

“Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimala-alueita, jotka eivät ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden tai alueen muun maankäytön kanssa.”

Tuulivoimaloiden alue, merkinnän kuvaus:

Merkinnän kuvauksen mukaan alueelle voidaan sijoittaa *seitsemän* tuulivoimalan muodostama kokonaisuus. Toisin sanoen, merkittyjen alueiden ulkopuolelle voidaan sijoittaa vain enintään kuuden tuulivoimalan muodostamia kokonaisuuksia. Seitsemän tuulivoimalan kokonaisuutta ei voida nykyään pitää enää seudullisesti merkittävänä kokoluokkana, vaan se kuvastaa pikemminkin ylipäänsä toteutettavissa olevan hankkeen alarajaa. Näin ollen "Ominaisuusmerkinnät" luokassa oleva maakuntakaavan merkintä todellisuudessa määrittää minne maakunnassa voi rakentaa tuulivoimaa, eli merkinnän ohjausvaikutus tulisi olemaan hyvin voimakas. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa yksityiskohtaisemman suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin perusteella jokin maanomistaja voi olla tilanteessa, että maakuntakaava rajoittaa hänen mailleen suunniteltavissa olevia toimintoja ja ansaintamahdollisuuksia, vaikka mitään haittaa ympäristölle tai alueen muulle kaavoitukselle ei aiheutuisi. Tällaista tilannetta voi pitää MRL

tavoitteiden vastaisena, eikä näin voimakas ohjaaminen voi olla perusteltua maakuntaakaavassa tilanteessa, jossa Suomeen tarvitaan runsaasti lisää puhdasta energiantuotantoa.

Ehdotamme seudullisesti merkittävän tuulipuiston rajaksi vähintään 20 turbiinin muodostamaa kokonaisuutta, jolloin raja-arvo vastaisi paremmin tällä hetkellä vallitsevaa tilannetta sen suhteen, minkä kokoista tuulivoimahanketta voi pitää pienenä tai suurena. Esimerkiksi Ilmattarella on tällä hetkellä esiselvitysvaiheessa maakunnan alueella useampia kohde, jossa voisi olla enemmän kuin kuusi turbiinia, mutta alueet eivät ole mukana maakuntakaavan luonnoksessa. Alueissa olisi myös potentiaalia tuulivoima-aurinkoenergian hybridihankkeiksi, mikäli tuulivoimapotentiaali voidaan hyödyntää täysimääräisesti ja sen turvin mahdollistaa ulkoisen sähkönsiirron toteutus.

Mikäli rajaksi jäisi seitsemän tuulivoimalaa, tämä tulisi johtamaan useiden kuuden turbiinin tuulivoimahankkeiden syntymiseen maakuntaan, sen sijaan että alueille voitaisiin rakentaa suurempia kokonaisuuksia. Tämä johtaa sähkönsiirron kannalta epäoptimaaliseen tilanteeseen, koska yhdellä 110 kV voimajohdolla voitaisiin siirtää 25-30 turbiinin sähköntuotto (250 MW). Tällainen tilanne ei olisi valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tavoitteiden mukainen.

Seudullisuuden raja tullaan maakuntakaavan jatkovalmistelussa säilyttämään 7 voimalassa Etelä-Pohjanmaan maakuntahallituksen 22.5.2023 hyväksymän [yleisvastineen](#) mukaisesti. Voimassa olevan maakuntakaavan seudullisuuden raja (10 voimalaa) on voimalamäärän osalta sama kuin tuulivoimahankkeiden YVA-lain mukaisen menettelyn raja (10 voimalaa tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia). Käynnissä olevissa tuulivoimahankkeissa tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on 6–10 megawattia. Tällöin YVA-lain mukaisen menettelyn raja (45 megawatin) täyttyy jo vähintään 7,5 voimalalla, mikä tukee seudullisuuden rajan asettamista 7 voimalaan. Käynnissä olevissa tuulivoimahankkeissa suunnitellut voimalat voivat aiheuttaa merkittävämpiä vaikutuksia (mm. maisemavaikutukset, linnusto) kuin aiemmin käytössä olleet voimalatyypit. Seudullisuuden rajan laskeminen 7 voimalaan mahdollistaa jatkossa vain pienempien, 1–6 tuulivoimalan alueiden sijoittumisen maakuntakaavan alueiden ulkopuolelle. Voimassa olevan maakuntakaavan perusteella on mahdollista sijoittaa maakuntakaava-alueiden ulkopuolelle 1–9 voimalan tuulivoimapuistoja. Maakuntakaavaratkaisu keskittää suurten tuulivoima-alueiden sijoittumista, jolloin myös mm. sähkönsiirron

Yleistä, aurinkoenergia

Ilmatar pitää hyvänä, että maakuntakaavan uudistuksen yhteydessä on tunnistettu aurinkoenergian tuotannon lisääntyminen, etenkin teollisessa mittaluokassa. Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden osoittaminen maakuntakaavassa on tärkeää, jotta nämä alueet voidaan huomioida kuntatason maankäytön suunnittelussa siten, että alueille ei suunnitella aurinkoenergian tuottamisen kannalta ristiriitaista maankäyttöä. Merkinnän yhteydessä tulee selvästi tuoda ilmi, että teollisen mittaluokan aurinkoenergiaprojekteja voidaan suunnitella yhtäläisesti näiden alueiden ulkopuolelle.

Maakuntakaavan suunnitteluperiaatteissa tulee huomioida, että markkinaehtoisesti toteutettavat aurinkoenergiaprojektit tulevat olemaan lähtökohtaisesti 50 MW tai suurempia, tarkoittaen yli 50 hehtaarin aluekokonaisuuksia. Vuosien 2022 ja 2023 perusteella tämän kokoluokan projekteja on kehitteillä kymmeniä eteläisessä Suomessa. Näin ollen voidaan perustellusti todeta, että esimerkiksi 50 MW aurinkoenergiaprojekti ei jatkossa ole mitenkään poikkeuksellisen suuri, eikä mittasuhteiltaan tai vaikutuksiltaan sellainen, että niiden sijoittumista pitäisi pyrkiä ohjaamaan maakuntakaavoituksen keinoin.

Kategorinen suunnittelumääräys metsään rakentamisen välttämiseksi ei ole perusteltua. Suomessa on metsätalousmaata yli 20 miljoonaa hehtaaria. Vaikka Suomeen toteutuisi eri

tarpeet keskittyvät. Kaavaselostukseen lisätään perusteluita seudullisen tuulivoima-alueen rajan muuttamisesta.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

ennusteiden esittämät 9.000-15.000 MW aurinkoenergiaa, näiden tarvitsema pinta-ala vastaa alle 0,1% metsämaan alasta, vaikka kaikki rakennettaisiin metsiin. Aurinkoenergia ei siis tule missään tilanteessa kiihdyttämään metsäkatoa, mutta esimerkiksi maisemavaikutusten tai linnustoarvojen vuoksi talousmetsä voi osoittautua avoimia alueita (pellot, entiset turvesuot) toteutuskelpoisemmaksi vaihtoehdoksi aurinkoenergian toteuttamiselle.

Aurinkoenergian sijoittumista rajoittavilla suunnittelumääräyksillä saatetaan aiheuttaa aurinkoenergiaan ja puhtaaseen energiaan liittyvien muiden investointien (vetyteollisuus ym) ohjautuminen maakunnan ulkopuolelle.

Tuulivoimaloiden alue 7 ja 14, Kuortane (Napalankalliot-Hietaharjunkangas) ja Seinäjoki (Palopättäränmäki)

Kuortaneen Napalankallioiden ja Hietaharjunkankaan tuulivoimahankkeista vastaa Ilmatar Kuortane Oy ja Seinäjoen Palopättäränmäen hankkeesta vastaa Ilmatar Seinäjoki Oy. Hankkeiden kaava-YVA-menettely on käynnissä ja tällä hetkellä on tekeillä kaavaluonnos ja YVA-arviointityöt.

Osa Napalankallioiden alueesta on merkitty tuulivoimaloiden alueeksi maakuntakaavaluonnokseen, alue on numeroitu valmisteluaineistoissa numerolla 7. Palopättäränmäen ja Hietaharjunkankaan alueet ovat myös merkitty maakuntakaavaluonnokseen, nämä ovat valmisteluaineistossa numerolla 14.

On hyvä, että alueet on nostettu maakuntakaavaluonnokseen, ja ne olisi syytä siellä pitää, sillä molemmista on kaava-YVA-prosessi käynnissä. Alue numero 7 voisi olla vielä aavistuksen laajempi tässä vaiheessa, koska alunperin laajemmalta hankealueelta ollaan vasta tekemässä YVA-selvityksiä. Hankkeen tarkat YVA-selvitykset tuottavat arvokasta ja huomattavasti tarkempaa tietoa hankkeen järkevästä laajuudesta. Ilmattarella on käynnissä yksityiskohtaiset selvitykset alueen petolintujen reviiereistä ja tuulivoiman vaikutuksista niihin. Ilmatar tulee huomioimaan suojelullisesti arvokkaat lajit voimaloiden sijoittelussa ja teknisessä suunnittelussa, ja tämän vuoksi toivomme alueen sisällyttämistä maakuntakaavaan pelkästään yhtenäisiin ja pysyviin rajoitteisiin pohjautuen (yhtenäinen kyläasutus, luonnonsuojelualueet).

Alueen nro 7 laajentaminen alueeseen 14 asti, eli alueen palauttaminen maksimilaajuuteen, on saanut taakseen suorastaan kokonaisen kansanliikkeen, mikä on nähdäksemme poikkeuksellista. Mielipide asiasta on saanut ainakin 120 kannattajaa ja lisäksi 33 hankealueen maanomistajan kannatusta.

Tuulivoima-alueiden osoittaminen mahdollisimman isona (eli alueen varaaminen ensisijaisesti uusiutuvan energian tuotantoon ilman ristiriitaisia maankäyttötavoitteita) mahdollistaa myös yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa aurinkovoiman tuottamisen sellaisilla osa-alueilla, jotka eivät sovellu turbiinien sijoittamiselle. Lisäksi alueen suunnittelu mahdollisimman isona (potentiaalisen tuotantotehon kannalta) voi avata toteuttamiskelpoisia ratkaisuja sähkönsiirrolle, mikä ei olisi

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeiden etenemistä ja hyödyntää hankkeissa tuotettua tietoa tarpeiden

<p>mahdollista kohteen rajautuessa pieneksi. Aluerajaus kuvaa pitkän aikavälin tahtotilaa ja alueen potentiaalia, ja on viesti siitä, että alueelle ei suunnitella tuulivoiman kannalta ristiriitaista maankäyttöä.</p> <p>Tuulivoimaloiden alueen 7 suunnittelumääräykseen on kirjoitettu: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon, ettei tuulivoimaloista muodostu valtakunnallisesti arvokkaan Kuortaneenjärven kulttuurimaiseman maisemakuvaa hallitsevaa elementtiä." Maisemakuvan hallitseva elementti on lavea ilmaus, jonka osalta toivomme tarkennusta, tai muuttamista esimerkiksi muotoon, ettei valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ominaispiirteitä merkittävästi heikennetä.</p> <p>Tuulivoimaloiden alue 9990, Kulmasaarenmäki (Kurikka, Lylyharjun tuulivoimahanke)</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa on osoitettu Kurikan kaupungin etelärajalle seudullisesti merkittävä tuulivoiman tuotantoon soveltuva alue, jolla tarkoitetaan vähintään seitsemän teollisen kokoluokan tuulivoimalan muodostamaa kokonaisuutta. Alue on maakuntakaavaluonnoksessa ositettu kohdenumerolla 9990 Kulmasaarenmäki ja alueen pinta-ala on 400 hehtaaria.</p> <p>Ilmatar Energy Oy:n 100 % omistama hankeyhtiö Ilmatar Lylyharju Oy suunnittelee tuulivoimahankkeen toteuttamista Parkanon, Kihniön ja Kurikan kuntien rajalle Lylyharjun alueelle. Lylyharjun Kurikan kaupungin osayleiskaava-alue mukailee maakuntakaavan</p>	<p>mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa. Alueita 7 ja 14 ei ole tämänhetkisten tietojen mukaan edellytyksiä yhdistää maakuntakaavassa toisiinsa linnustovaikutusten vuoksi.</p> <p>Tarkastellaan suunnittelumääräystä.</p>
--	--

aluetta 9990. Lylyharjun koko hankealueen pinta-ala on noin 2 520 ha ja alueelle on mahdollisuus toteuttaa maksimissaan 14 voimalan tuulivoimahanke. Hankkeen kaavaluonnosvaiheessa Parkanoon on suunniteltu enintään kolme tuulivoimalaa, Kihniöön enintään seitsemän voimalaa ja Kurikkaan enintään neljä tuulivoimalaa. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6–10 megawattia (MW), jolloin hankkeen kokonaisteho olisi arviolta noin 60–140 MW.

Ilmatar on tehnyt yleiskaavan laadinnasta aloitteen Kurikan kaupungille, joka on hyväksynyt kaavoitusaloitteen hankkeen osalta kaupunginhallituksessa 15.2.2021 § 45. Yleiskaava on tullut vireille Kurikan ympäristölautakunnan päätöksellä 28.4.2021 § 24 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.6.–6.8.2021. Kurikan kaupungin ympäristölautakunta on kokouksessaan 1.2.2023 § 1 päättänyt asettaa Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan nähtäville 1.3. –14.4.2023 väliseksi ajaksi.

Kurikan kaupungin osayleiskaava-alueelle on kaavaluonnoksessa osoitettu neljä tuulivoimalaa ja osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 930 hehtaaria. Kurikan Lylyharjun yleiskaava-alueen rajausta on tarkistettu kaavatyon yhteydessä ja se on laajempi kuin alkuperäinen YVA:n mukainen hankealueen raja. Kurikan yleiskaavan alue on merkitty suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1), jonne saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille sekä niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkostoja ja kokoonpanoalueita. Tuulivoimaloiden alueet on rajattu kaavaan tv-merkinnällä.

Yksittäisen tuulivoimalan ohjeellinen sijoitus on merkitty tv-alueen sisällä katkoviivalla. Yleiskaavassa on esitetty tuulivoimaloiden suurin sallittu maksimikorkeus, joka on 290 metriä. Yleiskaavassa ei kuitenkaan oteta kantaa tuulivoimaloiden yksityiskohtaisempiin teknisiin ratkaisuihin, kuten voimalatehoihin.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa Lylyharjun tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan (yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta 13.9.2021), että Etelä-Pohjanmaalla on voimassa Ympäristöministeriön 31.10.2016 hyväksymä tuulivoimaloiden alueita ohjaava vaihemaakuntakaava, jossa osoitetaan maakunnallisesti merkittäviä vähintään 10 voimalaitosyksikön keskitettyyn rakentamiseen soveltuvia tuulivoima-alueita. Tätä pienempien alueiden suunnittelua voidaan vaihemaakuntakaavan I kaavaselostuksen mukaan toteuttaa kuntakohtaisella kaavoituksella.

Vaihemaakuntakaavassa I osoitetaan 23 seudullisesti merkittävää tuulivoimaloiden aluetta.

Lylyharjun aluetta ei ole osoitettu Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaavassa, mutta se sijoittuu osin Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 tuulivoimatuotannolle osoitetulle alueelle. Lausunnossa todetaan, että Pirkanmaan maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa mainitaan, että "maakuntakaavan vaikutusalue ulottuu yli maakuntarajojen" ja "vaikutukset kohdistuvat ja tarkentuvat kuntasuunnittelun kautta yleiskaavojen ja asemakaavojen suunnittelualueille". Edelleen kaavan vaikutusten arvioinnissa mainitaan, että "myös tuulivoima-alueet voivat aiheuttaa muun muassa maisemavaikutuksia kaava-

<p>alueen ulkopuolelle silloin, kun tuulivoimatuotantoon osoitetut alueet sijaitsevat hyvin lähellä maakuntien rajaa". Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on näin ollen arvioitu osin Lylyharjun alueelle sijoittuvan tuulivoimatuotannon maakuntakaavakaavamerkinnän ylimaakunnallisia vaikutuksia myös Etelä-Pohjanmaan maakunnan puolelle.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liiton lausunnon mukaisesti yhteysviranomaisen on Lylyharjun hankkeen YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan edellyttänyt, että hankkeen vertailuvaihtoehtoihin lisätään hankevaihtoehto, jossa tuulivoimaloita ei sijoiteta Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueelle. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan Lylyharjun hankkeen maakuntakaavan mukaisuutta suhteessa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan ja maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista voidaan tarkastella, kun hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa saadaan tietoa hankkeen vaikutuksista. Liiton mukaan alle 10 tuulivoimalan puistoja ei voida myöskään maakuntien rajoilla suoraan sijoittaa maakuntakaavassa osoitettujen seudullisten tuulivoima-alueiden ulkopuolelle, kun kyseessä on kokonaisuutena vähintään 10 voimalan puisto, vaan hankkeita ja niiden paikallisia ja alueellisia vaikutuksia on tarkasteltava kokonaisuutena ja hallinnollisista rajoista riippumatta.</p> <p>Lylyharjun hankkeen YVA-ohjelmaa koskevan yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti Lylyharjun tuulivoimahankkeen YVA-menettelyä on täydennetty kolmannella vertailuvaihtoehdolla (VE3), jossa hankealueella sijaitsee yhteensä 10 tuulivoimalaa vain Parkanon ja Kihniön kuntien alueilla. Lylyharjun</p>	
---	--

<p>tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset ja vaikutusten arvioinnit tukevat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksen mukaista näkemystä, jonka mukaisesti tuulivoimaloiden alue 9990 (Kulmasaarenmäki) soveltuu seudullisesti merkittäväksi tuulivoimaloiden alueeksi, jonne on mahdollista sijoittaa vähintään seitsemän (7) teollisen kokoluokan tuulivoimalaa. Ilmatar toteaa, että vaikka Lylyharjun Kurikan kaupungin osayleiskaavaluonnoksen mukainen kaavaratkaisu käsittää vain neljä tuulivoimalaa, on Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 mukainen tuulivoimaloiden alue 9990 maakuntakaavan tavoitteiden ja sisältövaatimusten mukainen. Ilmattaren näkemyksen mukaan tuulivoimaloiden alueelle 9990 osoitettu ominaisuusmerkintä mahdollistaa ylilimaakunnallisten yhteisvaikutusten huomioimisen Lylyharjun tuulivoimahankkeen Kurikan kaupungin osayleiskaavoituksessa.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksen mukaisessa suunnittelumääräyksessä todetaan, että tuulivoimaloiden alueen 9990 (Kulmasaarenmäki) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset alueella todetun suuren petolinnun reviiriin. Vaikutuksia suojeltuun petolintulajiin on selvitetty laajasti osana Lylyharjun tuulivoimahankkeen YVA-menettelyä. Suojellun petolintulajin elinympäristömallin tulkinnan perusteella vain hyvin pieni osa Lylyharjun tuulivoimapuiston voimala-alueesta sijoittuu pinta-alaosuuttaan tärkeämmälle alueelle petolinnun liikkumisen kannalta. Tällaisia alueita sijoittuu mm. Iso Ristinevan koillisreunalle sekä Lylynevan reuna-alueille. Nämä alueet ovat sekä elinympäristömallin että maastohavaintojen perusteella petolinnun jossain määrin</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	----------------------------

käyttämiä alueita. Alueella esiintyvän erityisesti suojeltavaan petolintulajiin vaihtoehdon VE1 ja VE2 törmäysvaikutukset voivat ilman lievennystoimenpiteitä olla merkittävät. Törmäysvaikutukset voidaan kuitenkin nykyteknologian avulla käytännössä poistaa kokonaan. Erityisellä tutkateknologialla on mahdollista tunnistaa jo etäämpää tuulivoimalaa lähestyvät suurikokoiset linnut ja pysäyttää kyseiset tuulivoimalat siksi aikaa, kun lintu liikkuu lapojen läheisyydessä. Lisäksi suojellun petolinnun osalta voidaan toteuttaa muita kompensointikeinoja, jolla lajin pesinnän painopistettä voidaan siirtää kauemmaksi voimaloista. Ilmatar toteaa, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 mukainen suunnittelumääräys on alueen 9990 (Kulmasaarenmäki) mahdollista huomioida ja toteuttaa hankkeen kuntakaavoituksessa ja yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa tuulivoimaloiden alueen 9990 läpi on länsi-itäsuuntaisesti osoitettu kehittämisperiaatemerkinä viheryhteystarpeelle. Kaavaluonnoksen mukaisesti kehittämisperiaatemerkinä osoitetaan olemassa olevat tai tavoitteelliset viheryhteydet, joilla on erityistä merkitystä ekologisen verkoston kannalta. Merkinä on yleispiirteinen, eikä se osoita viheryhteyden tarkkaa sijaintia tai määritä sen leveyttä maastossa. Merkinä ei rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista alueella. Merkinä suunnittelumääräyksen mukaisesti alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota viheryhteyden säilymiseen tai toteutumiseen tavalla, joka mahdollistaa lajiston liikkumis- ja levittäytymismahdollisuudet.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (lumo-alueet) ja viheryhteystarpeet edustavat Etelä-Pohjanmaan luontoympäristön arvokkaimpia alueita esim. yhtenäisiä metsäalueita sekä niitä yhdistäviä ekologistia yhteyksiä. Alueet on määritelty Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen perusteella. Merkinä ei aseta rajoitteita esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittamiselle. Tuulivoimalle potentiaaliset alueet voivat osua samoille alueille luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden sekä viheryhteystarpeiden kanssa. Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja turvata arvokkaat luontokohteet ja viheryhteydet.

Ilmatar suunnittelee Lylyharjun tuulivoimahanketta voimaloilla, joiden kokonaiskorkeus on maksimissaan 290 metriä. Tällainen tuulivoimala vaatii tuulenottoalueeseen noin 1–1,5 kilometriä suunnittelualueen päätuulensuuntaan nähden ja noin kilometrin sivutuulensuuntaan nähden. Tällaiset tulevaisuuden tuulipuistot ovat monilta vaikutuksiltaan erilaisia verrattuna jo toteutuneisiin tuulipuistoihin, sillä voimaloiden harvempi sijoittelu johtaa mm. siihen, että linnuille ja nisäkkäille jää aiempaa laajempia voimaloista vapaita lentoreittejä/ekologisia yhteyksiä tuulipuiston sisällä. Voimaloiden harvempi sijoittelu mahdollistaa myös erilaisten arvokkaiden luontokohteiden huomioimisen tuulipuistojen yksityiskohtaisemman kaavoituksen yhteydessä. Näin ollen Ilmatar toteaa, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa esitetty kehittämissperiaatemerkinä viheryhteystarpeelle tuulivoimaloiden alueen 9990 läpi on mahdollista toteuttaa suunnittelumääräyksen periaatteiden mukaisesti. Ilmatar kuitenkin esittää, että maakuntakaavan ehdotusvaiheessa tutkitaan myös mahdollisuutta ohjata kehittämistarvemerkinä viheryhteystarpeelle kulkemaan tuulivoimaloiden alueen 9990 eteläpuolelta maakuntarajaa pitkin, mihin ei Lylyharjun tuulivoimahankkeessa ole suunniteltu sijoitettavan tuulivoimaloita.

Tuulivoimaloiden alue 36, Kauhajoen ja Kurikan Harjaneva

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa on osoitettu Kauhajoen kaupungin kaakkoisosaan ja osittain Kurikan kaupungin alueelle seudullisesti merkittävä tuulivoiman

Viheryhteystarpeet eivät tarkemmin määritä esim. viheryhteyden leveyttä tai sijaintipaikkaa.

Viheryhteystarve osoitetaan maakuntakaavassa yleispiirteisenä merkintä perustuen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvitykseen ja sen sijaintia ei siirretä.

tuotantoon soveltuva alue, jolla tarkoitetaan vähintään seitsemän teollisen kokoluokan tuulivoimalan muodostamaa kokonaisuutta. Alue on maakuntakaavaluonnoksessa osoitettu kohdenumerolla 36 Harjanneva ja alueen pinta-ala on 1500 hehtaaria.

Ilmatar Energy Oy:n 100 % omistama hankeyhtiö Ilmatar Kauhajoki Oy suunnittelee tuulivoimahankkeen toteuttamista Kauhajoen ja Kurikan rajalle Harjannevan alueelle.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma oli nähtävillä 23.2.-24.3.2022 ja hankkeen Kauhajoen puolen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 24.2.2022 alkaen. Kurikan puolen kaavoitus ei ole vielä käynnistynyt, mutta sitä on tarkoitus edistää sen jälkeen, kun meneillään olevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tulokset ovat saatavilla. YVA menettelyn laajimmassa vaihtoehdossa alueelle voidaan toteuttaa 13 tuulivoimaa, joista Kauhajoen puolelle on osoitettu 10 tuulivoimalaa ja Kurikan puolelle kolme. YVA-menettelyssä tarkastellaan myös yhdeksän tuulivoimalan vaihtoehto, joka on voimassa olevan maakuntakaavan seudullisen hankkeen rajan alapuolella. Hankkeen YVA-selostus ja Kauhajoen puolen kaavaluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville loppukeväällä 2023.

Harjannevan hankkeen Kauhajoen puolen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa osoitettu aluerajaus on noin 1800 hehtaaria ja YVA-menettelyssä tarkasteltava aluerajaus noin 2500 hehtaaria, joka sisältää Kauhajoen alueen lisäksi Kurikan puolen. Muodostetussa aluerajauksessa on otettu huomioon, että

tuulivoimaloiden meluvyöhyke 40 dB rajautuu aluerajauksen sisäpuolelle.

Lausunnossaan Ilmatar Kauhajoki Oy esittää, että Maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksessa osoitettua Harjannevan tuulivoimatuotantoon soveltuvan alueen aluemerkinä laajennettaisiin kaavaluonnoksessa osoitetusta.

Kaavaluonnoksessa osoitettu aluerajaus on pääpiirteissään samalla alueella kuin hankkeessa tarkasteltava aluerajaus, mutta sen on joiltain osin pienempi kuin hankkeessa tarkasteltu. Etenkin aluerajauksen kaakkoisosaa on rajattu pienemmäksi ja Mustasaarennevan Natura-alueen kaksi erillistä pienialaista palstaa on rajattu tuulivoimatuotannon alueen ulkopuolelle. Ko. Natura-alueen osa-alueet voidaan ottaa huomioon tuulivoimahankkeen tarkemmassa suunnittelussa niin, että Natura-alueen suojeluperusteisiin ei aiheudu heikennyksiä. Mikäli maakuntakaavassa osoitettaisiin alue kaavaluonnoksessa osoitettua hieman laajempaan, antaisi tämä enemmän toteuttamismahdollisuuksia hankekohtaisten tarkempien selvitysten parhaaksi osoittamalle ratkaisulle.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksen mukaisessa suunnittelumääräyksessä todetaan, että tuulivoimaloiden alueen 36 (Harjaneva) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset alueella todetun suuren petolinnun reviiriin. Vaikutuksia suojeltuun petolintulajiin selvitetään laajasti osana Harjannevan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyä. Selvitykset eivät ole vielä tätä lausuntoa jätettäessä

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeiden etenemistä ja hyödyntää hankkeissa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa. Harjannevan aluetta ei ole tämänhetkisten tietojen mukaan edellytyksiä maakuntakaavassa laajentaa.

kokonaisuudessaan valmistuneet, joten niiden tuloksia ei voi vielä lausuntoon avata.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa osa Harjannevan seudullisesti merkittävästä tuulivoiman tuotantoon soveltuvasta alueesta sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuusarvot ja edistää niiden säilymistä, sekä välttää luontoympäristön pirstoutumista. Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppejä ja edistävät niiden säilymistä.

Harjannevan alue on selvitetty tuulivoimahankkeen yhteydessä aiempaa tarkemmin, ja tuulivoimahankkeen toteuttamisen yhteydessä alueen luontoarvot voidaan huomioida. Tuulivoimapuiston alueelle ei voida jatkossa rakentaa vapaa-ajan asutusta, mikä turvaa alueen säilymisen luonnon ydinalueena.

Tuulivoimaloiden alue 10, Seinäjoen Ooperi

Seinäjoen Ooperin tuulivoimahankkeesta vastaa Ilmatar - konserniin kuuluva Seinäjoelle rekisteröity Ilmatar Ooperi Oy.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa Seinäjoen kaupungin puoleiselle Ooperin alueelle on osoitettu noin 2100 hehtaarin kokoinen tuulivoima-alue.

Ilmatar on tehnyt tuulivoimahankkeen esiselvitystä Seinäjoen Ooperin alueella loppuvuodesta 2021 lähtien ja tunnistanut alueelta noin 2800 hehtaarin kokoisen alueen. Ilmattaren aluerajaus mahdollistaa laskennallisesti noin 21 tuulivoimalan sijoittamisen (kuva 1.) Ilmattaren suunnittelualue laajenee maakuntakaavaluonnoksen mukaisen aluerajauksen pohjois-, sekä itäpuolelle. Ilmattaren voimalasijoittelun rajaavana tekijänä on käytetty puolentoista kilometrin etäisyyttä lähimmästä vakituisesta asutuksesta sekä virallisista lomarakennuksista. Asutusetaisyden myötä hankkeessa pysytään Suomessa tuulivoimarakentamisen keskeisille ympäristövaikutuksille (melu ja välke) asetettujen ohjeiden sisällä.

Lausuntonaan Ilmatar esittää, että Etelä-Pohjanmaan tuulivoimamaakuntakaavan 2050 kaavaluonnoksessa esitettyä aluetta tulisi maakuntavaakaehdotukseen laajentaa nykyisestä aluerajauksestaan Seinäjoen kaupungin puoleisella alueella. Voimamäärän kasvaessa maakuntakaavaluonnoksen mukaisesta alueesta maisemavaikutukset eivät olennaisesti laajene. Näin ollen Ilmatar esittää, että maakuntakaavaluonnoksen alueen 10 osalta tulee alueen osalta tutkia mahdollisuutta korottaa alueen kokonaishehtaaramäärää maakuntavaakaehdotukseen Ilmattaren esiselvitysvaiheen karttarajauksen mukaiseksi, jotta alueen todellinen potentiaali tuulivoima-alueena saadaan hyödynnettyä. Samalla pystytään paremmin edistämään Suomen tavoitteita energiaomavaraisuudesta.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeiden etenemistä ja hyödyntää hankkeissa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa. Ooperin aluetta ei ole maakuntakaavassa tämänhetkisten tietojen mukaan edellytyksiä laajentaa loma-asutukseen kohdistuvien vaikutusten sekä maisemavaikutusten vuoksi.

Into Seinäjoki Oy	Vastine
<p>Lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 valmisteluvaiheen aineistosta</p> <p>Into Seinäjoki korostaa lausunnossaan, että maakuntakaavaluonnoksessa tulee huomioida tulevaisuuden tarpeet ja muutokset, kuten tie- ja rataverkon kehittäminen, tuulivoiman ja energiantuotannon muutokset. Aiemmat kokonaismaakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat 1-111 eivät enää vastaa nykyisiä kuntakaavoituksen tarpeita ja uudistus on tarpeen. Maakuntakaavaluonnoksen teemakohtaiset teemakartat parantavat sen luettavuutta, mutta ne voisi julkaista pdf-muotoisina saavutettavuuden lisäämiseksi.</p> <p>Kauppa</p> <p>Koska Kivistöntien KTY tontit ovat toteutuneet teollisuusrakentamispainotteisesti, on tarkoituksenmukaista muuttaa Seinäjoen Roveksen kaupallinen vyöhyke (kml) Kuortaneentien varteen suuntautuvaksi, toteutunut maankäyttö huomioiden.</p> <p>Vuoden 2020 maakuntavaihekaava 11 muutoksen yhteydessä poistettiin keskustatoimintojen alueilta (C/alue, C/kohde) ja keskustatoimintojen alakeskuksilta (Ca) enimmäismitoitukset. Keskustatoimintojen alue- ja kohdemerkinnällä suunnittelumääräyksessä oli viittaus "Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä", mutta</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Teemakartat pyritään julkaisemaan ehdotusvaiheessa myös pdf-muotoisina.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

ei alakeskuksen suunnittelumääräyksessä. Seinäjoen kaupungin alueella ala-keskusmerkinnät ovat Eskoon, Ylistaron ja Peräseinäjoen kaupungin-osakeskuksella. Eskoon alueella oli myös ennen vaihemaakuntakaavamuutosta enimmäismitoitus ja maininta seudullisesta vähittäiskaupan sijoittumisen mahdollisuudesta. Into Seinäjoki pitää tärkeänä, että alakeskuksien suunnittelumääräyksessä on maininta, että "alueelle saa sijoittaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa, jotta vältetään tulkintavaikeuksilta."

Maakunta kaavan tulee mahdollistaa riittävän kaupan rakentamisen siellä missä kaupan asiakkaat asuvat tai ovat tottuneet liikkumaan. Maakuntakaavan tulee olla markkinaehtoisien kaupallisten rakentamisen mahdollistava ei rajoittava tekijä.

Tuulivoima ja energiahuolto

Seinäjoen lähiympäristössä on meneillään useita tuulivoimaan ja aurinkosähköön liittyviä YVA selvityksiä ja kaavoitushankkeita. Into Seinäjoki Oy pitää tärkeänä osallistumista uusiutuvaan energiaan liittyvien hankkeiden yritysvaikutusten arviointiin erityisesti CO2 vapaan sähkön tuotannon ja käytön osalta, koska näillä on suuri merkitys tulevaisuudessa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin mm. energian saatavuuden ja hinnan osalta.

Suunnitellut uusiutuvan vihreän sähkön tuotantomäärät ovat valtakunnallisessa mittakaavassakin merkittäviä. Etelä-Pohjanmaan isojen uusiutuvien energiatuotantoalueiden nykyiset

Tarkennus lisätään määräykseen kaavaehdotusvaiheessa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan tavoitteena on päästötön energiantuotantojärjestelmä ja kaavaratkaisuilla

<p>suunnitelmat tulee mahdollistaa ja maakuntakaavan tulee mahdollistaa myös tulevaisuuden uusien uusiutuvien energiamuotojen tuotannon ja käytön. (mm. tuulivoima, aurinkosähkö, biokaasu, biopolttoaineet, SER, hukkalämpö ja vety jatkojalosteineen)</p> <p>Maakunnassa tuotetun energian siirto pois maakunnasta ei saa olla ainut maakunta kaavan näkökulma. Maakunnassa tuotetun uusiutuvan energian, kuten vihreän sähkön tuotannon ja sähkönkäytön mahdollisuus omassa maakunnassa tulee taata maakuntakaavassa riittävän isokapasiteettisilla valtakunnallisilla ja paikallisilla sähkönsiirtoverkoilla.</p> <p>Esimerkiksi Seinäjoen Itäväylän varrelle on suunnitteilla useita energiaintensiivisiä hankkeita, jotka käyttävät tai tuottavat isoja määriä energiaa. Kyseiset toimialat tarvitsevat riittävän suurikapasiteettisia sähkönsiirtoverkkoja eri verkkoyhtiöiden alueilla. Sähkön siirtomäärät ovat suuria, joten verkkoyhtiöiden riittävät sähkönsiirtokapasiteetit myös valtakunnalliseen Fingrid sähköverkkoon tulee varmistaa riittävän ja tasaisen sähkösaannin turvaamiseksi.</p> <p>Liikenneverkko</p> <p>Seinäjoen sijainti raideliikenteen keskeisenä solmukohtana sekä osana Euroopan laajuista TEN-T raideydinverkkoa mahdollistaa Seinäjoen kehittymisen logistiikka keskuksena. Maakuntakaavaan tehdyt varaukset: Roveksen raidelogistiikkakeskus, järjestelyratapihan siirto Haapamäen ja pääradan väliin, Seinäjoki-</p>	<p>pyritään tätä toteuttamaan. Maakuntakaava taustaselvityksineen sisältää potentiaalisia sijaintipaikkoja sekä suunnitteluohjeita tuulivoiman lisäksi mm. aurinkovoimalle, biokaasulle ja vedylle.</p> <p>Maakuntakaavassa on esitetty kantaverkon ohella alueverkot (vähintään 110 kV) ja lisäksi maakuntakaavaehdotuksessa osoitetaan mm. teollisuustoiminnan alueita, joihin voi sijoittaa myös runsaasti sähköä kuluttavaa teollisuutta, esimerkiksi vedyn valmistusta.</p> <p>Seinäjoen Itäväylän varrelle osoitetaan uusi sähkönsiirron yhteystarve. Ks. vastine Seinäjoen kaupungin lausuntoon.</p>
---	---

<p>Tampere välin kaksoisraiteen toteuttaminen, Vaasan ja Kaskisten suunnan ratojen perusparannus, Jyväskylän suunnan sähköistäminen, alueellisen junaliikenteen mahdollisuudet sekä kolmiomallinen yhteysraide mahdollistavat kaikki yhdessä tulevaisuudessa alueen elinkeinoelämän kehittymisen ja saavutettavuuden parantumisen.</p> <p>Kolmioraide-yhteys Haapamäen radan ja pääradan välissä mahdollistaisi suoran junayhteyden viiteen eri ratasuuntaan ilman veturin päänvaihtoa, joka tehostaisi ja nopeuttaisi kuljetuksia vähentäen osaltaan myös kuljetuksen ympäristövaikutuksia. Roveksen yhdistettyjen kuljetusten raidelogiikkakeskus palvelisi kuljetusten ympäristöystävällisempää kehitystä Suomessa Euroopan TEN-T kuuluvalla pääradalla, jolloin kuljetettavaa tavaraa saataisiin siirrettyä pois maanteiltä ympäristöystävällisempien junien kyytiin.</p> <p>Seinäjoki-Tampereen välinen kaksoisraide parantaisi kuljetuksien nopeutta, täsmällisyyttä ja liikenteenhoitoa. Järjestelyratapihan siirto pois kaupungin keskustasta Haapamäen-Parkanon väliselle alueelle tukisi maakuntakeskuksen kehitystä, maankäyttöä, elinkeinoelämää, asumista ja palvelisi ihmisiä koko maakunnan alueella.</p> <p>Vaasan ja Kaskisten ratojen perusparantaminen tukee molempien satamien saavutettavuutta, alueille myös suunnitellut tehdasinvestoinnit vaativat rautateiltä uutta kuljetuskykyä. Jyväskylän suunnan sähköistäminen parantaisi huomattavasti</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	---

<p>Länsi-itäsuunnan liikennöintiä sekä yhdistäisi alueet toisiinsa kilpailukykyisesti.</p> <p>Alueellista junaliikennettä Etelä-Pohjanmaan alueella voisi suunnitella kolmeen eri ratasuuntaan Vaasan, Härmän ja Kaskisten suuntaan. Kaavaan merkityt varaukset seisakkeille ovat askel oikeaan suuntaan ja mahdollistaisi tulevaisuudessa alueellisen junaliikenteen kehittymisen. Lisäseisakkeina maakuntakaavaan ehdotammekin Roveksen, Kapernaumin, Ideaparkin aluetta.</p> <p>Maakuntakaava on kaava ratkaisuisissa hyvin kiinnittänyt huomiota raskaan liikenteen vaatimukseen ja maakuntakeskuksen saavutettavuuden parantamiseen. Esimerkiksi ohituskaistaosuuksien lisääminen ja kaksiajorataisina osoitetut tieosuudet Seinäjoki-Lapua ja Seinäjoki-Ilmajoki välillä.</p> <p>Into Seinäjoki katsoo, että Vt:n 18 Veneskosken ja Kouran kokonaan ohittava linjaus tuottaisi elinkeinoelämälle nopeamman ja sujuvamman yhteyden sekä parantaisi saavutettavuutta enemmän kuin maakuntakaavassa vaihtoehtoisena suunniteltu osittainen ohitus.</p> <p>Maakuntakaavassa tunnistetaan pitkällä aikajänteellä sähkölentämisen tuottama tulevaisuuden kasvu matkustajaliikenteelle osoittamalla uuden ratayhteyden tarve Seinäjoen lentokentälle. Ratayhteys tukee myös uusien</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on tässä vaiheessa esitetty seisakkeet 'Duoraitiojunaliikenteen mahdollisuudet Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa, Proxion (2020)' -selvityksen mukaisesti. Selvitys on yksi maakuntakaavan pohjaselvityksistä. Tulevaisuudessa voidaan pohtia seisakeverkoston laajentamista, mutta Etelä-Pohjanmaan liitto näkee kehittämistyössä tärkeänä myös Seinäjoen kaupungin roolin.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Valtatien linjausvaihtoehdoista tehdään päätös valtatie yleissuunnitteluprosessissa. Maakuntakaava mahdollistaa kumman tahansa vaihtoehdon toteutumisen. Tienpitäjä ei ole tehnyt päätöstä yleissuunnitelman laatimisen käynnistämisestä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	--

<p>vähäpäästöisien liikennejärjestelmien (dronit) sekä multimodaalisten kuljetusten kehitystä alueella.</p> <p>Into Seinäjoen toiveena onkin, että Etelä-Pohjanmaan liitto edistää edellä mainittuja asioita maakuntakaavassa ja muissa vaikuttamisportaisissa.</p>	
---	--

Invest Lapua Oy	Vastine
<p>LAPUA, Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnos</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Invest Lapua Oy:ltä lausuntoa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 sisältää kaikki alueidenkäytön teemat eli aluerakenteen, liikenteen ja teknisen huollon verkostojen, viherrakenteen, luonnonvarojen, energiatuotannon ja kulttuuriympäristöjen teemat sekä alueelliset kehittämisperiaatteet. Voimaan tullessaan uusi maakuntakaava kumoaa aiemmat maakuntakaavat.</p> <p>Invest Lapua Oy haluaa lausua vain yritys- ja yleensä elinkeinotoimintaan välittömimmin vaikuttaviin asioihin.</p> <p>Aluerakenne</p> <p>Maakuntakaava 2050 kaavaselostus: <i>"Elinkeinoelämän kilpailukyvyn kannalta tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa</i></p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

yritystoiminnalle riittävät kehittämismahdollisuudet eri puolilla maakuntaa."

[Eurooppalainen ilmastolaki](#) astui voimaan kesällä 2021. Ilmastolain myötä ilmastoneutraaliustavoite vuoteen 2050 mennessä ja vuoden 2030 vähintään 55 % päästövähennystavoite ovat laillisesti sitovia.

14.7.2021 komissio julkisti ison ilmasto- ja energialainsäädäntöehdotusten paketin. [Ns. Fit for 55 -paketilla](#) EU panisi toimeen tavoitteensa vähentää päästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Osana vihreän kehityksen ohjelmaa komissio on myös julkaissut ehdotuksen [Eurooppalaiseksi ilmastosopimukseksi, jonka avulla kaikki kansalaiset ja sidosryhmät on tarkoitus saada mukaan ilmastotyöhön.](#)

Suomen maakohtainen päästövähennystavoite taakanjakosektorilla on 39 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Komission heinäkuussa 2021 antaman ehdotuksen mukaan Suomen tulisi vähentää päästöjä 50 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta.

Osana tätä ilmastopakettia liikenteen osuus on merkittävä ja Suomi tavoittelee sen päästöjen puolittamista vuoteen 2030 mennessä. Tähän liittyy merkittävä tavoite liikenteen sähköistämässä, mutta samalla tämä tarkoittaa paljolti nykyisen polttoaineisiin ja co2 päästöihin perustuvan liikenteen verotulojen romahtamista. Hyvin vartenotettavaksi uudeksi verotuskeinoksi

on jo keskusteluissa nostettu kilometripohjainen verotus. Esimerkiksi tässä Helsingin Sanomien jutussa <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000009400012.html> Yhtä lailla asiaa on esitelty siinä muodossa, että joukkoliikenteen äärellä isoissa kaupungeissa kilometrivero olisi suurempi ja maaseudulla pienempi, mutta melkoisen kiristysruuvien se aiheuttaisi. Tätä veroa voitaisiin valitettavasti hyvin helposti nostaa poliittisilla päätöksillä. Tällä olisi myös hyvin dramaattiset vaikutukset vähittäiskaupasta riippuvaisiin kaupunkeihin kuten Seinäjokeen. Asiointiliikenne sinne varmasti romahtaisi ja maakunta alkaisi käyttää enemmän omia kauppoja, joiden määrä voisi jopa nousta sekä vielä enemmän verkkokauppoja.

Tätä ei ole vielä mitenkään ennakoitu maakuntakaavaluonnoksessa, sen sijaan siellä on ennakoitu, että Seinäjoki tarvitsee lisää kaupaneliöitä oman kasvunsa myötä. Vaikka tämä tarve tulee vielä huomattavasti vähenemään. Vähittäiskaupan suuryksikköjen neliöiden sijoittelussa täytyy lähteä siitä, että kaikki keskustajamien ulkopuolelle kaavoitettavat neliöt sijoitetaan maakuntaan em. syitten takia. Seinäjoen kaupungilla on jo ennestään riittävästi kaupan neliöitä ja kaavoitusmahdollisuuksia keskusta toimintojen alueella eikä niitä tarvita enää lisää sen ulkopuolella.

Lapualla NovaPark alueella nykyinen kaava mahdollistaa 58 000 k-m² vähittäiskaupan suuryksikön, mutta maakuntakaava sallii 20 000 k-m² vähittäiskaupan suuryksikön. Kaavoituksella on ja pitää olla ohjaava vaikutus. Mikäli kaavoituksessa annetaan selkeä ohjeistus siitä, että jatkossa näitä isompia kokonaisuuksia täytyy

Maakuntakaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti ja valmistelussa olevaa muuta lainsäädäntöä pyritään jatkuvasti seuraamaan. Kaupan mitoitus laaditaan MRL:n lisäksi mm. vähittäiskaupan suuryksiköiden kaavoitus -oppaan mukaisesti (YM 3/2013 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10138/40714>).

Mitoitukseen vaikuttavat vähittäiskaupan suuryksiköiden nykyinen pinta-ala, vaikutusalueen väestöpohja, kulutus ja liiketilatarve, asiointialueet / asioinnin suuntautuminen / pendelöinti, keskuksen koko ja saavutettavuus, keskus- ja palveluverkko sekä palveluverkon kokonaisrakenteen tasapainoinen kehitys.

rakentaa myös maakuntakeskusten ulkopuolelle kestävän kehityksen mukaisesti, ilmastosyistä, mikäli yleensä haluaa perinteistä kauppaa rakentaa. Monet kauppaketjut ovat omassa toiminnassaan sitoutuneet ilmastotyöhön ja tällaisella kaavoituksen ohjauksella kehitystä voidaan auttaa ja vauhdittaa. Etelä-Pohjanmaan maakunnan tapauksessa kaikki kaupalliset hankkeet maakuntakeskuksen ulkopuolelle vähentävät merkittävästi liikenteen aiheuttamia Co2 päästöjä, joita Suomi on sitoutunut vähentämään.

Kokonaisrakennusoikeuden pudottaminen on huomattava ja vaikuttaa merkittävästi elinkeinoelämän kilpailukykyyn tulevaisuudessa. Rajoittamisella vähennetään elinkeinoelämän kilpailukykyä sekä lisätään päästöjä, joita täytyy kaikin tavoin pyrkiä vähentämään. Etelä-Pohjanmaan palveluverkon nykytila ja mitoitustarpeet 2030-selvityksessä kerrotaan osin virheellisesti *"Lapua on yksi kolmesta Etelä-Pohjanmaan kunnasta, jonne ennustetaan muuttovoittoa vuoteen 2030 mennessä. Toisaalta kunnan työpaikkaomavaraisuus Seinäjoen läheisyydessä olevan sijaintinsa takia on vain hieman yli 60 %."* Tuo ei pidä paikkaansa. Tuossa on sekoitettu kotikunnassa työskentelevien osuus työpaikkaomavaraisuuteen, mikä on eri asia. Lapuan työpaikkaomavaraisuus on n. 80 % *"Vain suurella kauppakeskushankkeella pystytään luomaan vastavoima Seinäjoelle."* *"Maakuntakaavan aikajänteellä tällaiseen tulee varautua ja ottaa se huomioon vähittäiskaupan mitoituksissa."* *"Lapuan vahva asema maakunnassa vähittäiskaupan merkittävänä keskuksena tulee säilymään tulevaisuudessa"*

Maakuntakaavan vähittäiskaupan ratkaisussa ei rajoiteta keskustatoimintojen alueille (C-alueet, C-kohdemerkinnät, Ca-alakeskukset) sijoittuvan kaupan enimmäismäärää. Keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle sijoittuville vähittäiskaupan suuryksiköille asetetaan kaupan enimmäismitoitus maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti. Mitoitus Novaparkissa perustuu Etelä-Pohjanmaan voimassa olevan vaihemaakuntakaava II:n selvityksiin ja suunnitteluratkaisuun. Maankäytön tilanne ei ole alueella muuttunut vaihemaakuntakaava II voimaantulosta, joten mitoitus katsotaan riittäväksi.

Samassa selvityksessä esitetään vähittäiskauppojen kerrosneliömetrit vuoden 2012 kaupan tietopankin tilastot. Tämä tilasto jo yli kymmenen vuotta vanhana, on aivan liian vanha tähän tarkoitukseen. Lapuan alueella vähittäiskaupan kerrosalaneliömetrit ovat olleet 30 392 k-m² ja Seinäjoen alueella 282 640 k-m². Vuoden 2012 tilastojen mukaan vähittäiskaupan mitoitus Seinäjoella on 4,75 k-m² asukasta kohden ja Lapualla 2,07 k-m² asukasta kohden. Ottaen huomioon myös kuntalaisten mediaanitulot (2020) vuodessa 23583 € vrt. 25849 € nämä kaupan neliömitoitukset eivät ole missään järkevissä suhteissa keskenään, kun vielä kaupallisen liikenteen päästöjä on pakko merkittävästi vähentää ja kilometriverolla ne vähenevät varmasti.

Invest Lapua Oy vaatii palauttamaan vähittäiskaupan suuryksikön alueen kokonaisrakennusoikeuden 58 000 k-m²:iin.

Yleisesti Invest Lapua Oy esittää tarkasteltavaksi myös keskustatoimintojen alueen määrittelyä ja sitä kautta niiden uudelleen piirtämistä. Lapuan ja Seinäjoen kohdalle alue on karttaan määritetty, mutta voimassa oleva lainsäädäntö antaa

Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava II:ssa enimmäismitoitus on Novaparkin alueelle asetettu 20 000 k-m², mikä säilytetään ennallaan nyt tekeillä olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssä. Novaparkin alue on rakentumaton, joten mitoitus on edelleen riittävä. Maankäytön tilanne ei ole olennaisesti muuttunut vaihemaakuntakaavan II voimaantulosta. Alueella voimassa olevat asema- ja yleiskaavat ohjaavat kehitystä. Maakuntakaava on voimassa vain niitä muutettaessa.

tässä kohdin tulkinnan varaa, mikä mahdollistaisi keskusta toimintojen alueen merkittävän laajentamisen.

"Keskusta-alueella tarkoitetaan maakunnan, kunnan tai sen osan toiminnallisesti keskeistä aluetta, jossa sijaitsee tiiviisti ja monipuolisesti keskustahakuisia palvelutoimintoja, kuten erikoiskauppaa, päivittäistavarakauppaa, vapaa-ajan palveluja ja julkisia palveluja sekä merkittävässä määrin eri toimialojen työpaikkoja ja asutusta. Keskusta-alue on hyvin saavutettavissa ja sinne on hyvät liikenneyhteydet ympäröiviltä asuinalueilta. Keskusta-alue on kunnan keskustaajaman tai sen alakeskuksen osa-alue ja keskusta-aluetta ympäröi aina taajama-alue."

Lapuan tapauksessa tämän määrittelyn täyttää helposti Lapuan ydinkeskusta, Alanko, Liuhtari ja Honkimetsän alue VT 19 itäpuolelta. Kaikille alueille on ollut valmis valaistu liikenneverkko ja kevyenliikenteen väylät jo yli 20 vuotta. Alueiden väestötiheys per 250x250 ruutu täytti aikaisemmat keskustamääritelmät, joista jostain syystä on myöhemmin luovuttu. Lapuan kohdalla keskusta-alueen ympäröivää taajama-aluetta on pohjoisessa Ritavuori, lännessä Pouttu ja Härsilä, etelässä Alanurmo ja idässä Haapakoski.

Liikenne ja teknisen huollon verkostot

Maakuntakaava 2050 kaavaselostus: *"Maakuntakaavan liikenteeseen liittyvänä tavoitteena on muodostaa elinkeinoelämän kannalta kilpailukykyinen liikennejärjestelmä, joka on myös*

asukkaiden ja työntekijöiden kannalta saavutettava ja turvallinen ja joka edistää kestävästä liikkumisesta."

Lapuan vähittäiskaupan suuryksikkö "NovaPark" on elinkeinoelämän kannalta kilpailukykyinen, se sijaitsee valtatie 16 ja 19 risteyksessä palvellen koko maakunnan pohjoisosia. Maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksen liitteenä on esitetty *Etelä-Pohjanmaan pääteiden logistiikka- ja maankäyttöselvitys*, jossa on esitetty kauppakeskittymä valtateiden 16 ja 19 eritasoristeyksen tuntumaan. Asemakaavassa alueelle on määritetty rakennusoikeutta 58 000 k-m². Vaihemaakuntakaava II muutoksella alueen rakennusoikeus on pudotettu 20 000 k-m². Tämä vähennys on tehty vaihemaakuntakaava II muutoksella ja tämän mitoitusperuste ei ole selkeä. Tämän päivityksen jälkeen koko yhteiskunnassa ja EU tasolla on tapahtunut paljon. Kaupalliset selvitykset ovat tältä osin vanhentuneita eikä vanhoissa selvityksissä ja nyt kaavaluonnoksessa oteta millään tavoin huomioon uusia ilmastotavoitteita. Nämä yhdessä maakuntakaava 2050 tavoitteen, jonka mukaan on tarkoitus muodostaa elinkeinoelämän kannalta kilpailukykyinen liikennejärjestelmä, tulisi NovaParkin kokonaisrakennusala tarkastella uudelleen. Kaupalliset suuryksiköt eivät voi kilpailla tulevaisuudessa Seinäjoen kanssa, jos monopoliasemaa vahvistetaan Seinäjoen suuntaan. Liikennejärjestelmien osalta myös liikenteen määrä kasvaa, jos palvelut ovat Seinäjoella, tämä on valtakunnallisten ja EU:n määrittämien ilmastotavoitteiden kanssa ristiriitainen, kun tarkoituksena on vähentää päästöjä. Seinäjoen mahdollinen väestön kasvu ja palveluiden kysyntä on

Ks. aiempi vastaus.

täysin mahdollista, tukeutuen nykyiseen palveluverkostoon, koska maakunnasta tulee jatkossa sinne vähemmän liikennettä.

Invest Lapua Oy vaatii palauttamaan vähittäiskaupan suuryksikön alueen kokonaisrakennusoikeuden 58 000 k-m²:iin.

Viherrakenne

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaselistuksessa on esitetty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue Seinäjoelle ja Kuortaneelle. Kaavaluonnoksessa alue on suurelta osin Lapuan puolella, mutta mainintaa Lapuasta ei ole kaavaselistuksessa. Alueella on myös merkittävä negatiivinen vaikutus Lamminnevan tuulivoimapuiston rakentamiseen. Alajärvi – Seinäjoki välinen voimajohto 110 kv pohjoispuolinen alue on talousmetsää. Alueelle on myös merkitty voimajohdon yhteystarve, joka kulkee luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen läpi.

Invest Lapua Oy vaatii, että maakuntakaavaan ei tule sellaisia viherrakennetta, viherkäytäviä tai luontoarvoja koskevia merkintöjä, jotka eivät ole nykyisen lainsäädännön mukaan ehdottoman pakollisia.

Korjataan kaavaselistusta ja lisätään kuntatietoihin Lapua.

Yleisvastineen (hyväksytty 22.5.2023 maakuntahallituksessa) mukaisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarvemerkinnot säilytetään osana viherrakenteen merkintäkokoisuutta. Merkinnot toteuttavat Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston vuonna 2021 hyväksymässä maakuntastrategiassa ja maakuntahallituksen vuonna 2022 hyväksymässä maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita:

- Selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja niiden välinen kytkeytyneisyys ja huomioidaan nämä maankäytön suunnittelussa. (Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia – Huomisen lakeus)
- Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tavoitteet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma)

Maakuntakaavamerkinnoillä nämä asetetut tavoitteet konkretisoidaan osaksi maankäytön suunnittelua.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysihin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja. Alueet ovat laajoja, joten niihin voi sisältyä myös tavanomaista talousmetsää. Suunnittelumääräysten mukaan alueiden suunnittelussa on huomioitava luontoympäristöön liittyvät arvot. Tämä tarkoittaa esimerkiksi alueelle sijoittuvassa tuulivoimahankkeessa sitä, että suunnittelussa on huomioitava alueen merkitys osana laajempaa yhtenäisten

Lapuan Simpsiövuori on ympäristön osalta merkittävä luonnon rikkaus Lapuan kaupungissa. Simpsiö on määritelty maakuntakaavaluonnoksessa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema alueeksi sekä Simpsiövuori on merkitty arvokkaaksi harjualueeksi tai muuksi geologiseksi muodostumaksi.

Invest Lapua Oy pyytää huomioimaan Simpsiön alueen mahdollisuudet kehittää aluetta matkailun ja virkistyksen osalta. Maakuntakaava tulee olla tältä osin mahdollistava, ettei tulevaisuuden mahdolliset investoinnit esty ei-pakollisiin kaavamerkintöihin ja niiden tulkintoihin. Alueella on jo nyt hyvin merkittävä ja iso Natura-alue sekä suojeltu vanha luonnontilainen metsä, joten nämä luontoarvot ovat todennäköisesti riittävän hyvin huomioitu.

Luonnonvarat ja energiantuotanto

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuviksi alueiksi voidaan lähtökohtaisesti esittää kaikkia turvetuotannosta poistuvia alueita, joita on esitetty Lapuan kaupungin alueelle yhteensä neljä (4) kappaletta, hangasneva, pitkäkankaanneva-hirvineva, heininneva

metsä- ja suoalueiden monimuotoista kokonaisuutta. Suunnittelussa on pyrittävä mm. voimalasijoittelulla sekä sähkönsiirron ja tiestön ratkaisulla välttämään luontoarvoihin ja niitä ylläpitäviin elinkeinoihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten elinympäristöjen pirstoutumista.

Simpsiön alueella on maakuntakaavaluonnoksessa useita merkintöjä. Näistä mm. virkistysalueen ja matkailupalveluiden alueen (rm) merkinnät turvaavat matkailun kehittämisen alueella.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla

ja lamminneva. Lisäksi Kampinneva täytyy merkitä, lisätä aurinkoenergiaan soveltuvaksi tuotantoalueeksi. Kauhajärven länsipuolelle on myönnetty suunnittelutarveratkaisu aurinkoenergian tuotantoon, josta on rakennuslupa vireillä. Maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksessa esitetään alue kokonaan tuulivoimalalle soveltuvana alueena.

Tuulivoimalan alueita on esitetty Lapuan kaupungin alueelle yhteensä viisi (5) kappaletta. Tuulivoimaloita on rakennettu Jouttikallion alueelle. Uusia aluevarauksia on esitetty Aittookankaalle, Annalanmäelle, Hietikonnevalle ja Napalankallioille. Hietikonnevan tuulivoimapuiston valmistelu on käynnissä ja tämä on esitetty nimellä "Lamminneva". Maakuntakaavan valmisteluvaiheessa on esitetty Hietikonnevan/Lamminnevan tuulivoimalan alue laajempaan. Aluetta on supistettu voimajohdon 110 kv pohjoispuolelta ja tilalle on määritelty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alue. Monimuotoista luontoa löytyy alueen länsipuolelta Ritakorvenvuoren ja Korvenkallioiden suunnalta, missä on jo kaksi Metso metsien suojelualuetta. Alueen kokonaisuuden kannalta olisi parempi hyödyntää nuo voimajohdon pohjoispuolella olevat alueet ja vastaavasti pienentää lähempänä asutusta ja Metso alueita olevat alueet.

Kulttuuriympäristö

suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Hietikonnevan tuulivoimaloiden alueen aluerajausta täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen ja tarkastellaan sen laajentamisedellytyksiä yksityiskohtaisempien selvitysten perusteella. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeen etenemistä ja hyödyntää hankkeessa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa.

<p>Invest Lapua Oy vaatii, että maakuntakaavaan ei tule sellaisia viherrakennetta, viherkäytäviä, maisema-alueita tai luontoarvoja koskevia merkintöjä, jotka eivät ole nykyisen lainsäädännön mukaan ehdottoman pakollisia. Maakuntakaavan täytyy olla asumista- ja elinkeinoelämää täällä mahdollistava eikä rajoittava.</p>	<p>Maakuntakaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.</p>
--	--

<p>Kiinteistö Oy Lappajärven Herneslahti</p>	<p>Vastine</p>
<p>Viitaten lausuntopyyntöönne koskien meneillään olevaa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan päivitystä totemme mielipiteinämme seuraavaa:</p> <p>Kiinteistöyhtiöllämme on kolmen rivitalon ja 14 asunnon kokonaisuus osoitteessa Nykäläntie 105 62600 Lappajärvi. Asunnot on rakennettu pääkäyttötarkoituksenaan vapaa-ajan asumiseen.</p> <p>Lappajärven Nykälänniemellä on lisäksi useita muita yksityisiä asuntoyhtiöitä Kivitippu Chalets 1 ja Kivitippu Chalets 2 ja Asunto Oy Lappajärven Tulivuori. Kaikkienensa Nykälänniemen matkailukeskittymässä on noin 100 vapaa-ajan asuntoa ja kesämökkiä.</p> <p>Syy, miksi nämä asunnot ovat alueelle rakentuneet ja ympäri Lappajärveä lisäksi yli 2000 kesämökkiä liittyvät täysin Etelä-Pohjanmaan suurimpaan ja ainoaan kunnon maisemaltaan</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

ainutlaatuiseen järveen Lappajärveen, joka on lisäksi Euroopan suurin kraatterijärvi.

Nykälän asutokannassa kiinteistöillä ei ole omarantaisia tontteja, jonka vuoksi yleiset uimarannat ja lähialueen järvi ovat asukkaille tärkeitä veneily- ja virkistyskohteita. Tämä näkyy hyvin mm. Rambollin matkailijaselvityksestä, joka on tehty kiistanalaisessa Iso Saapasnevan YVA selvityksessä.

Nyt nähtävillä oleva maakuntakaava 2050 herättää huolestumista ainutlaatuisen maiseman teollistamisen osalta, jonka tulevat aiheuttamaan Lappajärven ympäristöön esitetyt tuulivoimalat, jotka tulevat maakuntakaavassa välittömästi arvokkaan maisemamerkinnän taakse, joka osaltaan vesittää arvokkaan maiseman merkinnän tavoitteet. Tämä tulee kohdistumaan suurilta osin Nykälän alueeseen.

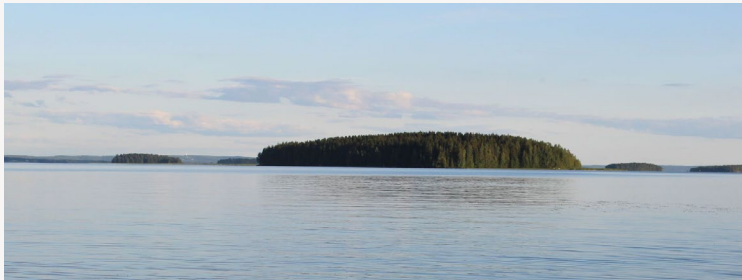
Maakuntakaava-aineistossa olisi tämä tosiseikka syytä tuoda puolueettomasti laadittuna maakuntakaavan päättäjille selväksi esimerkiksi Lappajärven selältä ja Nykälän ympäristöstä tehtävällä videomallilla, jossa näytetään selvästi tulevaisuuden tilanne, jossa järven pintaa noin 350 metriä korkeammalle ulottuvat roottorit pyörivät ja lentoestevalot välkkyvät kesäillassa maakuntajärven kesämökkien laiturimaisemissa.

Vimpelin Talpakanrämeeen tuulivoima-alueen tilanne tulee olemaan tästä yksi hyvä esimerkki.

Oheisessa valokuvassa näkyy Ilmatieteenlaitoksen säätutka, joka on Lakeaharjun huipulla noin 100 metriä järven pintaa ylempänä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa varten on toteutettu [Etelä-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys](#), tuulivoima-alue kohtaiset [kohdekortit](#) sekä [näköalueanalyysi ja valokuvasovitteet](#). Selvityksessä on tuotettu aineistoa tuulivoima-alueiden maksimaalisesta maisemavaikutuksesta maisemallisesti herkistä kohteista. Liitto muistuttaa, että maakuntakaavassa ei kuitenkaan päätetä tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisesta toteutuksesta esim. tuulivoimaloiden määrästä, sijaintipaikoista tai korkeudesta.

Kuva Nykälän edustalta. Kuvassa etualalla Veanteensaari. Säättuka näkyy noin 100 m järvenpintaa ylempänä Lakeaharjun huipulla Mänkki ja Vähä-Kannus saarien välissä. Talpakanrämeen tuulivoimalat tulisivat lentoestevaloineen suunnilleen tämän valokuvan vasempaan horisonttiin kokonaiskorkeudeltaan noin 200 metriä Lakeaharjua korkeammalle.

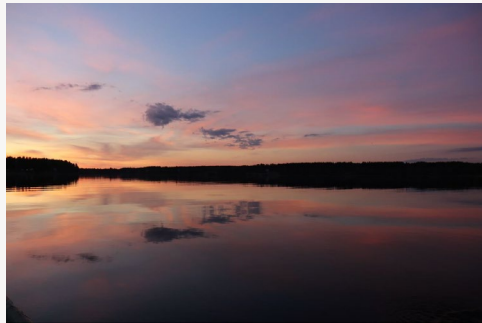
Lappajärvi juhannusyönä valaistushetkenä, jolloin yleensä tuulivoimaloiden lentoestevalot välkkyvät.

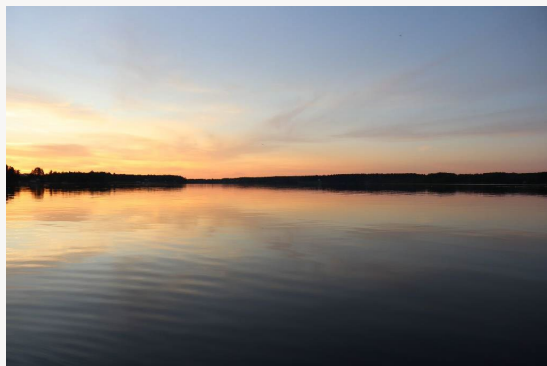
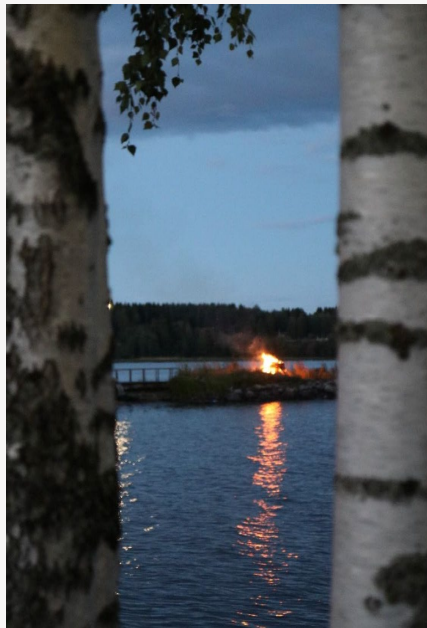
Ilmatieteenlaitoksen säättukaan liittyen vielä huomiona, että tähän saakka heillä on ollut 20 kilometrin etäisyysvaatimus säättukasta tuulivoimalaan. Heiltä kannattaa myös pyytää lausunto.

Talpakärämettä haasteellisempi tilanne tulee olemaan kiistan alainen Iso Saapasnevan seitsemän tuulivoimalan hankealue, jota on kehitetty vuodesta 2017 selvitysten ollessa vieläkin puutteellisia ja tarkoitushakuisesti laadittuja. Tämä kaava on parhaillaan menossa kohti lopullista päätöstä, rakennetaanko hanketta vai ei. Tästä syystä ennen lainvoimaista kaavapäätöstä aluetta ei ole syytä merkitä maakuntakaavaan.

Alla valokuvia Nykälän edustalta Iso Saapasnevalle päin paikassa, jossa jatkossa näissä valaistusolosuhteissa lentoestevalot välkkyvät kesäyössä.

Etelä-Pohjanmaan liitto on käynyt neuvotteluita Ilmatieteen laitoksen kanssa ja Ilmatieteen laitokselta on pyydetty lausunto.

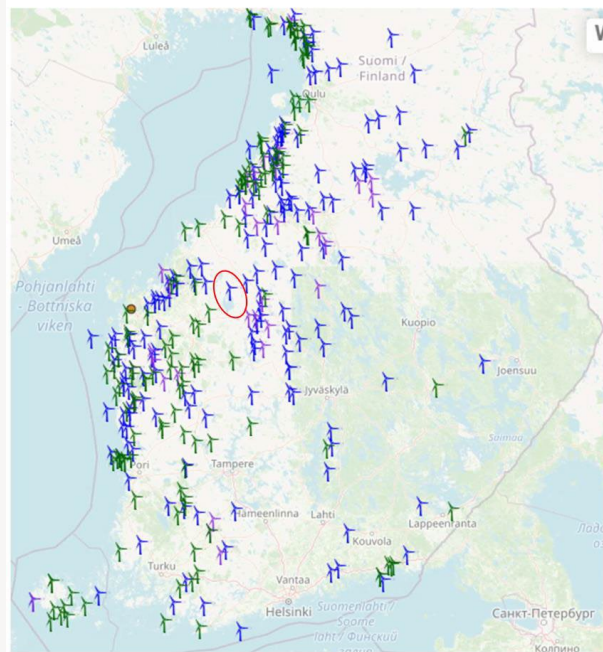

On sanomattakin selvää, että näillä maisemaa teollistavilla tuulivoimaloilla on laajaa merkitystä kiinteistöjen arvoihin

Lappajärven rannoilla, joka olisi myös syytä tuoda puolueettomasti esille maakuntakaava-aineistossa.

Hankkeen kokonaiskuva, kun yhdistetään Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat.

On sanomattakin selvää, että Länsi-Suomessa ei ole pian ainuttakaan laajaa vesialuetta, jossa ei tuulivoimalat riko maisemaa varsinkin kun merituuvoima-alueiden rakentaminen alkaa Merenkurkun alueella. Kokonaiskuvan kannalta olisi syytä yhdistää kolmen maakunnan tuulivoimakaavat, josta tilanne tulee näkymään.

Etelä-Pohjanmaan liitto ja naapurimaakunnat ovat käyneet useita neuvotteluita asiaan liittyen.

Lappajärven ympäristön osalta olisi kauasnäköinen ja alueen menestyksen kannalta selkeää jättää kaunis ainutlaatuinen ympäristö ilman tuulivoimaloita, jolloin alueen asumisviihtyisyys suhteessa muihin alueisiin lisääntyy ja matkailun menestymisedellytykset eivät vaarannu. Aluetta kannattaa katsoa ympäri järveä ja ottaa huomioon myös Lakeaharjun ja Pyhävuoren huipuilta aukeavat mahtavat maisemat.

Synnyhistoriansa takia Lappajärven alueen maisema olisi syytä vihdoin hakea valtakunnallisesti arvokkaiden maisemien listalle, joita Etelä-Pohjanmaalla tarvittaisiin lisää. Tämä status osaltaan parantaisi matkailun kehittymisedellytyksiä meneillään olevan Geopark hankkeen tukena.

Päästöttömän energiatuotannon sektorilla mittava aurinkosähkötuotanto vanhoille turvesoille olisi kokonaisuuden kannalta kestävä ratkaisu. Alueelta saataisiin mittavasti tuulivoimaa täydentävää aurinkovoimaa ja samalla ainutlaatuisen kauniit maisemat säästyisivät.

Näillä perusteilla lausuntona esitämme, että meneillään olevassa maakuntakaavaprosessissa arvostetaan maisemia myös ilman tuulivoimaloita ja tässä yhteydessä Lappajärvi-Evijärvi alue otetaan huomioon arvokkaana maisema-alueena laajalla alueella paikkana, joihin tuulivoimaloita ei sallita ja aloitetaan toimenpiteet maiseman saamiseksi valtakunnallisesti arvokkaiden maisemien luetteloon ja sähköntuotamuodoksi valitaan mittava aurinkosähkötuotanto vanhoille turvesoille.

Maakuntakaavan keskeinen tarkoitus on yhteensovittaa eri intressejä. Etelä-Pohjanmaahankin merkittävästi vaikuttavan energiamurroksen osalta maakuntakaavalla luodaan mahdollisuudet päästöttömän energiantuotantojärjestelmän syntymiselle ja tuetaan uusiutuvan energian ratkaisuja, kuten tuulivoiman rakentamista. Kulttuuriympäristön osalta tavoitteena on arvokkaiden osien turvaaminen sekä maankäytön

<p>Toivomme viisaita ja kauaskantoista kaavoituspäätöstä kauniista Lappajärven seudusta ilman tuulivoimaloita.</p>	<p>muutosten ja kulttuuriympäristön erityispiirteiden yhteensovittaminen. Lappajärven ympäristö on tunnistettu maisemallisesti arvokkaana alueena. Iso-Saapasnevan (nro 33) tuulivoimaloiden alueelle on annettu suunnittelumääräys, jonka mukaan "yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota tuulivoimaloiden maisemavaikutuksiin sekä metsäpeuran vaellusreitteihin ja lisääntymisalueisiin."</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa seudullisen tuulivoima-alueen sijoittumisen. Seudullisen tuulivoima-alueen perustaminen edellyttää, että alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava. Sen laatimisesta päättää kunta. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.</p>
--	---

Lakeuden Etappi Oy	Vastine
<p>Lakeuden Etappi kiittää mahdollisuudesta lausua maakuntakaavan luonnoksesta ja esittää lausuntonaan seuraavia tarkennuksia.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

Kaavaselostuksessa on esitetty kiertotalous- ja jätehuoltoalueina maakunnasta kolme aluetta. Lakeuden Jätekeskus Oy on yhtiön entinen nimi ja nykyisin käytössä oleva nimi on Lakeuden Etappi Oy, myös Ilmajoella sijaitseva jätehuoltokeskus toimii saman yhtiönimen alla. Alajärven alueella sijaitseva kunnallinen jätehuoltotoimija on Millespakka Oy, jolla on Alajärvellä päätoimipaikka.

Kaavaratkaisu:

Taulukko 26. Maakuntakaavassa osoitetut kiertotalouden ja jätehuollon alueet (Etelä-Pohjanmaan liitto, T1/2022).

Kiertotalouden ja jätehuollon alue	Kunta
Järviseudun Jätehuolto Oy	Alajärvi
Lakeuden Jätekeskus Oy	Ilmajoki
Botniarosk Oy	Teuva

Korjataan vanhat virheelliset nimet sekä tarkennetaan sijaintipaikka kaavakartalle esityksen mukaisesti.

Kaavaluonnoksen kartassa jätteenkäsittelyalue (ej) on merkitty hieman sivuun varsinaisesta jätteenkäsittelyalueesta. Oikea sijainti on merkitty kuvaan punaisella pisteellä.

Lillbacka Powerco Oy

Haluaisin kiinnittää huomionne maakuntakaavan suunniteltuun rajoitukseen, joka estäisi seudullisesti merkittävän päivittäistavarakaupan sijoittamisen Kauhavan Alahärmän Powerparkin alueelle. Powerpark on merkittävä yksityinen matkailualan toimija, joka on vuosien saatossa investoinut paljon alueensa kehitykseen. Alueella vierailee vuosittain tuhansia matkailijoita, mikä tukee merkittävästi koko Etelä-Pohjanmaan alueen taloudellista toimeliaisuutta. Powerpark sijaitsee Etelä-Pohjanmaan pohjoisella reuna-alueella ja on näin ollen myös luonteva sijainti Etelä-pohjanmaan pohjoispuolen kaupallisena

Vastine

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

<p>keskuksena, jonka on mahdollista palvella myös naapurimaakunnan asukkaita.</p> <p>Powerparkin edustajat ovat ilmaisseet huolensa siitä, että maakuntakaavan rajoitukset voivat haitata heidän tulevaisuuden suunnitelmiaan, joiden mukaan Powerparkista kehitetään pohjoismaisesti merkittävää vapaa-ajan viettokeskusta. Me haluamme olla alueen kehityksen kannalta aktiivinen toimija, joka tekee kaikkensa kestävän kehityksen edistämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi naapurimaakuntien kanssa. Tämä on mahdollista vain, jos maakuntakaava mahdollistaa Powerparkin kehittymisen täyteen potentiaaliinsa.</p> <p>Powerparkin alueen sijoittaminen seudullisesti merkittävän päivittäistavarakaupan palveluiden käyttöön tukisi merkittävästi alueen kehitystä ja matkailijoiden viihtyvyyttä. Yhteistyöllä ja yhteisellä näkemyksellä voimme saavuttaa kaikkien etua palvelevan ratkaisun.</p> <p>Pyydän teitä harkitsemaan uudelleen maakuntakaavan rajoitusta Powerparkin alueen suhteen. Kaavan tulisi mahdollistaa, eikä rajoittaa Powerparkin ja Kauhavan kaupungin tulevaisuuden kehittämistä. Toivon, että voitte ottaa huomioon Powerparkin alueen merkityksen alueen kehityksen kannalta sekä matkailun että yrittäjyyden näkökulmasta.</p> <p>Kiitos huomiostanne ja avusta tässä asiassa.</p>	<p>Alahärmän taajaman PowerParkin vähittäiskaupan suuryksikön suunnittelumääräyksessä on rajoitettu seudullisesti merkittävän päivittäistavarakaupan sijoittaminen. Alueelle voidaan kuitenkin sijoittaa paikallisesti merkittävää päivittäistavarakauppaa. Seudullisuuden raja on 4 000 k-m² ellei selvitysten perusteella taajamakohtaisesti muuta osoiteta. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen sijaintipaikka on keskustatoimintojen alue. Päivittäistavarakauppa on tyypiltään erityisesti keskustoihin ja lähelle merkittävimpiä asutuskeskittymiä sijoitettavaa toimintaa. Keskustojen ulkopuolisille alueille vähittäiskaupan seudullisesti merkittäviä suuryksiköitä voidaan sijoittaa maakuntakaavalla MRL:n vähittäiskauppaa koskevien erityisten säädösten (§ 71 a-d) nojalla selvityksiin ja vaikutusten arviointiin perustuen. Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavassa II ja sitä varten laadituissa kaupan selvityksissä on tarkasteltu Alahärmän PowerParkin vähittäiskaupan suuryksikön merkintää ja alue on todettu soveltuvan matkailua palvelevan vähittäiskaupan suuryksiköiden sijaintipaikaksi (enimmäismitoitus 10 000 k-m²). Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, ettei seudullisesti merkittävän päivittäistavarakaupan sallimiselle ole edellytyksiä Alahärmässä MRL:n rajoituksista johtuen (vrt.</p>
--	--

	<p>MRL 71 § b-c). Liitto kuitenkin huomauttaa rajoituksen koskevan vain seudullista kauppaa, ei alle 4 000 k-m2 yksiköitä.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto pitää PowerParkin ja matkailun kehittämistä hyvin tärkeänä asiana koko maakunnan elinvoimalle. Liitto selvittää kaavamerkinnän kehittämismahdollisuuksia kaavaehdotukseen.</p>
--	--

Megatuuli Oy	Vastine
<p>Megatuuli Oy:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksesta ja valmisteluvaiheen aineistosta</p> <p>Megatuuli Oy:lla on Etelä-Pohjanmaalla Teuvan kunnassa käynnissä Paulakankaan tuulivoimahanke. Hankealueelle suunnitellaan enintään 15 voimalan rakentamista. Voimaloiden yksikköteho tulee olemaan 7,5–10 MW välillä ja kokonaiskorkeudelta voimalat ovat enintään 300 metriä. Megatuuli on Etelä-Pohjanmaan liiton suosituksesta lisännyt voimaloiden määrää hankkeen suunnittelualueelle alkuperäisestä 9 voimalan suunnitelmasta ja voimaloita on hankealueelle mahdollista sijoittaa enintään 15 kpl. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa on osoitettu tuulivoimaloiden alue (tv-alue) 9993 Haapikangas, joka sijoittuu Paulakankaan tuulivoimahankkeen suunnittelualueelle. Paulakankaan hanke on maakuntakaavan mukainen ja hankkeen suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

pääosin kaavaluonnoksessa esitetylle tv-alueelle, mutta voimaloiden sijoittelussa on vähäistä poikkeamista tuulivoimaloiden alueesta pohjoisessa ja etelässä aluetta. Voimalat ja maakuntakaavaluonnoksessa esitetty tv-alue on esitetty kartalla liitteessä 1. Tv-alueen 9993 Haapikangas rajausta on tarpeellista täsmentää maakuntakaavaehdotusvaiheeseen Paulakankaan voimaloiden sijoittelusuunnitelman perusteella siten, että 15 voimalan suunnitelman kaikki voimalat sijoittuvat tuulivoimaloiden alueelle.

Paulakankaan tuulivoimapuiston suunnittelu on aloitettu vuonna 2020 kattavilla esiselvityksillä ja analyyseillä alueen soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoon. Tuulivoimapuiston hankealueen maanvuokraus aloitettiin vuoden 2020 syksyllä ja hankkeen toteuttamista varten on vuokrattu riittävä määrä maa-alueita. Teuvan kunnanhallitus päätti kokouksessaan 29.11.2021 kaavoituksen aloituksesta Paulakankaan tuulivoimahankkeelle. Hankkeen viranomaisneuvottelu käytiin 21.6.2022, jossa useampi taho suositteli lisäämään voimaloiden määrää suunnittelualueelle alustavan 9 voimalan suunnitelman sijaan. Hankkeen voimaloiden lukumäärää päivitettiin viranomaisneuvottelun kommenttien perusteella ja hankealueelle on mahdollista sijoittaa enintään 15 voimalaa yhtiön kriteerien perusteella. Hankkeen YVA-menettelyssä hankevaihtoehtoina esitetään 9 voimalan ja 15 voimalan suunnitelmat.

Paulakankaan hankevaihtoehdot VE1 (15 voimalaa) ja VE2 (9 voimalaa) ovat esitetty kartalla liitteessä 2. Voimaloiden etäisyys vakituiseen ja vapaa-ajan asutukseen on määritetty

<p>hankevaihtoehdoista toteutettujen melumallinnusten perusteella. Hankevaihtoehdoista tehdyt melumallinnukset ovat esitetty liitteissä 3-4. Asutuksen ja voimalan välinen etäisyys on lähimmillään n. 1400 m. Hankevaihtoehdoista on toteutettu melumallinnuksien lisäksi välkemallinnukset ja välke pysyy alle 8 h/vuoden kaikissa lähialueen vakituisissa ja vapaa-ajan kiinteistöissä. Välkemallinnukset ovat esitetty liitteissä 5-6. Mallinnukset ovat toteutettu yhteismallinnuksina muiden lähialueen hankkeiden kanssa ja mallinuksissa on huomioitu Paskoonharjun tuulivoimapuiston voimalat ja Bredåsenin tuulivoimahankkeen suunnitellut voimalat. Hankevaihtoehdot ja niistä toteutetut mallinnukset ovat myös esitetty Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitolle Teams-palaverissa 28.2.2023.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 suunnittelumääräyksissä on alueen 9993 Haapikankaan osalta määrätty yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitavaksi tuulivoiman vaikutukset alueella todetun suuren petolinnun reviiriin. Paulakankaan hankkeesta tehtävässä vaikutusten arvioinnissa huomioidaan hankealueen pohjoisosaan ulottuva petolinnun reviiri. Hankkeessa tehtävä arviointi voimaloiden vaikutuksesta petolinnun elinympäristöön tullaan toimittamaan myös maakuntaliitolle maakuntakaavan selvityksiä varten vaikutus selvityksen valmistuttua.</p> <p>Megatuuli Oy esittää, että Paulakankaan tuulivoimapuiston suunnittelualueelle sijoittuvan 9993 Haapikangas tuulivoimaloiden aluetta täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen Paulakankaan päivitetyin voimaloiden sijoitussuunnitelman perusteella alueen</p>	<p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden</p>
--	--

<p>pohjois- ja eteläosissa. Tuulivoimaloiden aluerajauksen päivityksessä on kyse vähäisestä rajauksen muutoksesta.</p>	<p>rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia ja aluerajaukset voivat täsmentyä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeen etenemistä ja hyödyntää hankkeessa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa.</p>
--	---

<p>Neoen Renewables Finland Oy</p>	<p>Vastine</p>
<p>Neoen Renewables Finland Oy:n mielipide Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksesta, valmisteluvaiheen nähtävillä olo 1.2.–10.3.2023</p> <p>Neoen Renewables Finland Oy ("Neoen") suunnittelee enintään 81 tuulivoimalaa käsittävän Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahankkeen rakentamista Isojoen kunnassa. Kolmihaaran hanke sijoittuu osittain Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle 21 ("Piikkilänviita"). Kaavaluonnokseen merkitty Piikkilänviidan suunnittelualue on kuitenkin pienempi kuin Kolmihaaran tämänhetkinen hankealue. Etelä-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutustenarviointi-raportin</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

(2022) mukaan Piikkilänviidan alue soveltuu pääsääntöisesti hyvin jatkosuunnitteluun. Tarkempien esiselvitysten perusteella tuulivoimaloille soveltuva alue on suurempi kuin maakuntakaavaluonnoksessa oleva Piikkilänviidan suunnittelualue. Maakuntakaavassa olevaa tuulivoimaloiden aluetta tulisi kasvattaa vähintään Kolmihaaran hankealueen rajauksen mukaiseksi, jotta tuulivoimalle soveltuva kokonaispotentiaali alueella voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti.

Isojoen kunta on hyväksynyt Neoenin kaavoitusaloitteen (Isojoen kunnanhallitus 31.1.2022 § 15) ja alueelle ollaan laatimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, "MRL") 77 a §:n mukaista tuulivoimaosayleiskaavaa. Kaavoituksen yhteydessä hankkeen vaikutukset arvioidaan MRL:n ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Alueella on vuonna 2022 tehty jo kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksiä ja tarkemmat luontoselvitykset alueella jatkuvat vuonna 2023. Tuulivoimaosayleiskaavan odotetaan etenevän kunnan hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2024.

Kolmihaaran tuulivoimaosayleiskaavan laatimisessa ja YVA-menettelyssä tullaan tarkastelemaan kahta toteutusvaihtoehtoa vaihtoehdon o (hankkeen toteuttamatta jättäminen) lisäksi:

Vaihtoehto 1 ("VE 1"): Hankealueelle rakennetaan enintään 81 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho vähintään 7–10 MW. Potentiaaliset

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Piikkilänviidan aluetta ei ole tämänhetkisen tiedon mukaan edellytyksiä laajentaa eteläosasta sen luonto-, linnusto- ja Natura-vaikutusten puolesta. Etelä-Pohjanmaan liitto seuraa hankkeen etenemistä ja hyödyntää hankkeessa tuotettua tietoa tarpeiden mukaisesti myös maakuntakaavan laadinnassa.

aurinkovoima-alueet on sijoitettu hankealueen reunamille.

Vaihtoehto 2 ("VE 2"): Hankealueelle rakennetaan enintään 60 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho vähintään 7–10 MW. Potentiaaliset aurinkovoima-alueet on sijoitettu hankealueen reunamille.

Kolmihaaran hankealueen rajaus

Kolmihaaran hankealueen pinta-ala on noin 6 400 hehtaaria ja se sijaitsee lounaaseen Isojoen keskustaajamasta. Hankealue on pääosin ojittua suota ja talousmetsää. Hankealueella sijoittuu myös kaksi turvetuotantoaluetta. Kolmihaaran tuulivoimahankkeen esisuunnittelussa on otettu huomioon vakituinen ja loma-asutus, tiedossa olevat luontoarvot sekä maankäyttömuodot. Hankealueella selvitetään myös mahdollisuutta rakentaa aurinkovoimaa. Ympäristövaikutusten arvioinnin ja kaavoituksen yhteydessä tehtävien selvitysten perusteella tuulivoimaloiden ja aurinkovoima-alueiden sijainti ja lukumäärä voivat muuttua jatkosuunnittelussa.

Hankealueen ulkopuolella sijaitseviin rakennuksiin on suunnittelussa jätetty vähintään 1,4 kilometrin etäisyys lähimpään tuulivoimalaan molemmissa hankevaihtoehdoissa (VE 1 ja VE 2). Suomessa ei ole lainsäädännöllä säädetty vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä, vaan lähtökohtana on

tuulivoimaloista aiheutuvien vaikutusten huomioiminen hankkeen suunnittelussa. Tämänhetkisten mallinnusten perusteella molemmat hankevaihtoehdot (VE 1 ja VE 2) täyttävät valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) annetut ohjearvot. Huomionarvoista on, että tuulivoimaloiden sijoittelulla hankealueella voidaan vaikuttaa voimaloista aiheutuviin melu- ja välkevaikutuksiin. Suunnittelun edetessä tullaankin tekemään mallinnuksia tuulivoimaloista aiheutuvista melu- ja varjostusvaikutuksista eri vaihtoehdoissa. Lopulliset tuulivoimaloiden sijainnit tullaan valitsemaan siten, ettei meluvaikutukset ylitä 40 desibelin rajaa asuin- ja lomarakennuksilla.

Hankealuetta rajatessa on myös havaittu maanmittauslaitoksen maastotietokannassa olevia asuin- ja lomarakennuksia, jotka alustavien selvitysten perusteella ovat autioituneita tai luvattomia rakennuksia. Kolmihaaran hankealueen pohjoisosassa on maastotietokannassa merkitty asuinrakennuksia, jotka saattavat olla autioituneita rakennuksia. Näiden rakennusten käyttötarkoituksen mahdollisesta muuttamisesta tullaan neuvottelemaan kiinteistönomistajien kanssa. Hankealueella on lisäksi havaittu maastotietokannassa olevia vapaa-ajan rakennuksia, joilta puuttuu rakennuslupa. Näitä rakennuksia ei ole huomioitu tarkemmassa suunnittelussa. Lisäksi Kodesjärven metsästysseuran metsästysmaja sijaitsi aiemmin hankealueella, mutta metsästysseura on hankkinut korvaavan metsästysmajan hankealueen ulkopuolelta. Vanhan metsästysmajan käyttötarkoitus tullaan muuttamaan suunnittelun edetessä. Neoen katsoo, että Kolmihaaran hankealueella olevat asuin- ja

Käytöstä poistuneiden virheellisten asuin- tai lomarakennusten tiedot on mahdollista päivittää ja selvittää niiden vaikutus aluerajaukseen. Etelä-Pohjanmaan liitto käy neuvottelun Isojoen kunnan kanssa.

<p>lomarakennukset eivät edellä esitetyistä syistä vaikuta hankealueen rajaukseen.</p> <p>Sähkönsiirto</p> <p>Kolmihaaran hankkeen liittyminen kantaverkkoon suunnitellaan toteutettavan Satakunnan puolelle Kankaanpään kaupungin alueelle rakennettavaan Fingridin Honkajoen 400 kV kytkinasemaan Marjakeitaalle rakennettavan Neoenin oman sähköaseman kautta. Osa liityntäjohtosta sijoittuisi alustavasti Fingridin olemassa olevan johtokäytävän viereen. Energiavirasto on myöntänyt hankeluvan toteutettavalle liittymisjohdolle. Sähkönsiirron osalta on siirrytty yleissuunnitteluvaiheeseen, jonka tarkoituksena on selvittää tarkemmat reittivaihtoehdot. Maanmittauslaitoksen tutkimuslupapäätöksen odotetaan tulevan keväällä 2023. Sähkönsiirron ratkaisut tarkentuvat suunnittelun edetessä.</p> <p>Yhteenveto</p> <p>Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitettu tuulivoimaloiden aluetta koskevan merkinnän toteuttaminen edellyttää yksityiskohtaisempaa jatkosuunnittelua ja vaikutusten arviointia. Koska jo nyt tehtyjen tarkempien esiselvitysten perusteella Kolmihaaran hankealue soveltuu tuulivoimaloiden alueeksi, Neoen katsoo, että maakuntakaavaan on tarkoituksenmukaista merkitä vähintään koko Kolmihaaran hankealueen kokoinen tuulivoimaloiden alue. Lopulliset tuulivoimalalle soveltuvat alueet määräytyvät tarkempien</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Ks. aiempi vastaus.</p>
--	---

<p>selvitysten perusteella, minkä vuoksi Neoen katsoo, että maakuntakaavaan ei ole perusteltua merkitä liian rajoittavaa aluerajausta. Suunnittelun edetessä hankkeen vaikutuksia tullaan arvioimaan kattavasti ottaen huomioon alueen erityispiirteet ja herkät alueet, kuten maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt, luonnonsuojelu- ja Natura-alueet, vesistöt, virkistysreitit sekä luontoarvot, kuten suuret petolinnut.</p> <p>Neoen pyytää Etelä-Pohjanmaan liittoa huomioimaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n jatkovalmistelussa Neoenin hankekehitysvaiheessa olevan Kolmihaaran hankkeen Isojoella sekä suunnitellun johtokäytäväreitit. Neoen pyytää maakunnan liittoa merkitsemään Kolmihaaran hankealueen kokonaisuutena maakuntakaavaan tuulivoimaloiden alueena.</p>	
--	--

Neova Oy / Vapo Terra Oy	Vastine
<p>Neova Oy ja Vapo Terra Oy kuuluvat kumpikin Neova konserniin (myöhemmin Neova). Mielipiteenämme esitämme Etelä - Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksesta seuraavaa:</p> <p>1. Turvetuotantoon soveltuvat alueet</p> <p>Maakuntakaavaluonnoksessa on tehty ratkaisu, jonka mukaan kaavassa ei esitetä turvetuotannossa jo olevia alueita. Haluamme tuoda esiin, että energiatuotannon voimakkaasta vähenemisestä huolimatta turvetuotanto ei ole päättymässä kaikilla</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

tuotantoalueilla, vaan niillä tuotanto tulee jatkumaan vielä vuosia. Tämä on otettava huomioon kun suunnitellaan näiden alueiden siirtymiseen uusiutuvan energiantuotannon käyttöön.

Maakuntakaavaan on tarkoitus merkitä ainoastaan turvetuotantoon soveltuvat alueet. Maakuntakaavaluonnoksessa turvetuotantoon soveltuvia alueita on merkitty vain noin 7 700 ha. Määrää on vähennetty merkittävästi verrattuna 3. vaihemaankuntakaavaan, jossa merkintöjä oli noin 13 900 hehtaaria. Kaavaluonnoksesta on jätetty pois mm. Neovan hallinnassa olevia alueita.

Nykyisestä kaavaluonnoksesta poistetut yhtiömme hallinnassa olevat kohteet tulee merkitä maakuntakaavaan turvetuotantoon soveltuvina alueina. Vaadimme kohteiden merkintää vähintään niille yhtiön kohteille, jotka olivat jo 3. vaihekaavassa *"Turvetuotantoon soveltuva alue"* -merkinnällä.

Toimitamme maakuntaliitolle erillisesti tiedot kaavaan lisättäväksi vaadittavista alueista.

Turvetuotantoon soveltuva alue -merkinnän kuvaus ja suunnittelumääräys vastaavat 3. vaihekaavan merkintää ja suunnittelumääräystä, mitä pidämme hyvänä. Pidämme myös hyvänä, että kaava mahdollistaa turvetuotannon harjoittamisen ja ympäristöluvan hakemisen myös muille kuin kaavassa osoitetuille alueille.

Perustelut:

Merkitään tiedoksi.

Vaihemaakuntakaava tuli voimaan vasta vuonna 2021. Turvetuotantoon soveltuvien alueiden määrän pienentämistä on perusteltu energiaturpeen käytön vähenemisellä sekä maakuntakaavan tavoitteilla ja kaavalle asetetuilla suunnitteluperiaatteilla, erityisesti strategisuudella ja ilmastokestävyydellä. Energiaturpeen käytön vähentymistä ei voi kiistää, se on jo tapahtunut ja puhtaasti energiaturvetuotantoon soveltuvia kohteita on suljettu Etelä-Pohjanmaan maakunnassa.

Turvetuotantoon soveltuvien alueiden merkintää ei tule perustaa ainoastaan energiaturpeen käytön näkymiin. Kaavaluonnoksessa turpeen muut käyttömuodot on jätetty kokonaan huomioimatta. Energiaturpeen käytön pienentyessä jäljellä olevilla tuotantoalueille on keskitytty ja siirrytty muiden turvelaatujen, kuten kasvialustaraaka-aineiden ja kuiviketurpeen tuotantoon. Maakunnan suot soveltuvat hyvin myös tähän tuotantoon. Neova hakee turpeelle myös uusia korkeamman jalostusasteen tuotteita, kuten aktiivihiihen valmistus. Etelä-Pohjanmaa on yksi korkeamman jalostusasteen tuotteisiin liittyvien selvityksen kohteista.

Kaavaselostuksen mukaan kaavaluonnoksen ratkaisu perustuu pitkälti Etelä-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaan. Vaihekaavan valmistelun aikana tehtiin mittavat selvitykset maakunnan suoalueiden luontoarvoista, valuma-aluekohtaisista vesistövaikutuksista sekä arvioitiin tarkasti alueiden soveltuvuutta turvetuotantoon. Tämän vuoksi vaihekaavakohteiden ja erityisesti turvetuottajien hallinnassa olevien alueiden jättäminen pois maakuntakaavasta on perusteetonta.

Vaihemaakuntakaava III selvitykset ovat perusteena myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:lle. Turvetuotannon soveltuvien alueiden määrää on vähennetty maakuntakaavassa johtuen energiaturpeen käytön selkeästä vähentymisestä sekä uuden maakuntakaavan tavoitteista ja kaavalle asetetuista suunnitteluperiaatteista, etenkin strategisuus ja ilmastokestävyys. Liitto kuitenkin osoittaa edelleen turvetuotantoon soveltuvimpia alueita kuivike- ja ympäristöturpeen, turpeen korkean jalostusarvon tuotteiden sekä energiaturpeen huoltovarmuuden saatavuuden näkökulma huomioiden. Kaavaselostusta täydennetään tämän osalta ehdotusvaiheeseen.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää mielellään Neovan edustajien kanssa työneuvottelun yhtiön hallinnassa olevista kohteista. Liitto kuitenkin tuo esiin, että maakuntakaavan laadinnan lähtökohtana eivät ole eri maanomistajien hallinnassa olevat alueet.

Kaavaluonnoksessa alueita on osoitettu *"erityisesti jo turvetuotannossa olevien alueiden läheisyyteen tai niiden laajennusalueiksi, mikä on mm. vesiensuojelujärjestelmien ja vesitalouden hallinnan kannalta tehokkaampaa kuin yksittäisten pienten alueiden hajasijoittaminen"*. Perustelu on osin virheellinen. Ympäristöluvan hakemisen ja tuotannon aloittamisen edellytyksenä on, että alueet ovat tuottajan hallinnassa. Tämän vuoksi turvetuottajien hallinnassa jo olevat kohteet tulee sisällyttää kaavaan. Nykyisten tuotantoalueiden vesienkäsittelyrakenteet on mitoitettu olemassa olevalle tuotantoalalle, eikä mitoitus välttämättä riitä lisäalueille tai uusien alueiden laskusuunnat eivät tue vanhojen rakenteiden käyttöä. Nykyisiä vesienkäsittelyrakenteita voidaan poikkeustapauksissa käyttää läheisten alueiden vesienkäsittelyssä. Yleisempää on, että lisäalueille rakennetaan oma vesienkäsittely hyvän puhdistustehon varmistamiseksi.

Kohteiden jättämistä pois kaavasta on perusteltu myös vesistökuormituksella. Pidämme perustelua kestävämmänä. Turvetuotantoala on maakunnassa vähentynyt viime vuosina ja sen ennakoitaan vähenevän edelleen. Samalla myös turvetuotannon vesistökuormitusosuus vähenee. 3. vaihekaavan vesistövaikutusselvityksen eri tarkasteluvaihtoehdoissa turvetuotannon kuormituksen osuus oli pieni. Maksimaalisella uusien tuotantoalueiden lisäykselläkin (1500 ha/v) turvetuotannon

Tarkennetaan perustelua kaavaselostukseen. Turvetuotantoalueiden laajentaminen vaatii yleensä omat vesienkäsittelyrakenteensa. Keskittämisen hyötynä voi olla vesiensuojelujärjestelmien, valvonnan, vesitalouden hallinnan ja vaikutusten seurannan tehokkuus sekä melu-, pöly-, liikenne ym. vaikutusten keskittyminen.

Turvetuotantoon soveltuvia alueita ei ole jätetty osoittamatta maakuntakaavassa pelkästään vesistövaikutuksiin perustuen, vaan perusteena on ollut aina ensisijaisesti maakuntakaavatasolle riittävä pinta-ala (min. 50 hehtaaria) ja/tai sijainti suhteessa nykyisiin turvetuotannossa oleviin alueisiin.

kuormitus jäi muutamaan prosenttiin. Eli turvetuotannon osuus valuma-alueiden kokonaiskuormituksesta jäi marginaaliseksi.

2. Tuulivoimaloiden alueet

Tuulivoima -merkintä alue 13 Vimpeli

Neova suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta Vimpeliin osittain tuulivoimamerkintä alueelle 13. Neova on tehnyt Vimpelissä perusteellisesti esiselvityksiä tuuli- ja aurinkovoimaan, joiden perusteella on todettu Vimpelissä olevan potentiaalisia alueita uusiutuvan energian tuotantoon. Neova omistaa Vimpelissä lähemmäs 1 600 hehtaaria maa -alueita ja omien maiden lisäksi Neova on tehnyt kattavasti manvuokrasopimuksia yksityisten maanomistajien kanssa.

Tuulivoimamerkinnässä alueen 13 kohdalla Korpisalonnevan turvetuotantoalueella on rajattu potentiaalista tuulivoima-alueita pienemmäksi yhden rakennuksen takia. Vimpelin rakennusvirastolta saadun tiedon mukaan kyseisellä rakennuksella ei ole rakennuslupaa, joten se on luvaton rakennus eikä sitä siten tule ottaa huomioon maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajauksessa. Tämän vuoksi näkemyksemme on, että tuulivoimamerkintää alueella 13 tulee laajentaa Korpisalonnevan kohdalla.

Korpisalonnevan alueella on tehty turpeen nostoa jo 1970 -luvulta asti ja tietyillä alueilla turpeen nosto on jo päättynyt. Kyseiset alueet on konsulttiselvityksissä todettu potentiaalisiksi tuulivoiman tuotantoon, sillä ympäristö on jo valmiiksi ihmisen muokkaamaa ja alueella on sen vuoksi lähtökohtaisesti vain vähän luontoarvoja.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia. Vimpelin tuulivoimaloiden alueella (nro 13) on mahdollista tarkistaa aluerajausta, mikäli virheellisesti

Pitkään jatkuneen turvetuotannon takia alueelle on kehittynyt hyvä tieverkosto, mikä palvelee tuulivoiman rakentamista ja voimaloiden kunnossapitoa erittäin hyvin.

Vimpelissä on tiedostettu olevan monia merkittäviä rajoitteita tuulivoiman rakentamiseen. Näistä yksi on Ilmatieteen laitoksen omistama säätutka Lakeaharjun päällä. Tuulivoiman rakentamiselle 5-20 km etäisyydelle tutkasta tarvitaan limatieteen laitoksen puoltava lausunto. Olemme saaneet alustavan hyväksynnän Ilmatieteen laitokselta tuulivoimaloiden rakentamiseen Korpisalonnevan alueelle. Virallista lausuntoa varten tulee vielä teettää tutkamallinnus.

Kaavaluonnoksessa tuulivoima -merkintä alueella 13 ylettyy Korpisalonnevan alueelta aina Vimpelin kunnan itärajalle Hallapuron kylän pohjoispuolella. Näin suurta aluetta ei voida täysimääräisesti hyödyntää tuulivoimalle juuri Ilmatieteen laitoksen säätutkan takia. Neovan hallinnassa on Korpisalonnevan alueelta itään, tuulivoima-merkinnän 13 alueella, useita suoalueita, joilla turvetuotanto jatkuu edelleen vielä pitkään ja hallinnassa olevilla alueilla on myös uusia alueita odottamassa turvetuotannon käynnistämistä, mikä osittain rajaa tuulivoiman rakentamista näille alueille.

Vimpelin kunnan itärajalla, minne myös kaavaluonnoksen tuulivoima -merkintä osittain ylettyy, on myös laaja potentiaalinen alue tuulivoimalle. Kyseinen alue on yli 20 km päässä Lakeaharjun säätutkasta, joten säätutkasta ei aiheudu sinne suoria rajoituksia. Alue rajautuu Perhon kunnan rajaan noin 8,5 km matkalta. Näemme,

asuin- tai lomarakennus on aluetta rajannut ja mikäli muuta estettä alueen laajennukselle ei ole. Etelä-Pohjanmaan liitto selvittää asiaa Vimpelin kunnan rakennusvalvontaviranomaisen kanssa.

Etelä-Pohjanmaan liitto huomioi kaavaehdotusvaiheessa säätutkan asettamat rajoitteet tuulivoimaloiden alueiden toteutukselle Ilmatieteenlaitoksen lausuntoa ja työneuvotteluiden tuloksia hyödyntäen. Liitto kuitenkin tuo esiin, että maakuntakaavassa ei päätetä esimerkiksi tuulivoimaloiden lukumäärästä, sijaintipaikoista tai korkeudesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee aluetta kokonaisuutena yhdessä Ilmatieteen laitoksen ja

<p>että tuulivoima -merkintää alueella 13 tulee laajentaa Lankkukankaalta kunnan rajaa pitkin Porasen suuntaan.</p> <p>Ilmatieteen laitokselta ei tarvita lausuntoa tuulivoimaloille, jotka ovat vähintään 20 km etäisyydellä säätutkasta. Ilmatieteen laitoksen mukaan yli 20 km päässä olevat voimalat vaikuttavat kuitenkin säätutkan toimintaan ja siten aiheuttavat myös rajoitteita 5-20 km väliin suunnitelluille tuulivoimaloille. Mikäli Vimpelin kunnan itärajaa ei voida hyödyntää tuulivoiman rakentamiseen jostain syystä, niin Korpisalonnevan aluetta on mahdollisuus laajentaa Ruolanninnevan suuntaan, sillä säätutkan puolesta on tällöin mahdollista toteuttaa enemmän tuulivoimaa Korpisalonnevan alueelle.</p> <p>Toimitamme lausuntoon liittyvät kuvat ja paikkatietoaineistot erikseen viranomaiskäyttöön suunnittelua varten.</p> <p>Tuulivoima -merkintä alue 35 Kauhajoki</p> <p>Neova suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta Kauhajoelle osittain tuulivoima -merkintä 35 alueelle. Neova on tehnyt kattavasti esiselvityksiä tuuli- ja aurinkovoimaan ja todennut alueen olevan potentiaalinen uusiutuvan energian tuotantoon. Alueen kaavoitus on käynnistetty yhteistyössä Kauhajoen kaupungin kanssa ja vuonna 2022 alueella tehtiin luontoselvityksiä.</p> <p>Tuulivoima -merkintä alueella 35 kuvaa hyvin alueen potentiaalia tuulivoimalle. Neovan hankerajaus on hieman kaavamerkinnästä poikkeava.</p>	<p>Vimpelin kunnan kanssa huomioiden muut tuulivoimaloiden sijoittamista rajoittavat tekijät.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla, jotka voivat tarkentua yksityiskohtaisemman suunnittelun</p>
--	--

Toimitamme lausuntoon liittyvät kuvat ja paikkatietoaineistot erikseen viranomaiskäyttöön suunnittelua varten.

3. Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvat alueet

Kaavaluonnoksessa Aurinkoenergian tuotantoon soveltuva alue merkinnällä osoitetaan 25 teollisen mittaluokan aurinkoenergian tuotantoon soveltuvaa aluetta. Merkintä on alueen erityisominaisuutta kuvaava merkintä.

Kaavaratkaisu perustuu Etelä -Pohjanmaan aurinkoenergieselvitykseen (FCG 2023), jossa kartoitettiin etenkin käytössä olevien ja käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden potentiaalia aurinkoenergian tuotantoalueina. Turvetuotantoalueita on siirtymässä runsaasti seuraavaan maankäyttömuotoon, ja niiden säilyminen energiantuotantoalueina aurinkovoimaloiden sijaintipaikkana on yksi merkittävä ja potentiaalinen jälkikäyttömuoto.

Kaavaselostuksen mukaan *"Maakuntakaavassa osoitettujen aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden ulkopuolelle voidaan sijoittaa aurinkovoima-alueita yksityiskohtaisempaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen."* Selostuksesta jää kuitenkin epäselväksi, mitä käytännössä tarkoitetaan yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla ja vaikutusten arvioinnilla.

Kaavamerkintä tai sen puuttuminen alueelta ei saa asettaa aurinkovoimahankkeita eri asemaan luvituksen kannalta. Tämän tärkeyttä korostaa se, ettei kaavaan ole valittu kaikkia potentiaalisia

yhteydessä. Liitto muistuttaa, että hankealueet voivat olla tätä laajempia.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tarkoitetaan Suomen lainsäädännössä kulloinkin voimassa olevaa suunnittelukäytäntöä.

<p>aurinkovoima-alueita, vaan on pyritty valitsemaan yksi alue per kunta perustuen selvitykseen, jonka lähtötiedot ovat osittain vajavaiset. Etelä -Pohjanmaalla on huomattavasti enemmän aurinkovoimalle potentiaalisia alueita, kuin nämä 25 esiin nostettua kohdetta.</p> <p>Mielipiteemme liitteessä 1 on esitetty tarkentavia kommentteja FCG:n (2023) Etelä -Pohjanmaan aurinkoenergiaselvitykseen.</p> <p>4. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (laajat alueet)</p> <p>Vaadimme Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä aluerajaus merkintöjen muuttamista siten, että merkinnän sisään ei jää yhtiömme hallinnassa olevia alueita. Muutokset koskevat seuraavia aluerajauksia:</p> <ul style="list-style-type: none">• Roopakannevan alue, Kurikka ja Teuva• Iiroonjärven-Matosuon alue, Soini• Jokinevan alue, Vimpeli ja Alajärvi <p>Toimitamme maakuntaliitolle erillisesti tiedot yllämainituilla alueilla olevista Neovan alueista.</p> <p>Perustelut:</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alue —merkintä ja sen oikeusvaikutus on epäselvä. Merkinnät saattavat rajoittaa ja jopa estää muuta maankäyttöä merkintäalueilla. Luo-merkintä ei</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (lumo-alueet) sijoittuvat Etelä-Pohjanmaan laajimmille yhtenäisille metsä- ja suoalueille, jotka ovat luontoarvoiltaan edustavia. Alueet on määritelty Etelä-</p>
---	--

<p>kuitenkaan oikeuta maanomistajaa korvauksiin maankäytön estymisestä.</p> <p>Alueiden sisään jää yhtiön tuotannossa ja/tai valmistelussa olevia alueita, metsäojitettuja sekä tiheästi sarkaojitettuja alueita, 3. vaihekaavassa tuotantoon soveltuviksi arvioituja alueita sekä uusiutuvaan energiatuotantoon merkittäviä alueita.</p> <p>Kaavaluonnoksesta ja Etelä -Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut. Ubigu Oy & Lunclån Architecture Company (2022) taustaselvityksestä ei selviä, mitä maakunnallisesti merkittäviä ja edustavia luontoarvoja merkintäalueilla on. Aluemerkinnot ovat laajoja ja pikaisen karttatarkastelun perusteella merkintöjä on osoitettu voimakkaasti metsäojitetuille tai muuten muuttuneille alueille. Osalle alueista jää jo aikaisemmin turvetuotantoon sarkaojitettuja alueita ja turvetuotantoon ympäristöluvan saaneita alueita. Lisäksi alueille on kaavaluonnoksessa osoitettu myös tuulivoimaloiden aluemerkinnot. Muun muassa edellä lueteltujen päällekkäisyyksien vuoksi luo-rajausten perimmäinen tarkoitus sekä alueiden mahdolliset käyttörajoitukset ovat epäselviä.</p> <p>Haluamme myös muistuttaa, että erilaista maankäytöllistä toimintaa ohjaa edelleen myös olemassa oleva lainsäädäntö kuten mm. luonnonsuojelulaki, metsälaki ja ympäristönsuojelulaki. Uutta maankäytön sääntelyä ja lakeja on myös valmisteilla.</p>	<p>Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen tulosten ja useiden paikkatietoaineistojen perusteella. Alueiden luontoarvoja on kuvattu kaaselostuksen liitteessä. Aluerajaukset ovat yleispiirteisiä ja niiden sisällä voi olla useita eri maankäyttömuotoja, myös olemassa olevaa turvetuotantoa. Merkintä ei aseta rajoitteita esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittamiselle. Merkintä säilytetään osana maakuntakaavaehdotusta maakuntahallituksen 22.5.2023 hyväksymän yleisvastineen mukaisesti Palautetiivistelmät ja yleisvastineet. Merkinän kuvausta, suunnittelumääräystä ja kaavaratkaisun kuvausta tarkistetaan kaaselostukseen ennen ehdotusvaihetta. Turvetuotantoon soveltuvia alueita ei ole poistettu maakuntakaavasta lumo-alueiden perusteella.</p> <p>Tuulivoimapotentiaalia on selvitetty Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä ja potentiaaliset alueet voivat olla samoilla alueilla luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kanssa. Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja turvata alueen luontoarvot.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa valmistellaan sitä ohjaavan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.</p>
--	---

<p>Maakuntakaavaan tulisi olla mahdollistava, eikä rajata toiminnanharjoittajan mahdollisuuksia harjoittaa ja kehittää liiketoimintaa.</p> <p>5. Luonnonsuojelualue (SL) ja Suojelualue (S) merkinnät</p> <p>Pidämme hyvänä, että maakuntakaavassa osoitetaan SL merkinnällä ainoastaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet, valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvat alueet ja Metsähallituksen suojeluun varaamat kiinteistöt. On hyvä, että soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteita ei osoiteta merkinnällä.</p> <p>Haluamme tuoda esiin, että SL- ja S- alueiden merkintöjä on joissakin tapauksissa vaikea erottaa toisistaan, koska merkintöjen väri on sama. Esimerkkinä Soinin kunnassa sijaitseva Matosuon Natura-alue. Sen kaakkoisosaan on kaavassa tehty laajennus, mutta alue ei käsittäksemme kuulu suojeluohjelmiin. Laajennuksen perustelu jää epäselväksi, samoin kuin onko se S vai SL alue.</p> <p>Kaavaluonnoksessa soidensuojelun täydennysehdotukseen kuuluva Karvasuo (Seinäjoki) on osoitettu SL-alueena, koska alueelle on osoitettu luonnonsuojelualueen merkintä Seinäjoen kaupunginvaltuuston 2015 hyväksymässä Honkakylän, Lehtimäenkylän ja Riskunmäen osayleiskaavassa.</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p> <p>Maakunnan liitto huomioi palautteen ja kehittää luonnonsuojelu- ja suojelualuemerkintöjen erottamista kaavaehdotukseen.</p> <p>Matosuon kaakkoisosassa oleva, Natura-aluetta laajemmalle jatkuva luonnonsuojelualue on Metsähallituksen luonnonsuojeluohjelmien mukaista aluetta, joista Metsähallitus on toimittanut maakuntaliitolle kaavaa varten aineiston.</p>
---	--

Karvasuon SL-merkinnän osalta haluamme huomauttaa otettavaksi huomioon maakuntakaavassa, että Honkakylän, Lehtimäenkylän ja Riskunmäen osayleiskaavassa Karvasuon alueen suojelualueiden (SL -1 – SL -3) määräysten mukaan *"Suojelumääräys on voimassa kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta tämän yleiskaavan voimaan tulosta lukien."* Seinäjoen kaupungin nettisivujen mukaan Honkakylän, Lehtimäenkylän ja Riskunmäen osayleiskaava 2030 on tullut kaikilta osin voimaan 23.8.2017. Alueesta ei ole muodostettu luonnonsuojelualueita. Suojelumääräyksen mukainen 5 vuoden aikaraja on umpeutunut, eikä suojelumääräys ole enää voimassa. Tämän vuoksi katsomme, että kaavaluonnokseen esitetty SL-merkinnän peruste on virheellinen. Maakuntakaavan SL -merkintä Karvasuon alueille ei ole ajankohtainen ja merkintä tulee poistaa maakuntakaavasta.

Kaavaselostuksen mukaan *"Ennen kaavan ehdotusvaihetta tullaan lisäksi käymään läpi Etelä -Pohjanmaan suoselvityshankkeen (2013) arvokkaimpien kohteiden maanomistuksia, ja mahdollisesti järjestämään niiden kaavassa osoittamiseen liittyviä neuvotteluja Metsähallituksen ja yksityisten maanomistajien kanssa."*

Mielestämme kaavaluonnoksessa olisi tullut esittää kaikki suojelualueiksi kaavailtavat alueet. Nyt vaikuttaa, että arvokkaita kohteita on tulossa vielä lisää, mutta niihin liittyvä taustatyö on tehty riittämättömästi ja neuvottelut maanomistajien kanssa ovat ehdollisia.

Ympäristöministeriön Etelä-Pohjanmaan liitolle antaman selvityksen mukaisesti kaavoissa esitetyt, esimerkiksi Honkakylän, Lehtimäenkylän ja Riskunmäen osayleiskaavassa, suojelumääräykset ovat ainoastaan määräaikaista määräyksen mukaisesti, eivät kaavamerkinnet. Näin ollen suojelumääräys poistuu määräajan jälkeen, mutta itse kaavamerkintä SL jatkaa voimassa oloaan. Perustelu ei siis ole virheellinen.

Niiden maanomistajien kanssa käydään neuvottelut, joiden maa-alueita esitetään kaavaehdotuksessa uusina suojelualueina. Neuvottelut eivät siis ole ehdollisia.

Mikäli tarkoituksena on lisätä maakuntakaavaan suojelualue merkintöjä pitää Neova neuvotteluja maanomistajien kanssa välttämättöminä pikaisesti luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen.

Sekä SL että S alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Tämä rajoitus on kohtuuton, mikäli maanomistaja ei ole hyväksynyt SL / S merkintää omistamalleen alueelle, eikä alue kuulu vahvistettuihin suojeluohjelmiin. Ilman maanomistajan suostumusta merkinnät ohjaavat pakkosuojeluun. Mikäli alueiden suojelua ei ole vielä toteutettu luonnonsuojelulailla, tulee kaavassa alueiden suojeluun lunastusajalle asettaa 5 vuoden aikaraja kaavan lainvoimaistumisesta.

6. Muut huomiot kaavaluonnoksesta

- Kaavakartassa on paljon informaatiota ja kaavamerkinnät ovat hyvin samankaltaisia. Pällekkäiset merkinnät peittyvät ja sekoittuvat toistensa alle. Tämä vaikeuttaa kaavakartan luettavuutta.
- Maakuntakaava on yleispiirteinen, kaavasta tai sen liitetiedostoista (merkinnät ja suunnittelumääräykset) ei selviä eri alueiden pinta -alat, mitä voi pitää puutteena.
- Tekstiä kohdassa " Maakunnan nykytila / Luonto ja kulttuuriympäristö" on syytä tarkistaa. Sivulla 15 todetaan *"Luonnonympäristön kannalta merkittävää on myös luonnontilaisten soiden ja vesistöjen tilan kehitys. Tällä hetkellä soiden suojelun taso on heikko ja maakunnan*

Rakentamisrajoitus esitetään suojelualueille maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukaisesti.

Ks. vastaus aiemmin koskien 5 vuoden määräaikaaisuutta suojelumääräyksissä.

Pyritään kehittämään kaavamerkintöjen selkeyttä kaavaehdotusvaiheeseen. Lukemista helpottaa mm. teemakohtainen karttapalvelu [verkkosivuillamme](#).

Pyritään kehittämään tietosisältöjä kaavaselostukseen kaavaehdotusvaiheeseen.

Suoselvityshankkeen (2013) taulukon 3.3. mukaan ojittamattomien suojelualueiden osuus suoalasta on

ojittamattomasta suopinta-alasta on suojeltu vain 3 %." Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeen loppuraportin (2013) taulukon 3.3. mukaan maakunnan kokonaissuoala on 440 950 ha ja ojittamaton suoala 36 465 ha. Ojittamattomia suojelualueita on 15 023 ha ja niiden osuus kokonaissuoalasta on 3,4 % AL Ojittamattomia suojelualueiden osuus maakunnan ojittamattomasta suoalasta on sen sijaan 41,2 %, eli maakunnan ojittamattomasta suoalasta lähes puolet on ollut suojeltu jo vuoden 2013 tilanteessa.

Taulukko 3.3. Suojelutilanne seutukunnittain. 1. Seutukunta, 2. Suoala, 3. Ojittamaton suoala, 4. Ojittamattomien suojelukohteiden pinta-ala, 4. Ojittamattomien suojelualueiden osuus seutukunnan suoalasta (%), 5. Ojittamattomien suojelualueiden osuus seutukunnan ojittamattomasta suoalasta (%).

1. Seutukunta	2. Suoala (ha)	3. Ojittamaton suoala (ha)	4. Ojittamattomat suojelualueet (ha)	5. Ojittamattomien suojelualueiden osuus suoalasta (%)	6. Ojittamattomien suojelualueiden osuus ojittamattomasta alasta (%)
Suupohja	104620	14117	8510	8,1	60,3
Seinänaapurit	162970	11421	2681	1,6	23,5
Järviseuutu	97690	7392	2538	2,6	34,3
Kuusikunnat	75670	3534	1294	1,7	36,6
YHTEENSÄ	440950	36465	15023	3,4	41,2

Neova esittää, että ennen kaavaehdotusta toiminnanharjoittajan kanssa käydään tarkempi neuvottelu kaavamerkinnoista yhtiön hallinnassa olevilla alueilla. Toimitamme yhtiön tarkempaa aineistoa kaavoittajan käyttöön erillisesti.

LIITE 1

Neovan kommentit FCG (2023): Etelä -Pohjanmaan aurinkoenergiaselvitykseen:

Sivu 7:

Etelä-Pohjanmaalla 3,4 %. Tarkistetaan luku kaavaselostukseen.

Etelä-Pohjanmaan liitto järjestää neuvottelun Neovan kanssa.

Aurinkoenergian tuotanto on vaihtelevaa eikä vastaa aina ajallisesti kulutukseen. Suomessa aurinko paistaa eniten silloin, kun sähkönkulutus on pienintä, eli kesäkuukausina. Tämän takia aurinkoenergianjärjestelmän tuottamaa energiaa pitää voida varastoida niihin ajankohtiin, kun sähköä tarvitaan enemmän. Varastointiteknologiana voidaan käyttää sähköakkuja, sähköstä kaasuksi -tekniikkaa, pumppuvoimalaitoksia ja paineilmaparastoja. (Uudenmaan liitto 2017.)

- On hyvä huomioida, että ydinvoimaloiden huollot ajoittuvat kesäkuukausille ja tuulivoiman tuotanto on keskimäärin vähäisempää kesällä. Toisin sanoen vaikka sähkönkulutus on pienempää, on myös sen tuotanto pienempää. Lisäksi sähkön kulutus kesäkuukausina on kasvussa mm. lisääntyvän viilennystarpeen johdosta.

Aurinkovoimalan kannattavuus riippuu auringonsäteilyn määrästä, säteilyn hyödyntämistäasteesta, sähkön hinnasta ja investointikustannuksista. Viime vuosina kannattavuutta on parantanut paneelien hintojen laskeminen, mutta sitä on toisaalta heikentänyt sähkön matala hinta. Vähimmäisvaatimuksena perinteisen sähköntuotannon investoinnille pidetään yleisesti 50-60 €/MWh sähkönhintaa (Uudenmaan liitto 2017). Nyt sähkön hintojen ollessa huipussaan, on aurinkoenergiaan yhä järkevämpää investoida.

- Viimeinen lause sähkön hinnasta on haastava. Euroopan energiakriisi on nostanut sähkön hintoja ainakin talvena 2022-2023,

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

mutta voimalainvestoinneissa on pohdittava sähkön hintaa vuosikymmeniksi eteenpäin. Energiakriisi on nostanut innokkuutta investoida uusiutuvaan energiaan ja panostamaan omavaraisuuteen ja tulee näkymään sähkön hinnoissa jollakin asteella, mutta yhden vuoden hintahuippu ei itsessään tee investoinnista järkevää.

Sivu 8:

Vanhalle turvetuotantoalueelle rakennettaessa on olennaista pohjamaan laatu, sillä se vaikuttaa aurinkopaneelien perustamista van valintaan. Perustusten on kestettävä muuttuvia ja vaativia olosuhteita. Turvetuotantoalueet ovat ojitettuja alueita, ja ojitus on tärkeää myös aurinkovoimakäytössä, jotta alue pysyy kuivana. Ojja ei kuitenkaan tarvitse välttämättä kaivaa lisää. (Niemistö 2021.)

- Korostaisin, että aluetta ei välttämättä tarvitse pitää täysin kuivana. Lisäksi voisi avata hieman perustusten "muuttuvia ja vaativia olosuhteita". Käsittääkseni nämä ovat käytännössä vesitaloudesta riippuvia asioita ja routimista.

Sivu 9:

Kommentti sähköverkko-osioon liittyen:

- Voisi olla hyvä mainita myös offgrid-hankkeet, joissa sähköverkkoliityntää ei tarvita, sekä ns. vierivoimahankkeet, joissa voimala rakennetaan lähelle suurempaa kulutuspistettä, kuten teollisuuslaitosta, ja sähkö voidaan käyttää pääosin paikallisesti.

Sivu 11:

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Tässä selvityksessä aurinkovoiman soveltuvuutta tietyille alueille on tarkasteltu seuraavista näkökohdista: riittävän lyhyt etäisyys suurjännitelinjaan ja muuntoasemaan, aluetta ympäröivä tiestö ja maanpeitteen laatu. Maanpeitteen osalta parhaana on pidettyjä laajoja, avoimia ja rakentamattomia alueita. Selvityksessä on keskitytty etenkin ympäristöluvallisiin ja tuotannosta poistuneisiin turvetuotantoalueisiin. Turvetuotantoalueet sijaitsevat usein tarpeeksi syrjässä, mutta kuitenkin päätiestön varrella. Siten niille rakennettavat aurinkovoimakentät eivät häiritsisi maisemakuvassa. Toisinaan osa turvetuotantoalueista rajautuu avoimiin peltoalueisiin, jolloin täytyy tarkastella aurinkovoimaloiden rakentamisen vaikutusta näkymään peltojen toisella puolen.

- On ongelmallista korostaa turvetuotannosta poistuneita alueita, kun uusia alueita voi vapautua jo lähivuosina, mutta kaavan päivitysajanjakso on huomattavasti pidempi.

- Aurinkovoimalan maisemavaikutuksia voidaan pienentää esimerkiksi istuttamalla puustoa/pensaita paneelientien ja pellon väliin.

Kommentti pisteytykseen:

- Etäisyyttä voimalinjaan on painotettu aika rajusti (yli 3 km etäisyydellä voimalinjasta ei saa yhtään pistettä, vaikka todellisuudessa moni hankekehittäjä voi nähdä jopa 10 km etäisyyden voimalinjaan kannattavana). Voisi myös olla mielekäästä erotella onko kyseessä 110 kV vai 400 kV voimalinja.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

- Etäisyyttä päällystettyyn tiehen on painotettu liikaa. Turvetuotantoalueille kulkee pääsääntöisesti aurinkovoimalan vaatimuksia vastaava tie, mutta se ei läheskään aina ole päällystetty.

Sivu 16:

Kohdekorteilla kerrotaan tarkasteltavan alueen sijainti kunnan/kaupungin keskustaajamasta nähden, alueen pinta -ala hehtaareina ja peruste alueen valikoitumiseen. Seuraavaksi esitetään arvio aurinkovoiman määrästä vuosituotantona.

Vuosituoton arvona on käytetty 660 MWh/ha, joka on keskiarvo kahden esimerkkinä käytetyn aurinko voimalan tuotosta. Vuosituotto perustuu aurinkopaneelien nimellistehoon, piikkiwattiin.

Aurinkopaneeli voi tuottaa enimmillään yhden piikkiwatin tehon standardiolosuhteissa, joissa aurinkokennon lämpötila on 25 °C ja paneelille tuleva säteily määrä on 1000 W/m². Aurinko voimala tuottaa sähköä tällä teholla vain osan aikaa vuodesta, joten tuotto jää muina aikoina nimellistehoa pienemmäksi.

- On väärin ilmaistu, että aurinkopaneeli voi tuottaa enimmillään yhden piikkiwatin tehon standardiolosuhteissa. Aurinkopaneelin nimellisteho ilmoitetaan piikkiwatteina, mutta paneeli tuottaa sähköä watteina nimellistehonsa mukaisen määrän standardiolosuhteissa. Mikäli olosuhteet ovat suotuisimmat (säteily määrä yli 1000 W/m² tai lämpötila alle 25 astetta) paneeli voi tuottaa yli nimellistehonsa.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Sivu 18:

Taloudellisten vaikutusten osalta on arvioitu, kuinka paljon kunnalle/kaupungille kertyy kiinteistöverotuloja aurinkovoimapuiston elinkaaren (40 vuotta) ajalta. Luku on johdettu siitä, että yhden hehtaarin maa -alalta maksetaan noin 3 350 euroa kiinteistö veroa per vuosi. Kiinteistöverotuotto perustuu olemassa oleviin esimerkkeihin ja asiantuntija -arvioon. Lisäksi kappaleessa on arvioitu aurinkovoimapuistoon tarvittava investointi, kun yhden GWh:n tuottava aurinkovoimala vaatii noin 1 miljoonan euron investoinnin. Hankkeen työllistävää vaikutusta on arvioitu henkilötyövuosina, kun Tilastokeskuksen mukaan 1 miljoonan euron investointi vastaa 12:tä henkilötyövuotta.

- 40 vuoden elinkaari voi olla hieman yläkanttiin ajalle, jolta kiinteistöveroa maksetaan.

- Yhden GWh:n missä ajassa tuottava aurinkovoimala?

- Kiinteistöveroarvio kuulostaa optimistiselta. Lisäksi, koska kiinteistöveron suuruus pienenee vuosittain (kunnes minimivierotusarvo saavutetaan), olisi hyvä mainita onko luku vuosien keskiarvo vai esimerkiksi ensimmäisen vuoden arvo. Myös kiinteistöveroprosentti olisi hyvä mainita, kun kunta saa sen itse päättää.

Kommentti kohdekortteihin:

Merkitään tiedoksi.

<ul style="list-style-type: none"> - Sähköntuotantomäärät kuulostavat aika maltillisilta. - Kiinteistöverokertymät kuulostavat korkeilta. - Turvesuon päästöjen arvioinnissa tulisi korostaa vesitalouden vaikutusta. Aurinkovoima-aluetta ei välttämättä tarvitse pitää täysin kuivana. - Työllisyysvaikutukset kuulostavat optimistisilta. 	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	----------------------------

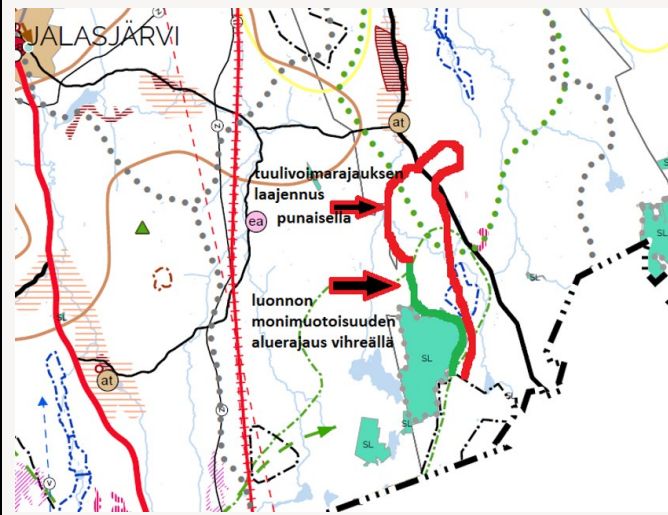
Niittunevan tuulipuisto Oy	Vastine
<p>Seinäjoen eteläosassa Kurikan rajan tuntumassa on merkittynä Seinäjoen eteläosaan tuulivoima-alue (Peurainneva). Sen pohjoispuolella on olemassa oleva suojelualue, jonka pohjoispuolella vuorostaan on Seinäjoen puolella merkittynä luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue, jonka kuvauksessa ei erikseen sallita tuulivoimatuotantoa. Kyseisellä alueella on jo kehitysvaiheessa oleva yli kymmenen voimalan tuulivoimahanke, jossa on tehty maanomistajien kanssa vuokrasopimukset (mukaan lukien alueen keskellä oleva lomarakennus) ja hanke on etenemässä kaavoitukseen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn vuoden 2023 aikana. Hankealueella voidaan jättää asutukseen merkittävän mittainen etäisyys varmistamaan melualueen jääminen kauas asutuksesta, joten alueen merkitseminen maakuntakaavaan sen valmistelussa käytetyn etäisyysvaatimuksen mukaisena ei ole ongelmallista. Alueella on metsätiestöä ja etelämpänä käytöstä poistuvia turvemaita, josta kohdin kaavaehdotuksessa oleva tuulivoimalle</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Etelä-Pohjanmaan liitto järjestää työneuvottelun Niittunevan tuulipuisto Oy:n kanssa. Yleisvastineessa (22.5.2023, hyväksytty maakuntahallituksessa) linjatun mukaisesti: "Mikäli maakuntakaavaan halutaan osoitettavaksi uusia tuulivoima-alueita, joita ei ole kaavaluonnoksessa, on niistä esitettävä maakuntaliitolle valmiit maakuntakaavatasoiset selvitykset ennen kaavan</p>

<p>suunnattu alue alkaa. Maakuntakaavassa tuulivoimalle suunnatun alueen koko jää verraten pieneksi ja huomioon ottaen jo käynnissä olevan suunnittelun sijoittuminen kiinteään yhteyteen maakuntakaavassa ehdotetun tuulivoima-alueen kanssa, voisi alueelle saada merkittävämmän tuulivoimahankkeen. Suurempi tuulivoima-alue maakuntakaavassa mahdollistaa paremmin alueen hyödyntämisen uusiutuvan energian tuotannossa, huomioon ottaen myös mahdolliset suurten petolintujen reviirit, jotka rajoittavat tuulivoimatoimintaa. Suurempi hankealue nostaa hankkeen huomioon ottamista kantaverkon sähköverkkojen rakentamisen suunnittelussa.</p> <p>Ehdotetaan, että 1) tuulivoima-alueen rajaus laajennetaan pohjoiseen Seinäjoen ja Kurikan rajan ja Kihniän kylän läpi kulkevan maantien väliselle alueelle (ulottuen osin myös tien toiselle puolelle) ja samalla luonnon monimuotoisuuden alueen rajaus siirretään kulkemaan Seinäjoella olemassa olevan luonnonsuojelualueen reunaan myöten tai 2) kaavamerkintään sisällytetään vähintään tuulivoimalat salliva merkintä tai luonnon monimuotoisuuden alueen kuvaukseen lisätään maininta tuulivoimaloiden sijoittamisesta. Tuulivoimalat salliva lisämerkintä on erittäin tarpeellinen, mikäli aluerajaukset pysyvät ehdotetun mukaisina, koska sillä vältetään epäselvyydet kaavamerkinnöissä sekä jo etenevän hankkeen ja maakuntakaavaehdotuksen merkintöjen ristiriita kyseisellä alueella.</p> <p>Joissain kohdin luonnon monimuotoisuuden rajaus ja tuulivoima-alueet menevät päällekkäin. Jos tässä ei ole ristiriitaa eikä luonnon monimuotoisuuden rajaus rajoita tuulivoimaloiden rakentamista</p>	<p>ehdotusvaihetta. Tuulivoima-alueiden osoittaminen maakuntakaavassa ratkaistaan selvitysten perusteella. Maakuntaliitto ei laadi ennen kaavan ehdotusvaihetta uusia tuulivoima-alueita koskevia selvityksiä." Mahdollisia uusia tuulivoimaloiden alueita tarkastellaan ennen kaavan ehdotusvaihetta maakuntaliitolle toimitettujen selvitysten perusteella.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (lumo-alue) ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja. Kaavaselostukseen lisätään tietoa maakuntakaavamerkintöjen tulkinnasta, merkintöjen vaikutuksesta tarkemman tason suunnitteluun. Lumo-alueen suunnittelumääräysten mukaan alueiden suunnittelussa on huomioitava luontoympäristöön liittyvät arvot. Tämä tarkoittaa esimerkiksi alueelle sijoittuvassa tuulivoimahankkeessa sitä, että suunnittelussa on huomioitava alueen merkitys osana laajempaa yhtenäisten metsä- ja suoalueiden monimuotoista kokonaisuutta. Suunnittelussa on</p>
---	--

maakuntakaavan tuulivoima-alueilla eikä niiden ulkopuolella, niin tämä olisi hyvä olla selkeästi mainittu kyseisissä kuvausteksteissä.

Maakuntakaavan tuulivoima-alueella on myös potentiaalia aurinkovoimalle entisillä turpeennostoalueilla.

Liitteenä havainnekuva tarkoitettujen rajausten suurpiirteisistä sijainneista.

pyrittävä mm. voimalasijoittelulla sekä sähkönsiirron ja tiestön ratkaisulla välttämään luontoarvoihin ja niitä ylläpitäviin elinkeinoihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten elinympäristöjen pirstoutumista.

OX2 Finland Oy

Vastine

Lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa palautetta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan luonnoksesta. OX2 Finland Oy:llä tai sen hankeyhtiöillä on useita eri vaiheessa olevia uusiutuvan energian hankkeita Etelä-Pohjanmaalla. Pidämme hyvänä, että prosessin eri vaiheissa kuullaan myös hankekehittäjiä. On tärkeää huomioida kaavassa aurinkovoimatuotannon alueet ja sallia niiden kehittäminen myös hankekohtaisen harkinnan kautta, koska aurinkovoimaloiden sijoitteluun liittyy selkeästi vähemmän rajoitteita, kuin tuulivoimaloiden sijoitteluun. Seuraavassa keskitymmekin lähinnä havaintoihimme tuulivoimatuotannon näkökulmasta.

Olemme tutustuneet julkaistuun maakuntakaavan luonnokseen ja hankekohtaisten huomioiden lisäksi haluamme kiinnittää huomiota maakuntakaavan luonteeseen ja henkeen ohjaavana, ei rajoittavana työkaluna. Maakuntakaavalla ohjataan yhteiskunnan kriittisen infran rakentamista pitkälle tulevaisuuteen ja sillä voidaan vaikuttaa huomattavasti uusiutuvan energian mukanaan tuomiin muihin investointeihin. Pidämmekin hyvänä, että energian varastointiin sekä siirtämiseen eri muodoissaan suhtaudutaan maakuntakaavassa joustavan sallivasti. Tulevaisuuden tuulivoimapotentialin ennustaminen on hankalaa, koska teknologinen kehitys on nopeaa koko energiantuotannon saralla. Tällä hetkellä on mahdotonta ennakoida luotettavasti esimerkiksi Power to X - teknologioiden kaupallistumista tai maanpuolustuksen valvontatekniikan kehittymistä. Näkemyksemme mukaan on tärkeää arvioida tuulivoimalle potentiaalisia alueita erityisesti asutuskeskittymien ja

Merkitään tiedoksi.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

tunnettujen luontokohteiden perusteella, ei olemassa olevan infran tai sen puuttumisen perusteella.

Tuulivoimalle potentiaalisten alueiden poistaminen kaavasta esimerkiksi Puolustusvoimien negatiivisen lausunnon tai puuttuvan verkkoliittymän perusteella voisi osoittautua maakuntakaavan voimassaoloaikana tarpeettomaksi ja siten rakentamista rajoittavaksi. Mahdollistavan kaavan tunnuspiirteisiin kuuluu mielestämme myös riittävä suurpiirteisyys aluerajauksissa. Esimerkkinä tähän ohjaa myös hallinto-oikeuden päätös koskien Vaalan Turkkiselän tuulivoimahankkeen osayleiskaavaa. Maakuntakaavan valmistelussa on toki tehty ympäristö- ja muiden vaikutusten arviointia, joilla potentiaalisten tuulivoima-alueiden sijaintia perustellaan. Potentiaalisten tuulivoima-alueiden rajaukset on kuitenkin syytä tehdä mahdollisimman suurina ns. isolla pensselillä tai pistemäisenä sijaintitietona. Lopullista toteutusta ohjaavassa yleiskaavoituksessa selvitetään ja otetaan huomioon ajankohtaiset, vallitsevat olosuhteet ja määritetään tuulivoiman tuotantoalueet sen hetkisten rajoitteiden mukaisesti. Maakuntakaavan pitkän voimassaolon aikana muutoksia voi teknologian lisäksi tulla myös muihin rajoitteisiin, kuten esimerkiksi eläinten reviireihin tai asutukseen. Onkin hienoa huomata, että maakuntakaavaan on merkitty huomattavan paljon tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita ja myös meidän tunnistamamme alueet löytyvät kartalta.

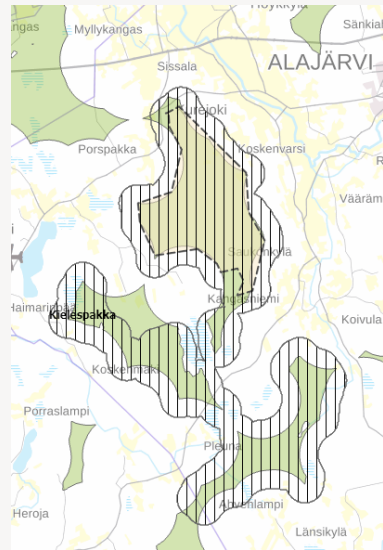
Yhteen tuulivoima-alueeseen toivomme pientä päivitystä, jotta voimme kehittää hanketta parhaista mahdollisista lähtökohdista.

Etelä-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä ja laatii kaavaa yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

Aluerajaukset esitetään maakuntakaavassa yleispiirteisellä maakuntakaavan tarkkuustasolla. Aluerajaukset voivat tarkentua yksityiskohtaisen suunnittelun myötä. Maakuntakaavan keskeisistä periaatteista ei kuitenkaan voi joustaa. Turkkiselän tuulivoimahankkeesta on julkaistu myös KHO:n päätös. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa valmistellaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Alue 31: Lautakangas, Alajärvi

Lautakankaan alue on maakuntakaavassa rajattu pienemmäksi, kuin oman tarkastelumme perusteella olisi tarpeellista. OX2:n Kielespakka-nimellä tuntema alue ulottuu etelässä pidemmälle aina pohjavesialueiden väliin saakka. Myöskään pohjavesialue ei välttämättä estä tuulivoimarakentamista täysin, joten toivoisimme maakuntakaavan rajauksen olevan mahdollisimman laaja niin, että aikanaan tehtävän yleiskaavan yhteydessä selvittäisiin vaikutukset vedenottoon ja sitä kautta määritettäisiin tuulivoimalle soveltuvan alueen tarkka raja. Oheisessa kuvassa keltaisella korostettu nykyinen maakuntakaavan aluerajaus ja rasteroituna oman näkemyksemme mukainen enimmäisrajaus suojavajöhykkeineen.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Lautakankaan aluetta ei ole tämänhetkisen tiedon mukaan edellytyksiä laajentaa asutukseen ja loma-asutukseen kohdistuvien vaikutusten sekä luontovaikutusten johdosta. Etelä-Pohjanmaan liitto järjestää työneuvottelun OX2 Oy:n kanssa. Yleisvastineessa (22.5.2023 hyväksytty maakuntahallituksessa) linjatun mukaisesti: "Mikäli maakuntakaavaan halutaan osoitettavaksi uusia tuulivoima-alueita, joita ei ole kaavaluonnoksessa, on niistä esitettävä maakuntaliitolle valmiit maakuntakaavatasoiset selvitykset ennen kaavan ehdotusvaihetta. Tuulivoima-alueiden osoittaminen maakuntakaavassa ratkaistaan selvitysten perusteella. Maakuntaliitto ei laadi ennen kaavan ehdotusvaihetta uusia tuulivoima-alueita koskevia selvityksiä." Mahdollisia uusia tuulivoimaloiden alueita tarkastellaan ennen kaavan ehdotusvaihetta maakuntaliitolle toimitettujen selvitysten perusteella.

<p>Tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoa on lisättävä huomattavasti ja Etelä-Pohjanmaalla siihen tarjoutuu erinomaiset mahdollisuudet. Parhaimmillaan proaktiivisella maakuntakaavalla voidaan vaikuttaa energiantuotannon lisääntyessä myös muun infranstruktuurin sekä teollisuuden kehittymiseen ja esimerkiksi maanpuolustuksen järjestelmien kehittämiseen niin, että järjestelmät suojaavat rauhan aikana rakennettavaa yhteiskunnallista infrastruktuuria sen sijaan, että estävät sen toteutumista. Kuten edellä on todettu, pidämme Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnosta onnistuneena uusiutuvan energian näkökulmasta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	----------------------------

Peab Industri Oy	Vastine
<p>Muistutus koskien kaavaluonnosta:</p> <p>Peab Industri Oy toteaa, että Maa- tai kalliokiviainesten ottoon soveltuvien alueiden osalta kaavaluonnos ei ole vielä kommentointikelpoinen, koska aluemerkinnyt puuttuvat. Peab Industri Oy valtakunnallisena kiviainestoimijana pitää erikoisena kaavavalmistelua tältä osin ilman toiminnanharjoittajien kuulemista. Peab Industri Oy:n tiedossa ei ole, että myöskään infrarakentamista edustavaa Infra ry:tä olisi kuultu POSKI-projektin tai muutenkaan maakuntakaavan valmistelussa.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto pitää mielellään työneuvottelun Peab Industri Oy:n kanssa. Etelä-Pohjanmaan liitto on julkaissut maakuntakaavaluonnoksen kaikkien osallisten lausuttavaksi ja kiittääkin Peabia lausuntopyyntöön vastaamisesta. Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan POSKI-selvitys 2021-2023 väliraportti on julkaistu, mutta projekti on vielä keskeneräinen ja projekti on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen johtama hanke. Infra Pohjanmaa ry:lle on lähetetty maakuntakaavan sidosryhmille tarkoitettujen tilaisuuksien kutsu.</p>

Peab Industri Oy kiinteistön Antimoni (743-409-28-0) omistajana toteaa, että Seinäjoen Kalliosalo tulisi lisätä Maa- tai kalliokiviainesten ottoon soveltuvaksi alueeksi, vaikka se ei ole tietääksemme mukana POSKI-projektissa.

Osana POSKI-selvitystä on toteutettu selvitys [Luonnonkiviainesten ja sitä korvaavien uusiomateriaalien käyttö ja tarve-ennuste](#) (Afry 2022). Luonnonkiviainesta korvaavien uusiomateriaalien käyttöä Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueilla selvitettiin kyselyn ja kyselyä tarkentavien haastatteluiden avulla. Kysely oli avoinna 15.-30.11.2021 ja se toteutettiin sekä suomen että ruotsin kielellä. Kysely lähetettiin sähköpostitse alueen toimijoille, jotka ovat tekemisissä uusiomateriaalien kanssa, kuten esimerkiksi kiviaines- ja maanrakennustoimijoille. Vastauksia saatiin yhteensä 31 taholta.

Haastatteluiden tarkoituksena oli erityisesti kuulla kuntien ja kaupunkien näkemyksiä ja kokemuksia uusiomateriaalien käytöstä sekä niiden mahdollisuuksista ja haasteista. Haastattelukysymykset kohdistettiin kolmeen osa-alueeseen, uusiomateriaalien käytön nykytilaan, tulevaisuuden näkymiin sekä uusiomateriaaleihin liittyviin haasteisiin ja hyviin käytäntöihin. Haastattelut toteutettiin 12/2021-02/2022 välisellä ajalla ja haastatteluihin osallistui yhteensä 9 eri kunnan, kaupungin ja toimijan edustajaa.

Alueella on tunnistettu potentiaalinen kalliokiviaineskohde [GTK:n kalliokiviainesselvityksessä](#). Palautteessa mainitun kiinteistön pohjoispuolella on POSKI-hankkeessa kesällä 2023 inventoituja alueita, joiden osoittaminen

<p>Seinäjoen Kalliosalo on myös merkinnän Kiertotalouden ja jätehuollon alue mukainen, koska siellä jäteasfalttia hyödynnetään asfalttiasemallamme asfalttimassan valmistuksessa seudulliseen tarpeeseen.</p> <p>Peab Industri Oy Kurikan Ikarissa sijaitsevien kiinteistöjen Jaakkola (301-404-1-601), Uurame (301-404-1-596) ja Vuorela (301-404-1-221) omistajana toteaa, että Ikarin teollisuusalue sijoittuu Matkailun ja virkistyskehittämisyöhykkeeseen. Kyseisen vyöhykerajauksen merkintää olisi syytä tarkistella vielä teollisuusalueen osalta ja huomioida, että Peab Industri Oy:llä on siellä lainvoimainen maa-aines- ja ympäristölupa kalliokiviaineksen ottamiseen vuoteen 2037 saakka. Kalliokiviainesiintymän taloudellinen hyödyntäminen ja ottotoiminnan edistymisen riippuminen kysynnästä, voi johtaa siihen, että alueella on tarvetta hakea vastaavaa lupaa myös nykyisen lupapäätöksen päätyttyä.</p>	<p>maakuntakaavassa ratkeaa inventointitulosten ja POSKI-hankkeen lopputuloksen perusteella ennen kaavan ehdotusvaihetta.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maakuntakaavassa maakunnallisten ja seudullisten jäte- ja kiertotaloustoimintojen alueet. Järjestetään Peab Industri Oy:n kanssa työneuvottelu, merkitäänkö Kalliosalon alue kaavaehdotuksessa kiertotalouden ja jätehuollon alueeksi.</p> <p>Matkailun ja virkistyskehittämisyöhykkeiden merkinnät ovat laajoja ja sisältävät monenlaista maankäyttöä ja toimintaa. Ikarin alueelle on osoitettu myös teollisuustoiminnan kehittämisyöhyke.</p> <p>Tarkistetaan Kyrönjoen matkailun ja virkistyskehittämisyöhykkeen merkintää. Merkintä ei ole esteenä maa- tai kalliokiviainesten ottamiselle.</p>
---	--

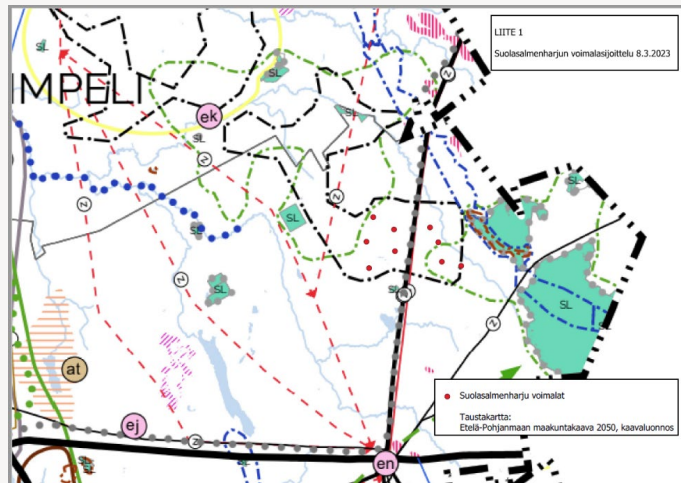
Pohjan Voima Oy	Vastine
Taholta vastaanotettu kaksi palautetta. Palaute 1:	Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Pohjan Voima Oy / Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy lausuu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksesta seuraavaa:

Kaavaluonnos on mielestämme kattava ja huolellisesti valmisteltu. Arvostamme sitä, että tuulivoimaloiden alue Aitakangas on huomioitu maakuntakaavaluonnoksessa. Suolasalmenharjun tuulipuistohanketta suunnitellaan Aitakankaan alueen kaakkoisosaan Alajärven kaupungin puolelle ja hankkeen ympäristövaikutusten arviointi on parhaillaan käynnissä. Selvityksissämme tähän mennessä esiin tulleiden seikkojen valossa alue vaikuttaa edelleen soveltuvan hyvin seudullisesti merkittävän tuulivoiman tuotantoon. Liitämme lausuntoon karttaotteen kaavaluonnoksesta, johon olemme osoittaneet Suolasalmenharjun suunnitellut voimaloiden sijoituspaikat. Maakuntakaavan jatkovalmistelussa olisi tärkeää huomioida oheinen sijoitussuunnitelma ja mahdollistaa suunnitelman mukainen hanke.

Etelä-Pohjanmaan liitto jatkaa hankkeen seuraamista ja hyödyntää tarvittaessa hankkeessa tuotettua tarkempaa tietoa myös maakuntakaavan laadinnassa.

Liite 1 Suolasalmenharjun voimalasijoittelu

Palautte 2:

Pohjan Voima Oy lausuu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksesta seuraavaa:

Pohjan Voima Oy suunnittelee aurinkoenergian tuotantoa Alajärvelle kahdelle erilliselle alueelle: Koppelonevalle ja Kurvinnevalle. Näistä Koppeloneva on hiljattain poistunut turvetuotannon käytöstä ja alueen maanvuokrauksesta on jo sovittu maanomistajan kanssa. Kurvinnevan kiinteistö on Metsähallituksen omistuksessa ja alue on poistumassa turvetuotannosta lähitulevaisuudessa.

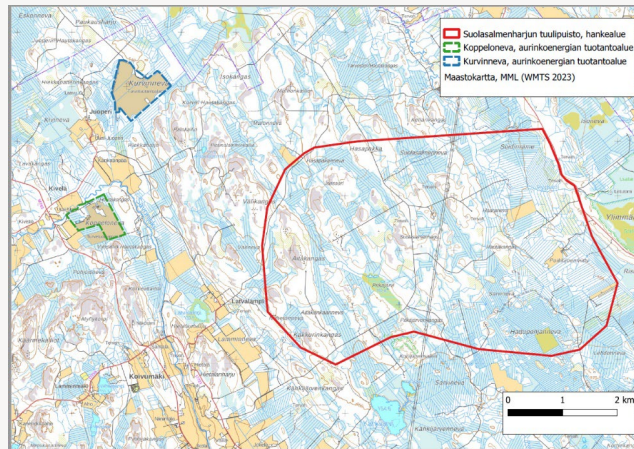
Alustavasti Koppelonevan aurinkovoiman tuotantoalueen pinta-ala olisi noin 45 ha ja Kurvinnevan noin 70 ha. Alueiden sijainnit ja

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

alustavat rajaukset on esitetty liitteenä olevalla kartalla. Molempien alueiden aurinkovoimatuotanto liitettäisiin sähköverkkoon lähistölle suunnitellun Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston kautta.

Pyydämme huomioimaan Koppelonevan ja Kurvinnevan potentiaaliset aurinkovoimala-alueet maakuntakaavan jatkovalmistelussa.

Liite Alajärvi aurinkoenergia Pohjan Voima

Suomen Hyötytuuli Oy

Suomen Hyötytuuli Oy:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksesta

Vastine

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto on asettanut maakuntakaava 2050:n luonnoksen maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n sekä -asetuksen 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 1.2.–10.3.2023.

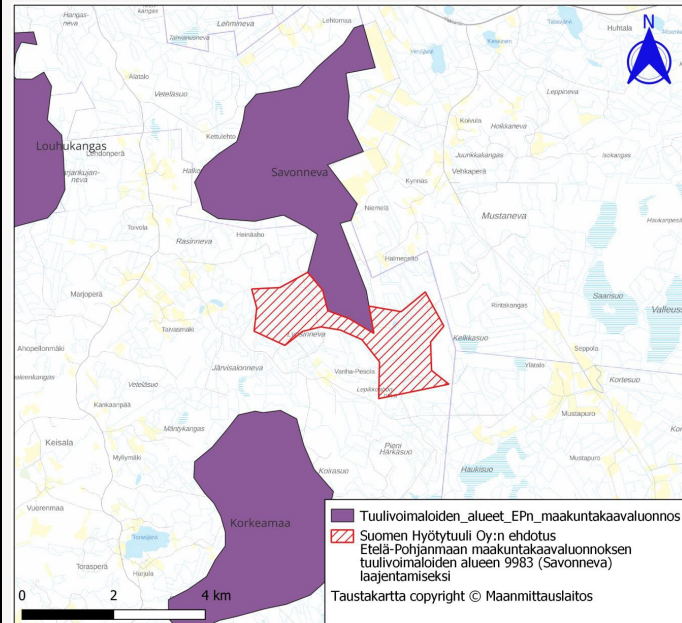
Suomen Hyötytuuli Oy kehittää suomalaista tuulivoimaa, joka parantaa Suomen energiaomavaraisuutta ja aluetaloutta. Yhtiöllä on vireillä Etelä-Pohjanmaalla kolme maatuulivoimahanketta, yhteensä noin 100 MW. Pesolan tuulivoimahanke Soinissa käsittää 7–8 tuulivoimalaa, Isokankaan ja Loukkusaaren tuulivoimahankkeet Soinissa yhteensä 6–10 tuulivoimalaa.

Pesolan suunnittelualue liittyy Korkeamaan suunnittelualueeseen ja ne muodostavat ympäristövaikutusten kannalta yhtenäisenä tarkasteltavan alueen. YVA-menettely on saatu päätökseen. Soinin kunnassa on käynnissä Pesolan hankkeen tuulivoimayleiskaavoitus. Pesolan tuulipuiston yleiskaavan laadinta ja maakuntatasolla tehtävä maakuntakaava 2050 ovat sovitettavissa niin tavoitteidensa kuin aikataulujensa osalta hyvin yhteen.

Pesolan hanke sijaitsee Soinin pohjoisosassa, lähimmillään noin yhdeksän kilometrin päässä kunnan keskustajamasta. Hankkeen suojaetäisyytenä asutukseen on pidetty vähintään yksi (1) kilometri. Tuulivoimahanke sijoittuu tuulivoimaloiden alueelle 9983 (Savonneva) yhden voimalan osalta. Tv-alueetta olisikin tarpeen laajentaa lounais- ja kaakkoissuunnassa siten, että liitteen kartalle merkitty alue otettaisiin mukaan tuulivoimaloiden alueeseen 9983.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta. Etelä-Pohjanmaan liitto järjestää neuvottelun Suomen Hyötytuuli Oy:n kanssa.

Liite 1. Suomen Hyötytuuli Oy:n ehdotus Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen tuulivoimaloiden alueen 9983 (Savonneva) laajentamiseksi.

Yleisvastineessa (22.5.2023, hyväksytty maakuntahallituksessa) linjatun mukaisesti: "Mikäli maakuntakaavaan halutaan osoitettavaksi uusia tuulivoima-alueita, joita ei ole kaavaluonnoksessa, on niistä esitettävä maakuntaliitolle valmiit maakuntakaavatasoiset selvitykset ennen kaavan ehdotusvaihetta. Tuulivoima-alueiden osoittaminen maakuntakaavassa ratkaistaan selvitysten perusteella. Maakuntaliitto ei laadi ennen kaavan ehdotusvaihetta uusia tuulivoima-alueita koskevia selvityksiä."

Pesolan alue on maakuntakaavassa osa jo voimassa olevan Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava I:n tuulivoimaloiden aluetta. Aluetta ei ole edellytyksiä laajentaa maakuntakaavassa esityksen mukaiseksi petolintuvaikutusten vuoksi. Etelä-Pohjanmaan liitto kuitenkin tuo esiin, että maakuntakaavassa osoitetaan aluerajaus yleispiirteisellä tasolla, joka voi tarkentua yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tarkempiin vaikutusarviointeihin pohjautuen.

Yhteisöt ja järjestöt

Alastaipaleen Kyläseura ry / Peränteen Kyläseura ry	Vastine
<p>Huomioita Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnokseen</p> <p>Maakuntakaavan kaavaselostuksen sivulla 64-65 taulukossa kuuluisi olla Ähtärin kylien kohdalla maininnat myös Alastaipaleen ja Peränteen kylistä.</p> <p>Kylien <u>asukasmäärät</u> ylittävät merkinnän edellyttämän 200 asukkaan määrän. Kylät ovat aktiivisia toimijoita alueillaan ja ovat hallinnoineet monia julkisesti rahoitettuja hankkeita. Molemmat kylät sijaitsevat maakuntakaavan valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella.</p> <p>Näemme, että kaikkien kaavaselosteen kylien kriteerit täyttävien kylien on syytä näkyä kaavassa, jotta alueen kehittämisessä nämä kylät tulevat huomioitua jatkossakin.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Alastaipaleen ja Peränteen kylät on tunnistettu maakuntakaavassa "Maaseudun kehittämisen ja kyläasumisen ydinvyöhyke" -merkinnällä. Suunnittelumääräyksen mukaan "Alueen kehittämisessä ja suunnittelussa tuetaan olemassa olevaa kylärakennetta ja sen palvelujen säilyttämisedellytyksiä. Alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuuriympäristön, maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset. Liikennejärjestelmän kehittämisessä on huomioitava maaseutuelinkeinojen vaatima maatalouskone liikenne sekä raskas liikenne. Alueella syntyvää biomassojen käyttöä biokaasuksi pyritään edistämään." Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että ydinvyöhyke tunnistaa hyvin Alastaipaleen ja Peränteen osana maakunnan kyläverkkoa ja merkintää on kuvauksensa mukaan käytetty osoittamaan maaseudun, kyläasumisen ja monipuolisten maaseutuelinkeinojen ydinvyöhykkeitä.</p>

Alastaipaleen kylän alueella postinumeroilla 63780 löytyvät aktiiviset osoitteet:

Kadunnimi	Postinumero	Toimipaikka	Aktiiviset osoitteet
Alajoentie	63780	ALASTAIPALE	3
Alastaipaleentie	63780	ALASTAIPALE	11
Heinäahontie	63780	ALASTAIPALE	5
Honkaperäntie	63780	ALASTAIPALE	10
Itä-Peränteentie	63780	ALASTAIPALE	31
Jokirannantie	63780	ALASTAIPALE	11
Kaarteentie	63780	ALASTAIPALE	6
Karantie	63780	ALASTAIPALE	5
Kiveläntie	63780	ALASTAIPALE	4
Mäentakasentje	63780	ALASTAIPALE	5
Niinilammentie	63780	ALASTAIPALE	3
Nuuttilantie	63780	ALASTAIPALE	6
Pusaantie	63780	ALASTAIPALE	11
Rautalahdentie	63780	ALASTAIPALE	5
Rintalankyläntie	63780	ALASTAIPALE	3
Selänniementie	63780	ALASTAIPALE	8
Särkänniementie	63780	ALASTAIPALE	2
Torakkakankaantie	63780	ALASTAIPALE	7
Verhorannantie	63780	ALASTAIPALE	6

Virtaintie	63780	ALASTAIPALE	10
Väkkäräpurontie	63780	ALASTAIPALE	1
Ylijoentie	63780	ALASTAIPALE	4
		Aktiivisia osoitteita	157

Alastaipaleen kylän alueelta löytyviä palveluja:

YHTEISET TILAT JA HARRASTUSMAHDOLLISUUDET

- Kylätalo kaiken keskipisteenä, vuokrataan juhliin, järjestetään tapahtumia
- Kylätalossa pieni juhla-/liikuntasali, kuntosali, kokoustila, kudontatilat kangaspuineen
- Neulepiiri kokoontuu syksystä kevääseen
- Kylätalon pihapiirissä lasten leikkitelineitä
- Kylätalolla valaistu pururata (1 km), jossa talvisin latu
- Talvisin kylällä laaja latuverkosto lumitilanteen salliessa
- Pururadan yhteydessä kesällä 2022 talkoilla rakennettu (Kuudestaan ry rahoitti) 9-väyläinen frisbeegolfrata
- Kylätalon pihassa kota, jossa grillausmahdollisuus
- Kylää halkoo Pakarinjoki, johon istutetaan kesäisin kirjolohta (erityislupa-alue). Perinteisesti kauden avaus helatorstaina
- Laavuja grillauspaikkoineen: Kaarteenkoskella, Kivelänkoskella, Piivuoressa, Vuohisaaressa

PALVELUT JA YRITYSTOIMINTA

- Tilitoimisto Wejjo
- MikonMajat: hevostila/ratsastuskoulu ja majoituspalvelut
- EEMP Oy (Yrityspalvelut)
- TK-Konetyö Oy (konepalvelut)
- Emma Pasanen (verkostomarkkinointi)
- suuskunta MoniTiimi (tieisännöinti, sihteeripalvelut)

- Rakennussuunnittelu Kimmo Leino
- Metsäpalvelu M Kassi
- VesiVaeltajat (luontomatkailu)
- Puuta & Heinää (klapimyynti ja hevosenheinä)
- Tmi Ilpo Taipalus (metsänhoito ja konetyöt)
- Pihlajalinnan alainen lastensuojeluyksikkö Katajalinna
- 3 karjatilaa, 1 sikatila, useita kasvinviljelytiloja

YHDISTYSTOIMINTA

- Alastaipaleen Kyläseura ry
- Peränteen Metsästys- ja Ampumaseura ry
- Harjukankaan Erä ry
- Ähtärin eteläinen osakaskunta

KYLÄN VAHVUUDET

- Sijainti kantatie 68 varrella eli hyvät kulkuyhteydet/ saavutettavuus
- Paljon vesistöjä
- Kylätalo ympäristöineen on monipuolinen tapahtuma- ja harrastuspaikka
- Kunnallinen vesi- ja jätevesijohto
- Valokuituverkko ensimmäisenä kylänä Ähtärissä

TÄRKEIMMÄT KEHITTÄMISKOHTEET

- Kylän pitäminen elinvoimaisena ja aktiivisena
- Uusien asukkaiden houkuttelu

TULEVAISUUDENNÄKYMÄ

- Kylätalon ympäristöä on kehitetty ja tullaan kehittämään
- Frisbeegolfin parissa tulossa toimintaa
- Alastaipaleen, Mäkikylän ja Peränteen kylien yhteistyötä vahvistetaan edelleen

Peränteen kylän alueella postinumerohauulla 63770 löytyvät aktiiviset osoitteet:

Kadunnimi	Postinumero	Toimipaikka	aktiivisia osoitteita
Haapakyläntie	63770	PERÄNNE	12
Haapaniementie	63770	PERÄNNE	12
Halmeentie	63770	PERÄNNE	5
Hautakorventie	63770	PERÄNNE	2
Jauhojärventie	63770	PERÄNNE	12
Jussilantie	63770	PERÄNNE	11
Kelloperäntie	63770	PERÄNNE	5
Lampimäentie	63770	PERÄNNE	11
Montinniementie	63770	PERÄNNE	11
Niementie	63770	PERÄNNE	7
Palomäentie	63770	PERÄNNE	6
Peltolantie	63770	PERÄNNE	2
Peltoniementie	63770	PERÄNNE	5
Peränteentie	63770	PERÄNNE	16
Raivontie	63770	PERÄNNE	3
Roisionkalliontie	63770	PERÄNNE	3
Sarkolahdentie	63770	PERÄNNE	4
Sarkolahentie	63770	PERÄNNE	2
Selänteentie	63770	PERÄNNE	6
Virtaintie	63770	PERÄNNE	19
Vuorimäentie	63770	PERÄNNE	33
Vuoriperäntie	63770	PERÄNNE	4
		Aktiivisia osoitteita	191

Peränteen kylän alueelta löytyviä palveluja:

YHTEISET TILAT JA HARRASTUSMAHDOLLISUUDET

- Kylätalo: vuokrataan juhliin ja järjestetään tapahtumia
- Kylätalossa juhlasali, pienempi sali (kahvio/kokoustila) ja keittiö
- Kylätalon pihapiirissä lasten leikkitelineitä, sorakenttä (mahdollistaa pelaamisen)
- Kuivaaja: vuokrataan
- Talvisin kylällä latuverkosto lumitilanteen salliessa: noin 7 km pituinen latureitti tarkoitettu hiihtäjille ja noin 2 km pituinen koiralatu, jossa on sallittua hiihtää koiran kanssa
- Jussilanhiekan uimaranta Perännejärvellä
- Halkoniemen veneenlaskupaikka ja uimaranta Perännejärvellä
- Laavuja nuotiopaikkoineen: Halkoniemi, Vuohisaari ja Jauhojärvi
- Kansalaisopiston kuntopiiri kokoontuu syksystä kevääseen kerran viikossa kylätalolla
- Kyläläisten Mölkky-turnaukset viikoittain kesä-heinäkuussa
- Peränteen ja Alastaipaleen yhteinen neulontapiiri kokoontuu kerran kuussa syksystä kevääseen kyläläisten kodeissa

PALVELUT JA YRITYSTOIMINTA

- Ahokas Liisa Hannele
- Ahokas Pentti metsänhoito
- E-P Uunimuurarit Oy
- Heikka Sinikka Inkeri

- JHaapaniemi Consulting Oy
- J. M. K. Koivunen
- Kanervisto Raimo
- Kantoniemen Tila Oy
- Koneasennus Herranen
- Maatalousyhtymä Haapaniemi Juhani, Haapaniemi Kaisa, Haapaniemi Elina
- Maatalousyhtymä Härkönen Pasi ja Härkönen Matti
- Mattisen korjaamo
- Metsäyhtymä lehtoranta likka ja Poti Matti
- Musiikkistudio M & M
- Nuivain Oy
- Paloranta Anne Pauliina
- Tmi Arto Pitkänen
- Tmi Hämmäntävä Speaktaakkeli
- TRANS KARI HÄMÄLÄINEN Ky
- Ähtärin Taksi Oy

YHDISTYSTOIMINTA

- Peränteen Kyläseura ry
- Peränteen Metsästys- ja Ampumaseura ry
- Ähtärin eteläinen osakaskunta
- Etelä-Pohjanmaan Partiolaiset ry (Selkäsaari ja Selkätupa Perännejärvellä)

KYLÄN VAHVUUDET

- Sijainti kantatie 68 varrella eli hyvät kulkuyhteydet / saavutettavuus
- Paljon vesistöjä
- Kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisema-aluetta, kaunis luonto
- Kylätalo ympäristöineen on monipuolinen tapahtuma- ja harrastuspaikka
- Aktiivinen yhdistystoiminta ja monipuolista yhteistyötä mm. Alastaipaleen kylän kanssa
- Vireä kylä ja houkutteleva asuinpaikka: Peränteelle on rakennettu paljon uusia taloja, ja myös vanhemmat talot on saatu myytyä uusille asukkaille kohtalaisen nopeasti. Viimeisen 15 vuoden aikana Peränteelle on muuttanut paljon asukkaita, ja lapsia on myös syntynyt.
- Kunnallinen vesijohtoverkosto
- Valokuituverkko

TÄRKEIMMÄT KEHITTÄMISKOHTEET

- Uusien asukkaiden houkuttelu
- Kylätalon remontointi esteettömäksi, mikä laajentaa kylätalon käyttäjäkuntaa
- Kylätalon leikkikentän ja sorakentän kehittäminen mm. lisää liikuntavälineitä kyläläisten käyttöön

TULEVAISUUDENNÄKYMÄ

- Pidetään Peränteen kylä jatkossakin vireänä ja houkuttelevana paikkana asua.

<ul style="list-style-type: none"> • Kylätaltoa ja sen ympäristöä on kehitetty ja tullaan kehittämään. • Järjestetään monenlaisia tapahtumia kaikenikäisten iloksi. • Tiivistetään entisestään yhteistyötä Ähtärin eteläisten kylien kanssa (Alastaipale ja Mäkikylä). 	
---	--

Bioenergia ry	Vastine
<p>Bioenergia ry:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050-kaavuluonnoksesta</p> <p>Kiitämme mahdollisuudesta tuoda esiin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksesta seuraavia näkökohtia:</p> <p>Yleishuomiot</p> <p>Maakuntakaavan aikajänne on pitenemässä ja vaihekaavoista luovutaan. Ymmärrämme tavoitteen katsoa maankäyttöä kokonaisuutena ja toisaalta aiempaa paremmat mahdollisuudet siirtyä "rullaavaan" kaavoitukseen. Mielestämme tässä on sekä hyviä että huonoja puolia.</p> <p>Epäilemättä kokonaisvaltainen tarkastelu maakunnan alueella eri toimintojen sijoittumisesta on hyvä periaate. Toisaalta aiempien, vaihekaavoihin liittyvien selvitysten merkitystä ei saisi unohtaa eikä holistiseen suunnitteluun saisi hukkoa esimerkiksi nousevien, uusien maankäyttömuotojen mahdollisuudet. Pitkä suunnittelujänne asettaa vaatimuksia kaavoitukselle – sen pitäisi</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

olla hyvin mahdollistava ja toisaalta turvata eri toimintojen sijoittumiselle tiettyä varmuutta. Kaavoitukseen pitää voida luottaa ilman, että seuraava päivitys epämääräisessä tulevaisuudessa "rullaisi" pois perusteita eri maankäyttömuodoilta tai vähentäisi tiettyä oikeusvarmuutta. Maakuntakaavaan ei tulisi epävarmoin tiedoin ja väljin perustein rajata mahdollisuuksia kehittää elinkeinoja ja pitkän aikavälin liiketoimintaa.

Kun maakuntakaava etenee luonnosvaiheesta kaavaehdotukseksi olisi paikallaan vielä harkita, mitä kannattaa lopulta merkitä kaavaan, esimerkiksi uusiutuvan energian sijoittumista tai turvetuotantoa silmällä pitäen. Kaavakartassa erilaisia elementtejä on paljon, niiden rajaukset osittain vaikeasti perusteltavia ja toisaalta osaa aiempien vaihekaavojen perusteellisista selvityksistä näyttää jätetyn huomiotta. Eikö pitkäaikaisen, päivittyvän ja mahdollistavan kaavoituksen periaatteena olisi alussa hyvä jättää epävarmoja tai kiistanalaisia kaavamerkintöjä ja aluevarauksia / vyöhykkeitä vähemmälle ja lisätä aikaa myöten niitä tarpeen mukaan? Tämä olisi myös omiaan selkeyttämään nyt varsin monikerroksista kaavakarttaa, vähentämään hallinnollista työtä ja mahdollisia ristiriitoja ilman, että kaavan ohjaavuus esimerkiksi ympäristölupaa vaativien toimintojen osalta lainkaan kärsisi. Tätä puoltaisi myös se, että maankäyttölaki uudistuu todennäköisesti tulevilla hallituskaudella ja muutakin, osin EU:n säädöksistä juontuvaa maankäyttöön liittyvää sääntelyä on valmisteilla. Nämä ohjaavat ja rajaavat joka tapauksessa maankäyttöä jo lähivuosina edelleen ja johtavat joka tapauksessa tarpeeseen päivittää maakuntakaavaa.

Etelä-Pohjanmaan liitto harkitsee ja kehittää kaavamerkintöjen kokonaisuutta kaavaehdotusvaiheeseen. Esimerkiksi aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä jätetään pois ja aurinkoenergian suunnittelua ohjataan koko kaava-alueella koskevalla yleismääräyksellä.

Maakuntakaavan laatiminen ja sen ajantasaisena ylläpitäminen kuuluu maakuntien liittojen lakisääteisiin tehtäviin. Maakuntakaavaa laaditaan aina kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön pohjalta, mutta pyrkien seuraamaan valmistelussa olevaa alueidenkäytön ja muuta lainsäädäntöä. Etelä-Pohjanmaalla on tarkoitus jatkossa ylläpitää kokonaismaakuntakaavaa, josta

On syytä tarkentaa sivun 15 tekstiä, jossa todetaan, että *"Luonnonympäristön kannalta merkittävää on myös luonnontilaisten soiden ja vesistöjen tilan kehitys. Tällä hetkellä soiden suojelun taso on heikko ja maakunnan ojittamattomasta suopinta-alasta on suojeltu vain 3 %."* Kuitenkin Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeen loppuraportin (2013) taulukon 3.3. mukaan maakunnan kokonaissuoala on 440 950 ha ja ojittamaton suo-ala 36 465 ha. Ojittamattomia suojelualueita on 15 023 ha ja niiden osuus kokonaissuoalasta on 3,4 %. Ojittamattomia suojelualueiden osuus maakunnan ojittamattomasta suoalasta on sen sijaan 41,2 %, eli maakunnan ojittamattomasta suoalasta lähes puolet on ollut suojeltu jo vuoden 2013 tilanteessa.

LUO-merkintä - luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Tällä merkinnällä ei tulisi rajata sellaisia elinkeinotoimintaan varattuja alueita, jotka jäävät rajauksen sisään. LUO-merkintä ja sen oikeusvaikutus on epäselvä. Merkinnät saattavat rajoittaa ja jopa estää muuta maankäyttöä merkintäalueilla, vaikka siitä ei maanomistaja saa korvauksia mahdollisen maankäytön ja elinkeinotoiminnan rajoituksista tai estymisestä.

LUO-alueiden sisään jää kaavaluonnoksessa nyt muun muassa yritysten 3. vaihekaavassa tuotannolliseen toimintaan soveltuviksi arvioituja alueita sekä uusiutuvaan energiatuotantoon merkittävät alueita. Taustaselvityksestä ei selviä, mitä maakunnallisesti merkittäviä ja edustavia luontoarvoja näillä alueilla on. Onko

rullaavasti päivitetään kulloinkin päivitystä vaativat merkinnät.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkentaa kuvausta kaavaselostukseen.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (lumo-alue) ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinnettömyystietoja. Kaavaselostukseen lisätään tietoa maakuntakaavamerkintöjen tulkinnasta ja merkintöjen vaikutuksesta tarkemman tason suunnitteluun. Lumo-alueen suunnittelumääräysten

perusteltua, että laajoja, voimakkaasti metsäoijitettuja, turvetuotantoon jo luvitettuja tai muuten muuttuneita alueita on LUO-merkitty? Osalle LUO-alueista on kaavaluonnoksessa osoitettu myös tuulivoiman tuotantoa. Päällekkäisyyksien vuoksi LUO-rajauksen perimmäinen tarkoitus sekä alueiden mahdolliset käyttörajoitukset jättävän tarpeettomasti sijaa spekulatioille ja antavat perusteen valituksille, mikä on omiaan vähentämään maakuntakaavan merkitystä.

Maankäyttöä ohjaavat monet muut lait maankäyttö- ja rakennuslain ohella, kuten mm. luonnonsuojelulaki, metsälaki ja ympäristönsuojelulaki. Maakuntakaavaan tulisi tämänkin vuoksi olla mahdollistava eikä rajata toiminnanharjoittajan mahdollisuuksia harjoittaa ja kehittää liiketoimintaa.

Bioenergia ry:n mielestä on paikallaan osoittaa SL-merkinnällä ainoastaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet, valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvat alueet ja Metsähallituksen suojeluun varaamat kiinteistöt. Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteiden merkintään tällä tavoin ei ole perusteita.

Kaavaluonnoksessa tulee esittää kaikki suojelualueiksi tiedossa olevat alueet. Jos arvokkaita kohteita on tulossa vielä lisää, niin tämä on omiaan luomaan epävarmuutta. Tähän liittyvä taustatyö tulee tehdä huolella ja neuvottelut maanomistajien kanssa on käytävä tai sitten suojeluun viittaavia merkintöjä kaavaan ei tule laittaa. SL- että S-alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen

mukaan alueiden suunnittelussa on huomioitava luontoympäristöön liittyvät arvot. Tämä tarkoittaa esimerkiksi alueelle sijoittuvassa tuulivoimahankkeessa sitä, että suunnittelussa on huomioitava alueen merkitys osana laajempaa yhtenäisten metsä- ja suoalueiden monimuotoista kokonaisuutta. Suunnittelussa on pyrittävä mm. voimalasijoittelulla sekä sähkönsiirron ja tiestön ratkaisulla välttämään luontoarvoihin ja niitä ylläpitäviin elinkeinoihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten elinympäristöjen pirstoutumista. Lumo-alueet ovat laajoja alueita, joihin voi sisältyä myös turvetuotantoalueita tai talousmetsää. Suunnittelumääräyksen mukaan lumo-alueet eivät rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista.

Merkitään tiedoksi.

Niiden maanomistajien kanssa käydään neuvottelut, joiden maa-alueita esitetään kaavaehdotuksessa uusina suojelualueina.

Rakentamisrajoitus esitetään suojelualueille maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukaisesti.

rakentamisrajoitus. Tämä rajoitus on kohtuuton, mikäli maanomistaja ei ole hyväksynyt SL / S merkintää omistamalleen alueelle, eikä alue kuulu vahvistettuihin suojeluohjelmiin. Mikäli alueiden suojelua ei ole vielä toteutettu luonnonsuojelulailla, tulee kaavassa alueiden suojeluun lunastusajalle asettaa 5 vuoden aikaraja kaavan lainvoimaistumisesta.

Turvetuotanto

Maakuntakaavaluonnoksessa turvetuotantoon soveltuvia alueita on merkitty vain noin 7 700 ha. Määrää on vähennetty merkittävästi verrattuna Etelä-Pohjanmaa 3. vaihemaankuntakaavaan, jossa merkintöjä oli noin 13 900 hehtaaria. Vaihemaakuntakaavan valmistelun aikana tehtiin mittavat selvitykset maakunnan suoalueiden luontoarvoista, valuma-aluekohtaisista vesistövaikutuksista sekä arvioitiin tarkasti alueiden soveltuvuutta turvetuotantoon.

Nyt lausuttavasta kaavaluonnoksesta on kuitenkin jätetty pois jopa useiden jäsenyritystemme hallinnassa olevia alueita. Kaava-aineistosta ei käy ilmi, millä perusteella tämä on tehty. Poisjättämistä perustellaan varsin väljästi "strategian muuttumisella" ilman, että luonnosvaiheessa toiminnanharjoittajien kanssa olisi keskusteltu. Kohteet tulee merkitä maakuntakaavaan turvetuotantoon soveltuvina alueina, kuten ne olivat jo 3. vaihekaavassa "*Turvetuotantoon soveltuva alue*" -merkinnällä. Vaihtoehtoisesti turvetuotantoalueita ei merkittäisi lainkaan

Ympäristöministeriön Etelä-Pohjanmaan liitolle antaman selvityksen mukaisesti kaavoissa esitetyt suojelumääräykset ovat ainoastaan määräaikaista määräyksen mukaisesti, eivät kaavamerkinnet. Näin ollen suojelumääräys poistuu määräajan jälkeen, mutta itse kaavamerkintä SL jatkaa voimassa oloaan.

Etelä-Pohjanmaan liitto järjestää työneuvotteluita toiminnanharjoittajien kanssa uudelleen ehdotusvaiheessa ja kaavaselostuksen kuvausta täydennetään ehdotusvaiheeseen. Turvetuotannon mitoitusta on pienennetty pääosin toimintaympäristön muuttamisen takia. Vaihemaakuntakaava III:ssa alueita varattiin runsaasti erityisesti turpeen energiankäytön näkökulmasta, mutta turpeenpoltto on olennaisesti vähentynyt. Turvetuotantoon soveltuvia alueita

<p>kaavaan viitaten tältä osin vain III-vaihekaavaan, joka tuli voimaan vasta pari vuotta sitten. Tämän vuoksi 3. vaihekaavakohteiden ja erityisesti turvetuottajien hallinnassa olevien alueiden jättäminen pois maakuntakaavasta on perusteetonta.</p> <p>Energiaturvetuotannon voimakkaasta vähenemisestä huolimatta turvetuotanto ei ole päättymässä. Turvetuotantoon soveltuvien alueiden merkintää ei tule perustaa ainoastaan energiaturpeen käytön näkymiin. Energiaturpeen käytön pienentyessä jäljellä olevilla tuotantoalueilla on keskitytty ja siirrytty muiden turvelaatuojen, kuten kasvualustaraaka-aineiden ja kuiviketurpeen tuotantoon, johon Etelä-Pohjanmaan ojitettujen turvemaat soveltuvat hyvin. Etelä-Pohjanmaa on myös potentiaalinen alue turpeen "korkeamman jalostusasteen tuotteisiin". Kaavan tulee mahdollistaa turvetuotannon harjoittamisen ja ympäristöluvan hakemisen myös muille kuin kaavassa osoitetuille alueille.</p> <p>Kohteiden jättämistä pois kaavasta on perusteltu vesistökuormituksella. Pidämme perustelua kestävämpänä ottaen huomioon paitsi 3. vaihekaavakaavan laajat selvitykset myös siksi, että turvetuotantoala on maakunnassa vähentynyt viime vuosina ja sen ennakoitaan vähenevän edelleen. Samalla myös turvetuotannon vesistökuormitusosuus vähenee. Turvetuotannon osuus valuma-alueiden kokonaiskuormituksesta jäi marginaaliseksi. Turvetuotannon kuormitus vesistöalueittain on jo nyt tutkimustietoihin perustuen vain prosentin murto-osien luokkaa verrattuna muihin maankäyttömuotoihin.</p>	<p>osoitetaan maakuntakaavassa energiaturpeen pienentyntä käyttöä ja huoltovarmuutta sekä kasvu- ja kuiviketurpeen sekä korkeamman jalostusarvon tuotteiden valmistusta varten.</p> <p>Kaava mahdollistaa ympäristöluvan hakemisen myös muille kuin kaavassa osoitetuille alueille.</p> <p>Uusi turvetuotantoalue aiheuttaa aina vesistövaikutuksia. Maakuntaliitto edistää osaltaan Kokemäenjoen-Saaristonmeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022-2027 asetettuja turvetuotannon vesienhoitotoimenpiteiden toteutusta edistäviä keinoja. Turvetuotannon vähentyvä kehityssuunta on huomioitu turvetuotantoon soveltuvien alueiden mitoituksessa.</p>
--	--

Huomautamme myös, että ympäristöluvan hakemisen ja tuotannon aloittamisen edellytyksenä on, että alueet ovat tuottajan hallinnassa. Tämän vuoksi turvetuottajien hallinnassa jo olevat kohteet tulee sisällyttää kaavaan. Nykyisten tuotantoalueiden vesienkäsittelyrakenteet on mitoitettu olemassa olevalle tuotantoalalle, eikä mitoitusta välttämättä riitä lisäalueille tai uusien alueiden laskusuunnat eivät tue vanhojen rakenteiden käyttöä. Nykyisiä vesienkäsittelyrakenteita voidaan poikkeustapauksissa käyttää läheisten alueiden vesienkäsittelyssä. Yleisempää on, että lisäalueille rakennetaan oma vesienkäsittely hyvän puhdistustehon varmistamiseksi.

Aurinkoenergia

Useilla jäsenyrityksillämme on meneillään aurinkovoimakehittämiseen tähtäviä hankkeita Etelä-Pohjanmaalla. Kaavaluonnoksessa merkinnällä "Aurinkoenergian tuotantoon soveltuva alue" osoitetaan 25 teollisen mittaluokan aurinkoenergian tuotantoon soveltuvaa aluetta. Kaavaan ei kuitenkaan ole valittu kaikkia potentiaalisia aurinkovoima-alueita, vaan on pyritty valitsemaan yksi alue per kunta perustuen Etelä-Pohjanmaan aurinkoenergiaselvitykseen (FCG 2023), jonka lähtötiedot ovat vajavaiset. Maakunnassa on huomattavasti enemmän aurinkovoimalle potentiaalisia alueita, kuin nämä 25 esiin nostettua kohdetta. Esimerkiksi turvetuotantoalueita on siirtymässä runsaasti seuraavaan maankäyttöön, ja niiden säilyminen energiantuotantoalueina aurinkovoimaloiden sijaintipaikkana on yksi merkittävä ja potentiaalinen jälkikäyttömuoto.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla

<p>Aurinkovoimakehittämisen alueita ei ole tässä vaiheessa osoittaa välttämättä lainkaan kaavakarttaan, koska se on voimakkaasti vasta kehityksessä. Mikäli näitä kuitenkin halutaan kartalla osoittaa, sinne tulee merkitä kaikki entiset, nykyiset ja suunnittelussa olevat turvetuotantoalueet reuna-alueineen. Lisäksi tulee merkitä tämän toiminnan harjoittajien muut suunnitellut potentiaaliset alueet. Näistä voidaan myöhemmin esittää tarkemmat aluemerkinnot, mikäli tähän vaihtoehtoon päädytään. Tämä olisi perusteltua juuri "rullaavan", päivittyvän maakuntakaavoituksenkin perusteella.</p> <p>Missään tapauksessa aurinkovoimakehittämistä osoittava kaavamerkintä tai sen puuttuminen alueelta ei saa asettaa aurinkovoimahankkeita eri asemaan luvituksen kannalta.</p>	<p>suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.</p>
--	---

BirdLife Suomi	Vastine
<p>Mielipide Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaluonnoksesta</p> <p>BirdLife Suomi kiittää Etelä-Pohjanmaan liittoa lausuntopyynnöstä ja lausuu kaavaluonnoksesta mielipiteenään seuraavaa. Keskitymme lausunnossamme erityisesti luonnonsuojelualueiden ja ekologisten yhteyksien tarpeeseen sekä tuulivoimaan.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

Luonnon monimuotoisuuden tila kaava-alueella on heikko. Vanhoja metsiä on maakunnan alueella vähän, varsinaista suojeltua metsäpinta-alaa vain pari prosenttia. Soiden suojelun taso on kokonaisuutena huono, ojittamattomasta suopinta-alasta on suojeltu vain kolme prosenttia. Metsien ja soiden rankka käsittely on heikentänyt myös alueen vesistöjen ekologista tilaa. Koko maakunnan tasolla suojeltua pinta-alaa on alle neljä prosenttia.

Luonnon monimuotoisuuden heikko tila ja sitä uhkaavat tekijät tunnistetaan hyvin myös kaavaselistuksessa, jossa todetaan:

"Lajiston uhanalaistumisen kehitys on maakunnassa huolestuttava. Muun muassa vanhoja metsiä on maakunnassa hyvin vähän. Luonnonympäristön kannalta merkittävää on myös luonnontilaisten soiden ja vesistöjen tilan kehitys. Tällä hetkellä soiden suojelun taso on heikko ja maakunnan ojittamattomasta suopinta-alasta on suojeltu vain 3 %. Vesistöjen ekologinen tila on herkkä muutoksille."

Tilanne huomioidaan myös uuden maakuntakaavan tavoitteissa, jotka ovat viherrakenteen osalta:

- *luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen*
- *ekologisten yhteyksien turvaaminen*
- *virkestykseen soveltuvien alueiden riittävyys ja saavutettavuus*

"Maakuntakaavan tavoitteena on parantaa luonnon monimuotoisuuden tilaa Etelä-Pohjanmaalla. Tavoitteena on edistää esimerkiksi suojelu- ja virkistysalueiden sekä yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden kytkeytyneisyyttä sekä heikentyneiden elinympäristöjen ennallistamista."

Edellä mainittujen alueiden kytkeytyneisyyttä edistetään parhaiten säilyttämällä nykyisiä luontoalueita, osoittamalla alueet, joille lisäsuojelun tulisi kohdistua ja huolehtimalla toimivista ekologisista yhteyksistä. Tämä ohjaustyö on tärkeää tehdä juuri maakuntakaavassa. Liian yleispiirteinen ohjaus ja luonnon monimuotoisuutta heikentävät toimet mahdollistavat kaavamääräykset vaikeuttavat maakuntakaavan tavoitteiden saavuttamista.

Kaavaselostuksessa todetaan suojelualueiden osalta seuraavaa:

"Maakuntakaavassa osoitetaan luonnonsuojelualueen merkinnällä luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet, valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvat alueet ja Metsähallituksen suojeluun varaamat kiinteistöt. Kaavassa osoitettavia luonnonsuojelualueita on 303 kappaletta, yhteensä 380 km². Luonnonsuojelualueet kattavat 2,7 % Etelä-Pohjanmaan pinta-alasta."

Kaavaluonnoksessa esitettyjen luonnonsuojelualueiden määrä on täysin riittämätön kaavan luonnon monimuotoisuuden

Merkitään tiedoksi.

<p>lisäämistavoitteiden saavuttamiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi. Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti, vuoteen 2030 mennessä. Nämä sitoumukset tulee huomioida myös maakuntakaavassa, jonka aikaperspektiiviin tavoitevuosi 2030 osuu.</p> <p>Kaavaluonnosta on edellä perustellun mukaisesti muutettava lisäämällä suojeltavaksi esitettäviä alueita. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota alueen metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Huomiota on kiinnitettävä myös maantieteelliseen jakaumaan: maakunnan suuret suojelukokonaisuudet sijoittuvat lounaisosan suoalueille, vaikka tarvetta ja säilytettäviä kohteita on kaikkialla. Suojeltua pinta-alaa on perusteltua lisätä myös asutuskeskusten lähistöllä, jolloin tuetaan samalla kaavan tavoitetta virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä ja saavutettavuudesta.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden suojelutarvetta on osoitettu kaavassa ominaisuusmerkinnällä <i>"luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue"</i>- rajatuilla alueilla. Kaavaluonnoksessa edellä mainittu merkintä sallii aina maa- ja metsätalouden, vaikka ne voivat olla joillakin alueilla monimuotoisuudelle haitallisia. Tämän yleispiirteisen kaavamerkinnän voisi monin paikoin korvata suojelualue-merkinnällä tai virkistysalue-merkinnällä. Sama koskee myös kaavaluonnoksessa esitettyjen yleispiirteisten viheryhteystarpeiden merkintöjä.</p> <p>Kaavaselostuksessa todetaan soiden osalta:</p>	<p>Viherrakenteeseen kuuluvat suojelualueiden lisäksi virkistysalueet, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (lumo-alueet) sekä viheryhteystarpeet. Liitto katsoo, että luonnon monimuotoisuutta edistetään viherrakenteen merkintöjen kokonaisuudella, ei pelkästään suojelualueilla.</p>
---	---

"Maakuntakaavassa ei osoiteta luonnonsuojelualueen merkinnällä soidensuojelun täydennysehdotuksen (Ympäristöministeriö 2015) mukaisia kohteita, elleivät ne sisälly edellä mainittuihin luonnonsuojelulla perustettuihin tai perustettavaksi tarkoitettuihin alueisiin tai suojelualueen merkintään."

Huomautamme, että soidensuojelun täydennysehdotuksen mukaiset kohteet ovat luontoarvojensa puolesta tärkeitä kohteita, joiden suojelu on välttämätöntä suoluonnon kadon pysäyttämiseksi, minkä vuoksi ne on tärkeää osoittaa kaavassa.

Linnustolle tärkeät alueet

Maakunnan luontokadon pysäyttämiseksi on tärkeää huolehtia maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden (MAALI-alueet) luontoarvojen säilymisestä linnut huomioivilla kaavamääräyksillä. Alueiden rajaukset perustuvat tuoreeseen linnustotietoon ja maakunnan parhaaseen lintuasiantuntemukseen. Alueet

Maakuntakaavassa ei osoiteta luonnonsuojelualueen merkinnällä soidensuojelun täydennysehdotuksen (Ympäristöministeriö 2015) mukaisia kohteita, elleivät ne sisälly luonnonsuojelulla perustettuihin tai perustettavaksi tarkoitettuihin alueisiin (maakuntakaavamerkintä "luonnonsuojelualue") tai maakuntakaavan suojelualueisiin. Maakuntakaavassa suojelualueen merkinnällä osoitettavista kohteista osa on (osittain) samalla alueella kuin soidensuojelun täydennysehdotuksen kohde. Täydennysehdotuksen kohteille ei kaavaratkaisussa osoiteta sellaista maankäyttöä, joka uhkasi niiden arvoja.

rajauksineen on esitelty Suomenselän Lintutieteellisen yhdistyksen julkaisussa (Aalto 2013) *"Suomenselän maakunnallisesti arvokkaat lintualueet – Maali-hankkeen loppuraportti 2013"*), jonka voi ladata verkosta: <https://www.sslty.fi/julkaisut/maali-hankkeen-raportti/>

Tätä Maakunnallisesti tärkeät lintualueet –julkaisua ei mainita kaavaluonnoksen taustaselvityksissä, mikä viittaa siihen, ettei sitä ole prosessissa toistaiseksi käytetty. Tiedossamme ei ole, että kaavaprosessissa olisi tuotettu jokin kattavampi tai laadullisesti parempi maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden selvitys. Maakuntakaavaan on osoitettava suojelualueiden ulkopuoliset MAALI-kohteet ja varmistettava niiden säilyminen kaavamääräyksellä.

MAALI-kohteiden rajoja voidaan käyttää hyväksi myös joidenkin suojelualueiden laajentamisvarauksissa. Esimerkiksi Seinäjärven ympäristön suojelualueiden laajentaminen Pirjatanneva-Portaanpäänneva-Matolamminneva ja 710180 Haukkaneva-Porrasneva MAALI-rajauksen mukaisiksi suojelisi edustavat kokonaisuudet alueen ainutlaatuisuutta suoluontoa ja vahvistaisi ylimaakunnallisia ekologisia yhteyksiä.

Uusiutuvan energian tuotanto

Maakunnan energiantuotanto on kokenut isoja muutoksia viimeisten vuosien aikana: turvetuotanto on vähentynyt ja tuulivoiman rakentaminen lisääntynyt. Myös aurinkoenergian tuotantoon kohdistuu aiempaa enemmän kiinnostusta.

MAALI-alueet on huomioitu Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä arvioitaessa potentiaalisten tuulivoima-alueiden [yhteisvaikutuksia](#). Kaavaselostuksen liitteessä, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kuvauksissa on mainittu alueiden sijoittuminen MAALI-alueelle. Lisätään julkaisu kaavaselostuksen lähdeluetteloon. Kaavaselostuksen kappaleessa "kaavan perusteena olevat selvitykset" esitellään selvitykset, jotka on laadittu nimenomaan maakuntakaavaa varten tai ovat suoraan vaikuttaneet sen merkintöihin. Kaavaselostuksessa mainitaan, että "näiden lisäksi kaavaratkaisuissa on hyödynnetty eri viranomaisten julkaisuja (esim. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Väyläviraston), kuntien aineistoja sekä hankkeisiin (esim. YVA-lain mukaiset arvioinnit) liittyviä aineistoja, joista keskeisimmät on listattu tähän kappaleeseen".

Kaavaluonnoksen yhteydessä on selvitetty varsin laajasti tuulivoiman vaikutuksia niin maisemaan kuin luontoarvoihinkin. Maa- ja merikotkaa ja sääkseä koskevan selvityksen (Tikkanen, Ekblad & Tuohimaa 2022: Tuulivoiman vaikutukset maa- ja merikotkaan sekä sääkseen Pohjanmaalla) tulokset tulee huomioida kaavamääräyksissä ja saattaa laajasti alueen yleiskaavoittajien käyttöön. Selvityksessä mainittu maakotkan suojavyöhyke (3-6 kilometriä pesästä) tulee ottaa lähtökohdaksi myös yleiskaavoja tehtäessä. Maakotka on pitkäikäisenä ja hitaasti lisääntyvänä lajina herkkä tuulivoiman vaikutuksille ja huomioitava kattavasti. Kannustamme myös toteuttamaan selvityksessä esitetyt jatkoselvitykset sekä toteuttamaan vastaavat selvitykset myös uhanalaisille suurille petolinnuille: mehiläishaukalle, hiirihaukalle sekä huuhkajalle.

Kaavaselostuksessa todetaan tuulivoiman osalta:

“Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimala-alueita, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.”

Tuulivoima on paljon pinta-alaa tarvitseva energiantuotantomuoto, jolla on hyvin laaja vaikutusvyöhyke. Kokonaisvaikutusten minimoimiseksi tuulivoimaa tulisi tuottaa mahdollisimman suurina yksiköinä, jolloin reunavaikutus jää tuotettua energiaa kohden paljon pienemmäksi kuin useiden pienten hankkeiden yhdistelmissä. Lisäksi voimaloiden yhteisvaikutuksen eli kumuloituvat vaikutukset lisääntyvät ja muuttuvat vaikeammin

Selvitys on huomioitu tuulivoimaloiden alueiden suunnittelussa sekä suunnittelumääräyksissä asettamalla erityismääräyksiä suurten petolintujen reviirien huomioiseksi.

<p>arvioitaviksi, kun tuulivoimaa suunnitellaan useissa toisistaan riippumattomissa hankkeissa ja kaavatasoilla. Tämän vuoksi tuulivoimatuotantoa tulee ohjata tiukasti maakuntakaavalla ja kaavalla estää yllättävien, maakuntakaavan vaikutusten arvioinnin potentiaalisesti romahduttavien hankkeiden syntyminen alueille, joille ei ole kaavassa osoitettu tuulivoimatuotantoa. Esitämme tuulivoiman sijoittamista vain kaavassa tuulivoimalle varatuille alueille, jotka on kaavatyön yhteydessä arvioitu tuulivoimalle parhaiten soveltuviksi. Tuulivoimarakentamisen kieltäminen muilla alueilla lisäisi rakentamisen ennustettavuutta, vähentäisi haitallisia vaikutuksia, helpottaisi yhteisvaikutusten arviointia ja parantaisi tuulivoiman hyväksyttävyyttä. Kielto tulee toteuttaa sitovina kaavamääräyksinä.</p> <p>Aurinkoenergian tuotanto tulee vastaavasti erityisesti rakennetuille alueille, kuten teollisuuslaitosten katoille sekä luonnontilaltaan vähäarvoisille alueille, kuten sellaisille käytöstä poistetuille turvetuotantoalueille, joiden ennallistaminen soiksi tai kosteikoksi ei ole mahdollista sekä heikkotuottoisille ja luonnon monimuotoisuuden kannalta vähäarvoisille peltoalueille.</p> <p>Kosteikkoluonnon huonon tilan vuoksi käytöstä poistuvista turvetuotantoalueista tulisi kaavassa osoittaa kosteikoiksi ennallistettavissa olevat alueet.</p> <p>Kaavamääräysten muutostarpeet</p>	<p>Maakuntakaavalla on tarkoitus ohjata vähintään seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävää maankäyttöä. Paikallisesti merkittävä maankäyttö ohjataan kuntakaavoituksen kautta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa ei osoiteta suoluonnon ennallistamiskohteita. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää soiden ennallistamista yhtenä tärkeänä jälkikäyttömuotona siihen soveltuvilla kohteilla. Turvetuotantoalueiden jälkikäytöstä päättää maanomistaja.</p>
---	---

Edellä esitetyn perusteella esitämme seuraaviin kaavamääräyksiin muutoksia.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Ehdotamme merkinnän kuvauksen muuttamista muotoon:

Alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä osoitetaan yleispiirteisellä rajauksella maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Merkintä sallii mm., maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asutuksen, matkailupalveluiden kehittämisen sekä jokamiehenoikeudella tapahtuvan virkistyskäytön sekä maa- ja metsätalouskäytön tavalla, joka ei heikennä alueen luontoarvoja.

Ehdotamme suunnittelumääräyksen muuttamista muotoon:

Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuusarvot ja edistää niiden säilymistä, sekä estää luontoympäristöjen pirstoutuminen. Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppisiä ja edistävät niiden säilymistä.

Merkinnän kuvausta ja suunnittelumääräystä tarkistetaan saadun palautteen ja käytyjen neuvottelujen, sekä maakuntakaavan vaikutusten arvioinnin perusteella.

<p>Kohdemerkintää <i>“luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue”</i> on kaavaluonnoksessa käytetty vain yhdelle kohteelle. Merkintää tulisi käyttää laajemmin muun muassa MAALI-alueiden ja soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteilla.</p> <p>Pyydämme Etelä-Pohjanmaan liittoa ottamaan kaavan jatkokehittämisessä huomioon edellä esittämämme.</p>	<p>Maakuntakaavassa ei osoiteta luonnonsuojelualueen aluevarausmerkinnällä tai luo-merkinnällä soidensuojelun täydennysehdotuksen mukaisia kohteita, elleivät ne sisälly luonnonsuojelulla perustettuihin tai perustettavaksi tarkoitettuihin alueisiin tai suojelualueen merkintään. Ennen kaavan ehdotusvaihetta tarkistetaan, että kaavassa ei osoiteta täydennysehdotuksen kohteille sellaista maankäyttöä, joka uhkasi alueiden arvoja. (Ks. maakuntahallituksen 22.5.2023 hyväksymä yleisvastine)</p> <p>MAALI-alueet on huomioitu mm. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä arvioitaessa potentiaalisten tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia ja muodostettaessa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita (kaavaselostuksen liitteessä on mainittu, mikäli alue sijoittuu MAALI-alueelle).</p>
---	---

<p>Etelä-Pohjalaiset Kylät ry</p>	<p>Vastine</p>
<p>Eteläpohjalaiset Kylät ry on maakunnallinen kylien edustaja. Toimimme Suomen Kylät ry:n ja paikallisten kyläyhdistysten välillä ja koordinoimme kylätoimintaa maakuntatasolla. Meillä on noin</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

180 jäsenyhdistystä ja -yhteisöä, pääosin kyläyhdistyksiä kattavasti koko maakunnan alueelta.

Etelä-Pohjanmaa on kylien maakunta. Esimerkiksi aluerakenneselvityksessä 2021 (Etelä-Pohjanmaan liitto) todetaan, että vaikka kyliä koskevat tunnusluvut ovat olleet tällä vuosituhannella keskimäärin taantuvia, kylien merkitys on Etelä-Pohjanmaalla edelleen huomattava muihin alueisiin verrattuna. Kyläasutus on maakuntamme aluerakenteelle ominaista.

Kylillä on tärkeä merkitys ihmisten elinympäristönä myös tulevana vuosikymmeninä. Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategiassa tunnustetaan kylien merkitys. Tavoitteeksi on kirjattu varmistaa, että ihmiset voivat tulevaisuudessakin valita asuinpaikkansa eri puolilta maakuntaa taajamista ja kylistä ja että kylien kehittämistä vahvistetaan.

Työelämän muutos mahdollistaa aiempaa useammin etätyöskentelyn ja tämäkin tukee kylissä asumisen mahdollisuuksia. Maaseutuasumiselle on myös vahva suomalaisten tuki: 27.2.2023 Suomen kylät julkisti valtakunnallisen tutkimustuloksen, jonka mukaan lähes 70 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että maaseudun asuttuna pitämiseen tulee suunnata yhteisiä verorahoja.

Vielä vuoden 2005 maakuntakaavassa kylät ovat näkyvissä kattavasti ja selkeästi.

Maakuntakaavan 2050 luonnokseen on kirjattu vain 49 kylää, vaikka maakunnassa on YKR-seuranta-aineiston (2019) perusteella 199 kylää. Kaavaselostuksessa kerrotaan, että mukaan on valittu asukasmäärältään merkittävimpiä kyliä, huomioiden niiden kehitys 2000-luvulla. Lisäksi maakuntakaavaan on osoitettu 33 merkittävintä taajamaa (YKR 2019: 49 taajamaa).

<p>Eteläpohjalaiset Kylät ry esittää vakavan huolen maakuntakaavaan mukaan otettujen kylien määrästä ja valintaperusteista. Ensisijaisesti toivomme, että maakuntakaavaan otetaan mukaan nykyistä laajempi joukko kyliä. Mukaan valittujen joukosta vaikuttaisi jääneen pois myös varsin merkittäviä kyliä. Vahvojen kylien olemassaolo tulee saada näkymään maakuntakaavassa ja näin tukea niiden elinkelpoisuutta myös tulevina vuosina.</p> <p>Toissijaisesti pyydämme varmistamaan, että maakuntakaavasta pois jäävien kylien kehittämisen ja kehittämisen mahdollisuuksia ei rajata kaavamääräyksillä. Kylien kehittyminen ja kehittäminen pitää olla mahdollista.</p> <p>Lisäksi kiinnitämme kaavaluonnoksessa huomiota kylien nimistöön. Se tulee vielä tarkistaa, kuten kaavaehdotuksen selosteeseen onkin kirjattu. Paras tietämys vakiintuneista alueiden nimistä on kunnissa.</p> <p>Kaavaluonnokseen kirjatut taajama- ja kyläalueiden merkintöjen kuvaukset ja suunnittelumääräykset ovat käsityksemme mukaan hyviä.</p>	<p>Kyläverkoston merkintöjä kehitetään kaavaehdotusvaiheeseen Eteläpohjalaiset Kylät ry:n kanssa käydyn työneuvottelun, yhdistyksen liittoon toimittaman erillisen aineiston ja lausunnon sekä kuntaneuvottelujen pohjalta. Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää Eteläpohjalaiset kylät ry:tä yhteistyöstä.</p> <p>Nimistö tarkistetaan kaavaehdotusvaiheeseen.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	---

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry	Vastine
<p><i>Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry:n lausunto maakuntakaavaluonnoksesta</i></p> <p>Maakuntakaavaluonnoksesta käy selkeästi ilmi alueen keskeisemmät infrastruktuurin kehittämistarpeet ja siinä on pyritty ennakoimaan alueen tarpeita pitkälle tulevaisuuteen.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

Kaava ehdotusta luotaessa tulee suunnitelmien yksityiskohdista vielä kuulla laajasti maakunnan erialueilla toimivia yrittäjiä, jotta yrittäjien tulevaisuuden tarpeet tulevat huomioiduiksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää elinkeinotoimintaa merkittävästi rajoittaviin kaavasuunnitelmiin. Kaavan on oltava ensisijaisesti luonteeltaan mahdollistava eikä rajoittava.

Kaavaluonnoksessa on lähtökohtaisesti jo nyt kiinnitetty huomiota myös naapurimaakunnassa meneillään oleviin merkittäviin kehityssuuntiin, jotka vaikuttavat myös Etelä-Pohjanmaan yritysten toimintamahdollisuuksiin. Esimerkiksi Kaskisiin suunnitteilla oleva MetsäBoardin kartonkitehdas tarvitsee merkittäviä infrastruktuuriparannuksia myös Etelä-Pohjanmaan alueella. Tässä yhteydessä Suupohjan radan kehittäminen on merkittävä tekijä. Esimerkiksi terminaalien siirtyminen on vaikuttanut jo olemassa oleviin liikennevirtoihin siten, että osa liikenteestä on jo siirtynyt ajatelluilta pääväyliltä toisille väylille (esimerkiksi Tokerotielle) ja tällaiset yhteysväylät on huomioitava keskeisinä kehitystarpeina, kuten kaavaluonnoksessa on jo suurelta osin toimittukin. Myös liikenneyhteydet Vaasan suuntaan Giga Vaasan alueelle ovat yritystoiminnan näkökulmasta merkityksellisiä.

Maakunnassa on useita tärkeitä liikenneväyliä, joissa liikenteen sujuvoittamiselle on merkittävää tarvetta. Uusia väyliä ja parannuksia suunniteltaessa on tärkeää huomioida, etteivät tehdyt ratkaisut huononna alueen yritysten saavutettavuutta.

Maakuntakaavaan on mahdollista kaikkien osallisten eli maakunnan asukkaiden, yrittäjien ja työntekijöiden mahdollista ottaa kantaa kuulemisaikoina, joista liitto pyrki tiedottamaan mahdollisimman laajasti. Liitto myös toimittaa lausunto- ja kommenttipyyntönsidosryhmille, mm. Etelä-Pohjanmaan Yrittäjille.

Merkitään tiedoksi. Suupohjan rata osoitetaan merkittävästi parannettavan radan merkinnällä. Esimerkkinä mainittu Tokerotie osoitetaan kaavaehdotusvaiheessa tieluokan muutos -merkinnällä korottaen tien toiminnallista luokkaa seututiestä kantatieksi.

Valtatie 18 Seinäjoelta Vaasaan on merkitty merkittävästi parannettavaksi tieyhteydeksi sekä Seinäjoki-Vaasa -rata merkittävästi parannettavaksi ratayhteydeksi.

Merkitään tiedoksi. Kaksiajorataisilla teillä liittymien määrä on rajoitettu, mikä saattaa aiheuttaa kiertohaittoja. Tiesuunnitelmassa ratkaistaan päätien ja muun tieverkon yhteysratkaisut.

<p>Kaavaluonnoksessa on merkitty tietoliikenneyhteystarpeet Seinäjoelta kohti Vaasaa, Poria ja Tamperetta. Tietoliikenteen määrät ja alan toimijat todennäköisesti lisääntyvät merkittävästi lähitulevaisuudessa. Toimivien yhteyksien takaamiseksi on syytä tarkastella myös muiden kuntien alueella olevia merkittäviä kansallisia tietoliikenneyhteystarpeita.</p> <p>Yritysten kannalta on tärkeää, että päätöksenteko on johdonmukaista ja ennakoitavaa. Tästä syystä maakuntakaava ei saa olla ristiriidassa olemassa olevien paikkakunnilla teollisuusalueiksi kaavoitettujen alueiden kanssa.</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelussa on huomioitava myös sen käyttöön liittyvä prosessi. Kaavan tulee olla merkinnöiltään ja rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa kuntien omaa päätöksen tekoa ja lupaprosesseja. Mahdolliset tarvittavat poikkeusluvut kaavasta poikkeamiselle ja näihin liittyvät rajoitteet on hyvä kirjata jo kaavavaiheessa. Pitkittyneet lupaprosessit ovat merkittävä haitta alueen elinkeinotoiminnan kehittymiselle ja siksi jo kaava vaiheessa on huomioitava nämä tarpeet.</p>	<p>Maakuntakaavassa osoitetaan tietoliikenteenyhteystarpeena valtakunnalliseen ja kansainväliseen verkostoon liittyvät tietoliikenteen runkoyhteydet.</p> <p>Maakuntakaava tehdään yhteistyössä kuntien kanssa ja liitolla on hyvät pohjatiedot olemassa olevista ja uusista mahdollisista teollisuustoiminnan alueista. Maakuntakaavan tehtävä on ohjata yksityiskohtaisempaa suunnittelua eli yleis- ja asemakaavoitusta.</p>
---	---

Ilmajoen Luonnonystävät ry	Vastine
<p>Lausunto maakuntakaavaluonnoksesta</p> <p>Maakuntakaavaa uudistaessa on lähdetty etsimään tuulivoimaloille niin paljon alueita, että ihmiset, metsät, luonto ja</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen on jäänyt liian pieneen arvoon. Yhtenäiset metsäalueet pirstoutuvat joka puolella maakuntaa. Maakuntakaavassa pitäisi olla myös kaavoitettuna rauhallisia alueita. Alue 10 Ooperi-Oksivuori on vielä tällä hetkellä alue, joka olisi mahdollista jättää yhtenäiseksi alueeksi takaamaan eläimille metsäistä liikkumatilaa. Kylkisalonneva on linnustoltaan rikas ja alueella on uhanalaista luontoa ja lajeja. Aluehallintovirasto ja ELY-keskus on todennut alueen edustavan alueellisesti merkittäviä luontoarvoja. Nämä voimalasuunnitelmat ovat uhka luonnon monimuotoisuudelle.

Tuulivoimaloita tulisi rakentaa alueille, jotka ovat meluisia ja joiden luontoarvot on jo menetetty. Myös tuulivoimaloiden maisemavaikutukset täytyy paremmin huomioida. Voimalat ovat hyvin hallitsevia maisemassa ja näkyvät todella kauas. Näillä suunnitelmilla on vaarana pilata Ilmajoen Alajoen lakeusmaisema. Ei pidä myöskään unohtaa Orisbergin valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita, joka on myös luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue.

Ilmajoen kunnassa on tehty päätöksiä, jotka tukevat sitä, että kuntaan ei tuulivoimala-alueita haluta. Ilmajoella on päätetty 3 km suojaetäisyys asutuksen ja tuulivoimaloiden väliin, jotta senkin perusteella vähintään Ilmajoen puolella oleva alue täytyisi maakuntakaavasta poistaa.

Maakuntamme isoimman järven Lappjärven alueesta esitämme myös huolemme. Siellä sijaitsee myös luonnon

Tuulivoimaloiden alue Oksivuori-Ooperi tullaan kaavan ehdotusvaiheessa rajaamaan siten, että se ei ulotu Ilmajoen puolelle Ilmajoen kunnan lausunnon mukaisesti. Alueen supistaminen osaltaan vaikuttaa myönteisesti laajaan yhtenäiseen metsä- ja suoalueeseen ja ekologiisiin yhteyksiin kohdistuviin vaikutuksiin.

Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksista on laadittu selvitys ([linkki selvitykseen](#)) ja arvioinnin perusteella on asetettu suunnittelumääräyksiä esimerkiksi alueelle 10 Ooperi-Oksivuori maisemavaikutusten huomioimisesta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa seudullisen tuulivoima-alueen sijoittumisen. Seudullisen tuulivoima-alueen perustaminen edellyttää, että alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava. Sen laatimisesta päättää kunta. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita, joiden merkitystä ei ole tässä luonnoksessa riittävästi huomioitu.	
--	--

Ilmajoen metsästysseura ja Koskuen metsästysseura	Vastine
<p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n selvityksessä Etelä-Pohjanmaan ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa 2019 kumpikin ampumarata on merkitty. Numerolla 38. Tervahaminan ampumarata (Huissi) ja 11. Koskuen ampumarata.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnokseen kumpaakaan ampumarataa ei ole merkitty.</p> <p>Viitaten suunnittelujohtaja Mari Pohjolan kanssa käymään puhelinkeskusteluun.</p> <p>Ilmajoen metsästysseura on yksi Suomen suurimmista, joten ampumarata on merkittävä.</p> <p>Koskuen metsästysseuran radalla on myös suuri merkitys, koska ampumaradalla käyvät myös monien muiden seurojen jäsenet, joilla ei ole omaa ampumarataa.</p> <p>Esitin Marille huolen siitä että ellei ampumarataa ole merkittynä kaavaan, voiko käydä siten että yhtäkkiä ilmoitetaan että ampumarata täytyy lopettaa kun sitä ei ole merkitty maakuntakaavaan?</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät ampumaradat, jotka maakuntakaavan tarkastelutasolla on tarpeen huomioida ympäröivän alueen maankäytössä. Maakuntakaavassa ampumaratoina osoitetaan käyttömäärältään (laukauksia vuodessa ja arvioitu käyttäjien määrä), saavutettavuudeltaan ja maankäytöltään sekä laadultaan (ratojen monipuolisuus) merkittävimmät radat, jotka palvelevat viranomaisten, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä. Ampumaratatoiminnan laatua ja laajuutta kuvaavia kriteereitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ampumatoiminnan laajuus (vuosittaiset laukausmäärät), seudullisesti merkittävän ampumaradan laukausmäärän tulisi olla vähintään 10 000 laukausta vuodessa, - lajimahdollisuuksien määrä/erityyppisten ratojen määrä

<p>Marin mukaan ampumaradan olemassaolo määräytyy ympäristöluvan perusteella.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kuntakaavoituksen tilanne ja kuntien kehittämishankkeet sekä radan kehittämistoimet - asutuksen ja suojelualueiden läheisyys <p>Ampumaratojen ajantasaisia tietoja ja käyttömääriä on arvioitu Etelä-Pohjanmaan ampumaratojen kehittämissuunnitelman (2019) sekä esimerkiksi kunnilta saatujen tietojen perusteella.</p> <p>Paikallisesti merkittäviä ampumaratoja ei ole merkitty maakuntakaavaan. Ampumaratatoimintoja voi kuitenkin kehittää myös ilman maakuntakaavan merkintää, eikä maakuntakaavamerkinnän puuttuminen ole este ympäristöluvan saamiselle.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto tarkistaa ampumaratojen ajantasaisia tietoja sekä ampumaratamerkintöjä kaavaehdotusvaiheessa tarpeellisilta osin.</p>
---	--

Ilmajoen Yrittäjät	Vastine
<p>Lausunto Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntakaava 2050:sta</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto on pyytänyt sidosryhmiä antamaan lausuntonsa valmisteilla ole-vasta maakuntakaavasta 1.2.2023. Lausuttavana on kokonaismaakuntakaava, jossa käsitellään muun muassa liikennettä, tuulivoimaa sekä kulttuuri- ja luontoympäristöjä.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

Ilmajoen Yrittäjien kannalta keskeisiä asioita maakuntakaavassa ovat Ilmajoen kunnan läpi kulkevat liikenneyhteydet, tietoliikenneyhteydet taajamien ulkopuolella, Alajoen kulttuurimaisema ja siihen liittyvät matkailuelinkeinot, sekä yritystoiminnan sijoitteluun vaikuttavat asiat – mm. teollisuusalueet.

Ilmajoen Yrittäjille liikenneyhteyksistä keskeisiä ovat kantatie 67 ja sen tuleva perusparannus sekä Suupohjan ratayhteyden parantaminen. Liikenneyhteyksien vaikutukset alueen yrityksiin sekä henkilöliikenteen sujuvuuteen on otettava huomioon ja monipuoliset liittymät mahdollistettava yritysalueille. Suupohjan radan mahdollistaminen henkilöliikenteelle tukee elinvoimaisten asumis- ja elinkeinotoimintojen toteuttamista myös kuntakeskusten ulkopuolella.

Erytystä huomiota tulee kiinnittää alueen yritysten ja maatalousyriyten liiketoimintamahdollisuuksiin ja edellytyksiin sekä yritysten logistiikkaan. Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon hitaamman liikenteen ja erikoiskuljetusten tarpeet. Maatalouden edellytysten säilyttäminen turvaa kotimaista ruuantuotantoa ja vähentää ulkomaisen tuotannon tuontia ollen myös huoltovarmuuden kannalta oleellinen tekijä.

Maakuntakaavan osalta on tärkeää edistää myös uusien yritystoimintaa palvelevien alueiden syntymistä. Tärkeää on myös luoda edellytyksiä kehittää kyläkeskusten elinvoimaa, joka syntyy asutus- ja yrityskeskittymien laajentumismahdollisuuksista,

Merkittään tiedoksi. Maanteiden tarkat suunnitteluperusteet, kuten mitoitusnopeus ja tiellä sallittavat ajoneuvoluokat, päätetään tiesuunnitteluvaiheessa.

Maakuntakaavaluonnoksen 'Uusi tai merkittävästi parannettava' -merkintöjen suunnittelumääräyksissä on jo maininta "Tielinjan suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon vaikutukset ympäröivään maankäyttöön sekä kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvoihin." sekä kaksiajorataisen tielinjauksen kohdalla erikseen määräys "Tiesuunnittelussa ja maankäytön suunnittelussa tulee varautua rinnakkaistieverkoston rakentamiseen sekä kevyen liikenteen järjestelyihin erityisesti taajamien ja kyläasutuksen kohdalla". Suunnittelumääräyksen teksti tarkastellaan kaavaehdotukseen niin, että varmistetaan mm. maatalousliikenteen huomioiminen.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan aluerakenteen merkinnät: teollisuus- ja varastotoiminnan alueet, taajamatoimintojen alueet, kylät sekä kehittämisvyöhykkeet mm. teollisuustoiminnan

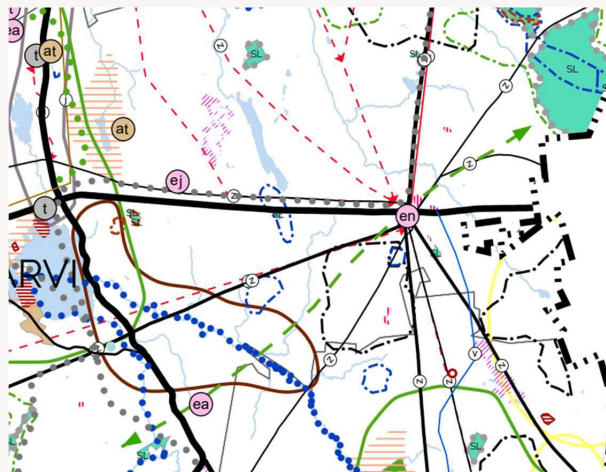
tietoliikenneyhteyksistä sekä liikenneyhteyksistä ja turvata niitä tukeva tuleva yleis- ja asemakaavoittaminen.

kehittämisyöhyke sekä kyläasumisen ja maaseudun kehittämisyöhyke vastaavat palautteessa esitettyihin teemoihin.

Järvipohjanmaan ampumaratayhdistys

Järvipohjanmaan ampumaratayhdistys katsoo, että viheryhteystarpeen merkintä ei tule rajoittaa Järvipohjaan ampumaradan viranomaisten, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä.

Alla kuvankaappaus maakuntakaavasta ampumaradan kohdalta, minkä yli viheryhteystarve on esitettyä.

Vastine

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.

Viheryhteystarve -merkintä on yleispiirteinen eikä se osoita yhteyden tarkkaa sijaintipaikkaa tai esimerkiksi leveyttä. Selvyiden vuoksi viheryhteystarve -merkinnän sijaintia muutetaan kaavaehdotukseen ampumaradan kohdalla.

Kolun Voima ry	Vastine
<p>TUULIVOIMATUOTANTOON SOVELTUVIA ALUEITA ON LIIKAA, NE OVAT LIIAN LAAJOJA JA ON OSOITETTU LIIAN LÄHELLE ASUTUSTA</p> <p>Olemme huolissamme asuinalueemme turvallisuudesta ja viihtyvyydestä kaavaluonnoksessa osoitettujen tuulivoima-alueiden toteutuessa. Lähialueellemme sijoittuvat tuulivoima-alueet Kimpilamminkangas (34), Isohaudankangas (41) ja jo tuotannossa oleva Konttisuo (9982).</p> <p>Asuinalueemme on tuulivoimaselvityksen perusteella tunnistettu hiljaiseksi alueeksi, joka tuhoutuisi tuulivoimateollisuusalueiden toteutuessa. Kaikesta teollisesta toiminnasta aiheutuu melua ja häiriötä, joten lähtötilanteeseen nähden muutos on aina asukkaiden näkökulmasta merkittävä, vaikka selvitysten mukaan melulle asetetut raja-arvot eivät ylittyisi.</p> <p>Lähistöllemme on parhaillaan rakennettu tai rakenteilla useampia tuulivoima-alueita, niin Keski-Suomen puolella kuin Soinin kunnan pohjoisosissa, Alajärven rajan tuntumassa. Mielestämme jo tuotannossa tai rakenteilla olevat tuulivoima-alueet riittävät yhden kunnan panostukseksi kohti vihreää siirtymää. Haittavaikutukset alue toisensa jälkeen kertaantuvat ja esimerkiksi maisemahaitat ulottuvat meille nykyisin jopa Konttisuolta ja Vahangalta saakka, yli kymmenien kilometrien etäisyydeltä, vaikka tuulivoimalat ovat lähistöllemme suunniteltuja huomattavasti matalampia ja niitä on</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet pohjautuvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitykseen sekä sitä tarkentaviin vaikutusten arviointeihin ja jatkoselvityksiin. Tuulivoima-alueiden rajaukset voivat täsmentyä kaavaehdotukseen mm. hankkeissa toteutettujen selvitysten, lausuntojen ja mielipiteiden sekä esimerkiksi lausuttavana olevan Natura-arvioinnin pohjalta.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet kuvaavat tuulivoimaloiden sijaintialueita maakuntakaavan tarkkuustasolla. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jossa määritellään tuulivoimaloiden määrä, voimalatyyppi, korkeus, teho ja tarkempi sijoittuminen tuulivoima-alueiden sisällä, laaditaan melu-, välke- ja värinämittaukset voimassa olevien ohjeistusten mukaisesti.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa seudullisen tuulivoima-alueen sijoittumisen. Seudullisen tuulivoima-alueen perustaminen edellyttää, että alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava. Sen laatimisesta päättää kunta. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.</p>

vähemmän! Ajatus 300 metriä korkeista tuulivoimaloista puolentoista kilometrin päässä oman kodin tai mökin terassilta tuntuu puistattavalta.

Kimpilamminkangas (34)

Lähes 30 tuulivoimalan alue, joka on kaavoituksessa Soinin kunnassa ja Ähtärin kaupungissa. Voimalat sijoittuisivat lähimmillään vain noin 1,5 kilometrin etäisyydelle vakituisesta asutuksesta Kolulla sekä Isojärven vapaa-ajanasutuskeskittymästä eli liian lähelle. Hankealueen sijainti kahden kunnan rajalla, Ähtärin kaupungin alueen tehdessä kiilan Soinin alueelle, on valitettavan huono sen vuoksi, että Soinin kunnan asukkailla ei ole vaikutusmahdollisuutta Ähtärin kaupungin lopulliseen päätökseen hankkeensa toteuttamisesta. Lisäksi Ähtärin kaupunki vain hyötyy hankkeestaan samalla kun haitat aiheutuvat Soinin kunnan asukkaille.

Massiivisen kokoluokan tuulivoimahankealue vaarantaa alueen luontoarvot. Erityisen huolissamme olemme metsäpeuran sekä maakotkan elinoloista. Asiantuntijat ovat todenneet, että nykyinen tuulivoimarakentaminen voi muodostaa vakavan uhan metsäpeurakannan elinvoimaisuudelle. Luontoarvojen turvaamisen onnistuminen epäilyttää meitä myös sen vuoksi, että kaavoitusvaiheen YVA:ssa tehdyt luontoselvitykset ovat osoittautuneet puutteellisiksi, vaikka alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on nimenomaan ohjeistettu kiinnittämään erityistä huomiota ko. lajeihin. Alue sijoittuu lisäksi Natura-alueiden läheisyyteen ja sen tuntumasta on

Tuulivoimaselvityksessä vakituisen ja vapaa-ajan asutukseen kohdistuvia vaikutuksia on huomioitu jättämällä ns. poissulkevassa puskurianalyysissä 1,5 kilometrin etäisyys suhteessa asutukseen. Poissulkeva puskurianalyysi on paikkatietoihin nojaava menetelmä, jonka tavoitteena on tunnistaa sellaiset alueet, jotka lähtökohtaisesti eivät ole tutkittavaan toimintaan soveltuvia ja suositeltavia. Tuulivoimaselvityksen yhteisvaikutusten arvioinnissa on arvioitu tuulivoimalueiden vaikutuksia asumisviihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueille on laadittu mm. metsäpeuraselvitys, maakotka, merikotka ja sääksi -selvitys sekä Natura-arviointi. Kaikki selvitykset kohdistuvat myös Kimpilamminkankaan alueelle ja ne on laadittu huomioiden ylimaakunnalliset vaikutukset. Selvitysten perusteella Kimpilamminkankaan alueelle on maakuntakaavassa annettu suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota metsäpeuran vaellusreitteihin

<p>kaavaluonnoksessa osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeinä alueina sekä lironjärven-Matosuon alue että Arpaisen alue. Metsäpeura on myös mainittu Matosuon Natura-suojeluperustelajina.</p> <p>Hankealueen läheisyydessä on sekä Metsähallituksen että yksityisen toimijan organisoimia ennallistamissuunnitelmia. Mielestämme se kertoo siitä, että alue soveltuisi pikemminkin luontoarvojen vaalimiseen eikä teolliseen tuulivoimatuotantoon. Alueen suunnittelussa tulisi arvioida myös koko Matosuon alueen ennallistamispotentiaali, sillä suurin osa hankealueesta on käytöstä poistettua turvetuotantoaluetta.</p> <p>Alueen poikki kulkee Arpaisten vaellusreitti, joka on myös osa Eurooppalaista E6-kaukovaellusreittiä. Soinin kunta ja Ähtärin kaupunki hyödyntävät vahvasti reittiä matkailumainonnassaan, vaikka ovat kaavoittamassa sen varteen teollisen kokoluokan tuulivoimaloita. Mielestämme tämä on ristiriitaista, sillä kunnat eivät voi profiloitua luontomatkailupitäjänä ja samaan aikaan miehittää ulkoilureittien varsia tuulivoimaloilla. Tuntuu, että asukkaiden virkistysmahdollisuuksia ja viihtyisää elinympäristöä arvostetaan vain puheissa, mutta todellisuudessa ne jäävät toissijaisiksi, koska eivät tuota mitään verrattuna tuulivoimaloiden kiinteistövero- ja tuottoihin, vaikka nämä asiat eivät edes ole vertailukelpoisia.</p> <p>Huomautamme myös, että hankealueen nimi on alusta alkaen ollut virheellinen ja harhaanjohtava. Maanmittauslaitoksen</p>	<p>ja lisääntymisalueisiin, sekä huomioida tuulivoiman vaikutukset alueella todetun suuren petolinnun reviiriin. Maakuntakaavaratkaisussa otetaan huomioon myös Natura-arvioinnista saatavat lausunnot ja mielipiteet.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen ja käytön aikaiset vaikutukset mm. asutukseen ja virkistykseen. Maakuntakaavassa on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti (Soini-Arpainen-Vehu) Kimpilamminkankaan tuulivoimaloiden alueen läpi. Tuulivoima-alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida maakuntakaavan ulkoilureitin merkintä.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden nimiä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.</p>
--	--

Karttapaikassa hakusanalla "Kimpilamminkangas" ei löydy yhtään osoitetta tai paikannimeä.

Isohaudankangas 41

Voimalat sijoittuisivat lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydelle vakituisesta asutuksesta eli liian lähelle. Kolun ja Isojärven vapaa-ajanasutuskeskittymän osalta on huomioitava, että sekä hankkeen 34 että 41 toteutuessa asukkaat jäisivät kahden tuulivoimateollisuusalueen haittavaikutusten saartamiksi.

Hankealueen nimi on virheellinen eikä se kuvaa millään tavoin alueen sijaintia. Maanmittauslaitoksen Karttapaikassa hakusanalla "Isohaudankangas" tuloksena on yksi kohde: kohouma Halsualla, Keski- Pohjanmaalla. Hankealue sijaitsee Ähtärissä, Etelä-Pohjanmaalla. Herää epäily, valintaanko tuulivoimatuotantoon soveltuville alueille tarkoituksella harhaanjohtavia tai tahallisesti väärin kirjoitettuja nimiä, jotta lähiseudun asukkaat eivät havahtuisi hankesuunnitelmiin liian aikaisessa vaiheessa.

Luontoarvot ovat vaarassa heikentyä, sillä alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota metsäpeuran vaellusreitteihin ja lisääntymisalueisiin. Lisäksi tuulivoima-alueen tuntumasta on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä Arpaisten alue sekä suojelualueena Isojärven ja Iso-Manalaisen ympäristön suot. Tiedossamme on, että alue sijoittuu lisäksi uhanalaisen päiväpetolinnun pesän ja reviirin lähistölle, joten myös tämä tulee huomioida hankealueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden nimiä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Tuulivoimapotentialiaalia on selvitetty Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä ja potentiaaliset alueet voivat olla samoilla alueilla luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kanssa. Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja turvata alueen luontoarvot.

Yhteenvetona toteamme, että Kimpilamminkangas (34) ja Isohaudankangas (41) eivät sovellu teollisen tuulivoimatuotannon alueiksi ja ne tulee poistaa maakuntakaavan tuulivoima-alueista.

EPÄKOHTIA MAAKUNTAKAAVAN LAADINNASSA

Maakuntakaavaa laadittaessa tiedottamiseen ja erityisesti esitettyjen tietojen asianmukaisuuteen tulee kiinnittää tarkempaa huomiota. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa kartat ovat epäselviä, eikä niistä pysty tunnistamaan omaa asuinympäristöään tai edes havaitsemaan, mitä merkinnät omiin elinoloihin voivat vaikuttaa. Myös tiedot lähimmistä asuinalueista ovat puutteellisia. On ikävä lukea, kuinka oma kotikylä on pyyhkäisty pois kartalta ja asukkaat sivuutettu täysin.

Suuri osa ihmisistä saattaa kokea maakuntakaavoituksen etäiseksi, vaikka se voi vaikuttaa merkittävästi kuntalaisten elinoloihin. Toivottavasti jo osallistumis- ja arviointivaiheessa asukkaiden antamien palautteiden määrä ja liittyminen lähes yksinomaan tuulivoimaan kertoo, että me tavalliset ihmiset olemme todella huolissamme elinoloistamme, ja meillä on jatkuvasti pelko joutua tuulivoimateollisuusalueiden saartamaksi.

Kaavaselostuksen esipuheessa todetaan *"Vihreä siirtymä asettaa alueidenkäytölle haasteen järjestää yhteiskunnallisesti merkittävät toiminnot nopeastikin uudesta näkökulmasta."*

Merkitään tiedoksi.

Kaikki maakuntakaavan valmistelun aikana maakuntaliittoon toimitettu palaute huomioidaan.

Tuulivoimahankkeisiin liittyen olisi kuitenkin tärkeää muistaa, että hankkeita, joiden vaikutukset ulottuvat vuosikymmenten päähän, tulee suunnitella huolellisesti, ei kiirehtien. Toimijat rakennuttavat kokoluokaltaan yhä suurempia ja teollisempia tuulivoimaloita, joiden todellisista vaikutuksista emme vielä edes tiedä. Huolestuttavaa on, että yleiseksi tavaksi on muodostunut esittää kaavoitusvaiheessa pienempiä tuulivoimaloita melu- ja välkemallinnuksineen, mutta korvata ne rakennuslupia hakiessa suuremmilla voimaloilla, joissa kuitenkin melu- ja välkemallinnusten tulokset pysyvät samana, ja voimalat voi rakentaa yhtä lähelle asutusta. Nämä muutokset sitten hyväksytään kunnassa kritiikittä ja rakennusluvat myönnetään mukisematta, ilman ympäristölupia.

Tuulivoimalat eivät tarkoita vain vihreää siirtymää ja puhtaampaa ilmastoja. Jos kaikki ehdotetut tuulivoima-alueet toteutuvat, esimerkiksi maa-ainesten tarve on mittava. Koska ne pyritään lähtökohtaisesti aina hankkimaan hankealueelta tai sen lähistöltä, myös kiviainesten louhinta aiheuttaa valtavasti päästöjä ja haittoja erityisesti lähialueen asukkaille. Laskelmissa tulisi aina huomioida myös maankäyttömuodon muutokset aiheuttamat haitat, esimerkiksi metsäpinta-alan väheneminen voimalapaikkojen ja teiden rakentamisen myötä.

Yksittäisten hankkeiden tarkastelun sijaan on huomioitava jatkossa entistä tarkemmin laajalle ulottuvat kokonais- ja kerrannaisvaikutukset, erityisesti linnustoon, vaeltaviin lajeihin, maisemaan, ihmisterveyteen ja elinoloihin sekä viihtyvyyteen

Maakuntakaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti mm. riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin perustuen.

Tuulivoimarakentaminen edellyttää myös maa-ainesten ottoa. Maakuntakaavassa osoitetaan maa- tai kalliokiviainesten ottamiseen soveltuvia alueita, joilla sijaitsee maakunnan kiviaineshuollon kannalta määrällisesti, laadullisesti ja/tai sijainnin perusteella merkittäviä maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja. Yksi merkittävä maa-ainesten käyttötarkoitus on tulevaisuudessa tuulivoimahankkeet.

Maakuntakaavan vaikutusten arviointia tehdään koko kaavan laadinnan ajan ja laaja, mm. kokonaisvaikutuksia käsittelevä vaikutusten arviointi laaditaan ennen kaavan ehdotusvaihetta.

<p>kohdistuvat vaikutukset. Olemme todella huolissamme, että tähän virkamiehillä tai päättäjillä ei riitä aikaa eikä ymmärrystä. Puutteellisten tietojen pohjalta tehtyjen päätösten seuraukset ovat pitkäkestoiset ja peruuttamattomat – ja mikä surullisinta – pelottavat.</p>	
--	--

Koskuen Metsästysseura Ry.	Vastine
<p>Palaute maakuntakaava 2050-luonnokseen koskien Koskuen Ampumaradan merkitsemistä maakuntakaavaan.</p> <p>Koskuen Ampumarata sijaitsee Kurikan Jalasjärven Koskuella, osoitteessa Tampereentie 1849 61720 Koskue. Ampumarata on merkittävä alueen metsästysseuroille Jalasjärvellä, Parkanossa sekä Kihniöllä. Myös reserviläiset sekä Jalasjärven Ampujat harjoittelevat radalla. Toiminta radalla on todella virkeää. Radalla järjestetään virallisia ampumakoikeita useita vuodessa. Ampuradalla on voimassa oleva ympäristölupa.</p> <p>Näin ollen pyydämme, että ampumarata merkataan maakuntakaavaan merkittävänä ampumaratana.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät ampumaradat, jotka maakuntakaavan tarkastelutasolla on tarpeen huomioida ympäröivän alueen maankäytössä. Maakuntakaavassa ampumaratoina osoitetaan käyttömäärältään (laukauksia vuodessa ja arvioitu käyttäjien määrä), saavutettavuudeltaan ja maankäytöltään sekä laadultaan (ratojen monipuolisuus) merkittävimmät radat, jotka palvelevat viranomaisten, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä. Ampumaratatoiminnan laatua ja laajuutta kuvaavia kriteereitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ampumatoiminnan laajuus (vuosittaiset laukausmäärät), seudullisesti merkittävään ampumaradan laukausmäärän tulisi olla vähintään 10 000 laukausta vuodessa,

	<ul style="list-style-type: none"> - lajimahdollisuuksien määrä/erityyppisten ratojen määrä - kuntakaavoituksen tilanne ja kuntien kehittämishankkeet sekä radan kehittämistoimet - asutuksen ja suojelualueiden läheisyys <p>Ampumaratojen ajantasaisia tietoja ja käyttömääriä on arvioitu Etelä-Pohjanmaan ampumaratojen kehittämissuunnitelman (2019) sekä esimerkiksi kunnilta saatujen tietojen perusteella.</p> <p>Paikallisesti merkittäviä ampumaratoja ei ole merkitty maakuntakaavaan. Ampumaratatoimintoja voi kuitenkin kehittää myös ilman maakuntakaavan merkintää, eikä maakuntakaavamerkinnän puuttuminen ole este ympäristöluvan saamiselle.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto tarkistaa ampumaratojen ajantasaisia tietoja sekä ampumaratamerkintöjä kaavaehdotusvaiheessa tarpeellisilta osin.</p>
--	--

Kouran Metsästysseura Ry.	Vastine
<p>Kommenttimme Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnokseen</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät ampumaradat, jotka maakuntakaavan tarkastelutasolla on tarpeen huomioida</p>

Toivomme, Kouran Metsästysseura ry:n ylläpitämä Kouran ampumarata osoitteessa Kalliokoskentie 250, KOURA, otetaan huomioon maakuntakaavassa.

Seurallamme on tarkoitus kehittää ampumaratatoimintaa ja tämäntyyppiset kehityshankkeet ovat meidänkin puoleltamme pitkän toteutus- ja vaikutusaikavälin toimintaa.

Annan mielelläni pyydettäessä lisätietoja koskien ampumarataamme, siihen liittyvää toimintaa ja kehityssuunnitelmia.

ympäröivän alueen maankäytössä. Maakuntakaavassa ampumaratoina osoitetaan käyttömäärältään (laukauksia vuodessa ja arvioitu käyttäjien määrä), saavutettavuudeltaan ja maankäytöltään sekä laadultaan (ratojen monipuolisuus) merkittävimmät radat, jotka palvelevat viranomaisien, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä. Ampumaratatoiminnan laatua ja laajuutta kuvaavia kriteereitä:

- ampumatoinnin laajuus (vuosittaiset laukausmäärät), seudullisesti merkittävän ampumaradan laukausmäärän tulisi olla vähintään 10 000 laukausta vuodessa,
- lajimahdollisuuksien määrä/erityyppisten ratojen määrä
- kuntakaavoituksen tilanne ja kuntien kehittämishankkeet sekä radan kehittämistoimet
- asutuksen ja suojelualueiden läheisyys

Ampumaratojen ajantasaisia tietoja ja käyttömääriä on arvioitu Etelä-Pohjanmaan ampumaratojen kehittämissuunnitelman (2019) sekä esimerkiksi kunnilta saatujen tietojen perusteella.

Paikallisesti merkittäviä ampumaratoja ei ole merkitty maakuntakaavaan. Ampumaratatoimintoja voi kuitenkin kehittää myös ilman maakuntakaavan merkintää, eikä maakuntakaavamerkinnän puuttuminen ole este ympäristöluvan saamiselle.

	Etelä-Pohjanmaan liitto tarkistaa ampumaratojen ajantasaisia tietoja sekä ampumaratamerkintöjä kaavaehdotusvaiheessa tarpeellisilta osin.
--	---

Koura-Seura	Vastine
<p>Koura-Seuran järjestymiskokouksessa päätettiin yksimielisesti, että emme hyväksy Kouran kylän välittömään läheisyyteen suunniteltua Palopättäränmäen tuulivoimapuistoa (selvitysalue 14). Emme myöskään hyväksy, että sähkönsiirtolinjat kulkevat Kouran kylän ja Viitalankylän läpi.</p> <p>Perustelut päätökselle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hankealue on suunniteltu aivan liian lähelle asutusta. Useista kiinteistöistä tulee vain n. 1,5 km voimaloille. Monessa kunnassa on asetettu suojaetäisyys voimaloiden ja asutuksen välillä (esimerkiksi Ilmajoella suojaetäisyys on 3 km ja Evijärvellä 4 km). Näille paikkakunnille rakennetut voimalat ovat myös huomattavasti pienempiä kuin Kouran kylään suunnitellut voimalat. • Kiinteistöjen arvo romahtaa: kyläläiset kantavat suurta huolta kiinteistöjen arvon romahduksesta. Suomen kokoluokassa suurimmat voimalat (korkeus 300-350m) tulevat muuttamaan kauniin maalaismaiseman pysyvästi mikäli Kouran kylä muuttuu tuulivoimateollisuusalueeksi. 	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueet osoitetaan yleispiirteisinä aluerajauksina, jotka tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vaikutusten arviointien myötä. Maakuntakaavassa ei päätetä voimaloiden korkeudesta, määrästä, sijaintipaikoista tai etäisyydestä asutukseen. Maakuntakaava ei suoraan mahdollista tuulivoimarakentamista. Eri alueiden suunnittelusta tulee tehdä yksityiskohtaisemmat selvitykset aina yleiskaavoituksen yhteydessä ja hankkeilta edellytetään laajuuden ja sijainnin mukaan mm. ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Näissä menettelyissä</p>

- Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen: Kurjennevan lintukosteikossa on havaintoja liito-oravista, maakotkasta sekä runsas ja monipuolinen lintukanta. Lisäksi tuulivoimaloita sekä sähkönsiirtolinjoja varten kaadettaisiin useita hehtaareja metsää.
- Sähkönsiirtolinjat: valtavat sähkönsiirtolinjat menevät suoraan asutuksen vierestä. Säteilyturvakeskus (STUK) suosittelee, ettei voimajohtojen lähelle rakenneta asuinrakennuksia, sillä sähkömagneettisäteilyn vaikutuksesta erityisesti lasten terveyteen ja lisääntyneeseen leukemiariskiin on epäilyjä.
- Ääni: voimalat tuottavat jatkuvaa matalataajuisia ääntä eli melua [Onko melu ympäristöterveyskysymys? - Terveyskirjasto](#)

[Tuulivoimaloiden infraääni mitattavissa 40-60 km:n etäisyydellä voimaloista yli puolena mittauspäivistä | Suomen ympäristöterveys - SYTe ry](#)

- Päästöt ympäristöön: tuulivoimalat tuottavat mikromuovipäästöjä ympäristöön kymmeniä kiloja vuodessa [Tuulivoimala päästää luontoon kymmeniä kiloja mikromuoveja ja myllyjen siipiin käytetään bisfenoli A:ta - Teollisuuden ehdoillako vihreä siirtymä elää ja politikoi? - MieliPide - Maaseudun Tulevaisuus](#)

on mahdollista huomioida alueelliset olosuhteet tarkemmin ja pyrkiä löytämään mahdollisimman vähän haittaa aiheuttava suunnitteluratkaisu.

Maakuntakaavassa ei osoiteta hankekohtaisia sähkönsiirtoyhteyksiä vaan niitä tarkastellaan osana yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Tuulivoimaloiden sijoittaminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee tehdä siten, että valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) ohjeavot ulkomeluvaikutuksista alittuvat ja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetus (545/2015) tulee huomioiduksi.

Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavassa ei ratkaista tuulivoimaloiden ominaisuuksista yksityiskohtaisesti.

<p>Viitaten yllä oleviin perusteluihin esitämme, että suunniteltua Palopättäränmäen tuulivoimapuistoa (selvitysalue 14) ei rakenneta Kouran kylän välittömään läheisyyteen.</p>	<p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa seudullisen tuulivoima-alueen sijoittumisen. Seudullisen tuulivoima-alueen perustaminen edellyttää, että alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava. Sen laatimisesta päättää kunta. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto. Maakuntakaavassa alue on tunnistettu potentiaalisesti tuulivoimaloiden alueeksi, mutta rajausta supistetaan Kouran kylän läheisimmiltä alueilta maakuntakaavaehdotukseen.</p>
---	--

<p>Kuorasjärven Pohjoispään Kesämökkiseura ry</p>	<p>Vastine</p>
<p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 Tuulivoimaloiden alue 14 (Pauhusaari)</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 -luonnoksessa Pauhusaaren tuuliteollisuusalue ympäröi Kuorasjärven pohjoispään, jossa on 2,5 km matkalla järven molemmin puolin on 170 vapaa-ajan asuntoa. Monet niistä ovat neljän sukupolven käytössä, jolloin asukkaita on keskimäärin 10–20 henkilöä/vapaa-ajan asunto. Usean tuuliturbiinin pyörimisestä aiheutuvan melun, jaksollisen sykinnän sekä välke- ja maisemavaikutusten takia maakuntakaavan ei tule mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentamista siten, että ne tulisivat olemaan järven pohjoispään pohjois-, itä- ja länsipuolella. Kuorasjärven pohjoispään</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueet osoitetaan yleispiirteisinä aluerajauksina, jotka tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vaikutusten arviointien myötä. Maakuntakaavassa ei päätetä voimaloiden korkeudesta, määrästä, sijaintipaikoista tai etäisyydestä asutukseen tai loma-asutukseen. Maakuntakaava ei suoraan mahdollista tuulivoimarakentamista. Eri alueiden suunnittelusta tulee tehdä yksityiskohtaisemmat selvitykset aina yleiskaavoituksen yhteydessä ja hankkeilta edellytetään laajuuden ja sijainnin mukaan mm. ympäristövaikutusten</p>

<p>asukkaiden näkökulmasta tilanne on kestävä, jos tuulivoimat hallitsevat maisemaa kolmella eri ilmansuunnalla.</p> <p>MRL:n 5 §:n mukaan alueidenkäytön tavoitteena on mm. viihtyisän elinympäristön luominen ja luonnonarvojen säilyminen. Maakuntakaavan tulee pitää tästä huoli. Kaavaluonnoksen mukaan maakuntakaavassa panostetaan alueiden viihtyisyyteen. Edellä mainitut tavoitteet ovat ristiriidassa sen suhteen, että Kuorasjärven ympäristöä ollaan muuttamassa tuuliteollisuusalueeksi. Tämä suunnitelma on jo nyt laskenut kiinteistöjen arvoa, koska tuulivoimat näkyisivät koko Kuorasjärven alueelle. Voimat vaikuttavat kielteisesti myös lähialueen ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen äänimaisemassa tapahtuvien muutosten kautta. Hankkeen elinkaarta ajatellen vaikutukset ovat pitkäkestoiset.</p> <p>FCG:n laatiman Ympäristövaikutusten arviointiohjelman (2022) mukaan Kuorasjärvi sijaitsee Palopättäränmäen tuulivoimahankkeen alueesta noin 1 km etelään, ja että Seinäjoen puolella etäisyys voimaloista lähimpään lomarakennukseen on noin 1,7 km ja lähimpään asuinrakennukseen noin 1,6 km. Nämä etäisyydet ovat aivan liian lyhyitä, kun ottaa huomioon voimaloiden kokoluokan – jopa 350 m.</p> <p>Maakuntakaava 2050 -luonnoksessa on maininta siitä, että kaavan turvin ehkäistään melusta ja tärinästä aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja, ja että haitallisia terveysvaikutuksia ehkäistään jättämällä toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille riittävän suuri etäisyys. Maakuntakaavan rajauksesta voi kuitenkin poiketa ja tuulivoimaloita on mahdollista rakentaa myös kaava-</p>	<p>arviointista annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Näissä menettelyissä on mahdollista huomioida alueelliset olosuhteet tarkemmin ja pyrkiä löytämään mahdollisimman vähän haittaa aiheuttava suunnitteluratkaisu. Tuulivoimaloiden sijoittaminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee tehdä siten, että valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) ohjeavot ulkomeluvaikutuksista alittuvat ja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetus (545/2015) tulee huomioiduksi. Palopättäränmäen tuulivoima-alueen rakentamisesta päättää Seinäjoen kaupunki. Maakuntakaavassa alue (nimi Pauhusaari) on tunnistettu potentiaalisesti tuulivoimaloiden alueeksi, mutta rajausta supistetaan maakuntakaavaehdotukseen.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet voivat täsmentyä</p>
--	---

<p>alueen ulkopuolelle. Kuorasjärvellä on vaarana käydä juuri näin, koska Palopättäränmäen tuulivoima-alueen alustava rajausta on kaavarajauksen eteläpuolella eli lähempänä asutusta.</p> <p>Ilmajoen Santavuoren tuuliteollisuusalueen kupeessa asuvat asukkaat ovat todenneet, että kun tuulee voimaloista päin, niin tuulimyllyjen äänet kuuluvat ja aaltoileva kohina on voimakasta ja häiritsevää (Ilkka-Pohjalainen 19.2.2023). FCG:n laatiman Etelä-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutustenarvioinnin (2022) mukaan neljäsosa Pauhusaaren alueesta sijoittuu tutkimuksessa tunnistetulle hiljaiselle alueelle. Kuorasjärvellä ei ole olemassa olevia melulähteitä, ja ihmisten tuottama äänimaisema on vähäinen. Hiljaisuudella on iso merkitys osana viihtyisää elinympäristöä. Järvellä on huomioitava myös se, miten hyvin ääni kantaa vettä pitkin useiden kilometrien päähän. Tuulivoimaloiden rakentuminen muuttaisi hankealueen ja sen lähiympäristön kaupunkimaiseksi meluympäristöksi. Monet vapaa-ajan asunnot ovat lautarakenteisia, eivätkä niiden äänieristeet vastaa omakotitalojen äänieristystä. On hyvin todennäköistä, että näissä asunnoissa tuulivoimalamelu ylittää yöaikaan STM:n asetuksen 545/2015 sisätilamelun rajan 30 dB.</p> <p>Vaikka Pauhusaaren alueen on todettu soveltuvan tuulivoiman tuotantoon, on maakuntakaavaan tehtävä muutoksia ja poistettava vähintään Kuorasjärven itä- ja länsipuolella olevat "sakarat". Järven koillispuolella Kuhjonnevalla sijaitsevat Niemi-Hukkalan Metsästysseuran laavu sekä pitkospuut, jotka uusittiin viime vuonna talkootyönä. Lisäksi Pohjoispään itäpuolinen alue on kaavaluonnoksessa merkitty matkailun ja virkistykseen</p>	<p>yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, mutta poikkeaminen tarkastellaan aina tapauskohtaisesti.</p> <p>Rajausta supistetaan maakuntakaavaehdotukseen.</p>
---	---

<p>kehittämisyöhykkeeksi, jonka suunnittelussa on huomioitava maisema- ja luontoarvot. Länsipuolelle kaavoitetulla alueella on Raatonevan suojelualue. Lisäksi kaavalla on erityisesti turvattava sääksien ja maa- ja merikotkien reviirit järven pohjoispuolella, ja niiden lennot pesimäalueelta järven pohjoispuolelta ruokailualueelle Kuorasjärvelle kuin myös TV-lähetysten näkyvyys Lapuan lähetinasemalta.</p>	<p>Suojelualue ei sisälly maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueeseen. Vaikutukset suuriin päiväpetolintuihin on huomioitava maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.</p>
--	---

<p>Lapuan Riistanhoitoyhdistys, Lakeuden riistanhoitoyhdistys, Haapakosken Metsästäjät ry, Kurjennevan eränkävijät ry</p>	<p>Vastine</p>
<p>Lausunto koskee Lapuan eteläosiin ja osin naapurikuntiin rajattua Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluetta, sekä yleisemmin metsästyksen osuutta maakuntakaavassa. Tämän lausunnon Havaintoja -osiossa tuodaan esille laajemminkin alueeseen liittyviä seikkoja.</p> <p>Kyseinen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue -merkintä luettelee alueella sallitut toimenpiteet, kuten maa- ja metsätalouskäytön, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asutuksen, matkailupalvelujen kehittämisen sekä jokamiehenoikeudella tapahtuvan virkistyskäytön. Koska luettelo on varsin yksityiskohtainen ja koska siitä puuttuu maininta metsästyksen ja siihen liittyvän riistanhoidon sallimisesta alueella, on ilmeistä, että metsästyksellä ja riistanhoito halutaan sulkea pois</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

alueella sallittujen asioiden luettelosta. Mikäli rajoitus astuisi voimaan, vaikuttaisi se kaikkiaan noin 600 metsästäjän virkistystoimintaan kyseisellä alueella (600 on alueella oikeuksia omaavien metsästyseurojen yhteinen jäsenmäärä).

Lausuntonamme esitämme, että metsästys ja siihen liittyvä riistanhoito tulee olla mainittuna alueella sallittujen asioiden luettelossa tai vaihtoehtoisesti poistaa aluerajaus maakuntakaavasta.

Yleisemminkin katsomme, että maakuntakaava jättää kokonaan huomiotta metsästyksen ja siihen liittyvän riistahoidon. Tätä on pidettävä suurena puutteena, sillä lähes koko Etelä-Pohjanmaa on metsästyskäytössä metsästyslain sallimilla alueilla ja on noin 25000 aktiivien metsästäjän merkittävin luonnon virkistyskäytön muoto. Metsästys on myös taloudellisilta arvoiltaan varsin mittavaa toimintaa. Metsästys on ollut oleellinen osa ihmistoimintaa jääkauden jään vetäytymistä seuraten koko Suomessa ja on ollut keskeinen syy asutuksen leviämiseen alueille. Metsästys ei ole millään tavalla ristiriidassa luonnon kanssa, vaan on aina ollut osa luonnon normaalia kiertokulkua ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä. Metsästys tulee huomioida kaikessa luonnon käytön suunnittelussa koko maakunnan alueella.

Havainnot esitetystä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeästä alueesta

Aluerajaus kattaa yli 10000 ha:n alueen. Sitä perustellaan tavallista korkeammilla luonnon monimuotoisuusarvoilla ja että alue on keskeinen erilaisten luonnon yhdyskäytävien kannalta. Alueelle esitetään kuntalaisten virkistysaluetta, ja alueelle on jo perustettu

Merkinnän kuvaus ja suunnittelumääräys tarkistetaan kaavaehdotusvaiheeseen. Metsästystä ja siihen liittyvää riistanhoitoa ei ole tarkoitus kieltää luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeillä alueilla.

Etelä-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä metsästyksen merkityksestä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (lumo-alueet) sijoittuvat Etelä-Pohjanmaan laajimmille yhtenäisille metsä- ja suoalueille, jotka ovat luontoarvoiltaan edustavia. Alueet on määritelty Etelä-

luonnonsuojelualueita. Alue on keskeisiltä osiltaan ihmistoiminnalla muokattua suo- ja metsäaluetta ja on merkittävästi enemmän ihmistoiminnasta muutettua luontoa, kuin ovat vastaavankokoiset suo- ja metsäalueet Etelä-Pohjanmaalla. Alueella on vain muutama hehtaari luonnontilaista aluetta.

Virkistysalueesta

Vaikuttaa siltä, että esitetty virkistysalue on kuntalaisten kannalta huonosti saavutettavissa, koska valtaosa asutuksesta on vähintään seitsemän kilometrin etäisyydellä (lennuntietä) ja taajamamainen asutus on 10–15 km (lennuntietä) etäisyydellä. Lisäksi alue ei omaa mitään erityisiä luontoarvoja vaan on pääosin karuhkoja turvekangasmuuttumia ojituksineen ja kivikkoisine mäkinen. Liikkuminen alueella ei ole erityisen helppoa. Myöskään tieyhteydet alueelle eivät edistä helppoa saavutettavuutta

Kuvakaappaus alueesta

Alueen soista

Alueen suot ovat pääosin tavanomaisen metsätalouskäytön mukaisessa tilassa. Lisäksi alueella olevista soista on tulvasuojelun

Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen tulosten ja useiden paikkatietoaineistojen perusteella. Alueet ovat laajoja ja niihin sisältyy myös ihmisen muokkaamaa talousmetsää tai esimerkiksi turvetuotantoalueita.

Merkitään tiedoksi. Muun muassa Lapuan kaupunki on tuonut esiin tarpeen virkistysalueelle.

Merkitään tiedoksi.

<p>vesistöjärjestelyjen takia kanavoitu n. 50 vuotta sitten. Kanavilla ohjataan sulamisvesiä alueen tekoaltaisiin varsin laajoilta alueilta ja kanavat ovat muuttaneet pysyvästi kaikkia muita suoalueita paitsi Isonvaa alueen koillisosassa. Kanavat on kaivettu yli 10 m leveiksi ja vaikutukset näkyvät useiden kymmenien metrien etäisyydelle suon painumisena ja puuston kasvuna. Kanavat läpäisevät alueelle perustetut suojelualueet ja jatkuvat useita kilometrejä alueelta ylöspäin.</p> <p>Alueen vesialueet</p> <p>Alueella on kaksi tekoallasta, Hirvijärven tekoallas ja Varpulan tekoallas, jotka on rakennettu Lapuanjoen tulvasuojelutarkoituksiin runsaat 50 vuotta sitten. Hirvijärven tekoallas on muodostettu vanhan Hirvijärven ympärille pitkällä useita kilometrejä pitkällä patorakenteilla (länsi- ja luoteisosat), vesi on nostettu mm. alueella olleille suo-, metsä ja peltoalueille, joista turvelautat ovat nousseet pintaan ja liikkuneet tuulten kuljettamina. Vesipinta-ala on n. 15,3 km² ja sillä on sallittu säännöstelyväli 4,7m. Altaaseen liittyy n. 10MW vesivoimalaitos. Varpulan tekoaltaan pinta-ala on n. 4,5 km² ja on rakennettu länsi- ja pohjoisosiltaan patoamalla sekä nostamalla vesi mm. alueella oleville suo- ja metsäalueille. Tekoallas sijaitsee noin kolme metriä Hirvijärven tekoallasta ylempänä ja sen sallittu säännöstelyväli on 4 m.</p> <p>Alueen merkitys yhdyskäytävänä</p> <p>Alueella on esitetty sijaitsevaksi luonnon yhdyskäytäviä. Merkittävä osa yhdyskäytävistä (koko kaavaluonnoksessa) on piirretty koillis – lounas suuntaan. Tässä suunnassa liikkuvat lähinnä metsäpeurat (mutta Suomenselällä), hirvet vaeltavat pääosin luode – kaakko - suunnassa. Alue ei muodosta erityistä yhdyskäytävien solmukohtaa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	---

Alueen vesistöjärjestelykanavat muodostavat merkittävän liikkumisesteen pienemmille eläimille ja ihmiselle lähes ympäri vuoden.

Yhteenveto

Yllä olevilla perusteluilla katsomme, että suunnitellun aluerajauksen poistamisella ei ole luonnon ja sen virkistyskannalta merkitystä nyt eikä tulevaisuudessa.

Alueet perustuvat Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvitykseen (Ubigu Oy & Lundén Architecture Company, 2022), jossa tarkasteltu mm. laajoja yhtenäisiä metsä- ja suoalueita, sekä metsä- ja suoluonnon arvoja. Metsäympäristöjen osalta selvityksessä on hyödynnetty lähtötietoina erittäin tärkeitä elinympäristökuvioita (Suomen Metsäkeskus), luonnon/ ympäristönhoitoon Kemera-tukea saaneiden metsäkuvioiden aineistoa (Suomen Metsäkeskus), metsäelinympäristöjen valtakunnallista Zonation-arvoanalyysia (Metsähallitus), maakotkien lentosumma- ja pesimämallinnusanalyysia (Metsähallitus) sekä alueen sijoittumista selvityksessä muodostetulle rakenteelliselle ydinalueelle ja ao. ydinalueen kokoa (ha). Suoluonnon osalta selvityksessä on hyödynnetty lähtötietoina metsäelinympäristöjen valtakunnallista Zonation-arvoanalyysia (analyysi kattaa myös puustoiset suotyypit) (Metsähallitus), ojitustiheyttä (Maanmittauslaitos), maastotietokannan maanpeitetietoa soiden osalta (Maanmittauslaitos) sekä alueen sijoittumista selvityksessä muodostetulle rakenteelliselle ydinalueelle ja ao. ydinalueen kokoa (ha). Selvitys on laadittu maakuntakaava -tasolla yleispiirteisenä koko maakuntaa

koskevana kuvauksena. Aluetta on kuvattu seuraavasti kaavaselostuksen s. 190:

"Alue sijoittuu Hirvijärven-Varpulan ydinalueelle, jonka arvoja ja erityispiirteitä kuvataan Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä. Alue on maakunnan laajin yhtenäinen metsä- ja suoalue (Ubigu Oy & Lundén Architecture Company, 2022)

- alueella korostuu sekä metsäluonnon arvot sekä etenkin Suppelonnevan-Peränevan-Rimminnevan-Tausnevan-Kaukolamminnevan alueella suoluonnon arvot (Ubigu Oy & Lundén Architecture Company, 2022)
- suojelualueita, mm. Peränevanholman Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, soidensuojeluohjelman alue, vanhojen metsien suojeluohjelman alue, YSA-alueita, METSO-alueita
- arvokasta suoluontoa inventoitu mm. Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeessa 2013
- erityisen monipuolinen lajisto
- Hirvijärven ja Kaukolamminneva-Tausnevan MAALI-alueet
- soidensuojelun täydennys ehdotuksen kohteet Peräneva-Mikonneva-Rimminneva ja Kaulalamminneva-Tausneva
- Hirvijärven tekojärvi, Varpulan tekojärvi, Tiisjärvi, Vähäjärvi

- keskeinen viheryhteyksien solmukohta"

Metsänhoitoyhdistys Suomenselkä	Vastine
<p>Lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan luonnoksesta.</p> <p>Metsänhoitoyhdistys Suomenselkä ry esittää Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 -luonnoksesta mielipiteenään seuraavaa:</p> <p>Luonnoksen kohta 6.6. Viherrakenne</p> <p>Omaisuuksien suojan murentuminen huolettaa metsänomistajia. Tähän liittyvät uhkakuvat ja jo tämänhetkinen todellisuuskin tulevat esille päivittäin metsänomistajien kohtaamisissa. Maanomistajan oikeus päättää omaisuutensa käytöstä on säilytettävä.</p> <p>Lainsäädännöllä ja sertifikaateilla ohjataan metsien käsittelyä. Lisäksi vapaaehtoiset metsiensuojelun keinot ovat jo käytössä. Lisäksi pienipalstainen metsänomistusrakenteemme tukee monimuotoisuuden tarpeita.</p> <p>Maakuntakaavalla ei tule aiheuttaa ylimääräistä byrokratiaa ja kustannuksia metsien omistamiseen ja käsittelyyn. Tästä syystä kaavasta tulee poistaa epämääräisesti määritellyt viheryhteystarpeet. Vaikka kaavaluonnoksessa on mainittu, ettei tästä aiheudu metsänhoidollisia rajoituksia, merkintään tullaan viittaamaan muussa kaavoituksessa ja seurauksena on tulkintojen sekamelska. Kaavamerkintöihin viittaavat rajoitukset tulevat</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja. Merkinnöillä pyritään osaltaan turvaamaan, että alueet pysyvät maa- ja metsätaloudeissa ja mahdollisissa maankäytön muutoksissa huomioidaan maa- ja metsätalous. Keskeistä on, että esimerkiksi metsiä ei siirtyisi alueella merkittävässä määrin muuhun maankäyttöön. Tähän liittyen maakuntakaavaluonnoksessa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja</p>

<p>aiheuttamaan myös metsien omistusoikeuden rajoituksen kautta viriäviä korvausvaatimuksia. Metsänomistajien myönteistä suhtautumista laajoihin ja arvokkaisiin jokamiehenoikeuksiin ei tule vaarantaa yhteiskunnan toimin.</p>	<p>kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppejä ja edistävät niiden säilymistä.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnöistä ei aiheudu rajoitteita maa- ja metsätalouselinkeinoille, eivätkä maakuntakaavan merkinnät johda korvauksettomaan suojeluun. Merkintöjen suunnittelumääräyksessä ei aseteta rajoitteita alueiden käytölle.</p>
--	---

MTK-Etelä-Pohjanmaa	Vastine
<p>LAUSUNTO ETELÄ-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVAN 2050 LUONNOKSESTA</p> <p>MTK-Etelä-Pohjanmaa on tutustunut otsikossa mainittuun asiakirjaan. Lausuntonamme esitämme kunnioittaen seuraavaa:</p> <p>MTK-Etelä-Pohjanmaa on arvioinut asiakirjaa erityisesti maataloustuotannon ja elintarvikeklusterin sekä maanomistajan näkökulmasta. MTK-Etelä-Pohjanmaa pitää myönteisenä, että maakuntakaavan valmistelu on ollut varsin avointa ja osallistavaa. MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että maakuntakaavaluonnoksen merkinnät ovat enimmäkseen maakunnan kehittämistä ja hyvinvointia tukevia, mutta muutamat kohdat vaativat kuitenkin vielä korjauksia.</p> <p>Kaavaluonnoksen luku 6.6 "Viherrakenne"</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

MTK-Etelä-Pohjanmaa toteaa, että runsas vuosi sitten Maankäyttö- ja rakennuslakia valmisteltaessa ympäristöministeriö esitti kaavamääräyksiksi viheralueita ja viherkäytäviä. Lakiesitys kuitenkin kaatui tältä osin, koska tällaisten merkintöjen katsottiin olevan vaikutuksiltaan epäselviä, loukkaavan maanomistajien oikeusturvaa ja johtavan pahimmillaan korvauksettomaan suojeluun.

Nyt Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan esitetään kuitenkin vastaavia kyseenalaisia kaavamerkintöjä (kaavaselostus s. 127-128 "Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue" ja s. 129-131 "Viheryhteystarve").

MTK-Etelä-Pohjanmaa ei hyväksy, että maakuntakaavaan tulee sellaisia viherrakennetta, viherkäytäviä tai luontoarvoja koskevia merkintöjä, jotka eivät nykyisen lainsäädännön mukaan ole ehdottoman pakollisia. MTK-ETP katsoo, että kaavan valmistelussa olevat taustaselvitykset ovat riittäviä ja täyttävät yleisen "informaatiotarpeen".

MTK-Etelä-Pohjanmaa vaatii, että maakuntakaavasta poistetaan kaavamerkintöinä "Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue" (s. 127-128) ja "Viheryhteystarve" (s. 129-131).

MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että maakuntakaavan tulee olla mahdollistava eikä maakuntakaava saa olla suojelukeino. Suojelua voidaan toteuttaa valtakunnallisten suojeluohjelmien kautta, joissa ohjelmien rahoitus, suojelun kriteerit sekä luontoarvojen ja suojelutarpeiden objektiivinen arviointi on hoidettu asianmukaisesti. Virallisissa suojeluohjelmissa voidaan myös suojelutarpeet suhteuttaa paremmin sekä suojelutarpeiden että kustannustehokkuuden näkökulmasta.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 laaditaan vuodesta 1999 voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain perusteella vastaten valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakuntakaavan sisältövaatimuksiin. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarvemerkinnot säilytetään osana viherrakenteen merkintäkokonaisuutta (maakuntahallituksessa hyväksytty yleisvastine 22.5.2023). Merkinnot toteuttavat Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston vuonna 2021 hyväksymässä maakuntastrategiassa ja maakuntahallituksen vuonna 2022 hyväksymässä maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita:

- Selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja niiden välinen kytkettyneisyys ja huomioidaan nämä maankäytön suunnittelussa. (Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia – Huomisen lakeus)
- Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tavoitteet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma).

Maakuntakaavamerkinnoilla nämä asetetut tavoitteet konkretisoidaan osaksi maankäytön suunnittelua.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022

MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että tehdyt taustaselvitykset riittävät dokumentoimaan ja kuvaamaan eri luontoarvoihin liittyviä havaintoja. Itse kaavamerkintöjä ei tule niiden pohjalta tehdä. MTK-Etelä-Pohjanmaa muistuttaa, että erilaiset luontoarvot otetaan lainsäädännön mukaan huomioon tapauskohtaisesti mm. erilaisia ympäristö- ja rakentamislupia harkittaessa tai eri lainsäädännön mukaan tehtävissä suojelupäätöksissä.

Yksityiskohtaisempi perustelu

MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että maakuntakaavan viheralue- ja viheryhteysmerkinnät johtaisivat pahimmillaan korvauksettomaan suojeluun ja maaomistajien oikeuksien korvauksettomaan rajoittamiseen, koska merkinnät ohjaisivat vahvasti viranomaistoimintaa. Maakuntakaavoitus kuitenkin ohjaa yksityiskohtaisempaa kaavoitusta ja viranomaisten toimintaa. Esim. kunnan ympäristösihteeri tai rakennuslupaviranomainen voivat tulkita maakuntakaavamerkintöjä ehdottomina esteinä maaseudun elinkeinojen normaaleille hankkeille.

Myös esimerkiksi puunostajat voisivat julkisuuden paineen alla vetäytyä alueilta, jos julkisuudessa ruvetaan käymään keskustelua, että tavanomaiset metsätalouden hakkuut uhkaavat luonnon monimuotoisuutta tai viheryhteyksiä. Molemmista edellä mainituista ilmiöistä on runsaasti havaintoja viime vuosilta.

MTK-Etelä-Pohjanmaa korostaa lisäksi sitä, että edellä mainittuja ongelmia ei poista se, että "luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue" ja "viheryhteystarve" -merkintöjen kuvauksessa ja suunnittelumääräyksessä on esitetty, että maa- ja metsätalouskäyttö sallitaan.

MTK-Etelä-Pohjanmaa muistuttaa myös seuraavista näkökohdista:

valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja.

Maakuntakaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ovat selvityksen mukaan maakunnan luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, joilla on monipuolisesti erilaisia elinympäristöjä eläin- ja kasvilajeille, sekä lajeille tärkeitä ravinnonlähteitä ja pesä- ja levähdyspaikkoja. Ekologiset yhteydet ovat merkittäviä liikkumis- ja leviämisreittejä eläimille ja kasveille. Ekologinen verkosto ylläpitää luontoympäristön mahdollisuutta mukautua esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten metsätuhoihin tai lajien levittäytymiseen uusille kasvupaikoille.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkintöjen perustana ovat laajat yhtenäiset metsä- ja suoalueet. Merkinnöillä pyritään osaltaan turvaamaan, että alueet pysyvät maa- ja metsätalouskäytössä ja mahdollisissa maankäytön muutoksissa huomioidaan maa- ja metsätalous. Keskeistä on, että esimerkiksi metsiä ei siirtyisi alueella merkittävässä määrin muuhun maankäyttöön. Tähän liittyen maakuntakaavaluonnoksessa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppisiä ja edistävät niiden säilymistä.

Etelä-Pohjanmaa kärsii maakuntana väestön vähenemisestä. Maakunnan bkt-luvut ovat maamme maakunnista alhaisimpia. Kaikkien maakunnan toimijoiden tulisi edistää maakunnan selviämistä suurista haasteista. Kyseenalaisilla kaavamerkinnöillä ei tule luoda tilannetta, että maakunnan elinkeinoille, kilpailukyvyille ja työllisyydelle synnytetään mahdollisia uusia uhkia kaavamerkintöjen kautta.

Maakuntakaavan perusteluissa viitataan muutamissa kohdin valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. MTK-EP katsoo, että valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat käytännössä olleet kaupunkilähtöistä keskittämispolitiikkaa. Tämä on maassamme monilla alueilla johtanut haja-asutusalueiden ja maaseudun merkittävään heikentämiseen ja kurjistamiseen. Tämän kaltaisen keskittämispolitiikan ideologiset tavoitteet eivät saa olla osana oman maakuntamme kaavoituksen tavoitteita.

Luku 6.2.3 Sähkönsiirto

MTK-Etelä-Pohjanmaan haluaa lausua kiitoksen luonnoksen luvussa 6.2.3 (s.46-47) esitetyistä sähkönsiirtolinjoja koskevista kirjauksista. Kaavaluonnoksessa esitetty tavoite, että sähkölinjojen haittavaikutukset olisivat maa- ja metsätaloudelle mahdollisimman vähäiset, on perusteltu. MTK-Etelä-Pohjanmaa muistuttaa, että tähän ongelmakenttään liittyy myös tarve korjata nykyistä lunastuslainsäädäntöä sekä ottaa käyttöön T-pylväät eli ns. "tannenbaum" -tyyppiset vähemmän maapinta-alaa vaativat pylväs- ja linjaratkaisut.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnöistä ei aiheudu rajoitteita maa- ja metsätalouselinkeinoille, eivätkä maakuntakaavan merkinnät johda korvauksettomaan suojeluun. Merkintöjen suunnittelumääräyksessä ei aseteta rajoitteita alueiden käytölle.

Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo vuoropuhelun ja yhteistyön jatkuvan MTK Etelä-Pohjanmaan kanssa jatkossakin.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

MTK-Alahärmä, MTK-Kauhava, MTK-Kortesjärvi ja MTK-Ylihärmä	Vastine
<p>Tuemme ja yhdyimme täysin MTK-Etelä-Pohjanmaan tekemään perusteellisen selvityksen tuloksena syntyneeseen lausuntoon, jonka pääkohdat ovat esitetty julkaisussa:</p> <p>https://etela-pohjanmaa.mtk.fi/-/lausunto-etel%C3%A4-pohjanmaan-maakuntakaavan-luonnokseen</p> <p>Omalta toiminta-alueeltamme kuitenkin haluamme vielä erityisesti korostaa aluettamme halkovan viheryhteysmerkinnän mahdollisia vaikutuksia maa- ja metsätaloustuotantomme. Pahimmillaanhan ne voisivat rajoittaa kohdalle osuvien tilojen tuotantotoimintaa ja laajennushankkeita. Mielenpitemme esitämme, että viheryhteysmerkinnät tulisi poistaa tulevasta maakuntakaavasta. Monelta osaltaan isoista haasteista kärsivät toimialat eivät tarvitse tulevaisuuteensa enää lisähaasteita toimintaedellytyksiä horjuttamaan.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Ks. vastine yllä MTK Etelä-Pohjanmaalle.</p> <p>Kaavaselostuksessa s. 199 on kuvattu Kauhavan pohjoisosiin sijoittuvaa viheryhteystarvetta seuraavasti:</p> <p>Lappajärven länsiosan laajoilta yhtenäisiltä metsä- ja suoalueilta maakunnan länsirajan laajoille metsä- ja suoalueille itä-länsisuunnassa suuntautuva viheryhteys, joka noudattelee Kauhavan alueen laajimpia yhtenäisiä metsä- ja suoalueita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kauhavan-Ylihärmän laajojen yhtenäisten peltoalueiden pohjoispuolella oleva viheryhteys, joka kulkee Voltin-Alahärmän laajojen peltoalueiden yli • ainoa maakunnan pohjoisosan laajojen yhtenäisten peltoalueiden yli itä-länsisuunnassa kulkeva viheryhteys • risteää Lapuanjoen kanssa

	<p>Viheryhteystarpeen merkinnän kuvaus on seuraava: "Merkinä on yleispiirteinen, eikä se osoita viheryhteyden tarkkaa sijaintia tai määritä sen leveyttä maastossa. Merkinä ei rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista alueella."</p> <p>Kaavaselostukseen lisätään tietoa maakuntakaavamerkintöjen tulkinnasta, merkintöjen vaikutuksesta tarkemman tason suunnitteluun ja eroista suhteessa yleiskaavoissa käytettyihin vastaaviin merkintöihin. Maakuntakaavatasolla viherrakennemerkinät osoittavat tarvetta luonnon monimuotoisuuden ja ekologisten yhteyksien huomioimiseksi laajoilla alueilla, eivätkä johda sellaisenaan vastaavan merkinnän käyttöön tarkemman tarkastelutason yleiskaavassa.</p>
--	---

MTK-Alajärvi	Vastine
<p>MTK-Alajärven lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050:</p> <p>MTK-Alajärvi vaatii, että Alajärven alueella olevat viherkäytävät ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet tulee poistaa kaavasta, koska näistä ei makseta maanomistajille korvauksia ja tämä on räikeä yksityiseen omaisuuteen puuttumista ilman</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarvemerkinnät säilytetään osana viherrakenteen merkintäkokonaisuutta (maakuntahallituksessa hyväksytty yleisvastine 22.5.2023). Merkinät toteuttavat Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston vuonna 2021 hyväksymässä maakuntastrategiassa ja maakuntahallituksen</p>

<p>korvausta. Nämä viherkäytävät ja luonnon monimuotoisuuden tärkeät alueet eivät ole lainsäätäjän mukaan pakollisia maakuntakaavaan. Nykyinen maa- ja metsätalous on mahdollistanut ja synnyttänyt nykyiset luontoarvot ja se pitää riittää. Jos korvauksettomia luontoarvo merkintöjä tulee kaavaan, niin aavistushakkuut lisääntyvät kyseisillä alueilla, koska kaavamerkinntät tulevaisuudessa rajoittavat maa- ja metsätalouden harjoittamista alueella vaikka kaavanlaatijat väittävät muuta. Alue on hyvin metsäistä seutua, niin se ei tarvitse kaavamerkintään viherkäytäviä ja eläimillä sekä kasveilla on yhtenäiset alueet liikkua, ilman kaavaan merkittävää viherkäytävää.</p> <p>Kolmannet osapuolet voivat käyttää kaavamerkintää lyömäaseena laillista maa- ja metsätalouden harjoittamista vastaan ja pahimmillaan estää esimerkiksi saamasta puukauppa tarjouksia puun ostajilta. Suomessa on jo runsaasti esimerkkejä, että puunostajat voivat vetäytyä julkisen paineen alla alueilta, joissa tavanomaiset metsätalouden hakkuut uhkaavat luonnon monimuotoisuutta tai viheryhteyksiä. Nyt löytyy internetistä tietoa, kuinka tietyt tahot ajavat viherkäytävälle/ekologisille käytävälle avohakkuu kieltoa ja viherkäytävän leveys pitää olla 900- 2000 metriä leveitä heidän mielestä. Kaavamerkintä "viheryhteydet ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue" voi tulevaisuudessa johtaa suojeluun tai rajoitukseen ilman korvausta maanomistajille.</p> <p>MTK-Alajärvi ei tule hyväksymään kaavamerkintää maakuntakaavassa "viheryhteydet ja luonnon monimuotoisuuden</p>	<p>vuonna 2022 hyväksymässä maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja niiden välinen kytkeytyneisyys ja huomioidaan nämä maankäytön suunnittelussa. (Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia – Huomisen lakeus) • Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tavoitteet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma). <p>Maakuntakaavamerkinnoilla nämä asetetut tavoitteet konkretisoidaan osaksi maankäytön suunnittelua.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ovat selvityksen mukaan maakunnan luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, joilla on monipuolisesti erilaisia elinympäristöjä eläin- ja kasvilajeille,</p>
--	--

<p>kannalta tärkeä alue" Alajärven alueella. Vapaaehtoisia suojelutoimenpiteitä voidaan jatkossa tehdä ilman kaavamerkintöjäkin yhdessä maanomistajien kanssa, eikä väkisin "sosialisoida" toisten omaisuutta kaavamerkinnöillä. On käsittämätöntä, että tuhansia hehtaareita pistetään harmaaseen suojeluun ilman korvausta maanomistajille (esim. Orasenjoen alue).</p>	<p>sekä lajeille tärkeitä ravinnonlähteitä ja pesä- ja levähdyspaikkoja. Ekologiset yhteydet ovat merkittäviä liikkumis- ja leviämisreittejä eläimille ja kasveille. Ekologinen verkosto ylläpitää luontoympäristön mahdollisuutta mukautua esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten metsätuhoihin tai lajien levittäytymiseen uusille kasvupaikoille.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkintöjen perustana ovat laajat yhtenäiset metsä- ja suoalueet. Merkinnöillä pyritään osaltaan turvaamaan, että alueet pysyvät maa- ja metsätalouskäytössä ja mahdollisissa maankäytön muutoksissa huomioidaan maa- ja metsätalous. Keskeistä on, että esimerkiksi metsiä ei siirtyisi alueella merkittävässä määrin muuhun maankäyttöön. Tähän liittyen maakuntakaavaluonnoksessa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppisiä ja edistävät niiden säilymistä.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnöistä ei aiheudu rajoitteita maa- ja metsätalouselinkeinoille, eivätkä maakuntakaavan merkinnät johda korvauksettomaan suojeluun. Merkintöjen suunnittelumääräyksessä ei aseteta rajoitteita alueiden käytölle.</p>
---	---

<p>Voimajohto, yhteystarve Seinäjoki - Alajärvi, tulee esittää kaavassa olemassa olevaan johtokatuun, missä kulkee nykyisin 400 kV ja 110 kV linjat. Ennen kuin uusi 400 kV linja rakennetaan uuteen paikkaan, niin ensiksi pitää määrätä kaavassa nykyinen 110 kV linjan korvattavan 440 kv linjalla ja sen alle sijoittaa 110/440 kV linja. Linja tolpat pitää olla korkeammat ja näin ei tarvi johtokatuaventää. Nykyiseen johtokatuun sopii näin ollen 3 voimalinjaa. Peltoalueilla pitää käyttää haruksettomia pylväsmallia. Muissakin linjakaduissa pitää eri toimijat pakottamaan tekemään yhteistyötä, eikä jokaista tuulipuistoa varten tarvitse rakentaa uutta linjaa Möksyyn.</p> <p>Kaavan pitää mahdollistaa eikä rajoittaa lainsäädäntöä enempää.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto on osoittanut koko maakuntaa koskevan suunnittelumääräyksen sähkönsiirrosta: "Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa on huomioitava vaikutukset kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin sekä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.</p> <p>Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala- ja aurinkovoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa." Kaavaehdotusvaiheeseen tarkastellaan ja kehitetään yleistä suunnittelumääräystä siten, että ympäristölle ja ihmisille aiheutuvat haitalliset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä. ja liitto on järjestänyt työneuvottelun Fingridin kanssa.</p>
---	---

MTK-Kauhajoki	Vastine
<p>MTK-Kauhajoki käyttää mahdollisuutensa lausua kaavaluonnoksesta ja esittää mielipiteensä seuraavasti.</p> <p><u>2.4 Maakunnan nykytila</u></p> <p>Saavutettavuus ja palvelut</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

"Kunnossapidon ja parantamisen vähäiset määrärahat tuovat haasteita erityisesti alemman asteisen tieverkon ylläpidolle ja sitä kautta yritysten saavutettavuudelle ja alkutuotannon tuotteiden kuljetusketjuille. "

-Kauhajoen alueella tieverkon merkitys korostuu myös naapurikuntien läpikulkuliikenteen tarpeisiin, niin alkutuotannon, ruoan, energian, metsätalouden kuin näiden kaikkien liitännäistenkin tarpeisiin.

Elinkeinoelämä

"Etelä-Pohjanmaa on ruokamaakunta, jossa asuu 3,5 % Suomen väestöstä, 35 % Suomen broilereista ja alueella tuotetaan yli 20 % Suomen lihasta (nauta, sika, lammas). Maakunnan osuus Suomen viljantuotannosta on 15 % ja perunan tuotannosta 20 %. Tuotannosta kaksi kolmasosaa kuljetetaan maakunnan ulkopuolelle. Alkutuotannon lisäksi maakunnassa on kansallisesti merkittävä ruoka-alan jalostuksen ja elintarviketeollisuuden keskittymä. Etelä-Pohjanmaan osuus Suomen elintarviketeollisuuden liikevaihdosta on 16 % (1,8 mrd. euroa, 2020).

Elintarviketeollisuuden investoinnit vuosien 2010–2019 välillä olivat lähes 500 milj.euroa. Vain Uudellamaalla investointien määrä oli korkeampi. Kokonaisuutena ruoka-alan alueellinen merkitys on Etelä-Pohjanmaalla maan suurin, millä on lisäksi merkittävä välillinen vaikutus myös muiden toimialojen työllisyyteen "

Merkitään tiedoksi. Etelä-Pohjanmaan liitto on alemman tieverkon rahoitustasosta huolissaan ja pyrkii edistämään tarvetta vastaavaa rahoitusta edunvalvonnan keinoin.

-Maidontuotanto etelä-pohjanmaalla v2021 oli 12,7% koko suomen maidontuotannosta. Kurikka koko maan toiseksi suurimpana maidontuottaja paikkakuntana 59milj. litralla

-Maatalouden jalostava teollisuus merkittävää etelä-pohjanmaalla

Energiantuotanto ja ilmastopäästöt

"Maakunnan kokonaisenergian käyttö on yli 8 TWh vuodessa. Vuonna 2019 EteläPohjanmaa tuotti 44,9 prosenttia käyttämästään energiamäärästä. Energiasektorin murros koskettaa erityisesti Etelä-Pohjanmaata, jossa merkittävä osa energiasta tuotetaan edelleen uusiutumattomilla polttoaineilla. Tyypillistä maakunnalle on myös laaja metsäenergian käyttö esimerkiksi maataloilla ja kunnallisissa lämpölaitoksissa."

-Puusta ja turpeesta saatavan energian käytön mukanaan tuoma työllistävä vaikutus on merkittävä alueella. Lisäksi kasvihuoneitten tarpeisiin ja myös vientiin tuotettava kasvuturve ja maatalouden tarpeisiin tuotettava kuiviketurve on korvaamattomia tuotteita laadukkaan, turvallisen ja terveellisen ruoan takaamiseksi.

"Tuulivoimalla tuotetun sähkön osuus maakunnan sähköntuotannosta on 45 % ja osuus on kasvanut voimakkaasti viime vuosien aikana (428 GWh 2019 vrt. 0 GWh 2010), joten tarve löytää sopivia sijainteja suurille tuulivoimapuistoille on merkittävä myös lähivuosien aikana. Energiaturroksen myötä maakunnassa tulee lähivuosina vapautumaan tuhansia hehtaareja entisiä turvetuotantoalueita jälkikäyttöön."

-Tuulivoiman rakentamisen tulisi keskittyä lähelle tarvitsijaa, eli kasvukeskuksien ja suurien kaupunkien välittömään läheisyyteen.

Luonto- ja kulttuuriympäristö

"Eteläpohjalaisilla on mahdollisuus virkistäytyä kaupunkien ja taajamien lähivirkistyskohteiden lisäksi kattavassa ulkoilualueiden ja -reittien verkostossa, jota eri toimijat kehittävät jatkuvasti.

Maakunnassa on lisäksi muun muassa kaksi kansallispuistoa sekä yksi Unesco Global Geopark -alue: Lauhanvuori –Hämeenkanas Geopark. Hakuprosessi toisen Unesco Global Geoparkin saamiseksi on käynnissä.

Eteläpohjalaisen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin lukeutuvat mm. jokilaaksojen viljelylakeudet, talonpoikainen rakennuskulttuuri, yritys- ja liiketilojen sekä nuorisoseurantalojen runsas määrä.

Eteläpohjalainen kulttuuriympäristö on murrosvaiheessa. Alueelle ominaisten jokilaaksojen ja viljelylakeuksien maisema muuttuu erityisesti tuulivoimarakentamisen myötä. Väestön keskittyessä suurimpiin asutuskeskuksiin maaseututaajamien ja kylien rakennuskanta rapistuu sekä erityisesti arvokkaan talonpoikaisen ja modernin rakennusperinnön määrä vähenee huolestuttavalla vauhdilla."

-Tuulivoiman ja siihen liittyvien sähkönsiirtolinjojen rakentamisen näkyvyys luonnossa on valitettavan suurta. Maiseman muuttumisen vaikutuksen pienentämiseksi tulisi rakentaminen keskittää lähelle tuotannon kuluttajaa.

Tuulivoimaloiden alueet pyritään sijoittamaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

3.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki

"Maakuntakaavoituksen taustalla tärkeimpänä ohjenuorana on maankäyttö- ja rakennuslaki, joka

määrittelee maakuntakaavan osaksi alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä -asetuksessa (MRL § 28-30 ja MRA § 9-10) säädetään kaikista maakuntakaavaan kuuluvista asiakirjoista ja niiden tarpeellisesta sisällöstä.

MRL:n 5 §:ssä on säädetty alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet. Tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

- 1) turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;*
- 2) yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;*
- 2 a) riittävän asuntotuotannon edellytyksiä, (29.12.2006/1441)*
- 3) rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;*
- 4) luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;*
- 5) ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;*
- 6) luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;*
- 7) yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;*
- 8) yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;*
- 9) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä; (6.3.2015/204)*
- 10) palvelujen saatavuutta; sekä*

11) liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.

MRL:n 28 §:ssä on määritelty maakuntakaavan sisältövaatimukset.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden lisäksi kaavan laadinnassa on kiinnitettävä huomiota maakunnan oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin sekä mahdollisuuksien mukaan kaava on yhteen sovitettava maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntakaavoituksen kanssa. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 7 ja 77 §:ssä tarkoitettujen luonnonsuojeluohjelmien ja -päätösten sekä 32 §:ssä tarkoitettua maisema-aluetta koskevien perustamispäätösten tulee olla ohjeena kaavaa laadittaessa.

Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- 1) maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen;
- 2) alueiden käytön ekologiseen kestävyyteen;
- 3) ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- 4) vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön;
- 5) maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- 6) maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä
- 7) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen.

Kaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on

<p><i>selvitettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat."</i></p> <p>-Kaavaa laadittaessa on huomioitava, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta taloudellista haittaa.</p> <p>- Kaavan tulee edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän, elin- ja toimintaympäristön luomista.</p> <p><u>3.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet</u></p> <p>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</p> <p><i>"- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.</i></p> <p><i>- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö ja terveyshaittoja.</i></p> <p><i>- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.</i></p> <p><i>- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.</i></p> <p><i>- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet, ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet."</i></p>	
--	--

-Haittojen ja riskien minimoimiseksi tulee jättää riittävät etäisyydet varmuuskertoimin olemassa oleviin ja suunnitteilla oleviin maatalouden tuotantorakennuksiin sekä toimintaympäristöihin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

"Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä."

-Olemassa olevien elinkeinojen tulevaisuus ja jatkuvuus turvattava.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

"- Varaudutaan uusiutuvan energiantuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet.

Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä."

-Energian tuotanto rakennettava lähelle kuluttajaa.

-Sähkön siirto olemassa olevia johtokäytäviä hyödyntäen. Lunastusmenettelyn sijaan otettava käyttöön vuokrausmenettely maanomistajien yhdevertaisen kohtelemisen turvaamiseksi

Tämä sisältyy maakuntakaavan tavoitteisiin ja elinkeinoelämää tuetaan useiden eri merkintöjen avulla.

Etelä-Pohjanmaan liitto on osoittanut koko maakuntaa koskevan suunnittelumääräyksen sähkönsiirrosta: "Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa on huomioitava vaikutukset kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta

3.5 Maakuntakaavan tavoitteet

"Liikenne ja teknisen huollon verkostot

Toimivat teknisen huollon yhteydet mahdollistavat uusiutuvan energian kasvun sähkösiirtoyhteyksiä sekä uusia energiaverkkoja, esimerkiksi kaasu- ja vetyverkostoja, kehittämällä. Lisäksi toimivia yhteyksiä edistetään tietoliikenneyhteyksiä kehittämällä.

Luonnonvarat ja energiantuotanto

Maakuntakaavalla pyritään luonnonvarojen kestäväan käyttöön edistämällä pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttamista sekä

arvokkaisiin alueisiin sekä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin. Sähkösiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala- ja aurinkovoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa." Kaavaehdotusvaiheeseen tarkastellaan ja kehitetään yleistä suunnittelumääräystä siten, että ympäristölle ja ihmisille aiheutuvat haitalliset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä ja liitto on järjestänyt työneuvottelun Fingridin kanssa.

yhteensovittamalla luonnonvaroihin ja elinympäristöihin kohdistuvia käyttöpaineita. Maakuntakaavalla tuetaan mineraalien, kaivannaisten ja turvemaiden kestäväää käyttöä varmistaen raaka-aineiden riittävä saatavuus. Etelä-Pohjanmaan vahvaa biotaloutta pyritään edistämään turvaamalla maa ja metsätalouden toimintaedellytykset sekä niihin kytkeytyvien elinkeinojen kehittäminen. Maakuntakaavan avulla mahdollistetaan kiertotalouden periaatteiden käyttöönotto ja toteutuminen eri toimintojen osana. Etelä-Pohjanmaan merkittävästi vaikuttavan energiamurroksen osalta maakuntakaavalla luodaan mahdollisuudet päästöttömän energiantuotantojärjestelmän syntymiselle ja tuetaan uusiutuvan energian ratkaisuja, kuten tuulivoiman rakentamista.”

-Maakuntakaavan tavoitteissa ja suunnittelussa toistuvasti ilmenevä uusiutuvan energian tuotannon ja energian siirtolinjojen rakentaminen ja kasvu kohdistuu koskemaan ensisijaisesti maa ja metsätalouden toimijoiden hallinnoimia maa-alueita. Maa ja metsätalouden toimijat otettava paremmin huomioon kaavoituksen edetessä, maa-alueiden hallinnan siirto muodostettava ensisijaisesti vuokraamalla ja lunastuseriaatteesta luovuttava kokonaan.

6.2.1 Liikenne

”Liikenneväylien ja liittymien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida vaikutukset ympäröivään maankäyttöön sekä kulttuuriympäristö-, maisema-, luonto- ja virkistysarvoihin. Lisäksi on huomioitava ulkoilureittien ja ekologisen verkoston kannalta

Ks. edellinen vastaus.

Maakuntakaavassa ei päätetä sähkönsiirtoyhteyksien yksityiskohtaisesta toteuttamisesta. Etelä-Pohjanmaan liitto on tehnyt edunvalvontatyötä mm. sähkönsiirtolinjojen lunastuskorvausten kehittämiseksi oheisen tiedotteen mukaisesti:

<https://epliitto.fi/tiedotteet/kannanotto-sahkon-siirtolinjojen-haittavaikutuksien-vahentamiseksi/>

tärkeiden viheryhteyksien jatkuvuuden turvaaminen. Suunnittelussa on otettava huomioon tie- ja rataverkon liikennemäärät, liikenteen sujuvuus ja kasvu sekä liikenneturvallisuus."

-Maa- ja metsätalouden toimijoiden tarpeet otettava huomioon liikenteen kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa.

-Liikenneväylien ja liittymien rakentamisen ei tule pilkkoa ydinmaaseudun toimintaympäristöä kohtuuttomasti.

6.2.3 Sähkösiirto

"Sähkösiirtolinjojen toteutuksessa on huomioitava vaikutukset kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin sekä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000- alueisiin.

Sähkösiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala- ja aurinkovoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa."

-Sähkösiirtolinjoina käytettävä ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä. Uudet linjaukset on suunniteltava ja toteutettava niin ettei olemassa olevien elinkeinojen harjoittamiseen kohdistu kohtuuttomia vaikutuksia. Pylväiden sijoittelussa otettava huomioon maanomistajien toiveet.

Maakuntakaavassa on huomioitu mm. maatalousliikenteen tarpeet uusien ja merkittävästi parannettavien tiehankkeiden toteutuksessa.

Ennen väylien rakentamista tai merkittävästi parantamista hankealueelle laaditaan tie- tai ratasuunnitelma, jossa ratkaistaan mm. liittymien sijoittamisesta. Suunnittelun yhteydessä kuullaan kaikkia, joita suunnitelma koskee.

Merkitään tiedoksi. Ks. aiempi kohta vastineesta.

6.2.4 Energiantuotanto

"Alueidenkäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota maankäytön vaatimiin energiantuotannon ratkaisuihin uusiutuvia energialähteitä hyödyntäen.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimala-alueita, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Maakuntakaavassa osoitettujen aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden ulkopuolelle voidaan sijoittaa aurinkovoima-alueita yksityiskohtaisempaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen. Aurinkovoima-alueet pyritään sijoittamaan muille kuin metsäalueille. Tuulivoimala-alueiden ja aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden yhteyteen voidaan sijoittaa energianvarastoinnin järjestelmiä ja rakenteita niiden maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontovaikutukset sekä ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset huomioiden. Energiansiirtoa, esim. vedyn, bio- tai maakaasun siirtoa, voidaan kehittää maakunnan alueella yksityiskohtaisempaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen."

-Uusiutuvan energian rakentamisen tulee tapahtua maakuntakaavan rajaamana. Kuten turvetuotannon osalta on muualla luonnoksessa mainittu, ei maakuntakaavan tule automaattisesti toimia lupana myöskään tuulivoima- tai aurinkoenergia alueitten rakentamiseen, vaan rakentamisen tulee tapahtua tarkempien selvitysten pohjalta yhteistyössä vaikutusalueen elinkeinojen, asukkaiden ja maanomistajien kanssa.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet on voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti toteutettava yksityiskohtaisemman kaavoituksen ja luvituksen perusteella.

-Niin turvetuotannon kuin tuulivoiman ja aurinkoenergiankin tuotannon tulee rakentua luonnon, ympäristön, olemassa olevat elinkeinot ja asukkaat huomioiden. Tähän parhaana ratkaisuna todettu ympäristöluvan vaatimus tulisi vaatia myös kaikilta tuulivoima ja aurinkoenergia tuotanto alueilta, näin voitaisiin vaikuttaa tehokkaasti kunkin alueen erityisominaisuuksien pohjalta.

-Energiantuotannon laajenemisen yhteisvaikutuksia tulisi tarkastella ensisijaisesti maakunnan asukkaat, elinkeinot ja maanomistajat huomioiden.

-Myöhemmin esille tulevien uusien hankkeiden tulisi rajautua maakuntakaavan esittämille alueille, eikä alueilta poikkeamisia tulisi sallia.

6.3 Aluerakenne

"Etelä-Pohjanmaan kehittämisen kannalta tärkeitä kehittämisvyöhykkeitä osoitetaan kaupunkikehittämisen, maaseudun kehittämisen (ruoantuotannon sekä kyläasumisen ja maaseudun kehittämisen ydinvyöhykkeet), matkailun ja virkistykseen sekä teollisuuden kehittämisen kohdealueina.

Kehittämisperiaatemerkinnöillä esitetyt vyöhykkeet on valittu maakunnan ominaispiirteiden ja elinkeinorakenteen kannalta tärkeiden teemojen mukaan.

Maaseudun kehittämisen ja kyläasumisen ydinvyöhyke

Maakuntakaavoituksessa edellytetään huomioimaan vaikutukset kommentteissa mainittuihin seikkoihin. Maakuntakaavassa ei päätetä ympäristöluvan tarpeesta.

Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavaa sovelletaan ja tulkitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Merkinnän kuvaus: Merkinnällä osoitetaan maaseudun, kyläasumisen ja monipuolisten maaseutuelinkeinojen ydinvyöhykkeitä.

Suunnittelumääräys: Alueen kehittämisessä ja suunnittelussa tuetaan olemassa olevaa kylärakennetta ja sen palvelujen säilyttämisedellytyksiä. Alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuuriympäristön, maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset. Liikennejärjestelmän kehittämisessä on huomioitava maaseutuelinkeinojen vaatima maatalouskoneliikenne sekä raskas liikenne. Alueella yntyvää biomassojen käyttöä biokaasuksi pyritään edistämään.

Kaavaratkaisu: Kyläasumisen ja maaseudun elinkeinojen ydinvyöhykkeitä osoitetaan 14 kpl merkittävimmille yhtenäisesti asutuille maaseudun asuin- ja kyläalueille, joille myös merkittävä osa maaseudun työpaikoista on keskittynyt. Kaavaratkaisun taustalla on Etelä-Pohjanmaalla laaditut maakunnalliset strategiat Huomisen Lakeus - maakuntastrategia (2021) ja Etelä-Pohjanmaan rakennemalli (2016) sekä EteläPohjanmaan aluerakenneselvitys (2021). Alueet on muodostettu paikkatietotarkastelun perusteella analysoimalla mm. seuraavia aineistoja: Suomen ympäristökeskuksen kaupunki-maaseutuluokitus, taajama-, kylä- ja pienkyläaineisto, työpaikkojen ja asumisen sijoittuminen (YKR-aineisto), työpaikat toimialoittain, yhtenäiset metsä- ja peltoalueet (Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvitys, 2022), valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-

alueet, tieliikenneyhteydet, maatalouden tuotantopaikat ja lähi- sekä seudulliset palvelut (Etelä-Pohjanmaan aluerakenneselvitys, 2021).

Kunnittainen lista maaseudun kehittämisen ja kyläasumisen ydinvyöhykkeistä on esitetty Kaavamerkinnot ja -määräykset sekä kohdeluettelo -asiakirjassa."

-Alueen kehittämisessä huomioitava alueen elinkeinot ja niiden vaatima liikenne.

Ruoantuotannon ydinvyöhyke

"Merkinnän kuvaus: Merkinnällä osoitetaan maaseutuasumisen ja ruoantuotannon ydinalueita laajojen yhtenäisten peltoalueiden yhteydessä. Alueet kuvaavat ruoantuotannon huoltovarmuuden kannalta keskeisiä alueita.

Suunnittelumääräys: Alueen kehittämisessä ja suunnittelussa tulee tukea maa- ja metsätalouden sekä muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiä. Laajojen yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilymistä maaseutuelinkeinojen käytössä tulee edistää. Liikennejärjestelmän kehittämisessä on huomioitava maaseutuelinkeinojen vaatima maatalouskone- sekä raskas liikenne. Alueella syntyvää biomassojen käyttöä biokaasuksi pyritään edistämään.

Kaavaratkaisu: Maaseudun kehittämisvyöhykkeenä osoitetaan 13 kpl ruoantuotannon ydinvyöhykkeitä, jotka kuvaavat merkittävimpien maaseudun elinkeinojen ja yhtenäisten peltoalueiden sijaintipaikkoja. Etelä-Pohjanmaalle sijoittuu 35 % Suomen broilerituotannosta, 20 %

Maaseutuelinkeinot on huomioitu jo suunnittelumääräyksessä. Suunnittelumääräystä tarkennetaan kaavaehdotusvaiheeseen.

lihatuotannosta (nauta, sika, lammas), viljantuotannosta 15 % ja perunan tuotannosta 20 %. Etelä-Pohjanmaan osuus Suomen elintarviketeollisuuden liikevaihdosta on 16 % (1,8 mrd. euroa, 2020) Maakunnan yrityksistä merkittävä osa toimii ruokaketjun eri osissa. Alueet on muodostettu maatalouden, kotieläintuotannon ja viljelytilojen kannalta keskeisimmille alueille, joille sijoittuu lisäksi laajemminkin biotalouden ja energiantuotannon potentiaalia esimerkiksi biokaasutuotannossa. Alueet ovat ruoantuotannon huoltovarmuuden kannalta olennaisia säilyttää ja kehittää maatalouskäytössä."

-Lisäksi tulee huomioida maidontuotannon osuus etelä-pohjanmaalla 12,7% koko suomen maidontuotannosta (2021 tietoon perustuen)

-Ydinvyöhykkeiden ulkopuolella on etenkin suupohjan alueella merkittävää maidontuotantoa, sekä perunan ja sipulin tuotantoa, sekä jalostavaa teollisuutta

6.4 Liikenne

-Liikenteen osalta huomioitava alueen elinkeinojen ja asukkaiden nykyiset ja tulevat tarpeet, erityisesti maa- ja metsätalouden turvalliset ja elinkeinoa hyödyttävät liittymät ja kulkureitit.

6.5 Teknisen huollon verkostot

-Vesihuolto, pohjavesien laatu ja määrä turvattava kaikissa tilanteissa. Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioitava

Ydinvyöhykkeiden ulkopuolelle sijoittuu paikoin merkittävää maataloustoimintaa ja/tai teollisuutta. Ruoantuotannon ydinvyöhykkeet kytkeytyvät erityisesti laajimpien yhtenäisten peltoalueiden yhteyteen. Vyöhykkeitä tarkennetaan kaavaehdotusvaiheeseen.

Merkitään tiedoksi. Ks. aiemmat kohdat vastineessa.

Pohjavesialueiden suunnittelumääräys vastaa tähän.

<p>pohjavesien hallitsemattoman purkaantumisen mahdollisuus sille herkillä alueilla.</p> <p>Voimajohto, yhteystarve</p> <p>-Voimajohtojen yhteystarpeiden suunnittelussa huomioitava alueen elinkeinojen tarpeet maankäytössä sekä maa-alueiden hallinnan siirron korvaus yleisen hinta tason mukaan, lunastusmenettelystä luovuttava.</p> <p>Tietoliikenneyhteys, yhteystarve</p> <p>-Tietoliikenneyhteyksien yhteystarpeen suunnittelussa huomioitava alueen elinkeinojen tarpeet maankäytössä sekä maa-alueiden hallinnan siirron korvaus yleisen hinta tason mukaan, lunastusmenettelystä luovuttava.</p> <p><u>6.6 Viherrakenne</u></p> <p>-Maankäyttö- ja rakennuslakia valmisteltaessa kaavamääräyksiksi esitetyt viheralueet ja viherkäytävät kaatui tältä osin, koska tällaisten merkintöjen katsottiin olevan vaikutuksiltaan epäselviä, loukkaavan maanomistajien oikeusturvaa ja johtavan pahimmillaan korvauksettomaan suojeluun.</p> <p>-Maakuntakaavaan ei tule sallia viherrakennetta, viherkäytäviä tai luontoarvoja koskevia merkintöjä, jotka eivät nykyisen lainsäädännön mukaan ole ehdottoman pakollisia. Maakuntakaavan tulee olla mahdollistava eikä suojelukeino. Erilaiset luontoarvot otetaan lainsäädännön mukaan huomioon tapauskohtaisesti</p>	<p>Ks. edellinen vastaus sähkönsiirrosta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 laaditaan vuodesta 1999 voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain perusteella vastaten valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakuntakaavan sisältövaatimukseen. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarvemerkinnot säilytetään osana viherrakenteen merkintäkokonaisuutta (maakuntahallituksessa hyväksytty yleisvastine 22.5.2023). Merkinnot toteuttavat Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston vuonna 2021 hyväksymässä maakuntastrategiassa ja maakuntahallituksen vuonna 2022</p>
---	--

<p>erilaisten hankkeiden tarkemmissa suunnitelmissa alueiden erityispiirteet huomioon ottaen.</p>	<p>hyväksymässä maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita:</p> <ul style="list-style-type: none">• Selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja niiden välinen kytkeytyneisyys ja huomioidaan nämä maankäytön suunnittelussa. (Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia – Huomisen lakeus)• Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tavoitteet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma). <p>Maakuntakaavamerkinnoillä nämä asetetut tavoitteet konkretisoidaan osaksi maankäytön suunnittelua.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ovat selvityksen mukaan maakunnan luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, joilla on monipuolisesti erilaisia elinympäristöjä eläin- ja kasvilajeille, sekä lajeille tärkeitä ravinnonlähteitä ja pesä- ja levähdyspaikkoja. Ekologiset yhteydet ovat merkittäviä liikkumis- ja leviämisreittejä eläimille ja kasveille. Ekologinen verkosto ylläpitää luontoympäristön</p>
---	--

6.7 Luonnonvarat ja energiantuotanto

-Luonnonvarojen energiantuotantoon hyödyntämisen kehittäminen ja mahdollistaminen. Alueella työllistävänä elinkeinona esiintyvä turvetuotanto on merkittävänä osana huoltovarmuuden turvaamista. Metsäenergian tuotantoa ja hyödyntämistä kehitettävä.

mahdollisuutta mukautua esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten metsätuhoihin tai lajien levittäytymiseen uusille kasvupaikoille.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkintöjen perustana ovat laajat yhtenäiset metsä- ja suoalueet. Merkinnöillä pyritään osaltaan turvaamaan, että alueet pysyvät maa- ja metsätalouskäytössä ja mahdollisissa maankäytön muutoksissa huomioidaan maa- ja metsätalous. Keskeistä on, että esimerkiksi metsiä ei siirtyisi alueella merkittävässä määrin muuhun maankäyttöön. Tähän liittyen maakuntakaavaluonnoksessa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppejä ja edistävät niiden säilymistä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnöistä ei aiheudu rajoitteita maa- ja metsätalouselinkeinoille, eivätkä maakuntakaavan merkinnät johda korvauksettomaan suojeluun. Merkintöjen suunnittelumääräyksessä ei aseteta rajoitteita alueiden käytölle.

-Seinäjoen Voiman yhteistuotantovoimalaitos käyttää polttoaineenaan uusiutuvia biopolttoaineita ja energiaturvetta. Laitos tuottaa sähköä ja kaukolämpöä, joka kattaa jopa 80 % Seinäjoen kaupungin tarpeista. Laitos toimii hyvänä esimerkkinä maakunnan omavaraisuuden hyödyntämisestä ja elinkeinojen yhteensovittamisesta kuntalaisten tarpeisiin.

"Kauhajoen Aronkylän teollisuusalueen yhteyteen osoitetaan uusiutuvan energian ja bioteollisuuden kehittämisalue kehittämisperiaatemerkinällä. Alueella on mahdollisuus kehittää bioenergian jalostukseen ja uusiutuvan energian tuotantoon, biotuotteisiin sekä niihin liittyvää erikoistunutta teollisuutta. Kehittämisperiaatemerkinä pitää sisällään myös puuterminaalin. Aronkylä sijaitsee logistisesti hyvällä paikalla. Tuotanto voi tukeutua sekä maantie- että rautatiekuljetuksiin. Kohteen ympärillä on runsaasti hyödyntämätöntä bioenergiapotentiaalia sekä metsä- että peltobiomassojen osalta. Alueella on myös lämpövoimalan yhteydessä toiminnassa oleva puutavaraterminaali. Alueella on jo olemassa olevaa bioenergian tuotantoa, energiateknologista teollisuutta ja alueelle suunnitellaan myös tuulivoiman tuotantoa.

Osayleiskaavassa Aronkylään on osoitettu laaja teollisuusaluekokonaisuus ja alueet on osoitettu teollisuuskäyttöön myös asemakaavassa. Osayleiskaavassa ja sen rakennemallissa alueen yhteyteen on osoitettu merkittävät laajennusalueet teollisuudelle sekä energian tuotannolle. Osayleiskaavassa on

osoitettu varaukset myös uudelle tavaraliikenteen lastaus- ja terminaalialueelle Suupohjan junaradan varteen. Teollisuusalueen länsipuolella on voimassa oikeusvaikutteinen tuulivoimaosayleiskaava, jossa teollisuusalueen laajentuminen on osoitettu kehittämismerkinnällä."

-Olemassa olevia rakennelmia ja alueita tulisi hyödyntää tarkemmassa suunnittelussa yhteistyössä alueita omistavien tahojen kanssa.

-Suupohjan radan hyödyntämisen kehittäminen on tavoiteltavaa.

Tuulivoimaloiden alue

-Tuulivoimalle merkittyjen alueiden soveltuvuus varmistettava alueiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa, eikä maakuntakaavan tule olla automaattisesti puoltavana tekijänä rakentamiselle. Vaikuttamisen tueksi otettava käytäntöön vaatimus ympäristöluvasta, kuten muillakin merkittäviä vaikutuksia ympäristöön aiheuttavilla toimialoilla on. Suunnittelussa huomioitava tuulivoimala alueiden yhteisvaikutus olemassa olevaan ympäristöön, asutukseen ja elinkeinoihin.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuva alue

-Aurinkoenergian tuotannolle merkittyjen alueiden soveltuvuus varmistettava alueiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa, eikä maakuntakaavan tule olla automaattisesti puoltavana tekijänä rakentamiselle. Vaikuttamisen tueksi otettava käytäntöön vaatimus

Merkitään tiedoksi.

Maakuntakaavassa Suupohjan rata esitetään merkittävästi parannettavan radan merkinnällä.

Ks. aiemmat vastaukset.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa seudullisen tuulivoima-alueen sijoittumisen. Seudullisen tuulivoima-alueen perustaminen edellyttää, että alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava. Sen laatimisesta päättää kunta. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

Merkitään tiedoksi.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista

<p>ympäristöluvasta, kuten muillakin merkittäviä vaikutuksia ympäristöön aiheuttavilla toimialoilla on. Suunnittelussa huomioitava aurinko energian tuotanto alueiden yhteisvaikutus olemassa olevaan ympäristöön, asutukseen ja elinkeinoihin.</p> <p><u>MTK-Kauhajoki haluaa muistuttaa lisäksi yleisesti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Maakuntakaavan tulee kohdella yhdenvertaisesti kaava alueen asukkaita, ympäristöä ja elinkeinoja. -Maakuntakaavan ei tule olla välineenä erilaisten aatteiden ja vakaumuksien mukaisten toimintojen toteuttamiselle. -Maakuntakaavan tulee esittää suurpiirteiset linjat tueksi alueiden käytön kehityksen tarkempaan suunnitteluun. -Maakuntakaava ei saa hankaloittaa alueen peruselinkeinojen toimimista alueella. 	<p>ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.</p>
--	---

MTK Metsänomistajat	Vastine
<p>Lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan luonnoksesta</p> <p>MTK metsänomistajat kiittää maakuntakaavan huolellisesta ja sidosryhmiä osallistavasta valmistelutyöstä. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan luonnosta koskien MTK Metsäomistajat esittää lausuntonaan seuraavaa:</p> <p>Yksityisen omaisuuden suoja on yksityismetsänomistukseen perustuvan metsätalouden peruselementti. Metsänomistajat ovat aiheellisesti huolissaan metsätaloutta koskevan sääntelyn ja</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p>

byrokratian lisääntymisestä. Maanomistajille on turvattava oikeus päättää omaisuutensa käytöstä ja metsätalouden toteuttamisesta myös jatkossa.

Metsien käyttöä ja metsätaloutta ohjataan lainsäädännöllä, metsänhoidon suosituksilla sekä sertifiointin kautta. Lisäksi luonnonhoitoa ja suojelua edistetään tehokkaasti vapaaehtoisten ohjelmien kautta, kuten METSO- ja HELMI-ohjelmat. Näiden ohjelmien vaikutukset ovat tutkitusti tehokkaita.

Kaavaluonnoksen **luku 6.6 viherrakenne** sisältää MTK Metsänomistajien näkemyksen mukaan ongelmallisia kohtia. Kaavaluonnoksessa esitetyt kaavamerkinnot luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeistä alueista ja viheryhteystarpeesta ovat maanomistajan näkökulmasta huolestuttavia, huolimatta maininnasta, ettei merkinnät rajoita maa- ja metsätalouskäyttöä. Kaavamerkintöjen lopullisia vaikutuksia maa- ja metsätaloudelle on kuitenkin mahdotonta arvioida. Mainitut kaavamerkinnot väistämättä lisäävät byrokratiaa ja hankaloittavat metsätalouden toimia. Kaavamerkintöjen tulkinnanvaraisuus on omiaan lisäämään epätietoisuutta toimijoiden keskuudessa. Uhkana on kaavamerkintöihin perustava osittain tarpeeton metsätalouden toiminnan rajoittaminen.

MTK metsänomistajat ei vastusta luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden edistämistä. Kaavoituksen kautta sitä ei tule kuitenkaan tehdä. Toteutuessaan edellä mainitut kaavamerkinnot aiheuttavat metsätaloudelle rajoitteita, joiden korvauskäytännöt ovat epäselviä ja määrittelemättömiä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 laaditaan vuodesta 1999 voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain perusteella vastaten valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakuntakaavan sisältövaatimukseen. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarvemerkinnot säilytetään osana viherrakenteen merkintäkokonaisuutta (maakuntahallituksessa hyväksytty yleisvastine 22.5.2023). Merkinnot toteuttavat Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston vuonna 2021 hyväksymässä maakuntastrategiassa ja maakuntahallituksen vuonna 2022 hyväksymässä maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita:

- Selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja niiden välinen kytkeytyneisyys ja huomioidaan nämä maankäytön suunnittelussa. (Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia – Huomisen lakeus)

MTK metsänomistajat esittää mainittujen kaavamerkintöjen poistamista kaavaluonnoksesta.

- Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tavoitteet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma).

Maakuntakaavamerkinnöillä nämä asetetut tavoitteet konkretisoidaan osaksi maankäytön suunnittelua.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja.

Maakuntakaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ovat selvityksen mukaan maakunnan luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, joilla on monipuolisesti erilaisia elinympäristöjä eläin- ja kasvilajeille, sekä lajeille tärkeitä ravinnonlähteitä ja pesä- ja levähdyspaikkoja. Ekologiset yhteydet ovat merkittäviä liikkumis- ja leviämisreittejä eläimille ja kasveille. Ekologinen verkosto ylläpitää luontoympäristön mahdollisuutta mukautua esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten metsätuhoihin tai lajien levittäytymiseen uusille kasvupaikoille.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkintöjen perustana ovat laajat yhtenäiset metsä- ja suoalueet. Merkinnoilla pyritään osaltaan turvaamaan, että alueet pysyvät maa- ja metsätalouksikäytössä ja mahdollisissa maankäytön muutoksissa huomioidaan maa- ja metsätalous. Keskeistä on, että esimerkiksi metsiä ei siirtyisi alueella merkittävässä määrin muuhun maankäyttöön. Tähän liittyen maakuntakaavaluonnoksessa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppisiä ja edistävät niiden säilymistä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnöistä ei aiheudu rajoitteita maa- ja metsätalouselinkeinoille, eivätkä maakuntakaavan merkinnät johda korvauksettomaan suojeluun. Merkintöjen suunnittelumääräyksessä ei aseteta rajoitteita alueiden käytölle.

MTK Nurmo	Vastine
<p>MTK Nurmon yhdistys jättää kannanottonsa maakuntakaava 2050-luonnokseen maa- ja metsätalouselinkeinojen edellytysten näkökulmasta.</p> <p>Edustamme Nurmon vanhan kuntarajan alueen tuottajia ja erityisesti aktiivituloja.</p> <p>Näemme erityisen tärkeänä, että E-P:n ruokamaakuntana tulee taata alkutuotannon toimintaedellytykset. Se vaatii sekä kaavatasoisia, että muita konkreettisia päätöksiä. Tässä kannanotossa keskitymme maakuntakaavaan.</p> <p>Isokoskentie ja Kiikuntie</p> <p>Isokoskentie ja Kiikuntie ovat tärkeä alueen maatalousliikenteelle. Teiden varsilla sijaitsee peltojen ja tilakeskusten lisäksi kotieläintalouden suuryksikköjä.</p> <p>Merkittävät määrät tuotantoeläimiä, viljaa, rehua, viljelypanoksia (siemenet, apulanta) ja lantaa kuljetetaan kyseisiä teitä pitkin. Kuljetukset tehdään traktorin lisäksi yhä lisääntyvissä määrin täysperävaunuilla kyseisiä teitä pitkin.</p> <p>Traktorit, puimurit, ajosilppurit, kurottajat ym peltotyökoneet kulkevat lohkolta toiselle ympäri kasvukauden. Tehokkuusvaatimuksista johtuen koneiden koko lähestyy raskasta</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Muita kuin tiesuunnittelultaan valmiita / käynnissä olevia kohteita seutu- tai yhdysteillä ei ole merkitty maakuntakaavaan. Maakuntahallituksen 22.5.2023 hyväksymässä yleisvastineessa todetaan, että tieverkon parannusmerkinnät "kohdistetaan valtatie- ja kantatieverkolle sekä niille seututeille, joilla on laadittu tai laadinnassa tiesuunnitelma. Lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä mukaan yhdystiet ovat muita kuin valtakunnallista ja maakuntien välistä, maakunnallista tai seutukuntien liikennettä palvelevia maanteitä. Ne vastaavat yleensä paikalliseen liikennetarpeeseen. Yhdysteiden kehittämistä tuetaan maakunnan</p>

<p>liikennettä. Näihin syihin vedoten teiden luokitus on huomioitava kaavassa ja kuntoa olisikin parannettava nykyisestä.</p> <p>Molemmat tiet tarvitsevat kunnostusta ja myös maakuntakaavaan tämän mukaisen merkinnän.</p>	<p>liikennejärjestelmäsuunnitelman kautta sekä muilla edunvalvontatoimenpiteillä.”</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä palautteessa mainittujen teiden parantamistoimenpiteitä, mutta katsoo niiden olevan toteutettavissa perusväylänpidon puitteissa ilman merkittävää parantamistarvetta esimerkiksi rakenteellista tai tien linjaukseen/geometriaan liittyen. Maakuntakaavaan merkitään tiet, joiden parantamisella on vaikutusta alueen muuhun maankäyttöön. Tällaisia toimenpiteitä voisivat olla mutkaisen tien merkittävä oikaisu, tien merkittävä leventäminen tai lisäkaistojen rakentaminen.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maanteiden päällysteiden parantamistoimia edistetään edunvalvonnalla ja mm. liikennejärjestelmäsuunnittelulla.</p>
<p>Kantatie 67(vlt19) Teppo-Isokoskientien risteys</p> <p>Nurmossa viljellään maata sekä kantatie 67, että joen molemmin puolin. Tilakeskukset ja pellot sijaitsevat hajallaan, joka aiheuttaa jatkuvaa tarvetta liikennöidä molemmin puolin kantatien. Maatalousliikenne on mittavaa kantatien ylitse. Isokoskientien varrella sijaitsee myös kotieläintalouden suuryksiköjä, joiden logistiikalle on iso merkitys risteyksellä.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä Teppo-Isokoski liittymäalueen kehittämistä. Valtatiellä 19 on Teppo-Isokoski-liittymän kohdalla voimassa oleva tiesuunnitelma, jonka mukaan tielle rakennetaan eritasoratkaisu, mutta ei liittymää valtatielle. Liikenne tulee liittymään valtatielle Nurmon liikenneympyrän ja Atrian eritasoliittymän kautta. Voimassa olevaa tiesuunnitelmaa ollaan täydentämässä rinnakkaistieyhteyksien osalta Kivisaari- Atria-tiesuunnitelmassa. Maakuntakaavaan on merkitty</p>

Merkittävien kiertohaittojen, sekä asutuksenkin sujuvan liikkumisen vuoksi Teppo-Isokoskentie kohtaan olisi saatava eritasoristeys ja tämä on huomioitava maakuntakaavassa.

Kantatie 67(vlt19) Hipintien risteys

Uitonloukon alueella kantatien eteläpuolella sijaitsee laaja pelto- ja metsäalue, mihin on tiloilla nykyään risteuksen kautta yhteys. Tämä yhteys tulee säilyttää jatkossa eritasoristeyskentän, mikäli kantatietä parannetaan 2+2 keskikaiteelliseksi.

Tuotantopanosten kuljettamisen, peltojen viljelyn, sadon kuljettamisen, sekä laajan metsäalueen puulogistiikan kuljetusten turvaamiseksi risteuksen olemassolo on vahvistettava kaavassa. Risteuksen poistosta aiheutuvat kiertohaitat ovat merkittäviä.

Maakuntakaavan odotetaan tukevan Hipin eritasoristeystä.

parannettavat liittymät. Eritasoratkaisun toteuttaminen sisältyy tien parantamismerkintään.

Etelä-Pohjanmaan liitto pyrkii edistämään suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista liikennejärjestelmätyöllä ja edunvalvontatoimenpiteillä.

Maanteiden ja rautateiden valtakunnallisesti merkittävät pääväylät on määritetty Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Pääväylät yhdistävät valtakunnallisesti ja kansainvälisesti suurimmat kesukset ja solmukohtat, ja ne palvelevat erityisesti pitkien etäisyyksien työmatkaliikennettä sekä elinkeinoelämän tavarakuljetuksia. Valtatie 19 on osa pääväyläverkkoa.

Parhaillaan on laadinnassa tiesuunnitelma välille Hipinmäki-Muurimäki, missä ratkaistaan se, mihin kohtaan kyseiselle välille toteutetaan liittymä/liittymiä sekä mahdollisia eritasoratkaisuja. Suunnitelman valmistelusta on pidetty yleisötilaisuus Lapualla 31.5.2023. Tiesuunnitelmaan liittyviä mielipiteitä voi esittää suunnittelusta vastaavalle Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle,

Mikäli liittymäratkaisut esitetään tiesuunnitteluprosessissa ennen maakuntakaavaehdotuksen lausuntokierrosta, ratkaisut otetaan mukaan ehdotukseen.

Viheryhteydet

- Hirvijärven-Varpulan alue – Orisbergin alue – Levanevan-Pässilänvuoren-Sikavuoren alue
- Kurjennevan alue – Honkakylä - Pitkämön-Ponsinevan alue

Emme koe tarpeelliseksi Viheryhteystarpeet-merkintää. Suojelua toteutetaan jo monissa muissa ohjelmissa ja hankkeissa, emmekä voi hyväksyä ylimääräistä rasietta yksityisten maanomistajien maille.

Yleisesti näemme viheryhteystarpeet-merkinnän koko kaavaan kuulumattomaksi

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 laaditaan vuodesta 1999 voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain perusteella vastaten valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakuntakaavan sisältövaatimuksiin. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarvemerkinnot säilytetään osana viherrakenteen merkintäkokonaisuutta (maakuntahallituksessa hyväksytty yleisvastine 22.5.2023). Merkinnot toteuttavat Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston vuonna 2021 hyväksymässä maakuntastrategiassa ja maakuntahallituksen vuonna 2022 hyväksymässä maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita:

- Selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja niiden välinen kytkeytyneisyys ja huomioidaan nämä maankäytön suunnittelussa. (Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia – Huomisen lakeus)
- Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tavoitteet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma).

Maakuntakaavamerkinnoilla nämä asetetut tavoitteet konkretisoidaan osaksi maankäytön suunnittelua.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnät perustuvat vuonna 2022 valmistuneen Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen analyysiin laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista sekä ekologisista yhteyksistä. Lisäksi merkintöjen muodostamisessa on huomioitu mm. luontotyyppi-, laji- ja riistaeläinonnettomuustietoja.

Maakuntakaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ovat selvityksen mukaan maakunnan luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, joilla on monipuolisesti erilaisia elinympäristöjä eläin- ja kasvilajeille, sekä lajeille tärkeitä ravinnonlähteitä ja pesä- ja levähdyspaikkoja. Ekologiset yhteydet ovat merkittäviä liikkumis- ja leviämisreittejä eläimille ja kasveille. Ekologinen verkosto ylläpitää luontoympäristön mahdollisuutta mukautua esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten metsätuhoihin tai lajien levittäytymiseen uusille kasvupaikoille.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkintöjen perustana ovat laajat yhtenäiset metsä- ja suoalueet. Merkinnöillä pyritään osaltaan turvaamaan, että alueet pysyvät maa- ja metsätalouskäytössä ja mahdollisissa maankäytön muutoksissa huomioidaan maa- ja metsätalous. Keskeistä on, että esimerkiksi metsiä ei siirtyisi alueella merkittävässä määrin muuhun maankäyttöön. Tähän liittyen

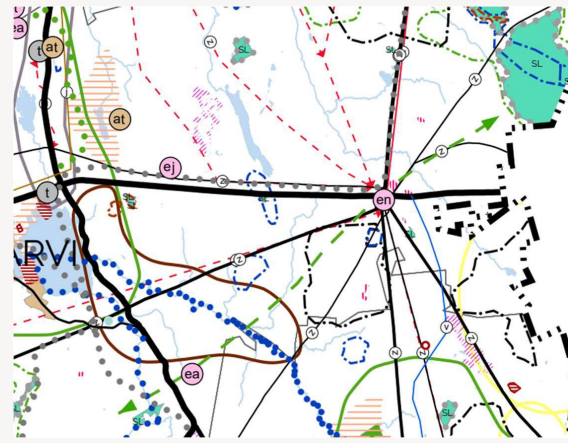
<p>METSO-alueet</p> <p>Mm. Nurmon Hirvijärven alueelle on merkitty hajanaisia metsäkuvioita, jotka kuuluvat METSO-ohjelmaan. Näemme merkinnät tarpeettomiksi maakuntakaavatasolla.</p>	<p>maakuntakaavaluonnoksessa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppisiä ja edistävät niiden säilymistä.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue ja viheryhteystarve -merkinnöistä ei aiheudu rajoitteita maa- ja metsätalouselinkeinoille, eivätkä maakuntakaavan merkinnät johda korvauksettomaan suojeluun. Merkintöjen suunnittelumääräyksessä ei aseteta rajoitteita alueiden käytölle.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitetaan luonnonsuojelualueen merkinnällä luonnonsuojelualueiksi perustetut METSO-alueet.</p>
--	--

Möksyn Metsästysseura Ry.	Vastine
<p>Mielipide Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineistoon 09.03.2023</p> <p>Möksyn metsästysseura Ry katsoo, että kaavassa esitetty viheryhteystarpeen merkintä ei saa missään nimessä rajoittaa alueella harjoitettavaa metsästystä!</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Viheryhteystarpeen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkinnän kuvausta ja suunnittelumääräystä tarkistetaan kaavaehdotusvaiheeseen. Metsästystä ja siihen liittyvää</p>

Lisäksi maakuntakaavassa ei tule esittää uusia voimajohtolinjoja. Katsomme, että esitetyt voimajohto yhteystarpeet rikkovat alueellisesti, vaarantavat sekä rajoittavat seuramme alueella harjoitettavaa metsästystä!

Ko. alueella sijaitsee paljon Möksyn Metsästysseuran maita, joilla metsästystä harjoitetaan.

Alla kuvankaappaus maakuntakaavasta, jolla sijaitsee Möksyn metsästysseuran maita

riistanhoitoa ei ole tarkoitus kieltää luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeillä alueilla.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa esitetään voimajohdot valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti: "Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä."

Nurmon Kokoomus	Vastine
<p>Maakuntakaava luonnos 2050 on maakunnallisesti merkittäviä kokonaisuuksia varten. Tavoitteena on luoda kestävä ja kilpailukykyinen ympäristö tulevaisuuteen.</p> <p>Seinäjoen Nurmon taajaman osalta on voimassa olevassa 2005 maakuntakaavassa Nurmon keskusta keskustatoimintojen kehittämisen kohdealuetta. Nurmon keskustan osalta tarpeeseen ja tilanteeseen ei ole tullut muutoksia, joten alueen kaupan palveluiden kehittämiseksi tulee keskusta-alueen merkintä palauttaa 2005 maakuntakaavan mukaiseksi.</p> <p>Lisäksi Nurmon alueen viheryhteydet Hyllykalliolta Keski-Nurmon kautta Hirvijärvelle ja Paukanevalta niin Halkosaaren kuin Mäenkylän ja Martikkalan järven kautta Lapuan suuntaan tulisi nostaa esille viheryhteys reitteinä. Näiden kautta saadaan luotua kuntarajat ylittäviä yhteyksiä ja tuettua alueen kuntoilu- ja virkistymisreittejä.</p> <p>Lisäksi nostetaan esille: Ruuhikosken Golfkentän alue, Kurjennevan motocross-radan ja Kiikuntien uimapaikan puuttuminen merkinnöistä. Ruuhikosken golfkentän ja alueen yritysten osalta on tiedossa Isokoskentien korjaustarve sekä Tepon eritasoristeyksen tarve. Kiikuntie yhdistää pyöräilyreittinä Paukanevan Länsipuolen ja Nurmon Isosalon reitin. Lisäksi Kiikuntien varressa oleva uimapaikka on maakunnallisesti</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin, että keskustatoimintojen alueet ja kaupan merkinnät on päivitetty vaihemaakuntakaava II:ssa vuonna 2016 ja sen muutoksessa 2020. Nurmon keskustaa ei ole osoitettu vaihemaakuntakaavassa keskustatoimintojen alueena. Nurmo on taajamatoimintojen aluetta.</p> <p>Nyt laadittavaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n on merkitty ohjeellisen ulkoilureitin merkinnällä vain olemassa olevia virallisia tai sellaisia kehitettäviä ulkoilureittejä, joiden toteuttamiseksi on vähintään alustavia suunnitelmia, joiden perusteella reitti on mahdollista merkitä kaavakartalle. Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole tiedossa kuntien reittisuunnitelmia näille alueille.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitetaan maakunnallisesti merkittävät virkistysalueet ja -kohteet. Merkinnällä osoitetaan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuja kohteita. Tämän johdosta mm. golf-kenttiä ei ole osoitettu maakuntakaavassa. Ohjeellisen ulkoilureitin -merkinnällä puolestaan osoitetaan olemassa olevia ja kehitettäviä maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä ulkoilureittejä.</p>

<p>tiedossa. Tien heikko kunto ja tarve parantamiselle on myös tunnistettu ja kaavaan tulee merkitä kunnostustarve myös Kiikuntielle.</p> <p>Myös eteläisen Seinäjoen Sydänmaantie tulee nostaa kunnostettavien teiden listalle. Tie on saanut suunnittelu rahan ja on merkittävä alueen elinkeinolle, paikallisasutukselle.</p>	<p>Reitit ovat pääosin pitkänmatkaiseen retkeilyyn tarkoitettuja seudullisia yhteyksiä. Etelä-Pohjanmaan liitto on käynyt ehdotukset läpi ja keskustellut myös Seinäjoen kaupungin kanssa. Kiikuntien uimapaikka on arvioitu paikallisesti merkittäväksi. Kurjennevan motocross -rata on osoitettu uudella sijainnilla maakuntakaavaan.</p> <p>Muita kuin tiesuunnittelultaan valmiita / käynnissä olevia tiesuunnittelukohteita seutu- tai yhdysteillä ei ole merkitty maakuntakaavaan. Maakuntahallituksen 22.5.2023 hyväksymässä yleisvastineessa todetaan, että tieverkon parannusmerkinnät "kohdistetaan valtatie- ja kantatieverkolle sekä niille seututeille, joilla on laadittu tai laadinnassa tiesuunnitelma. Lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä mukaan yhdystiet ovat muita kuin valtakunnallista ja maakuntien välistä, maakunnallista tai seutukuntien liikennettä palvelevia maanteitä. Ne vastaavat yleensä paikalliseen liikennetarpeeseen. Yhdysteiden kehittämistä tuetaan maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman kautta sekä muilla edunvalvontatoimenpiteillä."</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä palautteessa mainittujen teiden parantamistoimenpiteitä, mutta katsoo niiden olevan toteutettavissa perusväylänpidon puitteissa ilman merkittävää parantamistarvetta esimerkiksi rakenteellista tai tien linjaukseen/geometriaan liittyen. Maakuntakaavaan merkitään tiet, joiden parantamisella on</p>
--	---

<p>Seinäjoki-Lapua-pyöräilyreitin osalta nostetaan esille Nurmonjoentien maakunnallisesti merkittävään maisemaan suunniteltu kevyenliikenteen yhteystarve. Sen suunnittelussa tulee huomioida ja kartoittaa reitin toteutus mahdollisuudet, niin joen itä kuin länsipuolta parhaiten palvelevana</p>	<p>vaikutusta alueen muuhun maankäyttöön. Tällaisia toimenpiteitä voisivat olla mutkaisen tien merkittävä oikaisu, tien merkittävä leventäminen tai lisäkaistojen rakentaminen. Etelä-Pohjanmaan maanteiden päällysteiden parantamistoimia edistetään edunvalvonnalla ja mm. liikennejärjestelmäsuunnittelulla.</p> <p>Reitin tarkempi sijainti ratkaistaan osana yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Maakuntakaavassa osoitetaan tarve pyöräliikenneyhteydelle kahden päätepisteen välillä. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus suunnitteluhankkeen toteuttajana on kuuluttanut syyskuussa 2023 tiesuunnitteluhankkeen aloituksesta. Suunnitteluhankkeessa kuullaan kaikkia, joita asia koskee.</p>
--	---

Patiskan Metsästysseura ry	Vastine
<p>Patiskan Metsästysseura RY:n lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavauudistukseen</p> <p>Patiskan Metsästysseura Ry on yleiskokouksessaan 12.2.2023 käynyt lävitse maakuntakaava 2050 luonnoksen ja todennut alueellisesti merkittävän ampumaradan puuttuvan kaavauudistuksesta. Kyseessä oleva ampumarata Kymppi sijaitsee Kuortaneella osoitteessa Kympintie 150, 63100 Kuortane.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät ampumaradat, jotka maakuntakaavan tarkastelutasolla on tarpeen huomioida ympäröivän alueen maankäytössä. Maakuntakaavassa ampumaratoina osoitetaan käyttömäärältään (laukauksia vuodessa ja arvioitu käyttäjien määrä), saavutettavuudeltaan ja maankäytöltään sekä laadultaan (ratojen monipuolisuus) merkittävimmät radat, jotka</p>

Ampumarata Kymppi sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella lähellä taajama-aluetta. Kuitenkin maastonmuotojen, vallitusten ja vallitsevan ampumasuunnan takia ampumatoiminta ei kuulu kolmen kilometrin päässä sijaitsevaan kuntakeskukseen.

Kuntakeskus sijaitsee ampumaradasta 3 kilometrin päässä etelälounas ilmansuunnassa. Lähin vakituksessa asumiskäytössä oleva rakennus sijaitsee noin 1.5 km päässä lännessä. Ampumaradan äänet kuuluvat tähän kiinteistöön vähäisinä metsämaaston, maastonmuotojen, ampumasuuntien ja vallitusten takia.

Ampumaratojen ampumasuunnat ovat: -Silhuetti-> Itä

-Haulikko-> Koillinen

-Kivääri 300 m-> Itä

-Pienoishirvi-> Pohjoinen

-Pistooli-> Pohjoinen

-Ampumahiihto-> Pohjoinen

-Hirvirata-> Pohjoinen

-Pienoiskivääri-> Pohjoinen

Ampumarata ei sijaitse tunnetulla pohjavesialueella ja lähin tunnettu pohjavesialue sijaitsee noin 4 km päässä pohjoisessa Herojalla (Lappakangas (1)). Ampumaratojen korkeat vallitukset mahdollistavat ampumaharjoittelun turvallisesti ilman kimmokevaaraa.

Radalle on rakennettu useita rakennuksia, jotka palvelevat ampumaradan käyttäjien lisäksi myös muita kuntalaisia. Alueella on hirsirakenteinen Kympinmaja, joka toimii ampumatoiminnan lisäksi myös kilpailutapahtumien päärakennuksena. Kympinmajan

palvelevat viranomaisten, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä. Ampumaratatoiminnan laatua ja laajuutta kuvaavia kriteereitä:

- ampumatoiminnan laajuus (vuosittaiset laukausmäärät), seudullisesti merkittävän ampumaradan laukausmäärän tulisi olla vähintään 10 000 laukausta vuodessa,
- lajimahdollisuuksien määrä/erityyppisten ratojen määrä
- kuntakaavoituksen tilanne ja kuntien kehittämishankkeet sekä radan kehittämistoimet
- asutuksen ja suojelualueiden läheisyys

Ampumaratojen ajantasaisia tietoja ja käyttömääriä on arvioitu Etelä-Pohjanmaan ampumaratojen kehittämissuunnitelman (2019) sekä esimerkiksi kunnilta saatujen tietojen perusteella.

Paikallisesti merkittäviä ampumaratoja ei ole merkitty maakuntakaavaan. Ampumaratatoimintoja voi kuitenkin kehittää myös ilman maakuntakaavan merkintää, eikä maakuntakaavamerkinnän puuttuminen ole este ympäristöluvan saamiselle.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkistaa ampumaratojen ajantasaisia tietoja sekä ampumaratamerkintöjä kaavaehdotusvaiheessa tarpeellisilta osin.

yhteydessä on myös 2000-luvulla rakennettu yhdistetty sauna- ja huoltorakennus. Alueen muihin kiinteisiin rakenteisiin kuuluu Kympinmajan yhteydessä oleva kota ja ampumaratojen katokset/näyttösuojat. Kympinmaja toimii alueen mittavan purulatuverkoston keskipisteenä ja ampumahiihdon harjoittelupaikkana.

Kuortaneen metsästäjät käyttävät rataa aktiivisesti harjoitteluun ja ampumakoetilaisuuksiin. Kuortaneella on kolme metsästysseuraa (Patiska, Repo ja Kuortaneen metsästysseura). Pelkästään Patiskan Metsästysseura aloittaa tulevaan metsästyskauteen valmistautumisen keskikesällä pienoishirviradalla, jonka jälkeen siirrymme Hirviradalle noin 2 kuukautta ennen varsinaisen metsästyskauden aloittamista. Patiskan metsästysseuran ampumajaoston järjestämät rata-ammunnat suoritetaan arki-iltaisina, jolloin viikonloput jäävät seuran jäsenille vapaiksi. Hirviseurueen säännöissä on määritelty kokonaispistemäärä, joka tulee suorittaa omalla metsästysaseella, ennen metsästyskauden aloitusta.

Tämän lisäksi jäsenemme käyttävät rataa aktiivisesti oma-aloitteiseen harjoitteluun ja ampuma-aseiden kohdistamiseen. Radan sijaitseminen keskeisellä paikalla pienentää kynnystä aktiiviseen harjoitteluun. Säännöllisellä aseenkäytöllä metsästäjä tuntee käyttämänsä aseensa ja omat kykynsä, jolloin voidaan varmistaa eettiset riistalaukaukset, jotka eivät aiheuta turhaa kärsimystä riistaeläimille. Lisäksi Kympin ampumarata palvelee myös Kuortaneen urheiluopistoa, joka käyttää ja ylläpitää purulatuverkostoa. Kuortaneen reserviläiset ja reserviupseerit

käyttävät myös rataa omakohtaiseen harjoitteluun. Kympin pitkä 300 metrin rata mahdollistaa myös turvallisen harjoittelun raskailla tarkkuuskivääreillä.

Kaavamerkinnän mahdollisesti jäädessä puuttumaan, on riski ampumaradan sulkemiselle kohonnut. Ilman paikallista ampumarataa joutuisivat kuortanelaiset metsästäjät tukeutumaan ympäröivien kuntien ampumaratoihin, joiden vapaat harjoitusajat ja sijainti omaan kotipaikkaan vähentäisivät ampumaharjoittelua. Tämän vähentyneen harjoittelun suorana vaikutuksena on ammuttujen riistalaukauksien huonontunut laatu.

Muilla ampumaradoilla harjoittelu olisi myös käytännössä mahdotonta, sillä kesäkaudella radalla on aktiivisia käyttäjiä viitenä päivänä viikossa. Näiden aktiivisten käyttäjien alkaessa siirtyä muille ampumaradoille seudun muut radat täyttyvät ja täten heikentävät koko seudun harjoittelumahdollisuuksia.

Lisäksi alueella talkootyönä kunnossapidettävän rakennetun ympäristö tulee rapistumaan, sillä ampumakiellossa oleva rata ei talkooväkeä houkuttele. Nykyisestä rakennetusta ympäristöstä hyötyvät muutkin Kuortanelaiset kuin metsästäjät ja ampumaharrastajat. Kympin ampumarataa on säännöllisesti myös kehitetty ja kehittämiseen on myös saatu tukirahoitusta. Tukirahoitusta on käytetty esimerkiksi vallituksien korotukseen ja uuteen huolto-/saunarakennukseen.

Seinäjoen Yrittäjät Ry.	Vastine
<p>Seinäjoen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausunnon jättämiseen. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnos koskee laajasti monia asioita, mutta lausuntonne keskittyy erityisesti kaavan mahdollisuuksiin ja haasteisiin elinkeinoelämän näkökulmasta. Olemme perehtyneet kaava-aineistoihin ja toteamme niistä lausuntonamme seuraavaa.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto on huomionnut kaavaluonnoksessaan hyvin maakunnan yhteisiä sekä Seinäjoen seutukunnan kehittämistavoitteita. Lisäksi kaavatyössä on kiinnitetty huomiota yritys- ja elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämiseen ja vahvistamiseen, mistä kiitokset.</p> <p>Seinäjoen seutukunta kuuluu maakuntamme tiheään asumisen vyöhykkeeseen ja Seinäjoki on maakuntamme laajin kaupunkimaisen asumisen keskittymä. Myös iso osa maakuntamme yritystyöpaikoista sijoittuu Seinäjoen alueelle. Tämän vuoksi suunnitelmalliselle ja tulevia investointeja huomioivalle maankäytön ohjaukselle on tarve myös tulevaisuudessa.</p> <p>Liikenne</p> <p>Liikennemuotojen kehittäminen ja toimivat logistiset ratkaisut parantavat saavutettavuutta ja edesauttavat elinkeinoelämän kilpailukykyä.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä ja tähän tarpeeseen maakuntakaavalla myös vastataan.</p>

Kuten luonnoksessa todetaan, maakunnassa ja maakunnan läpi kulkee Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen mukaisia maanteiden pääväyliä (vt 3, vt19 ja vt8), joilla tienpitäjän on turvattava pitkämatkaisen liikenteen toimivuus. Maakunnan saavutettavuuden ja elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämisen näkökulmasta pidämme hyvänä asiana, että suunnitelmassa on nostettu esille liikenne- ja viestintäministeriön asetus, jonka mukaan pääväylillä tienpitäjän on turvattava pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus, liittymien määrän on oltava rajoitettua ja liittymien on oltava sellaisia, että ne eivät merkittävästi haittaa pääsuunnan liikennettä. Uusia liikennejärjestelyjä suunniteltaessa haluamme muistuttaa, että erityisen tärkeää on huomioida myös, ettei uudet tie- tai liittymäratkaisut huononna paikalla sijaitsevien elinkeinoelämän toimijoiden saavutettavuutta.

Kaavan luonnoksessa todetaan Kauhajoki-Seinäjoki-Kauhava - kehityskäytävän tieyhteydet valtatie 19 ja kantatie 67 olevan suurten liikennemääriensä vuoksi maakunnan sisäisen liikenteen valtaväyliä ja samalla liikenteen pullonkauloja. Teillä kulkee henkilöautoliikenteen lisäksi merkittävästi pitkän matkan raskasta liikennettä. Kiitämme Etelä-Pohjanmaan liittoa kaavaehdotuksessa näille tieyhteyksille osoitetuista aluevarausmerkinnöistä siten, että ne mahdollistavat ensivaiheessa tärkeät ja kiireelliset

Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavan mukaisten uusien tai merkittävästi parannettavien tielinjausten yksityiskohtat, esimerkiksi liittymä- ja rinnakkaistiejärjestelyt määräytyvät laadittaessa tieosuudelle tiesuunnitelma. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä kuitenkin määrätään toteuttamaan yksikohtaisempi suunnittelu seuraavasti: "Tielinjan suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon vaikutukset ympäröivään maankäyttöön sekä kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvoihin. Uuden tai parannettavan tieosuuden tielinjaus on sovittava ympäristöön ja maisemaan. Merkittävästi parannettava tielinjaus on voi kohtuullisessa määrin poiketa olemassa olevasta. Tiesuunnittelussa ja maankäytön suunnittelussa tulee varautua kevyen liikenteen järjestelyihin erityisesti taajamien ja kyläasutuksen kohdalla. Uuden maantien toteutukseen liittyy uuden ja vanhan maantielinjauksen liittymien toteuttaminen tarkoituksenmukaisin ratkaisuin."

Merkitään tiedoksi.

<p>parantamistoimenpiteet ja myöhemmin korkeatasoisemmat rakentamistoimenpiteet.</p> <p>Kuten luonnoksessa todetaan, teollisuusyritysten määrä alueellamme on merkittävä. Toimialarakenteessa korostuvat erityisesti elintarviketeollisuus alkutuotantoinen sekä kone- ja metalliteollisuus, joiden tuotannosta yli puolet kuljetetaan maakunnan ulkopuolelle. Tämän vuoksi on mielestämme ensiarvoisen tärkeää turvata toimivat ja edelleen kehittyvät logistiset yhteydet, toimintaympäristön jatkuva kehitys sekä alueen saavutettavuus tulevaisuudessa.</p> <p>Elinkeinoelämän sekä yrittäjyyden kannalta pidämme tärkeänä, että myös raideliikennettä pyritään parantamaan perustuen tehtyihin selvityksiin ja elinkeinoelämän esiin tuomiin tarpeisiin. Kuten kaavaselostuksessa on todettu Seinäjoen seutu on viiden ratasuunnan risteys, ja alueelta on suorat ratayhteydet useisiin Pohjanlahden ja Etelä-Suomen satamiin. Pääratayhteys Helsinki–Seinäjoki–Oulu on osa Euroopan laajuista TEN-T ydinverkkokäytävää. Hyvästä logistisesta asemasta johtuvaa potentiaalia tulee hyödyntää pitkän tähtäimen varauksien suunnittelussa. Hyvänä asiana näemme, että kaavaluonnoksessa on varauduttu raideliikenteen järjestelypihan siirtämiselle, joka antaa mahdollisuuden tiiviimmälle kaupunkirakentamiselle.</p> <p>Kaavaratkaisun mukaisesti olemme yhtä mieltä siitä, että Seinäjoen ja Vaasan välisellä rataosuudella tarvitaan lähivuosina perusparannus, jolla palautetaan radan alkuperäinen taso. Näin</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	--

<p>turvataan rataosuuden liikennöitävyys myös jatkossa ja samalla saavutetaan liikenteellisiä hyötyjä.</p> <p>Seinäjoen lentoaseman toimintoja kehitetään jatkuvasti ja lentoaseman logistinen merkitys yritys- ja elinkeinoelämälle voi nousta merkittäväksi tekijäksi tulevaisuudessa. Kiitämme, että luonnoksessa on kiinnitetty huomiota mahdollisen uuden ratayhteyden tarpeelle Seinäjoen lentokentälle ja tavaraliikenteen erilaisten kuljetusketjujen kehittämismahdollisuuksiin. Ratayhteys tukisi erilaisten vähäpäästöisten, multimodaalisten kuljetusratkaisujen kehittämistä.</p> <p>Kehittämisvyöhykkeet</p> <p>Seinäjoen Yrittäjien mielestä maakunnan elinkeinoelämän toimijoiden tulisi hyödyntää yhteisiä voimavaroja ja tiivistää yhteistyötä entisestään koko maakunnan elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi.</p> <p>Kauhajoki-Seinäjoki-Kauhava vyöhykkeellä sijaitsevat merkittävimmät asutus-, työpaikka-, ja palvelukeskittymät. Tuemme toimenpiteitä, joiden avulla vyöhykettä kehitetään tiiviinä asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijaintipaikkana. Alueidenkäyttöä suunniteltaessa pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota lähi- ja kaukoliikenteen sekä maankäytön toimivaan ja turvalliseen yhteensovittamiseen siten, että alueiden läpi kulkevan päätieverkon liikennöitävyys säilyy korkeatasoisena ja kestävä liikkuksen yhteydet kehittyvät. Suunnittelussa on huomioitava</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	---

<p>arvokas kulttuuriympäristö sekä ympäristön suojaus ja melunsuojaus.</p> <p>Myös ylimaakunnallinen Seinäjoki–Vaasa-kehittämisyöhyke on alue, jossa alueiden välinen vuorovaikutus on tiivistä. Suunnittelumääräyksen mukaisesti mielestämme on tärkeää kehittää yöhykettä tiivistyvän asumisen, työpaikkojen, liikenteen ja elinkeinotoiminnan alueena kestävään liikkumiseen pohjautuen. Alueidenkäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lähi- ja kaukoliikenteen sekä maankäytön toimivaan ja turvalliseen yhteensovittamiseen siten, että alueiden läpi kulkevan päätieverkon liikennöitävyys säilyy korkeatasoisena ja kestävä liikkumisen yhteydet kehittyvät.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Lisäksi Seinäjoen alueella mm. Ylistarossa Teräsmäen teollisuuden kehittämisyöhykkeen kehittämisen näemme tärkeänä. Alue on liikenteellisesti hyvin saavutettava, alue tarjoaa yrityksille erilaisia mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittymiseen ja alueen kehittäminen toimii yhtenä merkittävänä tekijänä koko Ylistaron kaupunginosan vetovoiman kehityksessä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Luonto- ja kulttuuriympäristö</p> <p>Matkailun ja virkistystyksen kehittämisyöhykkeillä, kuten Kalajärvi Seinäjoella on tulevaisuudessa paljon potentiaalia matkailuyritystoiminnalle. Näemme luonnoksen tavoin, että luontomatkailun ja virkistystyksen vetovoima-alueilla on mahdollista kehittää laajoja matkailu- ja virkistystoimintaa palvelevia kokonaisuuksia. Lisäksi pidämme tärkeänä suunnitelman esille</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

nostamaa kulttuurillisesti merkittävien kohteiden, kulttuurimaiseman ja alueemme erityispiirteitä kunnioittavan rakennusperinnön kunnossapidon tärkeyttä.

Päivittäiskauppa

Luonnoksessa arvostamme kaupan palveluverkon kehittämisen lähtökohtana sitä, että keskustan ulkopuolelle voidaan osoittaa kaupan toimintoja, jotka eivät kilpaile keskusta-alueen kanssa sekä paljon tilaa vaativaa erikoistavarakauppaa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee luoda edellytykset vetovoimaiselle, viihtyisälle, saavutettavalle, palveluiltaan ja asuinympäristöltään monipuoliselle kaupunkikeskustalle, jolla on selkeä identiteetti ja laadukas arkkitehtuuri.

Alueiden käytön suunnittelussa on toivomme huolehdittavan joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä, eri liikennemuotoja yhdistelevistä matkaketjuista sekä turvallisista ja kattavista kävely- ja pyöräily-yhteyksistä.

Kaupan suuryksiköiden suunnittelussa ja toteuttamisessa pidämme hyvänä luonnoksen mukaista suunnitelmaa tasapainoisen palveluverkon kehittämisestä, olemassa olevien keskustatoimintojen alueiden kaupallisten palvelujen sekä niiden toiminta- ja kehitysedellytysten huomioimista.

Keskustatoimintojen alakeskuksena on suunnitelmassa osoitettu Seinäjoen seutukunnassa mm. Ylistaron ydinkeskusta ja lisäksi valtateihin 16 ja 18 rajautuva Asulan itäpuoleinen alue. Seinäjoen Yrittäjät pitävät merkityksellisenä suunnitelman tavoitetta Ylistaron

Merkitään tiedoksi.

<p>alueiden kehittämisestä, joka täydentää keskustatoimintojen alueiden muodostamaa palvelurakennetta. Ylistarossa on asutuksen lisäksi palveluihin, hallintoon ja kauppaan liittyviä toimintoja, joiden toimintaedellytysten kehittäminen myös tulevaisuudessa on otettu suunnitelmassa huomioon. Kun rakentamisessa huomioidaan paikan luonne, taajamakuva sekä kulttuuriympäristö- ja luontoarvot, luomme edellytykset elinvoimaiselle, viihtyisälle, monipuoliselle ja saavutettavalle Ylistaron alakeskukselle.</p> <p>Tietoliikenneyhteydet</p> <p>Pidämme tärkeänä, että tietoliikenteen yhteystarve on merkitty kaavaluonnokseen, vaikkei se määritäkään reittilinjaa. Tässä vaiheessa on kuitenkin tärkeää jättää tilaa kaapelireittien, kuten Seinäjoen kautta Poriin tai Tampereelle kulkevan reitin jatkoselvittelylle. Kuten kaavaratkaisussa todetaan, tulevaisuuden digitaalisen tiedon varastot, datacenterit tarvitsevat toimiakseen kapasiteetiltaan ja nopeudeltaan riittävän tehokkaat yhteydet. Kansainväliseen valokuituyhteyteen liittyminen takaisi laadukkaan yhteyden koko maakunnalle</p> <p>Yhteenveto</p> <p>Mielestämme kaavaluonnos mahdollistaa maakuntamme kehitystä oikeaan suuntaan ja edistää turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja sosiaalisesti toimivan elin- ja toimintaympäristön luomista. Lisäksi näemme, että alueiden käytön suunnittelussa on huomioitu elinkeinoelämän toimintaedellytysten sekä toimivan kilpailun</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	---

kehittyminen yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista unohtamatta.	
--	--

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry.	Vastine
<p>Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry jättää Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 -luonnokseen seuraavan lausunnon.</p> <p>Kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen mukaan luontokato pitää pysäyttää vuoteen 2030 mennessä. Meitä velvoittaa myös ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen liittyvät sopimukset ja EU:n vesipuitedirektiivi (vedet hyvässä kunnossa v. 2030 mennessä). Näitä kansainvälisiä sopimuksia ei ole riittävästi otettu huomioon 2050 tähtävässä kaavaluonnoksessa.</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan tavoitteet on muodostettu Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategian sekä muiden keskeisten kansainvälisten, kansallisten ja alueellisten strategioiden pohjalta. Tavoitteet noudattavat valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja pyrkivät vastaamaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin maakuntakaavan sisältövaatimuksiin. Maakuntastrategian tavoitteena mm. on vuoteen 2050 että Etelä-Pohjanmaa on hiilinegatiivinen. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan tavoitteet on esitetty kaavaselostuksessa sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Viherrakenteen osalta tavoitteet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja suojeluarvojen säilyttäminen • Ekologisten yhteyksien turvaaminen • Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys ja saavutettavuus <p>Lisäksi luonnonvarat ja energia -teemassa tavoitteena on seuraava: "Maakuntakaavalla pyritään luonnonvarojen kestävään käyttöön edistämällä pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttamista sekä yhteensovittamalla</p>

Lakeusmaisema on Etelä-Pohjanmaan käyntikortti, ainutlaatuinen ja säilytettävä kulttuurin satoja vuosia muokkaama kokonaisuus. Etelä-Pohjanmaa on profiloitunut vahvasti ruokaprovinsiksi, johon liittyy lakeuden kulttuurimaisema. Maisemaa ei saada takaisin mistään, jos se pirstotaan ristiin rastiin kulkevilla voimalinjoilla ja tuulivoima-alueilla. Suomi on hyväksynyt Maisemayleissopimuksen EU:n jäsenvaltiona.

Kaavaluonnoksessa ei näy Etelä-Pohjanmaan vetovoimatekijöitä, eikä vahvuuksia ole hyödynnetty. Kaavoituksen tulee olla kestävää joka suhteessa. Tällä hetkellä suunnitelmassa on huomioitu ainoastaan taloudellinen kestävyys. Mutta jos unohdamme muut kestävyysnäkökulmat, menetämme ne lopullisesti, kun luontokato edistyy ja maisemat muuttuvat.

Hiilineutraaliutta ei ole huomioitu kaavaluonnoksessa lainkaan, koska metsäkatoa aiheuttavat laaja-alaiset metsien keskelle sijoitetut tuulivoima-alueet ja voimalinjat sekä edelleen turvetuotantoalueet ovat mukana kaavassa, joka tähtää vuoteen 2050. Kokonaisuuden hallinta puuttuu.

luonnonvaroihin ja elinympäristöihin kohdistuvia käyttöpaineita.”

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa on huomioitu kattavasti alueidenkäytön kokonaisuus. Etelä-Pohjanmaan arvokasta kulttuuriperintöä on osoitettu mm. valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden sekä rakennettujen kulttuuriympäristöjen kautta. Luontoarvoja puolestaan on tuettu viherrakenteen merkinnöillä, jotka ovat maakuntakaavassa suurelta osin uusia Etelä-Pohjanmaalla. Maakunnalle ominaista vahvaa maaseutuasumista tuetaan ruoantuotannon ydinvyöhykkeiden, kyläasumisen ja maaseudun kehittämisvyöhykkeiden sekä kylä -merkintöjen avulla. Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että taloudellisen kestävyysnäkökulman ohella muut kestävyysnäkökulmat on huomioitu tasapuolisesti.

Etelä-Pohjanmaan päästöistä merkittävä osa aiheutuu energiantuotannosta ja liikenteestä. Näihin teemoihin on osoitettu lukuisia kaavamerkintöjä, joilla osaltaan mahdollistetaan maakunnan siirtyminen hiilinegatiiviseksi. Etelä-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä, että toimintojen sijoittamisesta (esimerkiksi voimajohtokäytävät) johtuva metsän raivaus aiheuttaa

Tuulivoima ja voimalinjat

Tämän kaavan mukaan toteutettuna Etelä-Pohjanmaasta tulee uusiutuvan sähkön tuotantoreservaatti, jossa luontoarvot heikkenevät vuosi vuodelta ja maaseudun autioituminen edistyy. Lähes joka kunnassa on jo tuulivoimaloita vuonna 2023, mutta tällä hetkellä niitä ei ole merkitty kaavaan. Myöskään tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia ei ole huomioitu maakuntien välillä kaavaluonnoksessa.

Tuulivoimahankkeet lähtevät suunnittelu-yhtiöiden aloitteesta ja niitä sijoitetaan sinne mihin saadaan solmittua maanvuokrasopimuksia. Lisäksi usein alueita laajennetaan myöhemmin ja yhteisvaikutukset eivät ole enää kunnan hallinnassa. Kuitenkin vastuu haitoista on kunnan terveys ja ympäristönsuojelun viranomaisilla. Kunnista puuttuvat tuulivoimastrategiat, eikä kokonaiskuvaa ole. Maakuntakaavassa tulee olla strateginen linjaus uusiutuvan energiantuotannon sijoittamisesta.

Ensinnäkin uusiutuvaa energiantuotantoa suunniteltaessa erityisesti tuulivoiman osalta tulee ottaa huomioon kuntien esittämät suojaetäisyydet sekä maisema- ja kulttuuriympäristöalueet. Lisäksi sähkönsiirtolinjat aiheuttavat metsäkatoa ja heikentävät näin monimuotoisuutta. Voimalinjarakentamisessa on tehtävä enemmän yhteistyötä, ettei jokainen toimija rakenna omaa voimalinjaansa

hiilinielun pienenemistä. Tätä kuitenkin pyritään ehkäisemään ja lieventämään maakuntakaavassa esimerkiksi voimajohtoja koskevissa suunnittelumääräyksissä, jotka edellyttävät uusien yhteyksien suunnittelua olemassa oleviin johtokäytäviin ja yhteisiin pylväisiin.

Maakuntakaavan tehtävänä on osoittaa seudullisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet. Kaikkia pienempiä tuulivoima-alueita ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa maakuntakaavassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Etelä-Pohjanmaan liitto selvittää vaikutukset myös naapurimaakuntien alueilta – siltä alueelta, johon vaikutuksia kohdistuu. Etelä-Pohjanmaan liitto on järjestänyt useita neuvotteluita naapurimaakuntien kanssa.

Etelä-Pohjanmaan liitto vastaa maakuntakaavan laadinnasta ja maakuntakaavassa esitetään linjaukset uusiutuvan energiantuotannon sijoittamisesta maakuntaan. Kuntien suunnittelusta vastaavat kunnat.

Kunnat voivat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa toteuttaa päättämiään suojaetäisyyksiä, mutta maakuntakaavan aluerajaukset laaditaan maakuntakaavatasoisten vaikutusten arviointien pohjalta. Voimajohtojen rakentamisesta Etelä-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä ja pyrkinyt toiminnallaan edistämään

<p>erilleen, haittavaikutuksia on luonnon pirstoutuminen ja eliölajien vaellusväylien katkeaminen.</p> <p>Ehdotamme maakuntakaavaan merkittäväksi kehittämisperiaatemerkintänä Lappajärven ympärille tuulivoimatonta aluetta. Perusteena ehdotukselle on, että puolustusvoimat on kieltänyt tuulivoimarakentamisen Länsi-Rannalla. Tämän lisäksi Lappajärvi hakee Unescon Geopark -statusta. Lappajärvi on uniikki meteoritörmäyksen synnyttämä kraateri, jossa on reunamuodostumaa vielä jäljellä. Missään muualla maailmassa tällaista kraaterijärveä ei pääse tarkastelemaan turvallisesti lähietäisyydeltä. Geopark -alue on sekä matkailullisesti että tieteen ja tutkimuksen puolesta erittäin merkittävä Etelä-Pohjanmaan vahvuus.</p> <p>Tämän vuoksi Iso-Saapasnevan tuulivoima-alue tulee poistaa kaavasta. Se on lisäksi kaavoitettu kiinni maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ja käsittää useita maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.</p> <p>Iso-Saapasneva on osittain ojittamatonta suota, joka on säästynyt turvetuotannolta. Koko suunniteltu tuulivoima-alue on myös Evijärven kannalta ongelmallinen, koska kunta on määritellyt tuulivoiman suojaetäisyydeksi neljä kilometriä kiinteistöihin. Iso-Saapasnevan tietyt voimalat sijoittuvat vajaan puolentoista kilometrin päähän Evijärven vakituksessa asuinkäytössä olevista kiinteistöistä.</p> <p>Kuortaneentien eteläpuolinen tuulivoima-alue tulee poistaa</p>	<p>säätelyn ja lainsäädännön kehittymistä lausunnossa esitettyyn suuntaan, ettei jokainen toimija rakenna omaa voimalinjaansa. Etelä-Pohjanmaan liiton laatima kannanotto on luettavissa mm. https://epliiitto.fi/tiedotteet/kannanotto-sahkon-siirtolinjojen-haittavaikutuksien-vahentamiseksi/</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoima-alueiden suunnittelu perustuu maakuntakaavatasoisiin vaikutusten arviointeihin sekä poissulkevaan paikkatietoanalyysiin, jossa alueita on suljettu pois niiden soveltumattomuuden vuoksi (esimerkiksi valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet). Lappajärven ympäristö on osoitettu mm. maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen merkinnällä ja matkailun ja virkistyksen kehittämisvyöhykkeenä. Esimerkiksi Iso-Saapasnevan tuulivoimaloiden alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityisesti huomioida maisemavaikutukset. Iso-Saapasnevan tuulivoimaloiden alueella ei sijaitse maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan Napalankallioiden ja Pauhusaaren tuulivoima-alueiden rajauksia tarkastellaan</p>
---	---

<p>kaavasta, koska se katkaisee suunnitellun luonnon alueen Hirvijärveltä Kuorasjärvelle. Etelä-Pohjanmaalta puuttuu yhtenäinen laajempi suojelualue, joka voidaan muodostaa Hirvijärven itäpuolelle yhdistämällä suojelualueet.</p>	<p>kaavaehdotusvaiheeseen. Alueelle osittain sijoittuu myös luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkintä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi lumo-alueelle sijoittuvassa tuulivoimahankkeessa sitä, että suunnittelussa on huomioitava alueen merkitys osana laajempaa yhtenäisten metsä- ja suoalueiden monimuotoista kokonaisuutta. Suunnittelussa on pyrittävä mm. voimalasijoittelulla sekä sähkönsiirron ja tiestön ratkaisulla välttämään luontoarvoihin ja niitä ylläpitäviin elinkeinoihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten elinympäristöjen pirstoutumista. Maakuntakaavaluonnoksessa ei osoitettu uusia maakuntakaavalla suojeltavia alueita. Suojelualueiden aluevarausmerkintöjä (luonnonsuojelualue ja suojelualue) osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojelluille alueille, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluville alueille, Metsähallituksen suojeluun varaamille kiinteistöille ja voimassa olevan maakuntakaavan suojelualueille, sekä Seinäjoen Karvasuon osalta perustuen yleiskaavamerkintään.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen kaavan ehdotusvaihetta tullaan käymään läpi Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeen (2013) arvokkaimpien kohteiden maanomistuksia, ja mahdollisesti järjestämään Metsähallituksen ja yksityisten maanomistajien kanssa neuvotteluja niiden osoittamisesta maakuntakaavassa. Suojelualueiden aluevarausmerkintöjä ei osoiteta maakuntakaavaan ilman maanomistajien suostumusta. • Maakuntakaavassa ei osoiteta luonnonsuojelualueen aluevarausmerkinnällä soidensuojelun täydennysehdotuksen mukaisia kohteita, elleivät ne sisälly edellä mainittuihin luonnonsuojelulailla perustettuihin tai
--	--

Soinissa ja Alajärvellä tuulivoimaa on kaavoitettu ja tuotannossa seitsemän voimalaa Konttisuolla, Louhukankaalla 36 voimalaa rakenteilla ja Korkeamaalla 19 voimalaa kaavoitettuna. Tässä menetetään hiljaiset pimeät alueet. Pysyvää metsäkatoa aiheuttaa samalla alueella jo valtakunnan kantaverkon voimalinja lisävahvistuksineen.

Sosiaalisesti kestävä kaava

Lappajärven ympäristön kyläyhteisöt ovat tällä hetkellä elinvoimaisia ja asukkaiden toiveita on kuultava, jotta elinvoima säilyy. Tämä kuuluu sosiaaliseen kestävyYTEEN. Kylien elinvoimaa täytyy tukea, muutoin se katoaa ja maaseutu jatkaa autioitumistaan. Tuulivoima-alueiden sijoittelu tiheään Etelä-Pohjanmaalle eriarvoistaa alueen asukkaita. Kiinteistöjen arvo laskee, koska kaikki eivät halua tuulivoimaloiden lähelle asumaan. Tällä tavoin heikennetään edelleen maaseudun vetovoimaa.

Ekologinen kompensatio

Ekologisena kompensatona tuulivoimakokonaisuuksia vastaan tulisi suojella moninkertaisesti enemmän alueita. Suojelualueiden tulee olla lähellä, jotta voidaan puhua todellisesta vihreästä siirtymästä. Etelä-Pohjanmaalla on helppo toteuttaa kompensatio perustamalla jo kymmenen vuotta suunniteltu Hirvijärven itäpuolelle sijoittuva luonnontiedepuistoalue. Se voi jatkossa laajentua kansallispuistoksi, jollaista Etelä-Pohjanmaalla ei vielä ole. Tämä tulee merkitä kaavaan vähintään kehittämisperiaatmerkinnällä.

perustettavaksi tarkoitettuihin alueisiin tai suojelualueen merkintään. Ennen kaavan ehdotusvaihetta tarkistetaan, että kaavassa ei osoiteta täydennysehdotuksen kohteille sellaista maankäyttöä, joka uhkasi alueiden arvoja.

Kylien elinvoimaa tuetaan maakuntakaavassa monin eri merkinnöin. Kylämerkinnän lisäksi maakuntakaava sisältää ruoantuotannon ydinvyöhykkeitä, jotka sijoittuvat elinvoimaisille maaseutualueille sekä kyläasumisen ja maaseudun kehittämisen ydinvyöhykkeitä. Kaikki asukkaat ovat osallisia ja voivat jättää palautetta maakuntakaavasta.

Hirvijärven-Varpulan alue osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä alueena. Esitettyä kehittämisperiaatmerkintää ei ole päädytty käyttämään maakuntakaavassa.

<p>Ekologinen kompensatio olisi teollisuuden osalta tärkeää jokaisen YVA-hankkeen kohdalla. Esimerkiksi olemassa olevien sähkölinjojen alle voidaan sijoittaa aurinkovoimaa mahdollisimman laajoille alueille. Lisäksi suojeluun tulisi asettaa mahdollisimman paljon luontoalueita kyseisen YVA-hankkeen lähiseudulta.</p> <p>Kaavaluonnoksessa ekologisen kestävyuden näkökulmasta ei ole tällä hetkellä huomioitu muuta kuin ekologiset käytävät. Sinne tulee ehdottomasti merkitä hiljaiset ja pimeät alueet. Hiljaisilla alueilla ei ole muuta ääntä kuin luonnon oma ääni. Siellä ei ole suuria teollisuuslaitoksia tai tieväyliä. Pimeät alueet ovat usein samoja kuin hiljaiset alueet. Näitä on vielä löytynyt hyvin Etelä-Pohjanmaalta, mutta nyt ne ovat vaarassa hävitä.</p> <p>Puuttuvat merkinnät Esimerkiksi Lappajärveltä puuttuu merkintä geoparkiin kuuluvasta arboretum ja kivipuistoalueesta Välijoen kalatiekanavan yhteydessä. Metsä- ja suoalueiden mosaiikki on huomionarvoinen Hirvijärven luontoretkeilyn kohteiksi. Vielä voimassa olevassa maakuntakaavassa merkittävänä retkeily- ja virkistysalueena (V-2) Hirvijärven pohjoispuolella on häviämässä Lapuan kaupungin metsätaloustoimenpiteiden ja omistusjärjestelyjen vuoksi. Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri esittää, että Hirvijärven alueen soiden mosaiikki merkittäisiin osayleiskaavassa Luonnonsäästiöiksi seuraavasti: Hirvineva (jossa Hirvisaari erittäin tärkeä säästiö), Kiimaneva, Äijänneva, Tiisineva, Hietaharjunneva, Isonneva,</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava ei ota kantaa hankkeiden YVA-menettelyihin.</p> <p>Hiljaiset alueet ovat osa maakuntakaavan valmisteluaineistoa. Esimerkiksi Pohjalaismaakuntien tuulivoimaselvityksessä on arvioitu potentiaalisten tuulivoimaloiden alueiden sijoittumista hiljaisille alueille ja todettu, että äänitaso hiljaisilla alueilla kasvaa. Vaikutukset ovat hankkeiden elinkaarta ajatellen hyvin pitkäkestoiset.</p> <p>Maakuntakaavan vaikutusten arviointi laaditaan ennen ehdotusvaihetta ja tuulivoiman sekä muun maankäytön vaikutukset hiljaisiin alueisiin arvioidaan osana vaikutusten arviointia.</p> <p>Palautteessa mainittu Välijoen alue merkitään maakuntakaavaehdotukseen virkistyskohteena.</p> <p>Maakuntakaavassa alue on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä alueena. Osayleiskaavan laadinnasta alueelle vastaavat Lapuan ja Seinäjoen kaupungit.</p>
---	---

Tiisijärven itäpuoli. Nämä alueet muodostavat luontolabyrintin, joissa retkeilijä tai marjastaja kokisi olevansa erämaan kulkija.

Aurinkovoima

Rakennettua ympäristöä tulee hyödyntää enemmän etenkin aurinkovoimaa rakennettaessa. Kattopinta-alaa löytyy taajamista, tuotantorakennuksista ja teollisuuslaitoksista. Nämä tulee ottaa käyttöön ensisijaisesti. Luonnonvaroja säästyy, kun infraa ei tarvitse rakentaa erikseen luonnon keskelle.

Aurinkovoimaa voidaan sijoitella turvallisesti myös valtateiden piennaralueille sekä voimalinjojen ja sähkönsiirtolinjojen alle. Näin toimien voidaan välttää metsäkatoa. Myös käytöstä poistetuille turvetuotantoalueille, joita ei vesitetä kosteikoiksi, voidaan sijoittaa aurinkovoimaa.

Suot ja turve

Etelä-Pohjanmaan soiden eliöstön kato on hälyyttävä. Aution ym. suoselvitysraportin (Autio, O. ym. 2013; Etelä-Pohjanmaan suoselvityshanke. Loppuraportti) taulukon 3.1. mukaan 90 % maakunnan soista on muutettu metsän kasvatukseen, pelloksi tai turvetuotantoon, ja vain vajaa 10 % on suhteellisen luonnontilassa. Siksi Aution ym. erittäin perusteellisen suoselvityshankkeen 84 suota olisi merkittävä kaavaluonnoksessa suojeluvarauksella. Nyt siellä on ainoastaan Kauhavan Huhmarneva, koska suo on ostettu Luonnonperintösäätiön Pohjanmaan suokampanjan varoilla ja haettu sen jälkeen luonnonsuojelualueeksi. Edellä mainittujen viimeisten 83 suon suojelu edesauttaisi merkittävästi soiden eliöstön luontokadon estämisessä tai ainakin hidastamisessa vuoteen 2050 mennessä.

On käsittämätöntä, että edelleen vuoteen 2050 tähtäävässä kaavaluonnoksessa on merkittynä 8000 hehtaaria turvetuotantoalueita. Lisäksi maakunnasta löytyvät edelleen

Etelä-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä, että aurinkoenergian tuotantoa kannattaa kehittää rakennetussa ympäristössä sekä muilla kuin neitseellisillä luontoalueilla tai viljelyskäytössä olevilla pelloilla. Aurinkoenergian tuotantoa ohjataan kaavaehdotusvaiheessa kaavan yleismääräyksen kautta, jolla pyritään ohjaamaan kehitys muille kuin metsä- ja viljelysalueille.

Ks. aiempi vastaus maakuntakaavaan osoitettavista suojelualueista.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia alueita pääasiassa kasvu- ja kuiviketurpeen, energiaturpeen huoltovarmuutta sekä

<p>tuotannossa olevat laajat turvetuotantoalueet, joita ei ole merkitty kaavaan. Kaavaan voi jäädä ainoastaan huoltovarmuuden kannalta oleelliset ja täysin välttämättömät potentiaaliset turvetuotantoalueet. Enää vuonna 2050 ei voida kaivaa energiaturvetta, joten turvetuotantoon varatut suot on poistettava v. 2050 maakuntakaavaluonnoksesta.</p> <p>Lapuanjoen sivujoen, Kauhavanjoen veden laatu on vesistön huonoin (välttävä) ja sen valuma-alueella on turvetuotannossa 1000 hehtaaria soita. Sama määrä 1000 hehtaaria on myös Purmonjoen suhteellisen pienellä valuma-alueella. Turvetuotantoalueilta valuva kiintoaines ja humus kuormittavat alapuolista vesistöä ja kun tähän vielä lisätään avohakkuualueilta tuleva tutkitusti aikaisempaa suuremmaksi osoitettu vastaava kuormitus, niin tämä kuormitus ei millään tavalla edesauta EU:n vesipuitedirektiivin edellyttämän hyvän veden laadun saavuttamista v. 2030 mennessä. Myös Ähtävänjoen valuma-alueelle ja Ähtärinjärven ympäristöön on kaavassa vielä merkitty turvetuotantoalueita. Ähtärinjärven luokitus on huonontunut, vaikka se pitäisi parantua. Viime vuosina Ähtärinjärven ympärille sekä Ähtävänjoelle on edelleen myönnetty uusia turpeen nostolupia.</p> <p>Maakuntakaavaluonnoksessa olisi erityisen tärkeää huomioida elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. - Estetään tai ainakin hidastetaan metsien ja soiden luontokatoa biodiversiteettisopimuksen mukaisesti v. 2030 mennessä - Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden metsä- ja suoalueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. - Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. - Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. 	<p>turpeen korkeamman jalostusasteen tuotteita varten. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoituksessa on tarkoitus siirtyä jatkuvasti ajantasaisen kokonaismaakuntakaavan laadintaan, jolloin toimintaympäristön muutosten johdosta kaavaa on mahdollista päivittää tarpeiden mukaisesti. Kaava siis päivitetään ennen tavoitevuotta 2050.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa huomioidaan palautteessa esitetyt asiat.</p>
---	---

<p>- Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden elinvoimasta, koska ruuantuotanto tarvitsee monimuotoista luontoa, kuten pölymetsiä.</p> <p>- vesistöjen hyvä tila vuoteen 2050 mennessä</p>	
--	--

Suomen Metsästäjäliiton Pohjanmaan piiri Ry.	Vastine
<p>LAUSUNTO ETELÄ-POHJANMAAN LIITON MAAKUNTAKAAVA 2050 ASIASSA</p> <p>YLEISTÄ</p> <p>Lausunto koskee Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita, sekä yleisemmin metsästyksen osuutta maakuntakaavassa. Kyseinen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä aluemerkinä luettelee alueella sallitut toimenpiteet, kuten maa- ja metsätalouskäytön, maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset asetuksen, matkailupalvelujen kehittämisen sekä jokamiesoikeudella tapahtuvan virkistyskäytön. Koska luettelo on varsin yksityiskohtainen sekä laaja mutta siitä puuttuu maininta metsästyksestä ja siihen olennaisena osana riistanhoidon salliminen alueella.</p> <p>Suomen Metsästäjäliiton Pohjanmaan piiri ry huomioi, että maakuntakaavassa ei ole huomioitu metsästäjiä muiden luonnonkäyttäjien tavoin tai ei lainkaan. Metsästyksen liittyvä luonnonkäyttö tulee olla tasavertainen muiden luonnonkäyttötapojen kanssa ja lähtökohtaisesti suunnittelussa</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkinnän kuvaus ja suunnittelumääräys tarkistetaan kaavaehdotusvaiheeseen. Metsästyksiä ja siihen liittyvää riistanhoitoa ei ole tarkoitus kieltää luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeillä alueilla.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto tarkentaa kaavaselostusta ja merkintöjen kuvauksia sekä suunnittelumääräyksiä kaavaehdotusvaiheeseen.</p>

niiden mukana. Onkin muistettava, että metsästys ei kuulu jokamiehen oikeuksiin.

Metsästys on merkittävä luonnonkäyttötapa Etelä-Pohjanmaan alueella ja sen vaikeutuminen tai loppuminen olisi maakunnalle merkittävä haitta. Metsästisyhteisöistä on merkittävää hyötyä maaseudun luonnonkäytön kestävä kehittäminen ja luontotiedon siirtämisen kannalta sukupolvelta toiselle. Lisäksi metsästisyhteisöt ovat monelle kylälle ainoita toiminnan ylläpitäjiä, ja toiminta kattaa muitakin osa-alueita kuin metsästyksen. Metsästysseurat järjestävät alueellaan kaikille avoimia tapahtumia ja ovat yleisesti merkittävä aktiivisuutta ylläpitävä voima. Yhteisöt harjoittavat myös vapaaehtoista pelastuspalvelu toimintaa.

Metsästyksellä on myös todettu olevan parantava vaikutus kansanterveyteen

Metsästysseuroilla on valtava potentiaalinen vapaaehtoistyövoima luonnon suojelun ja monimuotoisuuden edistämisen hyväksi ml. haitallisten vieraslajien ja Afrikkalaisen sikaruton (ASF) torjunta.

Metsästys ei kuluta luontoa ja metsästäjät ovat vastuullisia luonnonkäyttäjiä eivätkä jätä jälkeensä luontohaittoja. Metsästys voidaan sallia yhtä aikaa alueella, jossa lisätään luonnon monimuotoisuutta tai ennallistamista, eikä niistä ole toisilleen haittaa.

Siitä ei myöskään ole haittaa muille luonnonkäyttäjille.

Metsästyksen ja metsästäjien avulla voidaan joissain tapauksissa jopa edistää edellä mainittuja tavoitteita.

Piiri vaatii, että maakuntakaavaa ei tule lopullisesti hyväksyä, ennen kuin metsästys on otettu siinä kokonaisuudessaan huomioon.

AMPUMARADAT

Ampumaratoja puuttuu merkittävästi maakuntakaavasta. Uusien ampumaratojen rakentaminen sekä vanhojen kehittäminen ja ylläpitäminen pitää huomioida kaavassa. Tämänhetkinen maakuntakaava luonnos ei myöskään tue Puolustusministeriön tavoitetta ampumaratamäärän kasvattamisesta. Ampumaratojen ympäristölupahakemuksia on viranomaiskäsittelyssä ja lisäksi hakemuksia on valmisteilla. Etelä-Pohjanmaan liitolla on myös oma ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jota ei olehuomioitu maakuntakaavassa. Ote kehittämissuunnitelmasta liitteessä 2.

Ampumaratojen merkitys yhteiskunnallisesti on kasvanut. Venäjän hyökättyä Ukrainaan Helmikuussa 2022 ampumaratojen käyttöaste ja tarve on kasvanut merkittävästi reserviläisten ja metsästäjien toimesta. Ampumaharjoittelu on merkittävä tukipilari maanpuolustuskyvylle ja sillä on osaltaan suora yhteys myös maanpuolustustahtoon. Ampumaradoilla tapahtuva harjoittelu on tärkeää turvalliselle aseenkäsittelylle ja tarkoille riistalaukauksille riippumatta siitä, onko ase käyttäjänä reserviläinen vai metsästäjä. Ampumaratoja käyttävät aktiivisesti myös poliisit, joille ampumaharjoittelu on edellytys turvallisen aseellisen voimankäytön turvaamiseksi sekä siihen liittyvien oikeuksien ylläpitämiseksi.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan osoitetut ampumaradat perustuvat ampumarataselvitykseen ja niiden kehittämissuunnitelmaan. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät ampumaradat. Paikallisesti merkittäviä ampumaratojen ei ole merkitty. Ampumaratatoimintoja voi kehittää myös ilman maakuntakaavan merkintää.

Maakuntakaavamerkinnän puuttuminen ei myöskään ole este ympäristöluvan saamiselle. Maakuntakaavassa ampumaratoina osoitetaan käyttömäärältään (laukauksia vuodessa ja arvioitu käyttäjien määrä), saavutettavuudeltaan ja maankäytöltään sekä laadultaan (ratojen monipuolisuus) merkittävimmät radat, jotka palvelevat viranomaisten, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä. Ampumaratatoiminnan laatua ja laajuutta kuvaavia kriteereitä:

-ampumatoinnin laajuus (vuosittaiset laukausmäärät), seudullisesti merkittävän ampumaradan laukausmäärän tulisi olla vähintään 10 000 laukausta vuodessa,

-lajimahdollisuuksien määrä/erityyppisten ratojen määrä

Piiri edellyttää, että ampumaradat sekä niiden kestävä tulevaisuus tulee huomioida maakuntakaavassa ennen sen hyväksymistä.

Joitakin kaavasta puuttuvia ampumaratoja liitteessä 1

MAANKAYTTÖ

Tuulivoimahankkeissa tulisi ottaa huomioon tällä hetkellä tekeillä olevat tutkimukset sekä tähänastinen tieto tuulivoiman vaikutuksesta luontoon ja luonnon eläimiin. Myös muussa maankäytössä tulee huomioida mm. vesilintujen levähdys- ja pesintä vesien ja -alueiden kehittäminen sekä muu eläimiin merkittävästi vaikuttava maankäyttö.

Liite 1:

Puuttuvia ratoja on selvityksessämme seuraavat:

Isojoki (EA) Kivijärventie 118

Isokyrö (EAH) Eräsälantie 120

Alavus (EA) Sikosaarentie 940

Jalasjärvi (EA) Tampereentie 1849 Koskue

Jalasjärvi (EA) Lempilaaksontie 61 Kiuaskallio

Ilmajoki (EA) Ampumaradantie Tervahamina

-kuntakaavoituksen tilanne ja kuntien kehittämishankkeet sekä radan kehittämistoimet

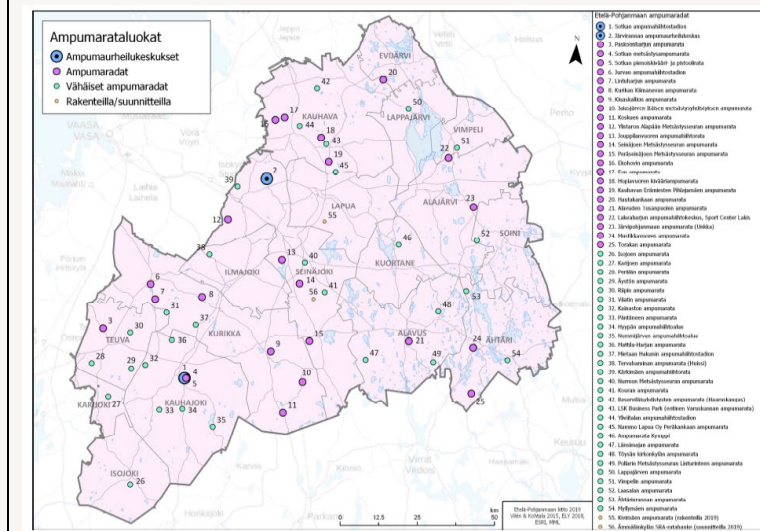
-asutuksen ja suojelualueiden läheisyys

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee ampumaratojen verkostoa kaavaehdotusvaiheeseen. Paikallisesti merkittäviä ratoja ei merkitä, mutta ne ovat tärkeä osa ampumaratojen verkostoa ja täydentävät seudullisten ratojen verkostoa.

Etelä-Pohjanmaan tuulivoimaloiden alueiden suunnittelussa on huomioitu laajasti luontoympäristön vaikutuksia ml. vaikutukset luonnon eläimiin ja linnustoon maakuntakaavalle tarkoitetulla yleispiirteisellä tarkkuustasolla. Alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa laaditaan tarkemmat luontoselvitykset.

Kauhajoki (EAH) Erähovintie 60 (ampumaurheilukeskus
 ampumahiihtostadionin vieressä)
 Lapua (EA) Kivimäentie 300
 Ähtäri (EA) Mustikkavuorentie 79
 Seinäjoki (EA) Kalliokoskentie 270 Koura
 Alavus (EA) Sikosaarentie 950
 Ylistaro (EAH) Ampujaintie 62 (järvirannan ampumaurheilukeskus yli
 300000 k / vuosi)
 Ylistaro (EA) Turvattomantie Ylistaron alapää
 Ala-Härmä (EA) Haaruksessa
 Ala-Härmä (EA) Ekolankankaalla
 Korttesjärvi (EA) Korttesjärvi

Liite 2:

Suomenselän lintutieteellinen yhdistys Ry.	Vastine
<p>Lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksesta</p> <p>Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry (SSLTY) on tutustunut kaavaluonnokseen ja sen valmisteluaineistoon ja esittää seuraavassa lausuntonsa.</p> <p>SSLTY on yleishyödyllinen yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää toimialueensa linnuston tuntemusta sekä lintujen ja luonnon suojelua. Velvollisuutemme on tuoda esille linnustonsuojelullisia näkökulmia, ajantasaista lintutietoa sekä painottaa ympäristövaikutusten arviointia päätöksenteossa. BirdLife Suomen jäsenyhdistyksenä tuemme linnustonsuojelun, tutkimuksen ja lintuhavaintojen avulla monimuotoisuuden säilymistä ja kestävä kehitystä.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja viheryhteystarpeet on merkitty kaavaan, mikä on positiivinen seikka. Näiden kaavamerkintöjen vaikutus on kuitenkin nykyisellään heikko, koska ne sallivat normaalin maa- ja metsätalouskäytön. Todellinen suojeluvaikutus olisi luonnonsuojelualueilla, joiden osuus kaavaluonnoksessa on valitettavan pieni. Etelä-Pohjanmaalla on muutenkin hyvin vähän suojeltua metsä- ja suopinta-alaa, mikä on ristiriidassa kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian kanssa. Suojelualueita on pyrittävä lisäämään nimenomaan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden sisälle – muita</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Etelä-Pohjanmaan maakuntahallituksen 22.5.2023 hyväksymän yleisvastineen mukaisesti: "Maakuntakaavassa ei osoitettu uusia maakuntakaavalla suojeltavia alueita. Suojelualueiden aluevarausmerkintöjä (luonnonsuojelualue ja suojelualue) osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojelluille alueille, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluville alueille, Metsähallituksen suojeluun varaamille kiinteistöille ja voimassa olevan maakuntakaavan suojelualueille, sekä Seinäjoen Karvasuon osalta perustuen yleiskaavamerkintään.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen kaavan ehdotusvaihetta tullaan käymään läpi Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeen (2013)

kohteita unohtamatta. Vain tällöin kaavamerkinnällä olisi todellista merkitystä.

Linnustonsuojelun kannalta em. seikat ovat tärkeitä. Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen näkyy välittömästi linnuston köyhtymisenä. Voidaan jopa sanoa, että linnustonmuutokset ovat ensimmäinen ja näkyvin luonnossa tapahtuvien muutosten indikaattori. Etelä-Pohjanmaa on monien pohjoisten metsä- ja suolajien eteläisintä pesimäaluetta. Näistä voidaan esimerkkeinä mainita maakotka, kuukkeli ja riekko. Vain riittävän laajat, vailla häiritseviä tekijöitä olevat metsä- ja suoalueet takaavat kannan säilymisen.

arvokkaimpien kohteiden maanomistuksia, ja mahdollisesti järjestämään Metsähallituksen ja yksityisten maanomistajien kanssa neuvotteluja niiden osoittamisesta maakuntakaavassa. Suojelualueiden aluevarausmerkintöjä ei osoiteta maakuntakaavaan ilman maanomistajien suostumusta.

- Maakuntakaavassa ei osoiteta luonnonsuojelualueen aluevarausmerkinnällä soidensuojelun täydennysehdotuksen mukaisia kohteita, elleivät ne sisälly edellä mainittuihin luonnonsuojelulaille perustettuihin tai perustettavaksi tarkoitettuihin
- alueisiin tai suojelualueen merkintään. Ennen kaavan ehdotusvaihetta tarkistetaan, että kaavassa ei osoiteta täydennysehdotuksen kohteille sellaista maankäyttöä, joka uhkasi alueiden arvoja.”

Merkitään tiedoksi. Etelä-Pohjanmaan liitto on laatinut tuulivoimasuunnittelun yhteydessä selvityksen maa- ja merikotka- sekä sääksipopulaatioista ja huomion tulokset osana tuulivoimaloiden alueita. Tarkempia linnustonselvityksiä laaditaan osana yksityiskohtaisempaa suunnittelua tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyiden yhteydessä. Maakunnan laajimpia yhtenäisiä metsä- ja suoalueita on puolestaan osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkinnällä.

Vanhoihin kaavoihin verrattuna maakuntakaava 2050:ssä on suojelemaan vaikuttavana tekijänä voimakkaasti nousseet esiin tuulivoimarakentamiselle tarkoitetut alueet. Yleisesti tuulivoimaan liittyvä uusiutuvan energian tuottaminen on myönteinen asia. Tuulivoima-alueiden sijoittelu on kuitenkin herkkä linnuston- ja luonnonsuojelukysymys, jossa myös haitalliset vaikutukset on otettava tarkasti huomioon.

Tuulivoima huoltoteineen ja sähkönsiirtolinjoineen pirstoo huonosti suunniteltuna nimenomaan laajoja metsä- ja suoalueita. Tällaisen pirstaloitumisen lisääntyessä hankkeiden määrän kasvun myötä syntyy laajoja yhteisvaikutuksia, jotka heikentävät luonnon monimuotoisuutta. Tätä varten tuulivoima-alueiden sijoittelussa on oltava erityisen tarkka ja ohjattava se alueille, jossa siitä on mahdollisimman vähän haittaa.

Kaavaselostuksessa mainitaan *"Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimala-alueita, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia"*. Tämä osaltaan vesittää tuulivoimalle soveltuvien alueiden sijoittelussa maakuntakaavan tasolla tehdyn tarkkan harkinnan, jonka pohjana on käytetty mm. Tikkasen, Ekblad ja Tuohimaan selvitystä (2022) tuulivoiman vaikutuksista maa- ja merikotkaan sekä sääkseen. Muutamien tuulivoimaloiden ryhmät voivat tuulivoimalle osoitettujen alueiden väliin väärin sijoitettuna pirstoa lisää elinympäristöjä ja aiheuttaa häiriötä juuri maakotkalle. Pahimmassa tapauksessa pienet voimalaryhmät lähellä toisiaan alkavat

Etelä-Pohjanmaan liitto on huomionnut linnustovaikutukset maakuntakaavalle tarkoitetulla yleispiirteisellä tasolla, jotka tarkentuvat osana yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Maakuntakaavan tarkoituksena on ohjata seudullisesti merkittävää maankäyttöä mm. tuulivoimaloiden alueiden sijoittumista. Oheisella suunnittelumääräyksellä varmistetaan, ettei seudullisesti merkittäviä tuulivoimaloiden alueita voi suunnitella maakuntakaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolelle. Paikallisesti merkittävien hankkeiden suunnittelussa (alle 7 voimalaa) vastaa kunta joka tapauksessa.

muodostaa jo seudullisia kokonaisuuksia. Tuulivoimarakentaminen tulisi sallia vain maakuntakaavassa niille osoitetuille alueille.

Tuulivoimalle tarkoitetut alueet tulisi rajata suurten petolintujen reviirien lisäksi riittävän etäälle myös virkistysalueiden, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ja suojelualueiden rajoista, jotta näiden ympärille jäisi riittävän iso rauhallinen vyöhyke. Tuulivoimaloiden vaikutukset ulottuvat huomattavan kauas niiden sijaintikohdasta.

Turvetuotantoon varatut uudet alueet tulee poistaa tai niitä tulee ainakin vähentää, koska energiaturpeen tarve on vähentynyt, ja turve on korvautunut tuulivoiman tuottamalla energialla. Uudet mahdolliset turvetuotantoalueet pirstovat lisäksi yhtenäisiä alueita, ja monin paikoin jopa risteävät kaavassa osoitettujen viheryhteystarpeiden tai ulkoilureittien kanssa. Ainakin kohteet, joissa on ojitamatonta avosuota jäljellä, tulee poistaa tämän merkinnän piiristä. Tällaiset pienet suorippeetkin, joissa voi olla jopa pieni lampi, voivat olla tärkeitä linnuston monimuotoisuuden kannalta.

Ojitettuja suoalueita on jo ennallistettu monin paikoin Suomessa, ja tällaisille mahdollisille kohteille voisi olla oma kaavamerkintä. Käytöstä poistuvat turvetuotantoalueet, joille ei ole kaavailtu tuulivoimaa tai aurinkovoimaa ja jotka soveltuisivat kosteikkorakentamiseen, voisi myös osoittaa kaavassa.

Nostamme esiin seuraavassa muutamia kohtia kaavakartassa. Yhdistyksemme toimialue käsittää Etelä-Pohjanmaan pohjoiset ja itäiset osat, ja sen läntisimmät kunnat ovat Isokyrö, Ilmajoki ja

Merkitään tiedoksi. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa paikkatietoanalyysissä, jolla potentiaalisia alueita kartoitettiin, käytettiin etäisyysvyöhykkeitä herkkiin kohteisiin. Etäisyysvyöhykkeet on esitetty selvityksessä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia alueita pääasiassa kasvu- ja kuiviketurpeen, energiaturpeen huoltovarmuutta sekä turpeen korkeamman jalostusasteen tuotteita varten. Maakuntakaavan ohjeelliset ulkoilureitit sekä viheryhteystarpeet on yleispiirteisiä linjauksia, joiden tarkempi sijainti selvitetään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Yhteyksien varrella voi siten mm. turvetuotannolle soveltuvia alueita tai tuulivoimaloiden alueita.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa ei osoiteta suoluonnon ennallistamiskohteita. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää soiden ennallistamista yhtenä tärkeänä jälkikäyttömuotona siihen soveltuvilla kohteilla.

entinen Jalasjärven kunta. Tältä osin rajoitumme siis vain tähän maakuntakaavan alueeseen.

Hirvijärven-Varpulan alue ympäristöineen (Seinäjoen-Lapuan-Kuortaneen erämaa-alue)

Tämä on keskellä maakuntaa sijaitseva ja sen suurimman kaupungin läheisyydessä oleva laaja metsä- ja suoalue, joka on mm. maakotkan, sääksen ja kuukkelin elinympäristöä. Tämä näkyy varsin selvästi kaavan valmisteluaineistossa olevasta julkaisusta "Etelä-Pohjanmaan viherrakenne- ja ekosysteemipalvelut" (2022), s. 9, kuva 2. Alueen sisällä on Hirvijärven ja Varpulan tekoaltaat, jotka ovat tärkeitä tärkeä lintujen muutolle. Alue ansaitsisi kansallispuiston statuksen, millä olisi merkitystä myös seudun matkailulle.

Alueelle on osoitettu kaavamerkintä "luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue". Liian lähelle tätä aluetta, osittain jopa sen sisälle, on idässä rajattu tuulivoimaloiden alue "Napalankalliot", joka tulee lähelle myös Kuortaneen ja Seinäjoen suojelualueita. Tämä tuulivoima-alue tulee poistaa tai ainakin sitä tulee supistaa.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee Napalankallioiden rajausta kaavaehdotusvaiheeseen. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee suunnittelumääräyksen mukaan huomioida vaikutukset alueella todettujen suurten petolintujen reviireihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee lisäksi huomioida alueelle osittain sijoittuva luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Tämä tarkoittaa esimerkiksi lumo-alueelle sijoittuvassa tuulivoimahankkeessa sitä, että suunnittelussa on huomioitava alueen merkitys osana laajempaa yhtenäisten metsä- ja suoalueiden monimuotoista kokonaisuutta. Suunnittelussa on pyrittävä mm. voimasijoittelulla sekä sähkönsiirron ja tiestön ratkaisulla välttämään luontoarvoihin ja niitä ylläpitäviin

Seinäjoki-Mäyry -tien eteläpuolella on tuulivoimaloiden alue "Pauhusaari", joka ulottuu Seinäjoen ja Alavuden rajalla olevalle luonnontilaiselle Kuhjonnevan suolle, joka on välittömästi Kuortaneen kuntarajan länsipuolella. Suo on linnustollisesti hyvä, ja se on täysin sopimaton tuulivoimarakentamiseen. Lisäksi Alavuden puolella kyseinen kaistale tulee muutenkin liian lähelle Larvanevan ja Mulkkujärvien Natura 2000 -alueita. Tuulivoima-aluetta tulee tältä osin supistaa.

Alueen luoteispuolella oleva tuulivoimaloiden alue "Hietikonneva" tulee kaakkoisosaltaan liian lähelle aluetta ja samalla alueen sisäpuolella olevaa Hirvijärven virkistysaluetta. Tuulivoima-aluetta tulee supistaa tältä osin.

Seinäjoen-Ilmajoen tuulivoimaloiden alue "Oksivuori-Ooperi"

Tuulivoima-alue sijoittuu osaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän Orisbergin alueen sisään ja myös viheryhteystarpeen kohdalle. Lisäksi Ilmajoen ja Seinäjoen rajalla olevan Kylkisalonnevan ympäristö on Lauttajärven pohjoispuolelle asti arvokasta vanhan metsän aluetta kuukkeleineen. Tämä alue on ehdottomasti rajattava pois tuulivoima-alueesta.

Kuortaneen-Alajärven tuulivoimaloiden alue "Jäkäläneva"

Kuortaneen ja Alajärven rajalle Lehtimäen kirkonkylän länsipuolelle merkitty tuulivoimaloiden alue tulee aivan Heininevan

elinkeinoiniin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten elinympäristöjen pirstoutumista.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee Pauhusaaren alueen rajausta kaavaehdotusvaiheeseen. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee suunnittelumääräyksen mukaan huomioida vaikutukset alueella todettujen suurten petolintujen reviireihin.

Hietikonnevan alueelle sijoittuva maakuntakaavan virkistysalue on tuulivoimaloiden aluerajauksen ulkopuolella.

Ks. edellinen vastaus alueen sijoittumisesta samalle alueelle lumo-alueen ja viheryhteystarpeen kanssa. Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee Ooperi-Oksivuoren alueen rajausta kaavaehdotusvaiheeseen. Ilmajoen kunnan puolelle sijoittuva alue ml. Kylkisalonneva rajataan pois kaavaehdotusvaiheessa.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee tuulivoima-alueiden kokonaisuutta kaavaehdotusvaiheeseen. Kuortaneen Jäkälämäen tuulivoimaloiden alueen pohjoisosa on

<p>luonnonsuojelualueiden viereen. Näiden suojelualueiden lähistökin on linnustollisesti arvokasta aluetta ja tärkeää retkeilymaastoa, esimerkkinä Jäkälämäen-Valkealammen alue. Valkealammen kohdalla oleva virkistysalue merkintä on aivan liian pieni.</p> <p>Kaavan valmisteluaineisto on laaja, mutta sieltä on jäänyt puuttumaan yhdistyksemme julkaisema MAALI-hankkeen loppuraportti "Suomenselän maakunnallisesti arvokkaat lintualueet" (Aalto 2013). Raportti on saatavissa sivuiltamme osoitteesta https://www.sslty.fi/tiedostopankki/SSLTY_MAALI_raportti_lopullinen_pieni_81.pdf</p> <p>Liitämme oheen kyseisen raportin. Raporttia voi käyttää mm. suojelualueiden laajentamisen tarpeen arvioinnissa ja apuna eri tason kaavoituksissa.</p>	<p>pinta-alaltaan pieni seudulliseksi tuulivoima-alueeksi sekä suojelualueiden sijainniltaan epäedullinen, jonka vuoksi se poistetaan kaavaehdotukseen.</p> <p>MAALI-alueet on huomioitu Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä arvioitaessa potentiaalisten tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia. Kaavaselostuksen liitteessä, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kuvauksissa on mainittu alueiden sijoittuminen MAALI-alueelle. Lisätään julkaisu kaavaselostuksen lähdeluetteloon. Kaavaselostuksen kappaleessa "kaavan perusteena olevat selvitykset" esitellään selvitykset, jotka on laadittu nimenomaan maakuntakaavaa varten tai ovat suoraan vaikuttaneet sen merkintöihin. Kaavaselostuksessa mainitaan, että "näiden lisäksi kaavaratkaisuissa on hyödynnetty eri viranomaisten julkaisuja (esim. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Väyläviraston), kuntien aineistoja sekä hankkeisiin (esim. YVA-lain mukaiset arvioinnit) liittyviä aineistoja, joista keskeisimmät on listattu tähän kappaleeseen".</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää raportin toimittamisesta.</p>
---	--

Suomenselän Luonnonystävät ry	Vastine
<p>Suomenselän Luonnonystävät ry on Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n paikallisyhdistys, kotikunta on Alavus, toimialueeseen kuuluvat kunnat ovat Alavus ja Kuortane.</p> <p>Mielipide: Maakuntakaava 2050 ohjaa kehitystä vuoteen 2050. Maailma on nyt nopeasti muuttumassa, ja siksi kaavan pitää kyetä näkemään tulevaa ja vastata sen haasteisiin. Isoista haasteista merkittävimmät on mainittu Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntastrategiassa Huomisen lakeus. Haasteet ovat ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Näiden kahden haasteen ratkaiseminen on tulevaisuuden ihmistoimien menestymisen kannalta täysin keskeistä.</p> <p>Huomisen lakeus maakuntastrategiassa todetaan, että "asukasta kohden lasketut kasvihuonekaasupäästöt ovat Suomen ympäristökeskuksen tilastojen mukaan Etelä-Pohjanmaalla maakunnista korkeimmat". Samoin todetaan, että "luonnon monimuotoisuuden ja vesistöjen tila on heikko. Lajiston uhanalaistumiskehitys on maakunnassa huolestuttava. Muun muassa vanhoja metsiä on maakunnassa hyvin vähän – ja suuri osa niistäkin on suojelun ulkopuolella. Luonnonympäristön kannalta merkittävää on myös luonnontilaisten soiden ja vesistöjen tilan kehitys. Tällä hetkellä soiden suojelun taso on heikko ja vesistöjen ekologinen tila on herkkä muutoksille."</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

Ilmastonmuutos

Maakunnan kasvihuonekaasupäästöjen korkea määrä liittyy keskeisesti turpeeseen sekä maa- ja metsätalouteen. Hiiltä vapautuu erityisesti turpeenpoltosta, ojitetuilta soilta ja turvepelloilta. Kehityssuunnan on muututtava, ja muutos pitää näkyä myös tässä kaavassa. **Turpeennostoon varattuja alueita ei enää tarvita, sillä turpeenpolton aika on ohi.** Kaavaan olisi voinut merkitä alueita, missä toteutetaan ojitettujen **soiden ennallistamistoimia**. Tämä **vähentäisi myös vesistö päästöjä**. Sopivia ennallistamiskohteita voisivat olla esim. suojelualueiden lähellä sijaitsevat ojitetut suot ja suomuttumat. Luonnonystävien toimialueella Alavudella ja Kuortaneella kuntien läntisen osat ovat suurelta osin suomaita. Ennallistettuina näillä alueilla voisi olla globaalia merkitystä ilmastolle ja soiden lajistolle.

Uusiutuva energia, tuulivoima

Luonnonystävät kannattaa tuulivoimaa, jos voimaloiden sijoittuminen ei aiheuta uhkaa erämaaluonnon lajistolle.

Kuortaneelle on merkitty neljä tuulivoimala-aluetta.

1. **Sarvinevan alue** soveltuu luontoarvojen näkökulmasta tuulivoimarakentamiseen.
2. **Kuortaneen kunnan itäiseen osaan Jäkälämäen tienoolle** sijoittuva tuulivoimalavaraus on ongelmallinen. Sen vieressä on kaksi pientä luonnonsuojelu aluetta, joista pohjoisempi on Luonnonperintösäätiön omistama suoala. Heininevan suojeltujen alueiden lähellä on selkeästi suojelun arvoista maastoa ja siellä on havaittu arvokasta lajistoa (esim. talvella 2023 maakotka kaksi kertaa). Tuon kohteen luontoarvoja ei

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia alueita pääasiassa kasvu- ja kuiviketurpeen, energiaturpeen huoltovarmuutta sekä turpeen korkeamman jalostusasteen tuotteita varten. Ennallistamiseen soveltuvien alueiden tarkastelu on mahdollista toteuttaa myös ilman maakuntakaavaa. Liitto pitää ennallistamismahdollisuuksien kartoittamista toivottavana tulevaisuudessa.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee tuulivoima-alueiden kokonaisuutta kaavaehdotusvaiheeseen. Kuortaneen Jäkälämäen tuulivoimaloiden alueen pohjoisosa on pinta-alaltaan pieni seudulliseksi tuulivoima-alueeksi sekä suojelualueiden sijainniltaan epäedullinen, jonka vuoksi se poistetaan kaavaehdotukseen.

saa vaarantaa eikä suojelualueen mahdollista laajentumista estää tuulivoimarakentamisella. Huomioida kannattaa myös Alajärven Lehtimäen puolella oleva suosittu Valkealammin hiihtokeskus (virkistysaluemerkintä puuttuu).

3. **Kunnan länsiosassa Seinäjoelle menevän tien eteläpuolinen tuulivoimala**-alue on osa laajempaa voimalavarausta. Teiden varret soveltuvat yleensä aika hyvin tuulivoimarakentamiselle. Tässä kohteessa tulee huomioida riittävä etäisyys Larvanevaan ja Mulkkujärviin. Näillä Natura 2000 -alueilla eläinlajiston ohella merkittävä luontoarvo on hiljaisuus. Asiaa auttaa, jos tuulivoimalavaraus ei ylitä karttaan merkittyä virkistysalueen rajaa.

4. **Kuortaneen kunnan länsiosassa Seinäjoelle menevän tien pohjoispuolella** oleva tuulivoimavaraus on erittäin ongelmallinen. Tällä erämaa-alueella on arvokas lajisto, jolle tuulivoimarakentaminen on selkeä uhka. Esim. maakotka on harvinainen, hitaasti lisääntyvä, erityissuojeltu laji. Isot petolinnut (esim. maakotka ja sääksi) ovat vaarassa törmätä voimaloiden siipiin. Törmäys ja emolinnun kuolema voi tyhjentää reviirin lopullisesti. Ihmisarka maakotka häiriintyy tuulivoimalan rakentamisvaiheessa ja myöhemmin, kun ihmisten liikkuminen voimala-alueella lisääntyy. Jokainen kotkareviiri ja sen elävä poikanen on lajin säilymiselle ja lajin kannan vahvistumiselle merkityksellinen. Korostetun merkityksellinen tämä on Oulunjoen eteläpuolisessa Suomessa, missä maakotka on hyvin harvinainen. Siksi isot petolinnut pitää huomioida tiukasti maakuntakaavassa. Ensisijaisesti esitämme, että **tämä tuulivoimalamerkintä poistetaan maakuntakaavasta kokonaan**. Toissijaisesti vaadimme, että tuulivoimalamerkintää vähintäänkin

Maakuntakaavan virkistysalueet jäävät tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle.

Etelä-Pohjanmaan liitto tarkastelee tuulivoima-alueiden kokonaisuutta kaavaehdotusvaiheeseen. Napalankallioiden tuulivoima-alueelle annettun suunnittelumääräyksen mukaisesti

kavennetaan eteläisestä osasta siten, ettei tuulivoimala-alue ulotu karttaan merkitylle luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle.

On tärkeää, että tuulivoimalavaraukset ovat tässä kaavassa oikein. Isojen petolintujen huomioimisyritykset jatkossa kunnan tuulivoimakaavoituksessa vaikeutuvat selkeästi, jos maakuntakaavan tuulivoimalamerkintä ulottuu liian lähelle maakotkan tai muiden isojen petolintujen ydinreviiriä.

On positiivista, että karttaan on merkitty kohteita aurinkoenergian tuottamiseksi. Vanhat turpeennostoalueet voivat olla sopivia paikkoja aurinkovoimaloille, etenkin jos energiansiirtomahdollisuudet ovat hyvät.

Luonnon monimuotoisuus

Muutama vuosi sitten tehtiin hyvä ehdotus Hirvijärven kansallispuiston perustamisesta. Siihen olisi kuulunut osia myös Kuortaneelta ja Alavudelta. Ehdotamme, että asia huomioidaan maakuntakaavassa.

Kiitämme merkintöjä, missä luonnon monimuotoisuus ja viheryhteystarpeet on huomioitu.

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Kuortaneella.

Tähän ehdotamme pientä korjausta. Aiemmassa kaavassa Kuortaneella sijaitseva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ulottui Kuortaneenjärven itäiseen osaan Pennalan alueen tuntumassa. Aluetta esitettiin poistettavaksi maisema-alueesta, sillä

yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida vaikutukset alueella todettujen suurten petolintujen reviireihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee lisäksi huomioida maakuntakaavaan merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue.

Aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä poistetaan maakuntakaavasta kaavaehdotusvaiheessa. Aurinkovoiman toteuttamista ohjataan jatkossa koko maakuntaa koskevalla suunnittelumääräyksellä, jonka sisältöä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Hirvijärven-Varpulan aluekokonaisuus osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkinnällä.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet osoitetaan kaavassa valtioneuvoston päätöksen mukaisina.

<p>kunta suunnitteli aikoinaan Pennalan alueelle puutarhakylää. Se ei toteutunut. Koska kohteen maisemalliset arvot Kaarankajoen eteläpuolella ovat säilyneet ennallaan, esitämme, että tuo kohde Kuortaneenjärven itärannalla Kaarankajoen ja Haavistontien välissä säilytetään valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena.</p>	
---	--

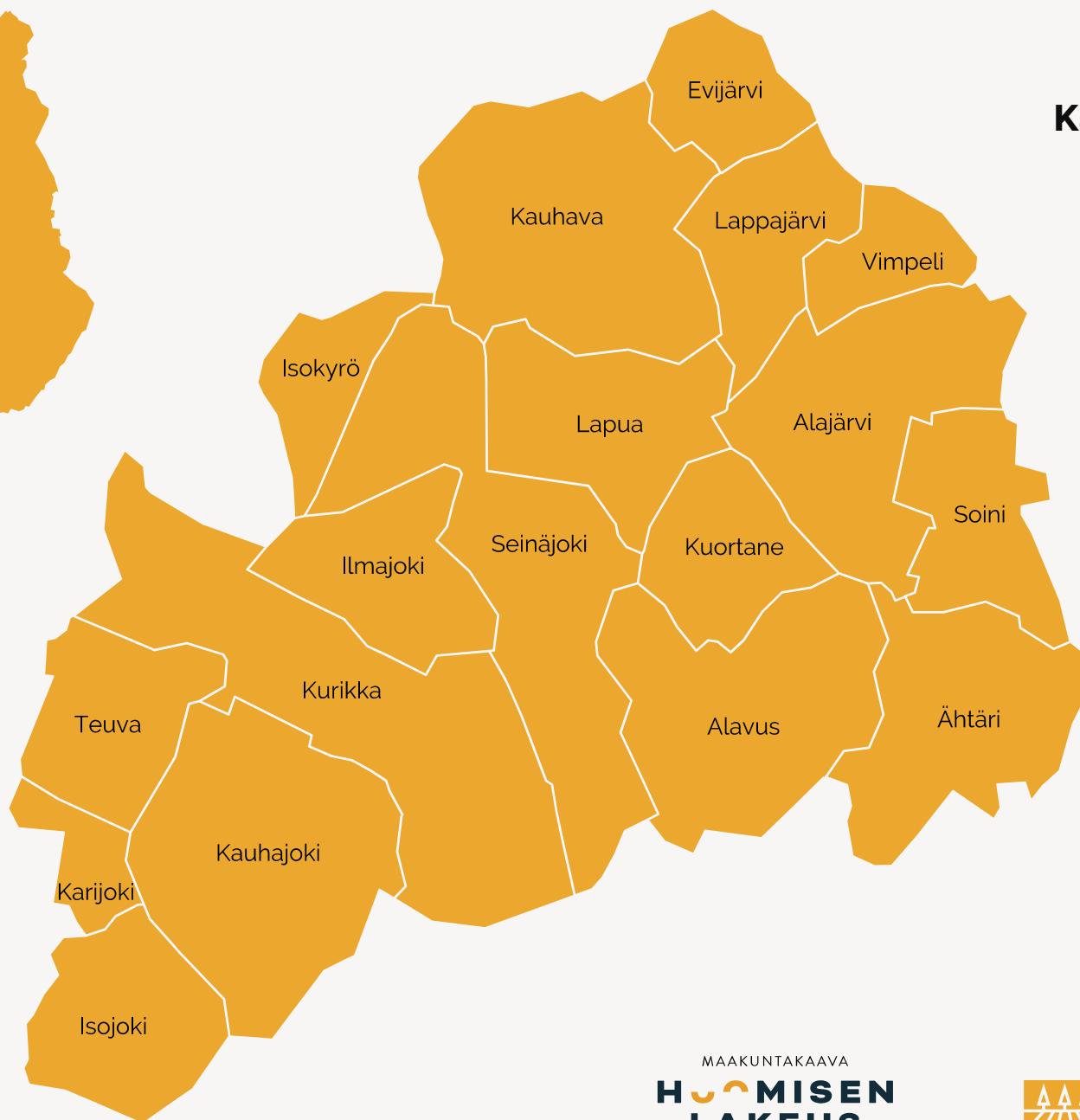
<p>Tervahaminan ampumarata / Ilmajoen metsästysseura ry.</p>	<p>Vastine</p>
<p>Tervahaminan ampumarata sijaitsee Ilmajoen Huissilla kolmostieltä 0,9km. Radan omistaa Ilmajoen Metsästysseura. Seura hankki lisämaata ampumaradan takaa jolloin esim luodikkorataa voidaan jatkaa jos tarvetta ja haulikkoradalle saatiin tehtyä uudistuksia jolloin käyttö myös lisääntyi. Karhurata valmistuu keväällä 2023. Radalla ammutaan eniten toiminnallisia ammuntoja (reserviläiset, practical). Kilpailuja järjestetään noin 24 kpl vuodessa suurin on Huissin syys SRA kilpailu osallistujia yli sata ympäri maata. piirinmestaruuskilpailuja kahdet hivimerkkiammuntoja 13 kpl.</p> <p>Radalla on: Pistoolirata 25 m Pienoiskiväärirata 50 m Villikarjurata 50 m Hirvirata liikkuva/karhurata liikkuva 100m/75m Luodikkorata 100m Haulikkorata trap</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät ampumaradat, jotka maakuntakaavan tarkastelutasolla on tarpeen huomioida ympäröivän alueen maankäytössä. Maakuntakaavassa ampumaratoina osoitetaan käyttömäärältään (laukauksia vuodessa ja arvioitu käyttäjien määrä), saavutettavuudeltaan ja maankäytöltään sekä laadultaan (ratojen monipuolisuus) merkittävimmät radat, jotka palvelevat viranomaisten, reserviläisten sekä metsästys- ja ampumaharrastajien käyttöä. Ampumaratatoiminnan laatua ja laajuutta kuvaavia kriteereitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ampumatoiminnan laajuus (vuosittaiset laukausmäärät), seudullisesti merkittävän ampumaradan laukausmäärän tulisi olla vähintään 10 000 laukausta vuodessa,

<p>Haulikkorata skeet Kahvio/kanslia</p> <p>rataa käyttää: laukaukset vuonna 2022</p> <p>metsästysseurat 40000 laukausta</p> <p>riistanhoitoyhdistys 2250</p> <p>reserviläiset 62000</p> <p>Practical ampujat 30000</p> <p>ampumaseurat 2000</p> <p>poliisi 100</p> <p>puolustusvoimat 300</p> <p>kävijöitä noin 3000</p> <p>ampumamäärät aseittain:</p> <p>haulikko 37400 laukausta</p> <p>kivääri 35500 laukausta</p> <p>pienoiskivääri 1550 laukausta</p> <p>pistooli 62200 laukausta</p> <p>yht. 136650 laukausta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lajimahdollisuuksien määrä/erityyppisten ratojen määrä - kuntakaavoituksen tilanne ja kuntien kehittämishankkeet sekä radan kehittämistoimet - asutuksen ja suojelualueiden läheisyys <p>Ampumaratojen ajantasaisia tietoja ja käyttömääriä on arvioitu Etelä-Pohjanmaan ampumaratojen kehittämissuunnitelman (2019) sekä esimerkiksi kunnilta saatujen tietojen perusteella.</p> <p>Paikallisesti merkittäviä ampumaratoja ei ole merkitty maakuntakaavaan. Ampumaratatoimintoja voi kuitenkin kehittää myös ilman maakuntakaavan merkintää, eikä maakuntakaavamerkinnän puuttuminen ole este ympäristöluvan saamiselle.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto tarkistaa ampumaratojen ajantasaisia tietoja sekä ampumaratamerkintöjä kaavaehdotusvaiheessa tarpeellisilta osin.</p>
---	--

Ylistaron Kainaston kyläyhdistys	Vastine
<p>Maakuntakaavan aineisto on erittäin laaja ja monipuolinen. Tässä keskitymme oman kylän ja lähiympäristön näkökulmaan, mutta varmaan samanlaisia näkemyksiä on monilla eri kylillä.</p> <p>Etelä-Pohjanmaa on vahva kylien maakunta. Kaavaselostuksen mukaan maakunnassa on lähes 200 kylää, mutta kaavaan merkittyjä</p>	<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää palautteesta.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitetaan seudullisesti tai</p>

<p>kyliä on vain 49. Maakuntakaavaan tulisi ottaa huomattavasti enemmän kyliä.</p> <p>Esimerkiksi Kainaston kylä, joka on Seinäjoen kaupungin läheistä maaseutua, on jätetty ilman merkintää. Kainastolla on n. 300 asukasta ja siellä on yli 50 tuotannollista työpaikkaa. Kylään liittyy Teräsmäen alue. Lisäksi kylällä on useita maatalouden suuryksiköitä. Kainaston asukasmäärä kasvaa hiljalleen. Kylässä on yksi alue kaavoitettu asumisalueeksi. Kylä on tyypillinen nauhamainen kylä, joka sijaitsee VT18 varrella. Kylän läpi kulkee runkoviemäri ja -vesijohto, joten tärkeä osaa asumisessa tarvittavaa infraa on valmiina. Samoin julkinen liikenne on helppo järjestää ja laajentaa, koska sijainti on Seinäjoelta Ylistaron ja edelleen Vaasan suuntaan kulkevan liikenteen varrella. Kainaston kyläkeskuksessa on palveluja kyläläisille ja aktiivisesti niitä kehitetään. Jyrkän kesäteatterissa käy vuoden mittaan tuhansia katsojia.</p> <p>Kainaston kylän kohdalla puuttuu kevyen liikenteen väylä. Valtatie 18 parantamisen esisuunnitelma on tehty, mutta vuosikymmenet ovat vierineet eikä mitään ole tapahtunut. Hankkeen kokonaiskustannus on suuri. Suunnittelu ja rakentaminen ei liity suoraan yleiskaavaan, mutta on merkille pantavaa maininta, että kaavan mukaan "kehitetään seudullisia, kuntakeskusten, tai kuntakeskusten ja alakeskusten välisiä kevyen liikenteen väyliä. Yhteystarpeet tulee toteuttaa ensisijaisesti erillisinä kevyen liikenteen väylinä mutta tarvittaessa myös levennetyillä piennarratkaisuilla tai yhdystieverkon osana."</p>	<p>maakunnallisesti merkittävät kylät. Kaikkia kyliä ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa maakuntakaavassa.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan liitto tarkentaa kylämerkintöjen verkostoa kaavaehdotusvaiheeseen. Saatujen lausuntojen ja palautteiden lisäksi liitto on käynyt kylämerkinnöistä neuvotteluja kuntien kanssa sekä tehnyt yhteistyötä Eteläpohjalaiset Kylät ry:n kanssa. Kainaston kylän kohdalle lisätään kylämerkintä maakuntakaavaehdotukseen.</p> <p>Maakuntakaavassa on osoitettu pyöräliikenteen yhteystarve Seinäjoelta Isoonkyröön (maakuntarajalle). Merkinnällä ei oteta kantaa kevyen liikenteen yhteyden sijaintiin, vaan yhteystarpeet tulee toteuttaa yksityiskohtaisempaan suunnitteluun perustuen. Tiesuunnitelmassa määritetään mm. kevyen liikenteen väylän tarkemmasta linjauksesta.</p> <p>Valtatie 18 Seinäjoelta Vaasan suuntaan on merkitty 'Maantie, uusi tai merkittävästi parannettava' -kirjauksella. Suunnittelumääräyksessä todetaan, että "tiesuunnittelussa ja maankäytön suunnittelussa tulee varautua kevyen liikenteen järjestelyihin erityisesti taajamien ja kyläasutuksen kohdalla".</p>
---	--

<p>Ylistarossa on kymmenkunta muuta aktiivista kylää ja yhtä lailla niiden tulisi olla maakuntakaavassa merkittynä.</p> <p>Ylistaron keskustassa on Valtatie 18 ja Valtatie 16 risteys. Vaikka se on juuri uusittu, myönteinen huomio on, että risteykseen on varaus eritasoliittymälle.</p> <p>Täytyy muistaa, että ympäristöä suunnitellaan ja rakennetaan ihmisiä varten. Hiljattain julkaistun tutkimuksen mukaan 70% suomalaisista antaa tukensa maaseudun asuttuna pitämiselle. Moni kaupungissa asuva haaveilee maalle muuttamisesta, kun etätyömahdollisuudet ovat lisääntyneet aivan viime vuosina merkittävästi.</p>	<p>Ks. aiempi vastaus kylämerkintöjen päivittämisestä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	---

www.epliitto.fi
Kampusranta 9 C / PL 109
60101 Seinäjoki

MAAKUNTAKAAVA
**HUMISEN
LAKEUS**

 ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO
Regional Council of South Ostrobothnia